Raftul Denisei

Kidō Okamoto

Fiica negustorului de sake

povestiri

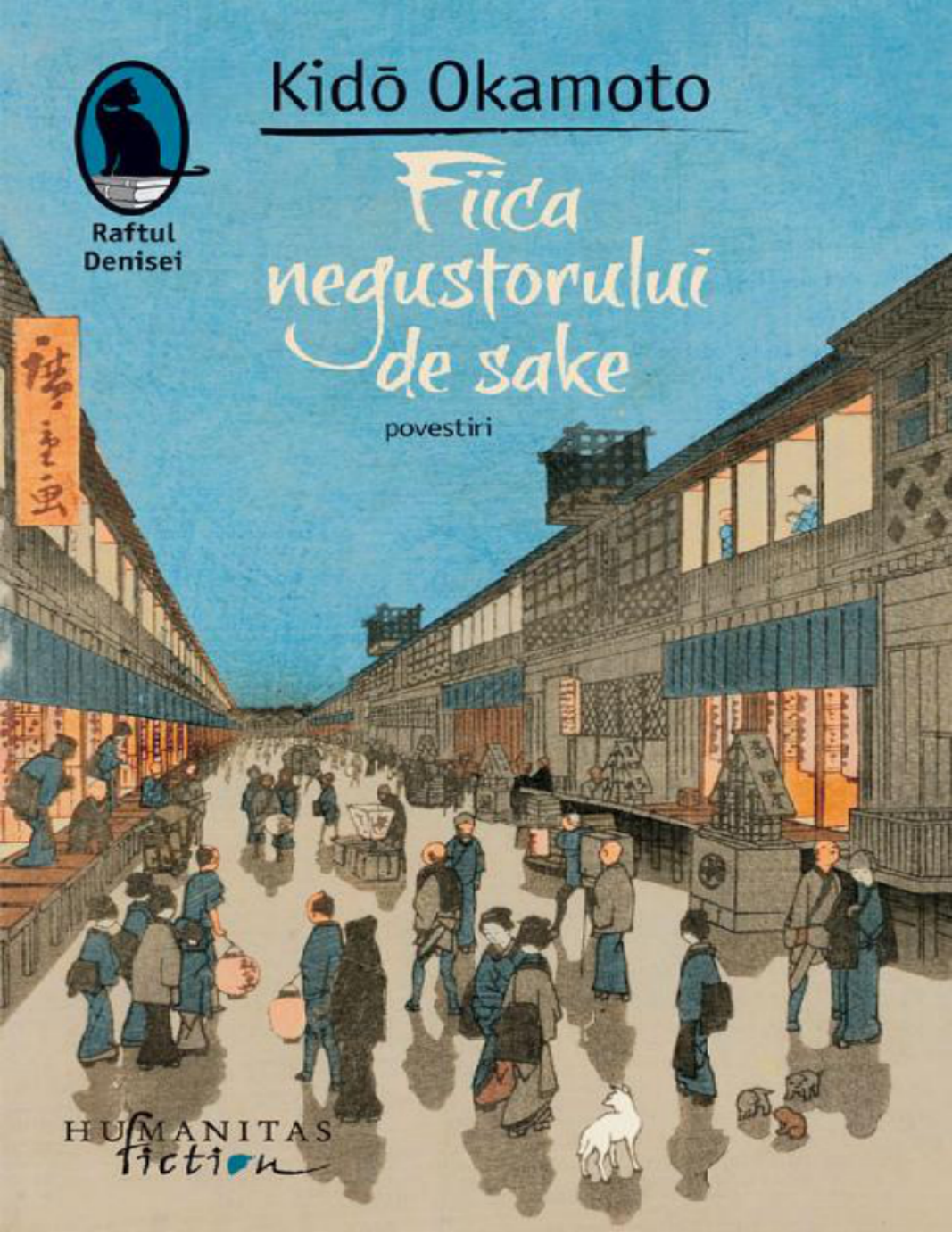

HUMANITAS fiction

KIDŌ OKAMOTO

Fiica negustorului de sake

Traducere din japoneză și note de
ANGELA HONDRU

Humanitas
2014

Cuprins

Fantoma lui Ofumi
Ofumi no tamashii
Sabia actorului
Kanpei no shi
Doamna-samurai
Oku-jochū
Întâlniri secrete de iubire
Haru no yukidoke
Conacul cu zorele
Asagao yashiki
Pe urmele șoimului
Taka no yukue
Fiica negustorului de sake
Tsunokuniya
Casa de vacantă
Mukōjima no ryō
Vulpița dușmănoasă
Kojōro-gitsune
Femeia-ascet
Onna Gyōja
Fantoma din arborele ginkgo
Bake ichiyō
Vraja zeității-șarpe
Amazake-uri
Monstrul apei
Umibōzu
Pictorul-călător
Tabi-eshi

Fantoma lui Ofumi

Ofumi no tamashii

1

Văzând lumina zilei spre sfârșitul perioadei Edo{1} unchiul știa sumedenie de povești lugubre, foarte populare la vremea aceea: despre case bântuite, cu încăperi unde nimeni nu se-ncumeta să intre; despre spirite încă vii ale unor femei geloase, chinuindu-și foștii iubiți; despre stafii ale unor bărbați obsedați de răzbunare. Dar, fiindcă primise educație de samurai și se conforma unui cod potrivit căruia „un războinic n-are voie să creadă în fantome și ființe supranaturale”, unchiul zicea că nu dă două parale pe asemenea istorii. Nu și-a

schimbat părerea după Restaurația Meiji. Nici nu apucam noi, copiii, să aducem vorba, dintr-una într-alta, de o poveste cu stafii, că se și încrunta și nu mai scoteam o vorbă de la el. O singură dată l-am auzit spunând:

— Există pe lumea asta și lucruri inexplicabile, ca de exemplu cazul lui Ofumi…

Nimeni n-avea habar la ce se referă. Temător parcă să nu-și încalce convingerile povestind fapte ce sfidau rațiunea, și-a pus lacăt la gură. L-am întrebat pe tata, însă nici el nu m-a lămurit. După tonul unchiului, am intuit totuși că în povestea lui Ofumi ar fi implicat și unchiul K. Curiozitatea de copil de doisprezece ani mă tot îmboldea, așa că i-am făcut iute o vizită. Unchiul K. nu era de fapt rudă de-a noastră, ci o veche cunoștință de-a tatei, încă dinaintea Restaurației Meiji, și de aceea îi spuneam „unchi”.

Răspunsurile unchiului K. la întrebările mele nu m-au mulțumit câtuși de puțin.

— Prostii! Dacă-ți spun tot soiul de povești cu fantome, o să mă certe tatăl sau unchiul tău.

Unchiul K. era vorbăreț din fire, dar, dacă și el alesese să tacă, mi-am dat seama că n-are rost să-l mai sâcâi cu întrebări. Cum aveam mult de învățat la fizică și la matematică, nu-mi rămânea răgaz să mă gândesc la Ofumi, așa că numele ei s-a risipit ca o pală de fum. După vreo doi ani, la sfârșit de noiembrie, dacă-mi amintesc bine, mă întorceam de la școală și m-a prins o ploaie rece, care s-a întețit mai spre seară. O vecină o invitase pe mătușa K. la unul din cele trei mari teatre Kabuki{2}, de pe vremea aceea – Shitomi-za. Prin urmare, avea să fie plecată încă de pe la prânz.

— Mâine-seară o să fiu singur, mi-a spus unchiul K. Hai pe la mine!

Am acceptat bucuros și, îndată ce-am isprăvit cina, am pornit spre el. Casa unchiului K. se afla la numai patru *chō*{3} distanță, dar în Bancho – vechi cartier al orașului, unde mai stăteau încă în picioare câteva clădiri aparținând unor samurai. Chiar și în zilele senine, zona părea întunecată, lăsând impresia că soarele nu bate până acolo, dar când ploua posomorala se-ntețea mai cu seamă către seară. Unchiul K. locuia în perimetrul unei moșii de pe vremuri, pesemne reședința unui *karō* sau *yōnin*{4}. Un gard din împletitură de bambus împrejmuia grădina lui mică.

Când am ajuns, unchiul K., întors de pe la treburile lui, terminase de cinat și dăduse fuga și până la baia publică. Am stat la taclale pe îndelete, vreo oră, în fața lămpii. Doar stropii de ploaie ce picurau pe frunzele mari de *aralia*, mângâind parcă obloanele, aminteau de vremea apăsătoare de afară. Când ceasul de pe stâlpul interior al încăperii a bătut ora șapte, unchiul K. s-a oprit în mijlocul propoziției și a ciulit urechile ca să asculte ploaia.

— Plouă, nu glumă.

— Cum ajunge acasă mătușa K.?

— Stai liniștit, i-am comandat o ricșă.

Apoi, a luat o gură de ceai și a zis pe un ton cât se poate de serios:

— Hai să-ți spun povestea lui Ofumi despre care m-ai întrebat cândva. Noaptea asta e tocmai bună pentru istorioare cu stafii. Ești fricos de felul tău?

Adevărul e că mă temeam de fantome. Cu toate astea, îmi plăcea încă de mic să ascult, cu urechile-pâlnie și trupul încordat, tot felul de povești macabre. Așadar, când unchiul K. a adus pe neașteptate vorba de Ofumi, a cărei întâmplare ardeam de nerăbdare s-o aflu, ochii au început să-mi sclipească de curiozitate. Mi-am bombat pieptul și i-am înfruntat privirile de parcă nicio fantomă nu mă putea speria atâta vreme cât încăperea era luminată. Cred că atitudinea mea de copil curajos i s-a părut cam caraghioasă, pentru că a tăcut câteva clipe și apoi a zis mustăcind:

— Fie! Am să-ți spun povestea, dar să nu te-aud apoi că vrei să rămâi la mine peste noapte pentru că ți-e frică să te-ntorci acasă.

Avertizându-mă astfel și încruntându-se un pic, unchiul K. a început să depene, liniștit, istoria lui Ofumi.

Îmi amintesc că aveam douăzeci de ani, prin urmare s-a întâmplat la începutul epocii Genji{5}, anul de înfruntări de la Hamaguri{6} între susținătorii împăratului și cei ai shōgunului, zise el ca introducere.

În zilele acelea, *hatamoto*{7} Hikotarō Matsumura, cu un venit de trei sute de *koku*{8} deținea un conac mare în Bancho. Fiind un bărbat cu educație aleasă și cunoscând cultura și știința occidentală{9}, a fost angajat la serviciul de relații externe al shōgunatului. Norocul părea să-i surâdă. Cu patru ani în urmă sora lui mai mică, Omichi, s-a măritat cu un alt *hatamoto,* Iori Obata, ce locuia în Koishikawa, pe malul vestic al râului Edo. Avea o fetiță de trei ani, pe nume Oharu.

Într-o zi s-a petrecut un fapt de-a dreptul șocant. Omichi și-a luat fetița și s-a înființat la fratele ei mai mare, anunțându-l brusc:

— Nu mai pot sta în casa Obata. Te rog să le ceri să fie de acord să mă despart de soțul meu.

Matsumura a rămas uluit. I-a cerut explicații, dar femeia, palidă, îl privea ca picată din cer, fără să scoată o vorbă.

— Dacă nu mă lămurești, nu te pot ajuta. Odată măritată, o femeie n-are cum să-și părăsească domiciliul conjugal și nici să fie alungată fără un motiv temeinic. Cum de-ai îndrăznit să vii la mine, așa, hodoronc-tronc? Hai, spune-mi, care-i necazul? Trebuie să mă convingi mai întâi pe mine și apoi mai vedem ce e de făcut. Ce s-a întâmplat, de fapt?

Oricine în locul lui Matsumura ar fi procedat la fel. Era și firesc să

știe ce s-a petrecut, înainte de-a o ajuta, numai că tânăra de douăzeci și unu de ani ținea morțiș să păstreze secretul. Repeta întruna, ca un copil răzgâiat și încăpățânat, că nu mai vrea să rămână în casa soțului nici măcar o zi. Deși răbdător din fire, de data asta fratele i-a retezat-o autoritar:

— Hai, judecă și tu! Cum îți închipui că te ajut fără să cunosc toate amănuntele! Și crezi că familia Obata o să fie de acord să vă despărțiți? Doar nu te-ai măritat de ieri, de azi. Ai deja patru ani de căsnicie și un copil pe deasupra, Oharu! N-ai avut probleme cu socrii și cumnata, iar soțul tău e un bărbat cinstit și înțelegător. Cu toată obârșia lui modestă, deține un rang înalt în shōgunat. Ce-ți lipsește de vrei să-l părăsești?

Orice ton a folosit, Matsumura nu a reușit să scoată o vorbă de la ea. Brusc, i-a trecut prin cap o idee și, oricât de neverosimilă părea, nu respingea posibilitatea unor asemenea situații. Pe domeniul lui Obata trăiau și samurai tineri, aflați în serviciul lui, iar reședințele din apropiere roiau de băiețandri care-și pierdeau vremea, pentru că răspunderile și grijile reveneau fraților mai mari.{10} Pe Matsumura l-a fulgerat gândul că sora lui ar fi intrat într-o încurcătură urâtă ce-o obliga acum să dea bir cu fugiții. Imaginându-și un astfel de scenariu, tonul lui a devenit și mai aspru:

— Dacă refuzi să-mi dai amănunte, te târăsc până la soțul tău acasă și atunci o să te silesc să-i mărturisești lui totul, privindu-l drept în ochi. Hai cu mine! zise el, apucând-o de guler.

Văzându-și fratele atât de furios, Omichi s-a speriat îngrozitor, cerându-i iertare cu lacrimi în ochi. Și-a depănat povestea plângând în hohote, iar el a amuțit de uimire.

Incidentul se petrecuse cu șapte zile în urmă. Omichi tocmai strânsese păpușile fiicei sale, Oharu, în vârstă de trei ani, pe care le scotea în fiecare an la *Hina-matsuri*{11}. În noaptea aceea, i-a apărut în vis o tânără palidă cu părul răvășit, cu apa șiroind din cap până-n picioare, de parcă s-ar fi scăldat îmbrăcată. A făcut o plecăciune adâncă, ținând cuviincios mâinile pe *tatami*{12}. Cu bustul astfel înclinat, lăsa impresia unei slujnice de samurai. Femeia n-a rostit o vorbă și nici n-a schițat niciun gest amenințător. Stătea ghemuită și tăcută, băgând-o în sperieți pe Omichi, care nu mai avusese parte de-o astfel de experiență. Omichi tremura din toate mădularele, încleștându-și mâinile pe chimonoul matlasat. S-a trezit brusc din coșmar.

Oharu, care dormea lângă ea, părea torturată de un vis asemănător, pentru că a izbucnit în plâns, țipând încontinuu, ca pe jar: „A venit Ofumi! Uite-o pe Ofumi!”

Așadar, femeia șiroind de apă bântuia și visele fiicei sale. Bănuia că o cheamă Ofumi, pentru că așa o strigase Oharu.

Îngrozită, Omichi n-a mai închis ochii toată noaptea. Fiind născută și crescută într-o familie de samurai și, pe deasupra, nevastă de samurai, se rușina peste poate să-și dezvăluie coșmarul. Nu i-a povestit soțului nimic din cele întâmplate, dar femeia aceea palidă și udă leoarcă s-a ivit la căpătâiul ei și în următoarele două nopți. De fiecare dată, micuța Oharu urla ca din gură de șarpe: „A venit Ofumi! Uite-o pe Ofumi!”

Slabă de înger și simțind că nu mai poate îndura teroarea, Omichi n-a avut totuși curajul să-i destăinuie soțului ei ce se întâmpla noapte de noapte. După patru nopți de coșmar, Omichi era tot mai neliniștită, iar oboseala începea s-o tulbure. Înfrângându-și rușinea și stânjeneala, i-a încredințat soțului secretul, dar s-a trezit luată în râs.

Fantoma își făcea apariția în continuare, fără greș, însă, orice-i spunea Omichi, Obata o repezea fără milă. În cele din urmă, chiar a mustruluit-o, furios: „Ești nevastă de samurai, sau cârpă?” Pe Omichi a început s-o supere grozav nepăsarea soțului. Simțea că toată viața nu va mai scăpa de fantoma aia nenorocită. Nu-i rămânea decât să plece cât mai iute, cu copil cu tot, din casa bântuită de stafii. Nu mai avea timp să se gândească la reputația ei și a soțului.

— Așa stând lucrurile, mi-a fost peste puteri să mai stau acolo. Te rog din suflet să mă înțelegi.

Omichi i-a depănat întâmplarea fratelui, dar de câteva ori, cu răsuflarea tăiată, s-a cutremurat toată amintindu-și cele petrecute. Și, cum nu deslușea umbră de minciună în privirile ei înspăimântate, Matsumura s-a trezit că se întreabă dacă totuși n-or exista și astfel de orori pe lume.

Până la urmă, lui Matsumura istorioara nu-i părea demnă de crezare și se temea că și Obata avea să gândească la fel. Îi venea să se răstească la Omichi, însă, văzând-o atât de disperată, a socotit că ar fi mult prea aspru din partea lui să se înfurie și s-o expedieze la treburile ei. În plus, indiferent de cele povestite, poate chiar se ascundea ceva în spatele lor, ceva greu de deslușit la prima vedere. S-a hotărât să se sfătuiască cu Obata și să lămurească lucrurile.

— Nu pot lua nicio hotărâre ascultând doar spusele tale. Trebuie să stau de vorbă cu Obata, să văd ce zice și el. Încerc să rezolv situația.

Matsumura și-a lăsat sora acasă și a pornit imediat spre Koishikawa. Îl însoțea un slujitor ce-i căra o pereche de sandale de paie, să le aibă rezervă.

2

În drum spre Obata, pe Matsumura îl măcinau gânduri fel de fel. Deși acum femeie în toată firea, sora lui îi părea totuși copilăroasă, iar

logica nu fusese niciodată punctul ei tare. Ca singurul bărbat din casă, el îi avusese în grijă și pe cei mari, și pe cei mici. Dar nu se vedea cu niciun chip depănând istorioare cu fantome în timp ce privea în ochi un samurai. Obata l-ar fi considerat caraghios. Și-a stors creierii ca să găsească o strategie mai iscusită de a deschide o discuție, dar nu vedea nicio cale, cu toate că problema era foarte simplă.

Iori Obata era acasă când a ajuns la conacul său, așa că a fost poftit imediat în camera de oaspeți. După obișnuitele formule de salut, musafirul a făcut eforturi disperate să aducă vorba despre necazul ce l-a mânat la cumnatul său. Deși în sinea lui se resemnase cu eventuale ironii, acum, că se afla față-n față cu interlocutorul, se simțea pur și simplu incapabil să scoată un cuvânt despre fantomă. Se tot foia, când Obata însuși a început conversația.

— Omichi n-a venit cumva pe la tine astăzi?

— Ba da, răspunse Matsumura scurt, fără să mai adauge o vorbă.

— Ei bine, n-am idee ce ți-o fi spus, dar știi cât sunt de toante femeile astea copilăroase. În ultima vreme m-a tot bătut la cap cu o fantomă. Poți să crezi așa ceva? întrebă Obata izbucnind în râs.

Matsumura n-avea habar cum să reacționeze, așa că a zâmbit încurcat. Dându-și seama însă că nu poate lăsa lucrurile nerezolvate, a profitat de prilej și a vorbit despre Ofumi. Terminând ce-avea de zis, și-a șters sudoarea de pe frunte. Obata nu mai râdea. S-a încruntat rău și n-a mai scos un cuvânt. Dacă ar fi fost la mijloc doar povestea fantomei, și-ar fi luat cumnatul peste picior, ar fi considerat-o pe Omichi nătângă și fricoasă, ar fi zeflemisit-o și cu asta, basta. Însă cumnatul lui venise să ceară despărțirea soților, așa că problema părea deosebit de gravă. Lui Obata nu-i rămânea decât să-l ia în serios.

— Hai să vedem cum stau lucrurile cu-adevărat, zise el.

Dacă ar fi existat vreo fantomă, cu alte cuvinte de-ar fi fost o casă bântuită, cineva din familie ar fi băgat cu siguranță de seamă până acum. El se născuse în casa cu pricina și trăia acolo de douăzeci și opt de ani, dar nici măcar nu i-au trecut asemenea zvonuri pe la urechi. Nici bunicii lui, care-au murit când era el mic, nici tatăl, care s-a stins cu opt ani în urmă, nici mama, care a plecat dintre vii acum șase ani – nici măcar unul nu pomenise vreodată de stafii. Ciudat că tocmai Omichi, care locuia în casă abia de patru ani, se temea pentru prima oară de o stafie. Presupunând că dintr-un motiv sau altul doar ea putea să vadă așa ceva, nu era oare straniu că fantoma așteptase atâția ani ca să i se arate ei în vis? Dată fiind situația, Obata trebuia să-i ia la întrebări mai întâi pe cei din casă.

— Te rog să procedezi cum consideri de cuviință, zise Matsumura, fiind de acord cu ideea lui Obata.

Obata l-a chemat mai întâi pe *yōnin* Gozaemon, în vârstă de patruzeci și unu de ani, ce se număra printre vasalii de nădejde din

tată-n fiu.

— Stăpâne, n-am auzit de-așa ceva pe vremea când trăia tatăl dumneavoastră și nici pe tata nu l-am prins pomenind vreodată de fantome, răspunse el prompt.

Apoi au fost interogați samurai și slujitori mai tineri. Fiind angajați mai recent, nu știau absolut nimic. Au fost luate la întrebări și slujnicele. Toate au răspuns, tremurând, că era prima oară când auzeau de o asemenea năpastă. Așadar, eforturile de-a afla ceva au fost zadarnice.

— Nu ne mai rămâne decât să curățăm helești! ordonă Obata.

Apariția la căpătâiul lui Omichi a femeii șiroind de apă îl trimitea cu gândul la un posibil mister legat de fundul vechiului helești de vreo sută de *tsubo*{13}, situat pe proprietatea Obata.

A doua zi au chemat muncitori și-au început pomparea apei. Obata și Matsumura au supravegheat lucrările cu atenție, dar s-au găsit doar câțiva crapi și carași. În mâlul de la fund nici măcar un fir de păr, ca să nu mai vorbim de vreun pieptene sau de agrafe blestemate. La solicitarea lui Obata, au golit și fântâna cea adâncă, dar, spre uimirea tuturor, au dat doar peste un grindel roșu. O altă strădanie soldată cu eșec…

Investigațiile se împotmoliseră. De data asta, lui Matsumura i-a venit ideea s-o cheme pe Omichi acasă la soț, în ciuda protestelor ei. I-au cerut să doarmă în camera ei, împreună cu Oharu. Matsumura și Obata s-au ascuns în încăperea de alături și au așteptat nemișcați până târziu.

A fost o noapte călduroasă, cu luna învăluită în nori. Omichi era peste măsură de încordată, sigură că n-o să poată închide un ochi. Însă fiica ei, care habar n-avea ce se pusese la cale, a dormit bușteau. După o vreme au auzit-o urlând, de parcă i-ar fi împuns cineva ochii cu un ac, și apoi gemând:

— A venit Ofumi! Uite-o pe Ofumi!

Cei doi samurai au țâșnit din ascunziș cu săbiile scoase și au tras *fusuma*{14}. Aerul cald de primăvară era de-a dreptul înăbușitor. De-afară nu răzbătea nici măcar o adiere. Lampa cu abajur de hârtie de lângă așternut lumina palid mama și copilul. Omichi, cu nasu-n pernă, o strângea în brațe, disperată, pe Oharu.

Confruntându-se cu proba de netăgăduit, Matsumura și Obata s-au uitat unul la altul muți de uimire. Nu-nțelegeau cum de micuța Oharu știa numele intrusei pe care ei nici măcar nu o vedeau. Asta-i nedumerea cel mai mult. Obata a încercat să afle câte ceva de la Oharu, luând-o cu binișorul, dar fetița era prea mică la vârsta de trei ani ca să se exprime cât de cât coerent, așa că n-au reușit să scoată nimic de la ea. Trăia cu impresia că sufletelul lui Oharu fusese posedat de fantoma femeii ude leoarcă, obligând-o parcă să-i facă numele

cunoscut printre vii. Cei doi samurai înarmați se simțeau grozav de stânjeniți.

Gozaemon, îngrijorat și el, a trecut a doua zi pe la un renumit ghicitor din cartierul Ichigaya. Acesta l-a trimis să sape la rădăcina cameliei din partea de apus a grădinii. Au săpat până ce arbustul s-a prăbușit la pământ, singurul rezultat fiind terfelirea reputației ghicitorului.

Neputând dormi nopțile, Omichi zăcea în pat peste zi. Firește că nici Ofumi nu venea s-o tortureze cât soarele strălucea pe cer. Au răsuflat cu toții ușurați, numai că nu se cuvenea ca o soție de samurai să trândăvească toată ziua, ca o prostituată. Dacă nu descopereau o cale să scape definitiv de fantomă, era puțin probabil ca familia Obata să-și mai găsească liniștea. Sigur s-ar fi iscat mare scandal dacă lumea ar fi aflat ce se întâmplă acolo. Din partea lui Matsumura, secretul era în siguranță; Obata a cerut și el tuturor de pe domeniul lui să nu sufle o vorbă. Și totuși, cuiva i-au scăpat niște vorbe, pentru că vestea rușinoasă a ajuns la urechile celor care frecventau reședința.

— Casa Obata e bântuită. Am auzit că în fiecare noapte își face apariția fantoma unei femei.

Zvonurile înfloriseră și circulau pe la spatele lui Obata, dar samuraii nu îndrăzneau să deschidă discuția când se întâlneau ori să-l întrebe direct pe Obata. Exista totuși o persoană care nu se sfia de nimic – unchiul K., fiul cel mic al unui *hatamoto* care locuia în apropiere. Auzind de stafie, a dat buzna la Obata ca să se convingă dacă știrile au temei sau nu. Fiind un apropiat de-al său, acesta i-a divulgat îndată secretul, rugându-l să croiască un plan pentru a afla a cui e fantoma și ce se ascunde în spatele întregii povești.

În perioada Edo nu numai băieții de *hatamoto* sau ai unor vasali direcți ai shōgunului trândăveau cât era ziua de lungă, ci și alți samurai. Urmând să ajungă mai târziu capul familiei, de bună seamă fiul cel mare era mereu ocupat și trebuia neapărat să știe ce are de făcut. Însă fiilor mai mici nu li se deschideau cine știe ce perspective. Cu puțin noroc, dacă se remarcau pentru vreo faptă de ispravă, li se acorda rang pe măsură sau puteau fi adoptați ca gineri, ajungând capi de familie în casele fără moștenitori. Cel mai la îndemână le era, totuși, să-și petreacă timpul lenevind sub acoperișul fraților mai mari, fără să-și asume vreo responsabilitate de samurai. Aparent, duceau o viață lipsită de griji, dar în realitate se aflau într-o situație vrednică de toată mila.

Și urmarea n-a întârziat să se vadă – un număr tot mai mare de bărbați destrăbălați și leneși care așteptau să pice para mălăiață în gura lui nătăfleață, ca să-și mai omoare plictiseala. Deși nu avusese norocul să fie cel dintâi născut, unchiul K. se dovedea persoana ideală pentru sfaturi bune și, bineînțeles, a acceptat cu plăcere să întindă o

mână de ajutor.

Mintea a început să-i fiarbă. Au apus de mult vremurile cu servitori ca Tsuna și Kintoki{15}. Înainte de toate, unchiul K. trebuia să afle cine fusese femeia cu-adevărat și legătura ei cu familia Obata.

— Prin urmare, nu există vreo Ofumi printre rude sau slujnice?

A primit răspuns negativ. Obata nu avea pe nimeni în familie cu acest nume. Cât despre slujnice, ele se schimbau destul de des, dar nu-și amintea de vreo Ofumi și oricum el unul nu luase în slujbă vreo fată pe care s-o cheme așa. Tot iscodindu-l, unchiul K. a aflat că exista obiceiul să angajeze câte două slujnice în același timp: una originară din locul de baștină al stăpânului, aleasă de biroul local, iar cealaltă, tocmită prin serviciul de recrutare al administrației shōgunale. Agenția Sakai din cartierul Otowa îi furniza mână de lucru de mai multe generații.

Din cele istorisite de Omichi, fantoma părea să fi slujit o familie de samurai. Unchiul K. a decis să ceară mai întâi sprijinul agenției Sakai din Edo și apoi să pornească, eventual, pe urmele ei până în îndepărtatul domeniu al familiei. Era posibil ca Obata să n-o fi cunoscut pe Ofumi, dacă ea s-o fi aflat în slujba familiei sale cu mai multe generații în urmă.

— Te rog să faci tot ce poți… cu multă, multă discreție, îl rugă Obata.

— Am înțeles.

Cei doi s-au despărțit. În ziua aceea senină de sfârșit de martie cireșii din grădina lui Obata se făleau deja cu primele frunzulițe.

3

Unchiul K. s-a dus la agenția Sakai din Otowa ca să studieze registrul de angajări de personal. Cum familia Obata se folosea de agenția respectivă de ani de zile, socotea că numele servitorilor intrați în slujbă figurau neapărat în documentele lor.

Însă, așa cum afirmase și Obata, unchiul K. n-a găsit nicio Ofumi angajată recent. A început să verifice mai întâi documentele vechi de trei ani, apoi de cinci și, în final, de zece, dar n-a dibuit nici măcar un nume care să înceapă cu Ofu – Ofuyu, Ofuku, Ofusa… Nici vorbă de Ofumi.

„O fi venit de prin provincie”, și-a spus unchiul K., răsfoind cu atenție registrul. Agenția Sakai își pierduse vechile documente într-un incendiu cu treizeci de ani în urmă, așa că înregistrările se opreau acolo. Trebuia să dea cumva de urma lui Ofumi în documentele încă existente, altfel nu știa cum s-o scoată la capăt. S-a apucat să studieze temeinic toate ideogramele, uneori greu descifrabile, de pe foile înnegrite de vreme.

Firește că registrele anuale nu-i cuprindeau doar pe membrii familiei Obata. Fiecare volum gros, cu foi pliate pe orizontală în mai multe straturi, conținea numele tuturor clienților agenției Sakai, așa că nu era deloc simplu să găsească „Obata” printre toate celelalte. În plus, acoperind o perioadă atât de lungă, scrisul diferea și el: caligrafie masculină aspră și încârligată întreruptă pe ici-colo de ideograme feminine delicate și subțirele ca niște capete de ață. În multe locuri, numele arătau ca scrise de mână de copil, redate în întregime în alfabetarul cursiv *kana,* fără nicio ideogramă. Simpla descifrare a unui asemenea talmeș balmeș era deja suficientă ca pe unchiul K. să-l apuce amețeala. Începuse să se plictisească și să regrete că-și asumase o sarcină atât de ingrată.

— Ia uite cine-i acolo! Tânărul domn din Koishikawa! Ce vă mai frământă?

Bărbatul de patruzeci și doi - patruzeci și trei de ani s-a așezat la o masă, râzând. Era un ins slab și, îmbrăcat cu un chimono în dungi și cu *haori*{16} pe deasupra, arăta a orășean respectabil. Avea tenul un pic cam negricios, dar chipul prelung și subțire trăda un aer distins, la fel ca și nasul frumos conturat și ochii expresivi ca de artist. Îl chema Hanshichi, din cartierul Kanda, și era detectiv, iar sora lui mai mică dădea lecții de *tokiwazu*{17}, foarte aproape de templul Myojin. Cum unchiul K. o mai vizita din când în când, firește că-l cunoștea foarte bine și pe el.

Hanshichi se bucura de mare prețuire și în lumea detectivilor.

Surprindea pe oricine și oricând cu firea lui deschisă de om născut și crescut în Edo, de-o integritate rar întâlnită. Nimeni nu l-a bârfit vreodată și nici nu l-a acuzat de aroganța atât de obișnuită funcției sale. Se purta la fel de amabil cu toată lumea – fie bogați, fie săraci.

— Mereu prins cu treburi, după câte-mi dau seama, observă unchiul K.

— Da, așa-i. Și azi am de rezolvat ceva.

Tot vorbind de una, de alta, unchiului K. i-a venit ideea să-i dezvăluie și lui Hanshichi secretul familiei Obata, având astfel prilejul să profite de perspicacitatea detectivului.

— Îmi pare rău că vă deranjez știind cât sunteți de ocupat, dar aș vrea să vă întreb ceva, începu unchiul, privind atent în dreapta și-n stânga.

— Orice-ar fi, vă ascult cu plăcere. Doamnă, strigă el către patroană, putem să ne refugiem un pic în camera de la etaj?

S-a ridicat înaintea unchiului, a urcat scara îngustă și s-a oprit în încăperea de șase *tatami*. Într-un colț întunecat se zărea un coș din răchită și tot felul de mărunțișuri. Unchiul K. a venit în urma lui Hanshichi, s-a așezat și i-a depănat strania poveste a familiei Obata.

— Nu există oare o cale de a ieși la liman? Ce părere aveți? Eu socot că s-ar putea ține o slujbă pentru sufletul răposatei după identificarea fantomei… și lucrurile s-ar liniști pesemne.

— Păi, știu eu… murmură Hanshichi, înclinând capul.

După câteva clipe de gândire părea că se îndoiește profund de prezența fantomei.

— Chiar credeți că există așa ceva?

— Nu știu ce să zic, ezită unchiul K. Eu presupun că da. N-am văzut-o cu ochii mei, însă…

Hanshichi tăcu o vreme, pufăind din pipă.

— Prin urmare, fantoma ar fi a unei foste slujnice de samurai și e udă din cap până-n picioare… Seamănă cu povestea servitoarei nedreptățite, Okiku.{18}

— Cam așa pare…

— Oare Obata ţine în casă cărți ilustrate *kusazōshi*? întrebă Hanshichi, luându-l prin surprindere pe unchiul K.

— Soțului îi displac profund, dar am impresia că doamna Obata se delectează cu asemenea cărți. Am auzit că l-a găsit prin apropiere pe Tajima, care i le împrumută pentru o sumă neînsemnată.

— Care e templul familiei Obata?

— Jōen-ji{19} din cartierul Shitaya.

— Jōen-ji? insistă Hanshichi, izbucnind în râs.

— V-a venit vreo idee?

— Doamna Obata e femeie frumoasă?

— Da, este și are numai douăzeci și unu de ani.

— Aha! Dumneavoastră ce părere aveți, domnule? întrebă Hanshichi, râzând. Nu se prea face să-mi vâr nasul într-o poveste personală atât de delicată, dar lăsați-o în seama mea. Am să lămuresc încurcătura în două-trei zile. Bineînțeles că rămâne totul între noi, eu n-am să suflu o vorbă despre asta.

Unchiul K. și-a pus toată nădejdea în detectiv și Hanshichi i-a promis că-și dă silința să dezlege șarada, cu o singură condiție:

— Eu voi trage sforile din culise, fiind omul din umbră, dar dumneavoastră lăsați impresia că vă ocupați de caz și-i raportați domnului Obata rezultatele. Dacă nu vă deranjează, aș dori să veniți chiar mâine cu mine, când fac investigațiile, ca să fiți la curent cu mersul lucrurilor.

Având timp berechet, unchiul K. a acceptat bucuros. Hanshichi avea o reputație bună și în rândul cetățenilor de rând din Edo, așa că unchiul K. ardea de nerăbdare să vadă cum rezolvă cazul un detectiv ca el. Aștepta cu sufletul la gură ziua următoare. S-au despărțit și K. s-a îndreptat spre Fukagawa, unde se ținea o serată de *haiku*.

Întors acasă târziu, unchiului K. i-a fost tare greu să se scoale devreme a doua zi dimineață. A reușit totuși să ajungă la timp.

— Unde mergem mai întâi? se interesă el.

— Să începem cu persoana care împrumută cărți.

Au pornit spre Tajima, în Otowa. Așa-zisul bibliotecar îl vizita cu regularitate pe unchiul K., prin urmare se cunoșteau deja. Hanshichi l-a întrebat ce cărți le-a împrumutat celor din casa Obata de la Anul Nou încoace. Pentru că nu ținea evidența exactă, neavând un registru propriu-zis, și-a cam bătut capul până și-a amintit titlurile celor două sau trei cărți cu text și ale celor cu imagini, *kusazōshi*.

— Nu cumva le-ați împrumutat și povești macabre, ilustrate în cerneală, adică cele din categoria *usuzumizōshi*?

— Ba da, prin februarie dacă nu mă-nșel.

— Vreți să mi le aduceți un pic?

Bibliotecarul s-a dus să caute pe raft și a reapărut îndată cu două volume. Hanshichi i le-a luat din mână și a răsfoit al doilea volum. Când a ajuns la capitolul șapte sau opt, i l-a arătat discret unchiului K. Ilustrația prezenta o femeie, după toate probabilitățile soția unui samurai, șezând în camera de zi. Lângă verandă se afla o tânără – aparent slujnică – privind în jos, amărâtă. Fantomă, fără îndoială. Irișii din preajma helești eului din grădină înfloriseră. Slujnica părea să fi țâșnit din el, pentru că în imagine părul și hainele șiroiau de apă. Chipul ei pictat grotesc avea cu siguranță menirea de a băga spaima în femei și copii.

Pe unchiul K. l-au trecut fiorii. L-a șocat nu neapărat scena propriu-zisă, cât faptul că slujnica din ilustrație arăta întocmai cum își imaginase el stafia lui Ofumi. A luat cartea din mâna lui Hanshichi și a

citit titlul și datele de pe copertă: *Usuzumizōshi,* de Tamenaga Hyochō, ediție revizuită.

— Împrumutați-o și dumneavoastră. E foarte interesantă, zise Hanshichi pe un ton convingător și-i aruncă o privire grăitoare.

K. băgă cele două volume în buzunarul de la piept.

— Eu am citit o mulțime de *kusazōshi,* l-a anunțat Hanshichi după ce-au ieșit. Când v-am auzit ieri vorbind despre fantome, mi-am amintit pe loc de volumele astea.

— Prin urmare, credeți că ilustrațiile din carte le-au speriat pe doamna Obata și pe fiica ei și le-au pricinuit coșmar după coșmar?

— Nu cred să fie vorba numai de asta. Mergem să vedem și templul familiei Obata din Shitaya.

Hanshichi a luat-o înainte, în sus pe dealul Ando; au mers prin Hongo și au ajuns la iazul din cartierul Shitaya. Nu se simțea nici cea mai mică adiere de vânt, iar cerul sfârșitului de primăvară strălucea de un albastru cristalin de toată frumusețea. O pasăre de pradă cocoțată pe foișorul de foc părea că picotește. Celor doi le-a ieșit în cale un samurai ce-și tot îndemna calul asudat din pricina drumului lung. Coiful îi sclipea puternic în lumina soarelui aproape văratic.

Jōen-ji, templul budist al familiei Obata, arăta destul de impunător. De îndată ce au pășit pe poartă, i-a uimit bogăția de trandafiri galbeni sălbatici înflorind în boschete. Au cerut să stea de vorbă cu starețul – un bărbat în jur de patruzeci de ani, proaspăt bărbierit. Cum oaspeții lui erau un funcționar guvernamental și un samurai, acesta li s-a adresat deosebit de politicos.

În drum spre templu, cei doi discutaseră amănunțit cum să atace subiectul, așa că unchiul K. a vorbit primul, dezvăluindu-i starețului ciudatele întâmplări de la reședința Obata și precizând că pe stăpâna casei o tortura coșmarul unei fantome. L-a întrebat dacă știe vreo rugăciune care s-o scape de năpastă.

Starețul l-a ascultat tăcut, dar l-a întrebat brusc, pipăindu-și nervos mătăniile:

— Ați venit la mine la rugămintea familiei Obata sau din proprie inițiativă?

— Ce importanță are? Ne interesează dacă ne puteți ajuta.

Starețul păli și începu să tremure sub privirile aspre ale unchiului K. și ale lui Hanshichi.

— Noi nu avem prea multă experiență, așa că nu am convingerea că o să reușim, dar ne vom strădui să împlinim cele cuvenite pentru sufletul femeii.

— Vă rugăm frumos.

Sosind ora mesei, călugării au adus platouri cu mâncare fără carne și băutură din belșug. Starețul nu s-a atins de sake, dar Hanshichi și unchiul K. au mâncat și au băut pe săturate. Când se pregăteau să-și ia

rămas-bun, starețul i-a strecurat lui Hanshichi ceva înfășurat în hârtie, oferindu-se totodată să le comande două palanchine, numai că detectivul n-a acceptat nici darul, nici propunerea cu care voia să-i cumpere tăcerea.

— Domnule, lucrurile sunt limpezi după părerea mea. Ați văzut cât era de palid și cum tremura? zise Hanshichi râzând.

Paloarea și faptul că i-a poftit la masă dovedeau limpede sentimentul de vinovăție. Un singur lucru îl mai nedumerea pe unchi.

— Eu tot nu înțeleg de unde știa micuța numele fantomei? Cine a învățat-o să spună: „A venit Ofumi!”?

— Nici eu nu pricep, răspunse Hanshichi cu un surâs în colțul gurii. Vă garantez însă că un copil mic nu putea avea o asemenea inițiativă, cineva i-a dat ideea și… Vă atrag atenția că starețul e mare canalie… Mi-au mai ajuns la urechi isprăvi de-ale lui, care-mi amintesc de călugărul de la templul Enmei.{20} Amfitrionul nostru s-a comportat lingușitor de la bun început, chiar înainte să ne spunem păsul, ca și când ar fi tăinuit ceva. Cred că i-am înfipt un cui în inimă, așa că n-o să aibă curajul să mai facă ticăloșii. Rolul meu se încheie aici. Las pe seama dumneavoastră să-i explicați seniorului Obata tot ce trebuie să știe. La revedere!

Cei doi s-au despărțit la marginea iazului.

4

În drum spre casă, K. a trecut pe la un prieten din cartierul Hongo, care se pregătea să plece la un spectacol pe care o profesoară de dans tradițional de-a unei cunoștințe din Yanagibashi îl dădea cu studentele. Trebuia neapărat să ajungă acolo.

— De ce nu vii cu mine? l-a întrebat pe K.

Unchiul a acceptat invitația fără ezitare, contribuind și cu o mică sumă de bani. Locul respectiv roia de tinere atrăgătoare, iar veselia a ținut până târziu, când s-au aprins felinarele de noapte. Unchiul K. s-a întors acasă într-o stare de spirit excepțională, însă, dată fiind ora înaintată, nu a mai ajuns la Obata să-l informeze despre rezultatele investigației.

A doua zi s-a dus la el și l-a găsit acasă. Evitând orice amănunt legat de Hanshichi, i-a povestit totul de parcă s-ar fi descurcat singur și i-a comunicat mândru concluziile referitoare la *kusazōshi* și la stareț. L-a văzut pe Obata încruntându-se.

A trimis îndată după Omichi. I-a vârât sub nas ediția nouă a cărții macabre ilustrate și a luat-o la întrebări:

— Nu-i asta fantoma ta din vis?

Omichi a pălit și n-a fost în stare să scoată o vorbă.

— Am aflat cât de ticălos și corupt e starețul de la Jōen-ji. Ești convinsă că nu urmărea să te atragă într-o capcană dezgustătoare… obligându-te să faci ceva de care ți-ar fi fost apoi tare rușine? Spune drept!

Cu toate acuzațiile și insistențele soțului, Omichi a negat din răsputeri că s-ar fi comportat nepotrivit. Recunoștea însă că se simțea vinovată de un singur lucru. A cerut iertare soțului și apoi le-a mărturisit celor doi bărbați secretul ce o măcina:

— Când m-am dus la templu să mă rog în ziua de Anul Nou, starețul m-a poftit într-o încăpere separată. A vorbit o vreme, apoi și-a ațintit ochii îndelung asupra mea și a oftat din rărunchi, bombănind ceva ca pentru sine: „Doamne, ce soartă crudă o așteaptă!” Ne-am despărțit fără alt comentariu. În luna următoare când am revenit la templu, m-a pironit iar cu privirea, a mormăit niște vorbe fără sens și iarăși a oftat. Îngrijorată de reacția lui, l-am întrebat, oarecum jenată, ce voia să spună. „Nu-mi place cum arătați”, m-a avertizat el pe un ton compătimitor. „Atâta vreme cât mai stați cu soțul dumneavoastră, vă paște o mare nenorocire. De fapt, vă așteaptă o soartă teribilă nu numai pe dumneavoastră, ci și pe fetiță.” M-au trecut fiorii. Nu-mi păsa de mine, orice s-ar fi întâmplat. L-am întrebat dacă nu găsește o modalitate să-mi salveze copilul de la nenorocire. „Din păcate, mama și fiica sunt de nedespărțit. Dacă nu luați măsuri să preveniți dezastrul, n-are cum să scape nici copilul.” Vă imaginați cum m-am simțit… în clipa aceea… a spus Omichi plângând cu suspine.

Voi, cei din tânăra generație, disprețuiți profund asemenea persoane și le tratați ca pe niște nătânge și superstițioase, mi-a explicat unchiul, dar la vremea aceea toată lumea și mai ales femeile reacționau astfel.

Vorbele starețului au aruncat-o pe Omichi pe culmile disperării. Indiferent de nenorocirea ce-o păștea, Omichi se hotărâse să renunțe la cele lumești, dar o înspăimânta gândul că fiica ei trebuie să împărtășească o soartă crudă nemeritată. Vai de capul ei! Firește că-și iubea soțul, dar o iubea și mai mult pe fetiță. Viața lui Oharu îi era mai de preț decât orice pe lume. Ca să salveze viața copilului, nemaivorbind de-a ei, ce altceva putea face decât să plece din casa cu care se obișnuise atât de mult.

Chiar și așa Omichi a mai ezitat, neștiind încotro s-o apuce. A trecut și luna februarie și a sosit momentul să se bucure de *Hina-matsuri*. În familia Obata păpușile tradiționale erau scoase din cutii și așezate pe rafturi anume pregătite. Când se lăsa seara, aprindeau două felinare din hârtie și le puneau deasupra aranjamentului cu păpuși. Luminate astfel, petalele de piersic roz și albe aruncau pâlpâiri stranii de pe raftul de sub ele. Omichi privea mâhnită felinarele. Vor mai avea oare parte de sărbătoare și anul următor… sau peste doi ani? O să fie sănătoasă fetița ei? Care dintre ele va înfrunta nenorociri mai întâi,

fetița sau mama blestemată? Gânduri cumplite o torturau pe biata Omichi și nu se simțea în stare nici măcar să se bucure de sakeul dulce, tradițional.

În casa Obata, păpușile erau așezate la loc, în cutiile lor, în a cincea zi a lunii. Omichi n-avea niciun chef să le strângă, de teamă să nu fi fie ultima oară când le vede expuse. În după-amiaza aceea s-a așezat să citească *kusazōshi* împrumutată de la Tajima. Agățată de genunchii mamei, Oharu privea și ea, inocentă, ilustrațiile. Cartea cu pricina făcea parte din categoria *usuzumizōshi,* menționată mai devreme, și conținea, printre altele, și povestea unei slujnice pe nume Ofumi, ucisă de prea crudul ei stăpân. Femeia se aruncase într-un iaz vechi, cu irișii înfloriți pe mal. Scena pe care o citea Omichi descria înspăimântător fantoma lui Ofumi, vorbindu-i cu dușmănie fostei stăpâne despre nedreptatea suferită. Speriată, micuța Oharu a arătat ilustrația de lângă text cu degetul și a întrebat speriată:

— Mamă, ce-i aia?

— Este stafia unei femei pe nume Ofumi. Dacă nu ești cuminte, o fantomă ca a ei o să iasă și din helești nostru.

Omichi nu intenționase să-și sperie copilul, numai că vorbele ei au șocat-o atât de tare pe fetiță, că a pălit îngrozitor. Cuprinsă de o spaimă violentă, s-a agățat cu putere de genunchii mamei. În noaptea aceea a țipat speriată: „A venit Ofumi!” Scena s-a repetat și în noaptea următoare.

Regretându-și din toată inima nesăbuința, Omichi s-a grăbit să înapoieze cartea, însă Oharu a strigat numele lui Ofumi trei nopți la rând. Înnebunită de îngrijorare și copleșită de remușcări, Omichi n-a mai putut nici ea dormi. Apoi s-a temut că acesta ar fi semnul nenorocirii ce avea să se abată asupra lor și a început și ea s-o vadă pe Ofumi în vis.

Omichi s-a hotărât să asculte sfatul starețului – în care avea mare încredere – și să plece din casa soțului. Apoi s-a folosit de țipetele disperate ale fetiței inocente care o striga pe Ofumi noapte de noapte pentru a născoci propria poveste cu fantome, ca temei serios al întoarcerii la familia ei. „Prostănaco!” i-a strigat Obata, îngrozit, în timp ce nevasta hohotea de plâns.

Pe unchiul K. însă l-a impresionat instinctul matern puternic al femeii păcălite de preot și, datorită străduințelor lui, Obata și-a iertat în cele din urmă soția.

— Aș prefera ca fratele ei mai mare, Matsumura, să nu știe toate amănuntele astea, i se destăinui Obata unchiului K. E posibil oare să lămurim în așa fel lucrurile încât să nu se afle adevărul nici în casa asta, nici în casa lui Matsumura?

Unchiul K. a cugetat la încurcătura lui Obata. În final au hotărât, de dragul aparențelor, să-l roage pe preotul familiei să țină o slujbă

pentru sufletul misterioasei Ofumi. Au chemat un doctor și Oharu a încetat destul de repede să mai țipe nopțile, speriată. În urma slujbei și a daniilor – sau cel puțin așa s-a zvonit – fantoma lui Ofumi a dispărut definitiv.

Hikotarō Matsumura, care n-a aflat niciodată adevărul, clătina uimit din cap ori de câte ori depăna, strict confidențial, celor câțiva prieteni ai săi, istorioara lui Ofumi, filosofând la sfârșit:

— Pe lumea asta se mai întâmplă și lucruri ciudate, inexplicabile.

Fratele tatălui meu a fost unul dintre cei cărora Matsumura le-a povestit-o.

Unchiul K. s-a bucurat de admirația tuturor pentru perspicacitatea dovedită însă de Hanshichi, care intuise ițele cazului, descoperind adevărul despre fantoma lui Ofumi în paginile unei *kusazōshi*. Hanshichi s-a abținut să comenteze motivul ce l-a îndemnat pe starețul de la Jōen-ji să facă teribila profeție în legătură cu soarta lui Omichi. Însă după vreo șase luni de la descrierea evenimentelor petrecute, Omichi a aflat șocată că respectivul a fost târât în fața autorității templelor, acuzat de purtare necuviincioasă. Prin urmare, ea însăși a fost pe marginea prăpastiei, dar a scăpat cu obrazul curat datorită lui Hanshichi.

— După cum am spus, insistă unchiul K., în afară de domnul și doamna Obata nimeni nu mai știe secretul. Ei mai trăiesc și în ziua de azi. După Restaurația Meiji din 1868, Obata a devenit funcționar guvernamental și a tot fost promovat. Ar fi mai bine să nu sufli nimănui o vorbă din ce ți-am povestit eu astă-seară.

Când a isprăvit istorisirea, ploaia se domolise, iar frunzele de *aralia* ce bătuseră mai devreme în obloane s-au potolit de tot, de parcă adormiseră.

Povestea unchiului K. m-a impresionat teribil, așa copilandru cum eram. Dar privind în urmă, acum îmi dau seama că asemenea descoperiri detectiviste se dovedeau un fleac pentru Hanshichi. Există o mulțime de alte aventuri care ar uimi lumea. Hanshichi a fost doar un Sherlock Holmes al perioadei Edo, care lucra din umbră, cu mult tact.

Zece ani mai târziu, după încheierea Războiului Chino-Japonez, am avut norocul să-l cunosc personal pe Hanshichi și să-l întâlnesc deseori, ba chiar să-l vizitez acasă, în Akasaka. Unchiul K. plecase dintre cei vii. Hanshichi pretindea că „e trecut cu vreo trei ani de șaptezeci”, însă arăta uimitor de bine și era plin de viață. Și-a ajutat ginerele să-și deschidă o afacere de comerț cu China și Coreea și se bucura din plin de tihna binemeritată a pensionarului. Bătrânului îi plăcea traiul îndestulat și întotdeauna mă trata cu cel mai bun ceai și

cele mai delicioase prăjiturele. Și îmi depăna povești din tinerețe.

Am izbutit să umplu un caiet gros cu misterele povestite de Hanshichi. Le-am ales pe cele mai captivante pentru a le oferi cititorilor, dar ele nu se succedă neapărat în ordine cronologică…

Sabia actorului

Kanpei no shi

1

Într-o bună zi l-am vizitat pe profesorul T. – prestigioasă figură literară și specialist în romanul istoric japonez. Ascultându-l cum evocă viața de odinioară din Edo, mi s-a făcut dor să-l revăd pe bătrânul Hanshichi. Am plecat de la profesor pe la ora trei după-amiază. Pe străzile din Akasaka lumea punea *kadomatsu*{21} pe la porți și în fața magazinelor, căci așa se cădea să întâmpine Anul Nou. Șapte-opt persoane se înghesuiau într-un magazin de dulciuri. Ce vedeai și auzeai pe străzile capitalei, în luna a douăsprezecea, sugera că agitația era în toi pretutindeni – reclame și afișe anunțând chilipiruri la sfârșit de an, felinare roșii, bandiere purpurii contopindu-se cu tonuri îndepărtate de alămuri și sunetele stridente ale unui gramofon.

„Numărăm pe degete zilele rămase din anul acesta.” Gândul m-a făcut să mă simt vinovat că tulbur lumea în asemenea momente – eu, care n-aveam mare lucru de făcut la vremea aceea. M-am răzgândit și am renunțat să-l vizitez pe Hanshichi, hotărât s-o iau direct spre casă. Însă mergând agale spre stația de tramvai, am dat nas în nas cu detectivul în persoană.

— Ce mai faci? Nu te-am văzut cam de multișor, zise Hanshichi, vesel ca întotdeauna.

— De fapt, cochetam cu ideea să trec pe la dumneavoastră, numai că m-am răzgândit, zicându-mi că e nepotrivit să vă deranjez la sfârșit de an.

— Nu fi caraghios! Știi bine că sunt pensionar și pentru mine toate sărbătorile sunt la fel: *O-Bon*{22}*,* sfârșitul de an cu datinile sale, Anul Nou… Dacă n-ai ceva mai bun de făcut, hai pe la mine!

Am fost tare norocos să-l întâlnesc pe Hanshichi absolut întâmplător. Am lăsat scrupulele deoparte și l-am urmat cu plăcere. Când am ajuns la el, a tras zăbrelele și m-a poftit în casă.

— Am un oaspete, i-a strigat bătrânei menajere.

M-a condus în camera de șase *tatami.* Ca de obicei, mi-a oferit ceai din cel mai bun. N-au lipsit nici prăjiturelele delicioase. Noi doi – unul la capăt de carieră, celălalt abia la începutul ei – ne-am pus la taclale până spre seară, de parcă trăiam într-o lume fără ceas, departe de ritmul nebun de afară.

— Cam pe timpul ăsta, la spectacolele anuale de amatori de la

Izumi-*ya*{23} din Kyōbashi… începu bătrânul brusc, de parcă-l apăsa o amintire veche.

— Ce anume?

— Întâmplarea a iscat mare vâlvă la vremea respectivă. Până și eu a trebuit să-mi scormonesc mintea ca să pot descâlci lucrurile… Dacă nu mă-nșel, totul a început într-o noapte neobișnuit de blândă, spre sfârșitul lunii a douăsprezecea din anul Calului al epocii Ansei{24}. Izumiya era un renumit magazin cu articole de fierărie din cartierul Gusokuchō, lângă Kyōbashi.{25} Pasiunea teatrului îi smintise de-a binelea pe cei de-acolo, numai că totul s-a sfârșit prost… Vrei să știi despre ce-a fost vorba? Fie… iată o altă mare ispravă de-a mea!

Spre sfârșitul celui de-al cincilea an al epocii Ansei au fost patru sau cinci zile călduroase. Într-o dimineață, după micul dejun, Hanshichi s-a hotărât să meargă în Hacchōbori ca să-i facă urările cuvenite de sfârșit de an șefului său. Când să iasă pe ușă, tocmai a apărut sora sa, Okume, la intrarea din spate ce dădea spre bucătărie. Părea cam grăbită. Era profesoară de *tokiwazu* și locuia împreună cu mama lor, Otami, într-o căsuță pe o stradă din josul templului șintoist Myojin.

— Bună dimineața, domnișoară! o întâmpină menajera casei. Fratele dumneavoastră s-a trezit…

Soția lui Hanshichi, Osen, i-a zâmbit din bucătărie.

— Haide, intră, Okume! Ce-i cu tine așa devreme?

— Am venit să-l rog ceva pe fratele meu, răspunse Okume, privind peste umăr.

— Poftiți, intrați!

În spatele lui Okume se afla o doamnă în floarea vârstei – avea vreo treizeci și șapte, treizeci și opt de ani. Arăta descurajată și mâhnită. Osen presupunea că e una dintre colegele lui Okume, la rândul ei muziciană.

— Vă rog să intrați, doamnă!

Și-a deznodat șnururile cu care-și ținea ridicate mânecile chimonoului când trebăluia prin casă și s-a înclinat respectuos. Femeia a intrat, timidă, și a făcut la rândul ei o plecăciune adâncă.

— Sunteți doamna Hanshichi? Mă numesc Moji{26} Kiyo, locuiesc în Shitaya și mărturisesc că-i sunt foarte recunoscătoare colegei mele, Moji Fusa, pentru ajutor.

— N-aveți pentru ce. Okume este încă foarte tânără, sunt sigură că vă dă o mulțime de bătăi de cap.

Okume s-a dus puțin la bucătărie, dar s-a întors îndată după Moji Kiyo, care arăta palidă și încordată. Hanshichi a observat imediat că avea plasturi la tâmple, contra durerilor de cap, și ochii injectați.

— Frate, intru direct în subiect, spuse Okume privindu-l cu subînțeles în timp ce-și prezenta colega palidă. Moji Kiyo ar avea o

rugăminte.

— Zău? zise Hanshichi, întorcându-se către musafiră. Ei bine, doamnă, n-am idee ce doriți să-mi spuneți și nu știu dacă vă pot fi de folos… Aș dori mai întâi să aud toată povestea, dacă e posibil.

— Îmi cer iertare că dau buzna astfel, dar am ajuns la capătul puterilor. Prietena mea Moji Fusa a fost generoasă și s-a oferit să mă ajute. De aceea am venit cu noaptea-n cap să vă deranjăm, spuse ea, cu ambele mâini pe *tatami* și cu capul plecat până-n dușumea, în semn de mare respect. După cum probabil ați aflat deja, la Izumiya din cartierul Gusokuchō s-a ținut, pe data de 19 decembrie, reprezentația de sfârșit de an a trupei de amatori.

— Da, am auzit de grozăvia petrecută acolo.

Hanshichi era la curent cu ce se întâmplase. Toți de la Izumiya erau înnebuniți după Kabuki și mereu invitau tot cartierul și clienții obișnuiți la reprezentația de sfârșit de an pe care o pregăteau din timp cu multă grijă și mare fast. Anul acesta ridicaseră cortina pe data de 19. Fiind vorba de un spectacol grandios, înlăturaseră pereții despărțitori{27} din trei camere și înălțaseră o scenă cu o fațadă de vreo trei *ken*{28}. Aleseseră cu mare atenție atât costumele, cât și recuzita. Actorii – de la povestitor și până la muzicanți – erau amatori entuziaști, aleși din rândul angajaților și vecinilor.

Programul pentru spectacolul nocturn cuprindea actele III, IV, V, VI și IX din piesa clasică *Chushigura*{29}. Vlăstarul familiei Izumiya, Kakutarō, urma să joace rolul lui Kanpei Hayano, unul din cei patruzeci și șapte de ronini care se sinucide conform ritualului. La cei nouăsprezece ani, Kakutarō era subțirel și grațios, un tânăr dichisit, admirat de fetele din cartier care-l asemuiau cu un renumit actor de Kabuki. Toți spectatorii se așteptau ca el să interpreteze fără cusur rolul lui Kanpei, socotind că i se potrivește de minune.

Primele trei acte{30} – de la scena altercației fatale până la întâlnirea de pe drumul Yamazaki – s-au desfășurat firesc. Când s-a ridicat cortina pentru actul VI, în acea noapte de iarnă, trecuse deja de ora opt. Întârziații se strecuraseră printre spectatori încă de la începutul actului precedent, declarând fățiș – poate cu intenție de flatare – că nu voiau în ruptul capului să piardă reprezentația tânărului stăpân în rolul lui Kanpei. Spectatorii ședeau atât de înghesuiți, încât gazdele n-aveau unde să mai așeze nici măcar un sfeșnic sau un *hibachi*{31}. Un miros greu de pudră și ulei de păr plutea în aer, iar prin sală șerpuia norul de fum de țigară. Hohotele de râs se revărsau înspre stradă, făcându-i pe trecători să se oprească și să privească mirați.

Însă chicotele pline de voioșie aveau să se transforme curând în lacrimi de mâhnire. Când Kakutarō, în rolul lui Kanpei, și-a vârât sabia în abdomen, împlinind astfel ritualul sinuciderii, costumul i s-a înroșit de la sângele ce țâșnea șuvoi din rană. Nu semăna deloc cu

soluția colorată de amidon folosită de obicei pe scenă. Spectatorii priveau uluiți schimonosirile de durere întipărite pe chipul lui Kakutarō. Dar când s-a prăbușit, fără să-și poată duce rolul la bun sfârșit, lumea s-a speriat și au început țipetele. În teacă se aflase o sabie cu lamă adevărată, nu sabia de bambus din recuzită. Ritualul sinuciderii s-a dovedit real pentru Kakutarō. Și-a înfipt sabia între coaste cu atâta forță, că vârful a străpuns abdomenul. Au luat actorul de pe scenă, sfâșiat de dureri, și l-au dus în culise. Nici vorbă să mai continue spectacolul. Bucuria serbării de sfârșit de an s-a prefăcut în groază și uimire.

Un doctor s-a ocupat imediat de Kakutarō, așa cum era îmbrăcat în costum. Sub machiajul alb se deslușea deja paloarea morții. I-a cusut rana, însă pierduse deja mult sânge și nu mai dădea semne că și-ar reveni. S-a mai zbătut între viață și moarte două zile și două nopți. Pe data de 21, în toiul nopții, și-a dat duhul. Cortegiul funerar a plecat de la Izumiya pe 23 decembrie, imediat după prânz.

Adică ieri…

Hanshichi nu-și putea închipui vreo legătură între nenorocirea de la Izumiya și această femeie, Moji Kiyo, îngenuncheată în fața lui.

— Domnișoara Moji Kiyo e disperată, interveni Okume.

Lacrimi mari se rostogoleau pe fața ei palidă.

— Domnule inspector, v-aș ruga să mă ajutați să mă răzbun.

— Să vă răzbunați? Pentru ce?

— Să răzbun moartea fiului meu…

Hanshichi îi cercetă chipul îndurerat, prin norul de fum de țigară. Dar Moji Kiyo a ridicat ochii înecați în lacrimi și i-a înfruntat privirea. Abia-și stăpânea tremurul buzelor chinuite de suferință.

— Vreți să spuneți, stimată profesoară, că tânărul stăpân de la Izumiya a fost fiul dumneavoastră? întrebă Hanshichi, neîncrezător.

— Da.

— O! E prima oară când aud așa ceva. Prin urmare, Kakutarō n-a fost copilul proprietarei?

— Nu, eu sunt mama lui. Cred că ar fi mai bine să vă explic cum stau lucrurile. Exact cu douăzeci de ani în urmă locuiam în Nakabashi și dădeam lecții de *tokiwazu,* ca și acum. Stăpânul de la Izumiya mă mai vizita uneori… și… știți cum se întâmplă… Anul următor i-am născut un băiat, pe Kakutarō.

— Izumiya a adoptat copilul?

— Da. Când a aflat ce s-a întâmplat, doamna s-a arătat dornică să-l înfieze pentru că nu aveau copii. Se-nțelege că nu mi-a fost ușor să renunț la el, dar m-am gândit că era spre binele lui, mai ales dacă moștenea afacerea părinților adoptivi. Cu alte cuvinte, am vrut ca el să aibă o viață mai bună. Le-am dat copilul imediat după naștere. Apoi mi s-a spus că nu servește nimănui – și cu atât mai puțin reputației

copilului – dacă se aude că eu sunt mama, așa că am acceptat suma generoasă oferită în schimbul promisiunii că n-o să-mi mai văd niciodată fiul. Mai târziu m-am mutat în Shitaya și mi-am câștigat de-atunci încoace existenta cu lecții de *tokiwazu*. Dar, așa cum se spune, legătura dintre mamă și copil nu se rupe cu ușurință. Nu poți uita nici măcar o singură zi copilul pe care l-ai născut. Am auzit că fiul meu s-a făcut mare și frumos și, în sufletul meu, eram foarte fericită pentru el. Apoi s-a întâmplat nenorocirea… Simt că-mi pierd mințile!

Moji Kiyo se tânguia sfâșietor, cu fața înfundată în *tatami*, de parcă era gata-gata să-l muște.

2

— Păi, știu eu… Așa deci… Nu-mi dau seama ce s-a putut întâmpla, spuse Hanshichi scuturându-și pipa de marginea scrumierei de metal. N-a fost totuși moartea lui Kakutarō un simplu accident? Nu cred că e cazul să învinuiți pe cineva… sau bănuiți ceva?

— Da. Stăpâna de la Izumiya l-a ucis… sunt sigură de asta.

— Doamna Izumi…? Vă rog, liniștiți-vă puțin și explicați-mi. Eu socot că n-ar fi adoptat băiatul de la bun început dacă ar fi intenționat să-l omoare.

Moji Kiyo s-a strâmbat printre lacrimi, de parcă voia să-l ia în râs pe Hanshichi pentru ignoranță.

— La cinci ani după ce l-am dat pe Kakutarō spre adopție, doamna a născut o fată. O cheamă Oteru și a împlinit cincisprezece ani anul acesta. Domnule inspector, încercați să vă puneți în locul ei măcar câteva clipe. Pe care dintre copii l-ați iubi mai mult: pe al dumneavoastră sau pe al altcuiva? V-ar mai conveni ca fiul adoptat Kakutarō să vă preia afacerea de familie sau ați prefera-o pe Oteru, fiica proprie? Oricât ar fi de bun un om în general, în străfundul ființei sale tot sălășluiește și răul. Nu v-o închipuiți în stare să ticluiască un plan ca să scape de Kakutarō… și să nu-i mai stea în cale? În plus, Kakutarō era bastardul soțului ei. Gelozia trebuie că o măcina încă. Dacă punem cap la cap toate astea, nu vi se pare firesc s-o bănuiesc? Ori l-a ucis cu mâna ei, ori a pus pe cineva să-l omoare… adică să se strecoare în cabină și să profite de toată forfota ca să înlocuiască sabia de recuzită cu una adevărată. V-aș ruga mult, domnule inspector, să-mi spuneți și mie părerea dumneavoastră. Credeți că bănuielile mele sunt chiar neîntemeiate?

Lui Hanshichi nu i-ar fi trecut niciodată prin minte că Izumiya ar putea tăinui un asemenea secret. Prin urmare, Kakutarō era fiul adoptat și, nu în ultimul rând, copilul nelegitim al stăpânului! Așa stând lucrurile, chiar dacă doamna Izumi se arătase suficient de

îngăduitoare să accepte băiatul, nu exista nicio îndoială că toată povestea îi lăsase și un gust amar. Iar mai târziu, după ce a născut propriul copil, instinctul matern o fi îndemnat-o să-și lase averea fiicei, Oteru. Se adunaseră destule motive ca să ia hotărârea extremă de eliminare a lui Kakutarō. Hanshichi se ocupase de-a lungul vremii de suficient de multe cazuri criminalistice ca să știe de ce e în stare o ființă umană.

În împrejurările date, convingerea fermă a lui Moji Kiyo că doamna Izumi a fost dușmanca cea mai de temut a fiului ei părea chiar firească.

— Domnule inspector, v-aș ruga să mă înțelegeți. Turbez de furie! Nu mai rezist… îmi vine uneori să dau năvală în Izumiya și s-o ciopârțesc pe fiara aia cu un cuțit.

Moji Kiyo se aprindea tot mai tare, înnebunită la culme. Hanshichi era convins că nici nu-i trebuia prea mult ca să atace ca un câine turbat, așa că își fuma pipa în liniște, neîndrăznind s-o contrazică.

Apoi i-a zis pe un ton calm:

— Vă înțeleg foarte bine și vă rog să nu vă îndoiți că am să investighez cazul cât se poate de serios. Cred că nu-i nevoie, sper, să vă atrag atenția că ar fi bine să nu discutați cu nimeni despre asta.

— Oricât pretinde că l-a tratat pe Kakutarō ca pe propriul ei fiu, n-am s-o iert că l-a ucis. A fost dușmanca lui cea mai înverșunată, nu-i așa?

— Vă înțeleg, lăsați totul în seama mea.

După ce a liniștit-o pe Moji Kiyo și a scăpat de ea, Hanshichi s-a pregătit să iasă în oraș. Între timp Okume a stat de vorbă cu Osen, cumnata ei.

— Frate, îți mulțumesc pentru ajutor, zise ea văzându-l pe picior de plecare. Chiar crezi, adăugă ea în șoaptă, că proprietara de la Izumiya a procedat cum o acuză Moji Kiyo?

— Nu știu ce să zic, dar trebuie să aflu adevărul.

Hanshichi a pornit direct spre Kyōbashi. E adevărat că se ocupa de anchete, dar nu se cădea să dea buzna peste Izumiya fără dovezi și să înceapă interogatoriul. Prin urmare, s-a dus mai întâi la căpetenia cartierului, trecând pe lângă magazinul negustorului de articole de fierărie. Din păcate, era plecat în oraș, așa că Hanshichi a schimbat doar câteva vorbe cu soția lui.

Încotro s-o apuce? Mergea încet pe stradă încercând să hotărască următorul pas, când a simțit că se apropia cineva de el în grabă. S-a răsucit pe călcâie și a observat un bărbat de vreo cincizeci de ani. Judecând după îmbrăcăminte, părea un orășean cu stare. Omul s-a oprit lângă Hanshichi și l-a salutat politicos:

— Bună ziua! Vă rog să mă scuzați că îndrăznesc, nu sunteți cumva detectiv în Kanda? Eu mă ocup de articole de fierărie și sunt

proprietarul magazinului Yamatoya de pe strada Rogetsuchō din cartierul Shiba. Mă numesc Jūemon. M-am dus să cer sfatul căpeteniei cartierului și v-am văzut stând de vorbă cu soția lui. După ce ați plecat, mi-a spus cine sunteți. Am fugit să vă prind și profit de ocazia nesperată ca să mă adresez dumneavoastră. Sper din suflet că nu vă supărați. V-ar deranja să avem o mică discuție? Nu durează mult…

— E în ordine. Unde doriți să mergem?

La invitația lui Jūemon, cei doi au intrat într-un restaurant specializat în țipari. Au fost conduși într-o încăpere mică de la etaj, îndreptată spre miazăzi. O lumină prietenoasă se strecura înăuntru, de parcă ar fi venit primăvara. Prunii pitici din șirul de ghivece proiectau pe *shōji*{32} dinspre verandă umbre ce semănau cu niște gravuri în cerneală. Cei doi bărbați au făcut comanda și, în așteptarea mâncării, și-au umplut unul altuia ceșcuțele cu sake, cu politețea cuvenită.{33}

— Ca detectiv, presupun că sunteți la curent cu împrejurările în care fiul familiei Izumiya și-a găsit tragicul sfârșit… Adevărul e că sunt fratele mai mare al doamnei Izumi. Cât privește nenorocirea, cred că nu se mai poate face nimic pentru cel dispărut, dar reputația familiei noastre deja are de suferit. Știți cum se pălăvrăgește pe toate drumurile… Sora mea e grozav de neliniștită în legătură cu ce va spune lumea.

Vocea lui Jūemon tremura de emoție. Se părea că nu doar Moji Kiyo, mama adevărată a lui Kakutarō, o suspecta pe doamna Izumi. Mai existau persoane, la curent cu ce se petrecea la Izumiya care bănuiseră câte ceva și se pregăteau s-o defăimeze pe stăpâna casei. Peste măsură de îngrijorat, Jūemon s-a dus la căpetenia cartierului să-i ceară ajutorul.

— M-am gândit să-l rog pe el să afle cum a ajuns acolo sabia adevărată în locul celei false. Dacă lumea începe s-o bârfească pe sora mea, va fi vai de capul ei. Eu, ca frate mai mare, o cred femeie cinstită și corectă. Întotdeauna s-a purtat cu Kakutarō ca și când ar fi fost propriul ei copil. Socot că e nedrept ca lumea s-o privească acum ca pe-o mamă vitregă ticăloasă! Odată sfârșită și înmormântarea de ieri, mă gândeam să descopăr eu cauza nefericitei întâmplări. Atâta vreme cât rămâne un mister, în jurul surorii mele se vor aduna bănuieli peste bănuieli. E mult prea sensibilă și o văd gata să-și piardă mințile de atâta îngrijorare. Îmi pare așa de rău pentru ea…

Jūemon și-a scos un șervețel ca să-și sufle nasul.

Moji Kiyo turba de furie, iar doamna Izumi era gata să-și piardă mințile. Să fi fost oare adevărate acuzațiile lui Moji Kiyo? Poate mințea Jūemon? Nici măcar Hanshichi nu mai știa ce să creadă.

— Ați fost printre spectatori în noaptea în care s-a jucat piesa? întrebă el, punând jos ceșcuța de sake.

— Da, am văzut spectacolul.

— Era lume multă și în culise?

— Da, camera cu recuzită se cam aglomerase. Cred că erau vreo zece persoane în odaia de opt *tatami,* iar în cea izolată de patru *tatami* și jumătate, încă vreo doi actori și niște ajutoare. Încăperile erau atât de înțesate de peruci și costume, încât abia aveai loc să te miști. În public se aflau doar oameni de rând, nici vorbă de samurai, așa că nu-mi închipui cine ar fi putut lăsa o sabie la întâmplare. Înainte de spectacol, Kakutarō și-a examinat cu atenție toate obiectele și atunci totul a fost în ordine. Nu se poate decât să fi luat altă sabie din greșeală sau să i-o fi schimbat cineva înainte să intre în scenă. Cine să fi făcut așa ceva? E cumplit!

— Da, este!

Hanshichi stătea cu brațele încrucișate și nu se mai atingea de ceșcuța de sake aproape plină. Jūemon tăcea, cu privirile plecate pe genunchi. Nu se auzea decât o muscă bâzâind grăbită pe hârtia semitransparentă de pe *shōji.*

— Kakutarō a rămas în camera de opt *tatami* sau în cea mică?

— În camera mică. Cu el mai erau trei bărbați de la magazin: Shōhachi, Chōjirō și Kazukichi. Shōhachi îl ajuta să îmbrace costumul, iar Chōjirō i-a adus apă caldă pentru ceai. Kazukichi juca rolul lui Yagorō Senzaki{34}.

— Încă ceva… Poate o să vi se pară cam ciudată întrebarea… tânărul stăpân avea vreo pasiune în afară de teatru? întrebă Hanshichi.

Jūemon a răspuns că lui Kakutarō îi displăcea profund să-și irosească timpul cu prostii, nu-i plăceau *shōgi* și *go*{35}, și n-a auzit să se fi dat în vânt după femei..

— Nu s-a zvonit vreodată că s-ar însura?

— E problema familiei, răspunse Jūemon puțin cam stânjenit. Dar, dacă tot veni vorba, pot să vă spun că băiatul, Kakutarō, s-a încurcat cu una din servitoare – Ofuyu. E drăguță și la locul ei, așa că sora mea a vorbit cu soțul ei și au decis să îi găsească un cuplu respectabil care să-i servească drept părinți adoptivi, iar apoi s-o prezinte oficial ca noră. Aveau de gând să anunțe nunta înainte ca zvonul să se răspândească. Numai c-a apărut ca din senin nenorocirea asta. Aș zice că soarta le-a fost potrivnică, atât băiatului, cât și fetei.

Auzind povestea de dragoste, Hanshichi a ciulit bine urechile.

— Câți ani are această Ofuyu și de unde e?

— Șaptesprezece. E din Shinagawa.

— Ce părere aveți… aș putea să stau puțin de vorbă cu ea?

— Știți cum sunt fetele… Moartea subită a lui Kakutarō a fost o mare lovitură pentru ea. Își petrece tot timpul încremenită, cu ochii în gol. Nu cred că reușiți să scoateți ceva cu noimă de la ea, dar, dacă doriți, vă aranjez o întâlnire.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Dacă nu vă încurcă, aş dori să mă conduceți la fată chiar acum.

— Am înțeles.

Au hotărât să meargă la Izumiya de îndată ce termină de mâncat. Jūemon a bătut nerăbdător din palme ca să cheme ospătărița, care chiar în clipa aceea sosea cu țiparii comandați.

3

Jūemon a pus iute mâna pe bețișoare și a început să mănânce cu poftă, dar Hanshichi abia s-a atins de mâncare. În schimb, a mai comandat o sticluță cu sake cald.

— Vă place băutura, nu-i așa? întrebă Jūemon.

— Unui necioplit ca mine? Nuuu… nu mă dau în vânt după sake, dar azi fac o excepție. M-am gândit că nu-mi strică să mă cherchelesc un pic, poate se mai înviorează atmosfera, zise Hanshichi cu un zâmbet larg.

Jūemon l-a privit nedumerit, dar a tăcut.

Chelnerița a adus un țoi din ceramică plin cu sake, din care Hanshichi și-a turnat puțin câte puțin în păhărel, până la ultima picătură. Îmbujorat de la sake și încălzit de soarele ce pătrundea în cameră, fața, mâinile și picioarele lui au prins nuanța purpurie a homarului pus în vânzare la tarabe de Anul Nou{36}.

— Cum vi se pare? Ați mai văzut vreun chip așa roșu de băutură ca al meu? întrebă Hanshichi, mângâindu-și obrajii încinși.

— Impresionantă culoare, zise Jūemon cu zâmbet strâmb.

Jūemon se căia deja că duce la Izumiya un bețiv ca Hanshichi, dar nu mai putea da înapoi. A plătit nota și l-a scos pe detectiv în stradă. Cam nesigur pe picioare, acesta aproape că s-a ciocnit de un ucenic care ducea pe umăr o tavă mare cu somon.

— Domnule inspector, vă simțiți bine?

Hanshichi mergea în zigzag, iar Jūemon îl ținea de mână, regretând din tot sufletul că s-a trezit să ceară ajutor unui neisprăvit într-o problemă atât de delicată.

— Domnule, o să mă strecor pe ușa din dos, dacă nu vă supărați, zise Hanshichi.

Jūemon a ezitat o clipă, gândindu-se că nu se cădea să-l lase pe-acolo. Hanshichi a pornit sprinten pe aleea de lângă magazin și a țâșnit în spatele casei. Mersul nu trăda nicidecum un om cherchelit. Jūemon a luat-o după el, încercând să țină pasul.

— Vreau s-o văd imediat pe Ofuyu.

Hanshichi a intrat în casă, a trecut prin bucătăria spațioasă și a aruncat o privire în camera slujnicelor, unde a zărit trei fetișcane

rumene în obraji, stând la taifas. Niciuna nu părea să fie Ofuyu.

— Ce s-a întâmplat cu Ofuyu? întrebă Jūemon, trăgând ușor *shōji*.

Fetele s-au întors spre el în același timp și i-au răspuns că Ofuyu nu se simțea bine de aseară, iar stăpâna i-a cerut să doarmă în camera separată de patru *tatami* și jumătate până când o să-și revină. Era odaia folosită de Kakutarō drept cabină în noaptea de 19.

Pe când treceau pe verandă, cu gândul să intre la fată, Hanshichi a observat în grădiniță un arbust măricel de *nandina,* încărcat cu fructe mici, rotunde, de un roșu aprins. Jūemon s-a oprit în fața ușii ca să-și anunțe prezența. Ușa a glisat dinspre interior. La căpătâiul lui Ofuyu se afla un tânăr, pesemne cel care le-a deschis, pentru că Ofuyu se vârâse cu totul în așternut de nu i se mai vedea nici creștetul capului. Bărbatul era mic de statură, cu ten închis, frunte îngustă și sprâncene groase.

Tânărul l-a salutat pe Jūemon și a părăsit numaidecât încăperea.

— E Kazukichi, despre care v-am spus mai devreme că a jucat rolul lui Yagorō Senzaki, îi spuse Jūemon lui Hanshichi.

Ofuyu a dat cuvertura deoparte și s-a ridicat în șezut, mai palidă și mai trasă la față decât Moji Kiyo, dimineață. Arăta ca o fantomă vie, iar răspunsurile la întrebări erau vagi și fără noimă. În clipa în care s-a pomenit de Kakutarō, i-au cedat nervii și a prins a hohoti. Nu suporta nici măcar să-și amintească de evenimentele de coșmar din noaptea aceea înspăimântătoare. Trilurile privighetorii *uguisu* închisă undeva într-o colivie, păcălită parcă de vremea frumoasă și crezând că de două-trei zile a venit primăvara sporeau jalea fetei.

Focul iubirii din inima lui Ofuyu se stinsese, iar cenușa se spulberase. Nu voia să mai știe de trecut, de clipele fericite… când era îndrăgostită. A răspuns cu chiu, cu vai la întrebările lui Hanshichi legate de nefericirea ei. A afirmat că familia Izumi a înconjurat-o cu multă simpatie și că ambii soți s-au purtat foarte frumos cu ea. Dintre angajații magazinului, Kazukichi fusese cel mai amabil. În dimineața aceea venise deja de două ori s-o vadă, când găsise și el câteva clipe libere.

— Prin urmare, el a fost aici adineauri? Despre ce-ați vorbit?

— I-am spus că nu mai pot rămâne în serviciul familiei Izumi după cele întâmplate fiului lor și că am de gând să plec. Kazukichi m-a dojenit și m-a îndemnat să am răbdare, cel puțin până anul viitor când ne expiră contractele.

— Vă mulțumesc, domnișoară, zise Hanshichi încuviințând. Vă rog să mă scuzați că am dat buzna, știind că încercați să vă odihniți. Aveți grijă de dumneavoastră. Stimate domn de la Yamatoya, sunteți amabil să mă conduceți în magazin?

— Da, bineînțeles.

Jūemon a luat-o înainte, cu Hanshichi bălăbănindu-se după el. Se

părea că iar l-a cuprins amețeala și i s-au aprins obrajii.

— Domnule, e toată lumea aici la ora asta? a întrebat Hanshichi, parcurgând cu privirea tot magazinul, începând cu casieria și scrutându-l atent pe angajatul de acolo – un individ la vreo patruzeci de ani. Lângă el, doi funcționari mai tineri își treceau iute degetele peste bilele abacului. Hanshichi l-a recunoscut pe Kazukichi, alături de care se afla un bărbat între două vârste. La intrarea în magazin, patru sau cinci ucenici descărcau saci plini de cuie.

— Da, se pare că toți sunt prezenți, răspunse Jūemon, postându-se în fața *hibachi*-ului.

Hanshichi a înaintat tacticos și s-a așezat cu picioarele încrucișate pe *tatami,* în mijlocul încăperii, de unde a început să arunce priviri iscoditoare tuturor angajaților.

— Știți, stimatul meu domn de la Yamatoya… Gusokuchō e renumit pentru două locuri: templul șintoist Seishōkō și Izumiya – una dintre cele mai prospere case negustorești din întregul Edo. Dar, dacă nu vă supără constatarea mea, regulamentul lasă de dorit aici. Adică… uitați-vă la toți flăcăii ăștia vânjoși, care arată ca niște adevărați ucigași! Le purtați de grijă, îi puneți la îngrășat și irosiți bani pe ei cu ghiotura!

Angajații au schimbat priviri uluite, iar Jūemon dădea semne evidente de enervare.

— V-aș ruga să nu vorbiți atât de tare, domnule inspector. Vă aude lumea de-afară.

— Și ce dacă m-aude? Mai devreme sau mai târziu tot o să afle că adăpostiți un criminal, răspunse Hanshichi râzând disprețuitor. Ascultați aici! Sunteți niște nenorociți. Chiar vă puteți vedea de treabă, prefăcându-vă că nu știți că ucigașul tânărului stăpân se află printre voi? Șleahtă de prefăcuți! Ia fiți puțin atenți! Unul dintre voi o să fie pedepsit cu moartea! Domnul Izumi e chiar idiot de-a binelea dacă ține-n casă un netrebnic care i-a ucis prețiosul fiu de dragul unei tinere răsfățate nevoie mare! Știți ce cadou îi fac de Anul Nou? O să rup gâtul la cinci-șase ciori, ca să le prăjească pe jăratic și să le înfulece drept leac pentru vindecarea prostiei. Hei, stimatul meu domn de la Yamatoya, și ochii dumitale mi se par cam încețoșați… De ce nu te duci la magazie să-i speli bine-bine cu leșie?

Hanshichi vorbea țâfnos și sigur pe el, deși arăta cherchelit bine. Rămăseseră cu toții muți de uimire. Ședeau nemișcați și încercau să se împace cu situația. Neprimind vreun răspuns, Hanshichi s-a ridicat și i-a copleșit cu jigniri și insulte, aproape urlând:

— Ca să fiu cinstit, eu sunt în culmea fericirii. Arestarea criminalului va însemna un cadou neprețuit pe care-l fac poliției din Hachōbori la sfârșit de an. Păreți cu toții nevinovați, dar nu vă amăgiți… Am adulmecat deja șobolanul! De crezi că sunt chior și idiot

ca prostovanul ăla de stăpân al tău, te înșeli amarnic. Să nu te prind că mă-njuri când o să te trezești cu mâinile legate la spate sau să te văicărești când o să ai legea în față… sau mai știu eu ce alte nerozii ți-or trece prin cap, la fel ca lui Chūbei și Umegawa din *Mesagerul Iadului*{37}. Nu glumesc. Mai bine acceptă-ți soarta și fii pregătit.

Incapabil să mai stea cu mâinile-n sân și să suporte toate injuriile, Jūemon s-a apropiat de detectiv, timid și oarecum speriat:

— Domnule inspector, ați băut puțin cam mult… Nu credeți c-ar fi mai bine să intrați în casă și să vă odihniți un pic? Oamenii o să ne bârfească dacă vă aud ridicând astfel tonul în magazin. Kazukichi, vino și condu-l înăuntru pe domnul Inspector.

— Am înțeles, spuse Kazukichi tremurând, gata să-l ia de mână pe Hanshichi.

În clipa următoare, acesta s-a trezit cu o palmă zdravănă peste față.

— Măi, să fie! Să nu mai aud o vorbă! Eu n-am nevoie de ajutor de la niște netrebnici ucigași ca voi. De ce naiba mă priviți așa? N-ați auzit ce-am spus? O să vă condamne la moarte! Știți care e soarta unui criminal? Îl pun în spinarea unui cal și defilează cu el prin tot orașul. Apoi îl duc la unul din locurile de execuție, Suzugamori sau Kozukappara, și îl leagă de o creangă mare de copac, sus de tot. De ambele părți stau doi bărbați, care țipă și îi fâlfâie lăncile în fața ochilor. Dar numai ca să-l sperie! Și după ce l-au speriat bine, încep să-l împungă cu ele în coaste, de mai multe ori.

Ascultând descrierea înspăimântătoare a pedepsei suferite de un criminal, Jūemon s-a schimonosit, stingherit. Kazukichi a pălit în mod vizibil. Toți ceilalți își țineau răsuflarea și s-au făcut mici de groază. Rămăseseră nemișcați, fără să clipească, de parcă își primiseră deja condamnarea.

Afară, cerul de iarnă căpătase limpezime de cleștar, iar soarele strălucitor năpădise toată strada.

4

Hanshichi, aparent învins de băutură, a pășit la un moment dat în mijlocul încăperii. Pe funcționarii de la Izumiya îi îngrozea gândul că-l puteau vedea clienții dormind în mijlocul magazinului, dar nimeni nu și-a luat inima-n dinți ca să-l atingă măcar.

— Păi, nu prea avem ce-i face… Să-l lăsăm așa o vreme.

Jūemon a plecat să discute ceva cu domnul și doamna Izumi.

Bărbații s-au întors și ei pe la treburile lor unul câte unul.

După vreo jumătate de oră, Hanshichi – care se prefăcuse tot timpul că doarme – s-a ridicat brusc.

— Ah, ce mahmureală nenorocită! Mă duc la bucătărie să beau niște

apă. Mă simt bine… nu vă sinchisiți de mine, mă descurc singur.

Numai că Hanshichi nu s-a oprit la bucătărie, ci în spatele casei. A sărit sprinten peste verandă, în grădină, și s-a întins pe burtă, ca o broască, la umbra tufei de *nandina.* Îndată și-a făcut apariția și Kazukichi, mergând în vârful picioarelor spre camera de patru *tatami* și jumătate unde se odihnea Ofuyu. A stat câteva clipe în ușă, aruncând priviri atente înăuntru. În cele din urmă, a tras ușa glisantă și a intrat. Hanshichi și-a scos capul de după arbust.

Auzea vocea sfâșietoare a lui Kazukichi, dar atât de înăbușită de lacrimi, încât nu distingea ce spune. Începea să se enerveze. S-a strecurat afară din ascunziș și s-a cățărat pe verandă ca o pisică hoțomană.

— Ai dreptate, l-am ucis pe tânărul stăpân, însă am făcut-o pentru că te iubeam. N-am avut niciodată curajul să-ți mărturisesc, Ofuyu, dar eram îndrăgostit de tine de multă vreme. Nu mă gândeam decât la faptul că ne vom căsători. Apoi… tu și tânărul stăpân… și am auzit că urma să vă căsătoriți curând. Mi s-a sfâșiat inima! Ofuyu, te rog să mă-nțelegi! Nici măcar atunci nu ți-am purtat pică și nici acum nu te dușmănesc, dar n-am putut să nu-l urăsc pe el. Puțin îmi păsa că-mi este stăpân, pur și simplu nu mai suportam. Pesemne că înnebunisem de-a binelea… Singura mea șansă de a schimba ceva era piesa de la sfârșitul anului. Am cumpărat o sabie din Hikagecho și am pus-o în locul celei din recuzită cu câteva clipe înainte să se ridice cortina la al șaselea act. Totul s-a petrecut întocmai cum plănuisem… dar când l-au adus în culise și l-am văzut plin de sânge m-am simțit de parcă îmi turnase cineva o găleată cu apă rece în cap și mă trezise brusc la realitate. În următoarele două zile și două nopți, până și-a dat ultima suflare, am fost speriat de moarte. Când ajungeam la căpătâiul lui, nu reușeam să-mi astâmpăr tremurul. Dar imediat mă gândeam că mai devreme sau mai târziu tu vei fi a mea, dacă el dispare… Nu știam dacă sunt bucuros sau mâhnit. Înțelegi prin ce-am trecut? Nu cred că mai rezist… Detectivul ăla e isteț foc, sigur a pus ochii pe mine.

Hanshichi vedea parcă, dincolo de *shōji,* chipul cadaveric al lui Kazukichi și mâinile-i tremurânde.

După ce și-a suflat nasul, Kazukichi a continuat:

— Detectivul a venit la magazin prefăcându-se beat și strigând la toți că unul din noi este ucigașul. Apoi a început să explice cum îi execută pe criminali. A fost îngrozitor, abia am reușit să stau să-l ascult. M-am resemnat… și sunt hotărât să nu mă las prins și târât pe străzi, aruncat în închisoare și executat. Îmi pun eu capăt vieții înainte să mi se întâmple una ca asta. Îți repet, Ofuyu, nu te urăsc… dar, dacă n-ai fi fost tu, n-aș fi ajuns în situația asta nenorocită… Cred că tu socoți că-mi merit soarta, pentru că mi-am ucis tânărul stăpân, dar încearcă să te pui în locul meu și ai milă de mine. Am greșit că l-am

omorât. Te implor să mă ierți. După ce n-o să mai fiu, nu-ți cer decât să arzi un bețișor de tămâie pentru sufletul meu… numai unul. Este ultima mea dorință. Am reușit să economisesc mai mult de doi *ryō*{38} și vreau să-i folosești… și…

Vocea i se stingea treptat și Hanshichi n-a mai prins nimic. O mai auzea pe Ofuyu suspinând. Clopotul din Kokuchō a bătut ora două… Hanshichi și-a dat seama că în odaie cineva s-a ridicat, ca speriat de sunet. S-a întors în ascunzișul lui din spatele tufișului. Îndată după aceea a auzit pași apropiindu-se tiptil de-a lungul verandei și l-a văzut pe Kazukichi trecând mâhnit și dispărând ca o umbră. Hanshichi s-a șters de praf pe picioare și a pășit pe verandă.

A reintrat în magazin, dar nu l-a zărit nicăieri pe Kazukichi. A tăifăsuit puțin cu casierul, dar Kazukichi tot nu apărea.

— Nu cumva l-ați văzut pe Kazukichi? se interesă Hanshichi, calm.

— Da, mă-ntrebam și eu unde s-o fi dus, interveni responsabilul magazinului, clătinând nedumerit din cap. N-avea de făcut niciun comision… Doriți să stați de vorbă cu el?

— Nu, nu neapărat, dar puteți afla dacă a plecat undeva?

Șeful l-a trimis pe unul din ucenici să-l caute în casă, dar acesta s-a întors raportând că nu l-a găsit nici în bucătărie, nici în altă încăpere.

— Patronul de la Yamatoya mai este pe-aici? întrebă iarăși Hanshichi.

— Da, e înăuntru.

— Vreți să-i transmiteți că am să-i comunic ceva?

Jūemon era într-o cameră din fundul casei și stătea de vorbă cu domnul și doamna Izumi. Toate ușile ce duceau spre încăpere fuseseră închise bine, iar înăuntru domnea întunericul, deși nu trecuseră orele după-amiezii. Cei trei ședeau în jurul unui *hibachi* lung și vorbeau pe șoptite. Doamna Izumi era o femeie atrăgătoare de vreo patruzeci de ani, cu frunte îngustă, cu sprâncenele discret conturate. L-au poftit pe Hanshichi înăuntru.

— Iertați-mi deranjul, dar știu cine v-a ucis fiul, șopti Hanshichi.

— Ce spuneți?

Toți trei s-au întors spre detectiv, fulgerându-l cu privirile.

— Unul dintre angajați.

— Un angajat de-al nostru? zise Jūemon, ridicându-se brusc pe genunchi. Așadar ați spus adevărul adineauri?

— Mă tem că v-am cam supărat cât am făcut pe bețivanul, însă am aflat… Kazukichi este ucigașul.

— Kazukichi?

Nu le venea să creadă. În clipa aceea a dat buzna în cameră una dintre slujnice. Plecase la magazie după ceva și l-a găsit pe Kazukichi atârnând de grindă.

— Păi, mă așteptam ori să se spânzure, ori să se arunce în râu, spuse

Hanshichi cu un oftat. Știți, adineauri, cât am stat de vorbă cu stimatul domn de la Yamatoya, mi-a atras atenția relația dintre Kakutarō și Ofuyu. Atunci am aflat că acest Kazukichi a fost în aceeași încăpere cu tânărul stăpân în timpul piesei. Am intuit numaidecât o încurcătură sentimentală… parcă plutea în aer. De aceea, m-am dus întâi la Ofuyu și am întrebat-o ca din întâmplare despre Kazukichi. Mi-a zis că e foarte amabil și vine mereu să vadă ce mai face. Mi s-a părut puțin cam ciudat, așa că am intrat apoi în magazin și în mod intenționat am împroșcat cu insulte. Sunt sigur că stimatul domn de la Yamatoya a socotit că mă comport ca un necioplit, dar, să fiu cinstit… am procedat astfel pentru binele magazinului Izumi… Puteam foarte bine să-l arestez pe loc pe Kazukichi, însă l-ar fi întemnițat și l-ar fi interogat. Apoi l-ar fi târât pe străzile orașului Edo purtând stigmatul de criminal. În timpul interogatoriului ar fi ieșit la iveală o sumedenie de lucruri despre Izumiya, toți angajații fiind chemați ca martori și supuși investigațiilor. Grea pată pe reputația dumneavoastră. Ar fi avut de suferit și afacerile dacă s-ar fi auzit că adăpostiți un criminal. De aceea n-am vrut să-l arestez. Am socotit că e mai bine să-și pună singur capăt zilelor decât să fie executat, așa că intenționat am băgat frica-n el. Și cum n-am găsit nicio probă serioasă care să-l incrimineze, am înflorit grozăvia osândei, tot urmărindu-i reacțiile. Dacă n-ar fi fost vinovat, cuvintele mele nici nu l-ar fi atins, dar, având mustrări de conștiință, firește că n-a mai putut sta liniștit. Planul meu a mers șnur. Kazukichi și-a dat destul de repede seama că jocul s-a încheiat. Dacă doriți amănunte, vă rog să vorbiți cu Ofuyu.

Cei trei din încăpere au rămas muți de uimire. Jūemon a rostit primele cuvinte.

— Vă suntem foarte recunoscători, domnule Hanshichi. În loc să legați criminalul și să-l arestați așa cum ar fi meritat, ați renunțat la această satisfacție și ați avut grijă să nu fie terfelit numele de Izumiya. Nici nu știu cum să vă mulțumesc… Vă mai putem oare cere o favoare? Ca să rămână o problemă absolut personală, sunteți atât de amabil să declarați că tânărul Kazukichi a înnebunit?

— Am înțeles. Ca părinți și ca unchi considerați pesemne că și execuția ar fi fost o pedeapsă prea blândă pentru el. Însă, oricât de crudă osânda, nimic nu l-ar mai readuce la viață pe tânărul stăpân. Vă rog să acceptați că asta i-a fost soarta și să vă ocupați de rămășițele pământești ale lui Kazukichi așa cum se cuvine.

— Firește. Vă mulțumim din suflet pentru tot.

— Am să păstrez secretul numai pentru mine, dar trebuie să vă atrag atenția, înainte să fie prea târziu, că în Edo se află o persoană care vrea să i se spună adevărul, le zise Hanshichi, apăsat.

— O persoană… în Edo? întrebă Jūemon uluit la culme.

— Mă tem că e cam delicată problema… Este vorba de Moji Kiyo,

profesoara de *tokiwazu* din Shitaya.

Domnul și doamna Izumi s-au uitat unul la altul.

— Vedeți dumneavoastră, continuă el, se pare că doamna se chinuie cumplit din pricina unei neînțelegeri legate de nenorocirea petrecută, așa că nu am altă cale decât s-o liniștesc și să-i risipesc bănuielile dezvăluindu-i adevărul. Am înțeles că, atâta vreme cât a trăit tânărul stăpân, prezența ei ar fi stingherit, dar acum, că știm ce s-a întâmplat, v-aș ruga să aveți grijă de ea și s-o invitați pe la dumneavoastră. Nu s-a căsătorit și a trăit izolată în toți acești ani. Mie mi se pare cumplit de trist ca o femeie să rămână singură la bătrânețe, fără niciun ajutor.

Vorbele lui de suflet i-au impresionat pe toți. Doamna Izumi a izbucnit în plâns.

— Of, Doamne, cât am fost de nesimțitoare! Am s-o invit cât mai repede și de-acum încolo am s-o tratez ca pe o soră.

— S-a întunecat de tot.

Hanshichi s-a ridicat și a aprins lumina.

— Ofuyu a rămas să lucreze la Izumiya și, la scurt timp după evenimente, Jūemon i-a găsit un partener în Asakusa, zvonind că familia Izumi a adoptat-o oficial. Moji Kiyo a devenit oaspete permanent al casei Izumi, iar doi sau trei ani mai târziu a renunțat la lecțiile de *tokiwazu*. Și-a găsit un soț din Shiba, tot datorită bunelor oficii ale patronului de la Yamatoya, un bărbat tare bun și generos.

Fiica mai mică a lui Izumi, Oteru, s-a măritat cu un tânăr foarte întreprinzător. După ce s-a încheiat perioada Tokugawa și Edo a devenit Tōkyō, au preschimbat numaidecât Izumiya în ceasornicărie. Afacerea le merge încă bine în cartierul Yamanote din centrul capitalei. Mai trec pe la ei din când în când și stăm de vorbă ca pe vremuri.

Dacă ești familiarizat cu *Hasshōjin* de Rijo Ryūtei{39}, știi că farsele și piesele jucate de amatori aveau mare căutare în Edo și toată lumea adora actele V și VI ale dramei *Chūshingura,* poate și pentru că nu impuneau costume și recuzită complicată. Dintr-un motiv sau altul, profesia m-a obligat să particip de nenumărate ori la asemenea spectacole, dar mi se pare ciudat că, odată cu nenorocirea de la Izumiya, al șaselea act nu se mai joacă. Cred că lumea nu-l mai agreează.

Doamna-samurai

Oku-jochū

1

M-am întors la Tōkyō într-o zi fierbinte de august, după ce petrecusem două săptămâni la țară, departe de arșiță. M-am dus în vizită la Hanshichi cu un dar de vacantă. Tocmai venise de la baia publică, unde mergea seară de seară. Stătea cu picioarele încrucișate pe o rogojină în verandă și se răcorea cu evantaiul. O briză ușoară îi învăluia micuța grădină. La o fereastră din vecini țârâia un cosaș.

— Dintre toate gâzele, cosașii îmi aduc în fața ochilor vechiul Edo, zise Hanshichi. Nu sunt costisitori și nu se bucură de renumele greierilor de tufiș și al greierilor de toamnă, dar ei amintesc de vechiul oraș. Când trec pe lângă o casă de unde răzbate țârâitul unui cosaș, de la fereastră sau de sub streașină, îmi vine în minte Edo de altădată în lunile verii. Negustorii de gângănii m-ar urî din tot sufletul de m-ar auzi vorbind astfel, deoarece greierii de tufiș și de iarbă le aduc mult mai mulți bani, însă doar cosașul evocă spiritul orașului. Oamenii din zilele noastre l-ar numi „insecta omului de rând”. Nu același lucru se poate spune despre greiere, pentru că n-are nimic deosebit.

Lansat în discuția despre cosași, Hanshichi a ridicat în slăvi sărmana gânganie, cu toate că în zilele noastre nu mai e socotită decât o simplă jucărie pentru copii și se vinde cu trei bănuți.

— Dacă-ți dorești o gâză pe care s-o crești, apoi ia-ți un cosaș.

Epuizând subiectul, a trecut la clopoțeii puși în mișcare de vânt. Apoi a subliniat că, potrivit noului calendar{40}, noaptea aceea va fi cea de a cincisprezecea din luna a opta.

— De-aceea e încă așa de cald… că mergem după noul calendar. Demult, diminețile și serile erau mai răcoroase la vremea asta din an.

Hanshichi și-a amintit apoi despre felul cum se sărbătorea odinioară *Otsūkimi*{41}, ceea ce l-a trimis cu gândul și cu vorba la următoarea povestire pe care am notat-o în caietul meu.

Era ziua a paisprezecea din luna a opta, anul al doilea al epocii Bunkyū{42}. Hanshichi s-a întors acasă mai devreme ca de obicei, a cinat, după care s-a gândit să se ducă până la asociația de întrajutorare bănească din cartier, dar s-a trezit pe cap cu o femeie de vreo patruzeci de ani, având părul strâns într-un *marumage*{43}. Părea foarte tulburată.

— Bună seara, domnule inspector! Îmi cer scuze că n-am mai dat niciun semn de viață. Sper că sunteți sănătos.

— A, Okame! Mai-mai să nu te recunosc. Ce frumoasă fată ai! Am auzit că Ochō muncește din greu… ca, de altfel, și mama ei. Eu zic să stai liniștită.

— De fapt, din cauza lui Ochō vă deranjez. Nu știu ce să mă mai fac.

Văzând-o încruntată pe femeia de patruzeci de ani, lui Hanshichi i-a încolțit o vagă bănuială despre motivul supărării. Okame și fiica ei, Ochō, de șaptesprezece ani, țineau o ceainărie la unul din capetele podului Eitai. Frumusețea desăvârșită a fetei, umbrită doar de firea ei taciturnă și retrasă, era o comoară nespus de prețuită de tinerii clienți. Okame se mândrea cu ea și nu trebuia să fii Hanshichi ca să-i ghicești frământările. Cineva luase pesemne locul lui Okame în inima lui Ochō și asta o nemulțumea profund pe mamă. Era și firesc să se întâmple așa ceva dacă își deschiseseră ceainărie, numai că lui Hanshichi i se părea nepotrivit să vină la el cu asemenea nemulțumire.

— Ce s-a întâmplat? Te-a supărat Ochō și ți-ai băgat nasu-n treburile ei personale? Mai bine ai închide ochii la fleacuri. Tinerii mai au nevoie din când în când și de distracție, ca să nu-și piardă cheful de viață. Nu mai știi cum erai la vârsta ei? Nu trebuie să fii aspră cu ea, o sfătui Hanshichi râzând.

Okame l-a privit îndelung, foarte serioasă. Nu părea deloc că se distrează.

— Nu, domnule, vă înșelați. De și-ar fi făcut un prieten… ei bine, asta nu mi-ar fi dat bătăi de cap. Dar e vorba de ceva mult mai grav. Până și Ochō plânge de mama focului.

— Ciudat… Ce s-a întâmplat?

— Știți – dispare din când în când.

Hanshichi nu și-a putut stăpâni un zâmbet. O tânără de la ceainărie mai dispare câteodată, nu-i așa? Astfel de aventuri n-au însemnat niciodată o mare tragedie. Văzându-i privirea amuzată, Okame s-a grăbit să-i contrazică presupunerea.

— Nu, nu e cazul de un bărbat sau de aventuri. Vă rog să mă ascultați. Totul a început înainte să se deschidă circulației râul Sumida, la sărbătoarea de pe podul *Ryōgoku*{44} din luna a cincea. Într-o bună zi, un samurai chipeș a trecut pe lângă ceainăria noastră, însoțit de un slujitor. Zărind-o pe Ochō, a intrat șovăind, a comandat ceai și a stat o vreme la masă. Apoi s-a ridicat, a lăsat un *shu*{45} pentru consumație și a plecat. Chiar nu am de ce mă plânge, a fost un client generos. Apoi, după vreo trei zile, a reapărut însoțit de data asta de o femeie elegantă, de vreo treizeci și cinci sau treizeci și șase de ani. O adevărată doamnă-samurai! Totuși, nu mi s-a părut că ar fi căsătoriți. Femeia a întrebat-o pe Ochō cum o cheamă și câți ani are. La fel ca și

data trecută, au lăsat un *shu* pe masă și au plecat. După trei zile, Ochō a dispărut.

Hanshichi a mormăit ceva, încuviințând din cap. A ajuns iute la concluzia că cei doi erau răpitori de fete frumoase și doar dădeau impresia c-ar fi de neam ales.

— Fiica ta nu s-a mai întors acasă?

— Ba da, însă după vreo zece zile. A ajuns când se întuneca și era albă la față ca varul. Nici nu vă închipuiți cum mi s-a luat o piatră de pe inimă! Firește că îndată i-am cerut să-mi povestească de-a fir a păr cele întâmplate. Prima dispariție s-a petrecut ziua, înainte de lăsarea întunericului. Eu rămăsesem atunci să fac ordine în ceainărie după ce-a plecat ea acasă. Trecea pe lângă depozitele de piatră ale shōgunatului, de la Hamachō, aflate pe malul drept al râului Sumida, când doi sau trei bărbați au țâșnit din spatele unor bolovani și au înhățat-o. I-au băgat căluș în gură, i-au prins mâinile la spate, au legat-o la ochi și au împins-o într-un palanchin ce aștepta. Zvârlită înăuntru… speriată de moarte… habar n-avea încotro se îndreaptă. În cele din urmă au ajuns la o casă mare. Nu știe nici unde-a fost, și nici cât a făcut până acolo.

Au condus-o pe Ochō într-o încăpere izolată a casei. Au venit îndată trei-patru femei, i-au desfăcut legătura de la ochi, i-au scos călușul din gură și i-au eliberat mâinile din strânsoare. În scurt timp și-a făcut apariția și doamna elegantă pe care Ochō o văzuse la ceainărie.

— Îmi închipui că este un șoc pentru tine, dar n-ai niciun motiv de îngrijorare sau spaimă. Să fii fată cuminte și ascultătoare, îi atrase ea atenția.

S-a purtat frumos cu Ochō. Dându-și seama că fata e prea speriată ca să rostească un cuvânt, femeia i-a vorbit pe un ton blând, îndemnând-o să se liniștească. Femeile i-au adus ceai și prăjiturele. Un pic mai târziu au trimis-o să se îmbăieze. Câteva slujitoare au urmat-o, dar Ochō nu-și revenea din năuceală și a ajuns la baie ametită.

După baie au condus-o în altă încăpere mare și au așezat-o pe o pernă elegantă. În *tokonoma*{46} se afla o vază cu garofițe. Un *koto*{47} stătea rezemat de perete. Prea copleșită de tot ce trăia, nu mai pricepea nimic.

Doamna-samurai a reapărut și i-a cerut lui Ochō să-și ridice părul. Aceleași femei au ajutat-o să-și schimbe coafura, au luat de pe raftul cu îmbrăcăminte un *furisode*{48} încântător și l-au pus pe umerii chirciți de frică ai fetei. Femeile i-au prins *obi*{49}-ul din brocart gros. Arătând cu totul altfel, Ochō nu se simțea câtuși de puțin în largul ei, așa că stătea pur și simplu buimacă, neștiind cum să-și miște propriul trup. Au luat-o de mână, au dus-o până la pernă și au așezat-o în genunchi. I-au pus în față o măsuță cum sunt cele folosite la copiatul

rugăciunilor budiste. Pe măsuță se aflau două sau trei cărți impunătoare. Femeile au adus un vas cu tămâie și l-au pus jos, lângă măsuță. Din el se înălța un fuior violaceu și subțire de fum. Ochō simțea mireasma plăcută învăluindu-i trupul și îmbătând-o ușor-ușor. Deasupra capului ardea palid un lampion cu flori tomnatice pictate pe pereții de mătase ai abajurului. Ochō ședea nemișcată, ca transpusă într-un vis.

Femeile au deschis una din cărțile de pe măsuța din fața ei și i-au cerut să-și plece puțin capul și să înceapă să citească. Ochō nu s-a opus, de parcă nu mai acționa decât la sugestia altora, complet lipsită de suflet și voință. Alții îi dirijau trupul, ca și cum devenise o biată marionetă. Pe când se uita cuminte la paginile cărții, una dintre femei s-a apucat să-i facă ușor vânt cu un evantai din mătase.

— Îți este cald, nu-i așa? o întrebă ea.

— Tu n-ai voie să vorbești, o avertiză doamna-samurai pe un ton calm.

Fata a rămas țeapănă.

După o vreme, Ochō a auzit pași înăbușiți dinspre verandă. I se părea că se apropie trei sau patru persoane.

— N-ai voie să ridici capul, îi ordonă doamna.

Ochō a avut impresia că s-a deschis ușor *shōji*.

— N-ai voie să te uiți, îi șopti doamna pe un ton aspru de data asta.

„Ce ființă fioroasă m-o fi privind acum?" se întreba Ochō, cu capul între umeri și privirile ațintite la măsuță. Îndată după aceea a auzit *shōji* alunecând încet, iar apoi pași pe verandă, de data asta îndepărtându-se. A respirat ușurată. A simțit la subsuori broboane reci de sudoare.

— Te-ai comportat foarte bine, zise doamna blând. Acum poți să-ți tragi sufletul.

Au aprins lampionul și încăperea, întunecoasă până atunci, s-a luminat brusc. Slujnicele au adus tăvi lăcuite fastuos, încărcate cu bucate alese. Ochō a fost poftită să se așeze în fața lor.

— S-a făcut târziu și cred că ți-e foame, spuse una dintre ele în timp ce o servea.

Simțind un nod în gât, lui Ochō i se părea cu neputință să înghită ceva. A apucat bețișoarele și a mâncat câte puțin, din felurile bogate și numeroase, dar fără tragere de inimă. După ce fata a isprăvit de mâncat, doamna s-a ridicat.

— Mai odihnește-te puțin aici, i-a spus lui Ochō și a ieșit din încăpere.

Femeile au strâns tăvile și au dispărut și ele.

Rămasă singură, Ochō se simțea pentru prima oară ea însăși. Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât i se părea ca de pe altă lume. Nu găsea nicio noimă celor întâmplate. Să fi fost oare vrăjită de vulpe? {50}

Ce motive i-o fi determinat pe răpitorii ei s-o aducă aici, s-o îmbrace elegant, s-o ospăteze cu mâncare delicioasă, s-o instaleze într-o cameră luxoasă și s-o servească atât de grijuliu? Se temea să nu fie sacrificată din greșeală, în locul altcuiva – la fel ca personajele din piesele de teatru – și capul ei să fie predat dușmanilor celor care au capturat-o.

În orice caz, locul o înspăimânta și voia să scape de-acolo cât mai repede. Dar cum să evadeze și încotro s-o apuce? Nu vedea nicio cale.

„Dac-aș ajunge în grădină, poate aș reuși să ies de-aici."

Adunându-și tot curajul, Ochō și-a ținut răsuflarea și a traversat încăperea în vârful picioarelor. Degetele îi tremurau când au atins *shōji*. Chiar în clipa aceea ușa s-a deschis pe neașteptate și s-a trezit față-n față cu una dintre femei. Ochō a înțepenit de spaimă.

— Dacă dorești să mergi la toaletă, dă-mi voie să te conduc.

Ochō a constatat că veranda dădea spre o grădină mare.

Era o noapte fără lună, iar licuricii roiau printre copacii înghițiți de întuneric. Undeva departe se auzea țipătul tânguios al unei bufnițe.

Când a revenit în cameră, Ochō a găsit așternutul întins pe *tatami*. Deasupra atârna o plasă mare de țânțari, de un alb imaculat, cu o broderie ce înfățișa gâște sălbatice. Doamna-samurai a apărut ca din eter.

— Te rog să te duci la culcare. Te avertizez că n-ai voie să ridici capul de pe pernă indiferent ce se întâmplă peste noapte.

Au condus-o pe Ochō, i-au ridicat plasa și au ajutat-o să intre în așternut. Au învelit-o cu o cuvertură albă ca neaua. Undeva, un clopot a bătut ora zece. Ajutoarele ei s-au topit tăcute, ca niște fantome.

Ochō a petrecut o noapte înspăimântătoare.

2

Încordată peste măsură, n-a putut să pună geană pe geană. De când se știa ea nu avusese parte de un așternut și un chimono atât de catifelate. Totuși, i se păreau aspre și îi dădeau o senzație ciudată. În plus, a fost o noapte umedă și caldă și simțea sudoarea lipicioasă pe frunte și pe ceafa. Și-a tot aranjat perna cu ciucurii ei lungi și roșii, dar nu-și găsea locul.

Cât timp să fi trecut? N-avea idee, dar trebuie să fi fost târziu, deoarece casa se afundase într-o liniște mormântală. A distins brusc zgomot de pași în camera de alături. Ochō și-a tras cuvertura până la gât și a rămas nemișcată cu nasu-n pernă, înghețată de frică. A auzit totuși *fusuma* alunecând ușor, iar apoi un foșnet slab de chimono târându-se pe dușumea. Și-a ținut răsuflarea.

Persoana care a intrat în cameră a stat nemișcată lângă lumina

palidă și s-a uitat la chipul aparent adormit al fetei. Oare făptura aceea venise să-i sugă sângele sau s-o devoreze? se întreba Ochō. Moartă de spaimă, a apucat cu toată puterea de marginea cuverturii. Într-un târziu, a deslușit foșnetul mătăsii retrăgându-se în încăperea alăturată. Ochō și-a șters sudoarea de pe frunte. Se simțea de parcă s-ar fi trezit dintr-un coșmar. A deschis ochii și a privit cu băgare de seamă în jur. *Fusuma* se închisese și domnea o liniște deplină în jur. Nici măcar un bâzâit de țânțar nu invada tăcerea nopții.

După tot zbuciumul, Ochō a ațipit abia spre dimineață când s-a mai răcorit. La trezire, le-a văzut pe aceleași femei din ziua precedentă așteptând răbdătoare la căpătâiul ei. Au ajutat-o să-și schimbe chimonoul și i-au adus un vas lăcuit ca să-și spele chipul. Abia a terminat micul dejun, c-a și apărut doamna samurai.

— Îmi dau seama că nu te simți în largul tău, dar te rog să mai ai puțină răbdare. Dacă te plictisești, de ce nu te plimbi prin grădină? Hai să-ți arătăm drumul!

Cu câte o femeie de fiecare parte, Ochō a încălțat o pereche de *geta*{51} și a pășit în grădină. Croindu-și drum printre arbuști și tufișuri, a ajuns la un helești mare acoperit de plante acvatice. Pe malul apei creșteau două soiuri de trestie.

— Un drac-de-mare sălășluiește în adâncul bătrânului helești și-l păzește, zise una din femei.

Pe Ochō a trecut-o un fior pe șira spinării.

— Liniște! sâsâi brusc o slujnică. Uită-te la helești. Nu privi în lături!

Ochō a înlemnit, simțind privirea cuiva pironită asupra ei. A rămas înțepenită locului, cu ochii la helești acela înfiorător despre care aflase că adăpostește un spirit protector. După alte câteva clipe, femeile s-au destins și au început să se plimbe iar în liniște.

Întorcându-se în cameră, lui Ochō i s-a cerut să se odihnească puțin. Femeile i-au adus niște cărți, printre care și câteva *kusazōshi*. După prânz, una dintre ele a cântat la *koto*. Deși era luna a șasea și o zi călduroasă, nu lăsau deschisă ușa dinspre verandă. Firește, țineau închise și ușile dintre camere. Ochō și-a petrecut ziua cea lungă simțindu-se captivă într-o colivie de aur. La lăsarea serii, au condus-o la baie și apoi i-au schimbat iarăși chimonoul. Au aprins lampa și i-au spus fetei să rămână la măsuță. De data asta n-a mai avut senzația c-o urmărește cineva, dar tot se simțea încordată.

„Iar o să vină persoana aia la noapte?" se întrebă ea.

S-a culcat tot la ora zece, strecurându-se sub plasa de țânțari cu inima cât un purice. Începuse încă din amurg o ploaie măruntă și broaștele din helești orăcăiau fără încetare. I-a fost imposibil să doarmă. Se gândea că s-a făcut târziu când a băgat de seamă că lampionul de lângă perna ei și-a micșorat luminița, gata să se stingă.

O fi fost de la sine sau era la mijloc mână de om? A deschis puțin ochii, a privit în jur și a distins o siluetă albă intrând în cameră prin *fusuma* la fel de albă și alunecând ca o fantomă până aproape de ea.

„Vai de mine! O stafie!”

Și-a tras iute cuvertura peste cap și a început să se roage cu ardoare Zeiței Kwannon și Zeului Suiten{52}, pe care-i invoca iar și iar. După vreo jumătate de oră a privit speriată de sub cuvertură și a constatat că silueta albă dispăruse. A auzit un cocoș anunțând zorile.

Dimineață s-a spălat pe față, femeile i-au aranjat părul într-un coc, au machiat-o și au scos-o la plimbare după micul dejun, la fel ca în ziua precedentă. Seara s-a așezat la măsuță, s-a dus la culcare sub plasa de țânțari și a văzut iarăși fantoma albă zăbovind la căpătâiul ei. Totul s-a repetat șapte sau opt nopți la rând. Încordarea și spaima n-o părăseau de dimineața până seara, așa că a ajuns repede la epuizare. Foarte curând, părea ea însăși o stafie.

„Mai bine mor decât să sufăr atâta!” își zicea ea.

A implorat-o cu lacrimi în ochi pe doamna-samurai s-o lase să plece acasă. După felul în care s-a încruntat, i-a fost limpede că femeii nu-i convenea, dar insistentele lui Ochō au convins-o probabil să ia o măsură ca nu cumva, disperată, fata să se arunce în helești. În cea de-a zecea seară a cedat în sfârșit rugăminților fetei și a lăsat-o să se întoarcă acasă.

— Nu cumva să povestești cuiva despre noi. O să trimitem după tine în curând. Trebuie să-mi promiți că vei reveni.

Ochō a consimțit împotriva voinței sale, pentru că știa că altfel se vor opune plecării ei.

— Promit, zise ea cu jumătate de gură.

Compătimind-o pe fată pentru neliniștea ei, doamna i-a dat niște bani înfășurați în hârtie de bună calitate. Pe la asfințit, când începea să se întunece, au legat-o la ochi și i-au băgat căluș în gură, apoi au urcat-o într-un palanchin asemănător celui de la sosire. Au apucat-o pe un drum pustiu și după ce au hurducăit-o ceva vreme, au ajuns la malul de la Hamacho. Au coborât-o în fața depozitului de piatră, iar purtătorii de palanchin au zbughit-o iute, de parcă abia așteptau să scape de ea.

Ochō a rămas țintuită locului, buimăcită de parcă atunci și-ar fi revenit din farmecele vulpii. A luat-o la fugă, cu inima cât un purice. Gândul că totul n-a fost decât un coșmar n-a părăsit-o decât în momentul în care a ajuns acasă, a țâșnit înăuntru și a văzut chipul mamei.

„O fi fost posedată de vulpe?” se întrebă Okame.

Ochō a băgat mâna la pieptul chimonoului și a scos pachețelul primit de la doamna-samurai. Prin urmare, totul era real. Nu era vorba de frunze de copac descântate de vulpe.{53} Ochō a desfăcut

pachețelul și a găsit zece monede sclipitoare mari cât niște etichete ale copiilor.{54}

— Ia uite! Zece *ryō*! exclamă Okame, cu ochii cât cepele de uimire.

Chiar și persoanele cinstite devin lacome uneori. Pe-atunci, o metresă câștiga abia un *ryō* pe lună, iar Ochō primise tot atât pe zi, fără să facă nimic altceva decât să poarte chimonouri splendide și să mănânce bucate alese.

— Grozav! se bucură Okame.

Ochō se cutremura de groază doar când își amintea cele petrecute.

— Nici nu vreau să mă mai gândesc la locul ăla înfiorător, fie și pentru zece *ryō* pe zi.

Timp de două săptămâni Ochō a fost palidă ca un om bolnav. Pe Okame au entuziasmat-o banii la început, dar cu cât se gândea mai mult la ei, cu atât neliniștea-i sporea. Îi dădea dreptate lui Ochō când repeta întruna că nu mai suporta atmosfera încordată de la reședința aceea.

— Avem acum zece *ryō*, așa că nu mai contează dacă o să fie clienți sau nu. Prefer să stai acasă și să nu mai vii la ceainărie o vreme.

Temându-se că fiica ei o să dispară din nou, Okame s-a hotărât s-o țină ascunsă în casă. Într-o seară, spre sfârșitul lunii, când Okame s-a întors acasă de la ceainărie, a constatat că Ochō dispăruse. Nu o văzuseră nici vecinii. Presupunea că a fost răpită și dusă iarăși la casa cu pricina, însă habar n-avea unde anume. S-a tot frământat ce să facă, dar după zece zile Ochō a revenit acasă și mai tulburată. Avea zece *ryō* înfășurați elegant în hârtie și povestea ei suna ca și rândul trecut.

— Îmi dau seama ce simți. Pare o afacere bună, deși cam ciudată. Nu mă surprinde câtuși de puțin că pe fiica ta n-o încântă situația, zise Hanshichi, încruntându-se.

— Și iarăși a dispărut la sfârșitul lunii trecute. Am impresia că pândesc momentul în care sunt plecată, ca să mi-o ia. O scot în stradă, unde o așteaptă un palanchin, o leagă la ochi și o urcă în el. Însă habar n-are unde o duc.

— Și iar s-a întors cu bine?

— Nu încă, zise Okame, tristă. De data asta au trecut mai mult de zece zile, așa că am început să mă îngrijorez. N-am nicio veste de la ea. Azi-dimineață devreme a venit o femeie acasă – cea pe care o văzusem în ceainărie și care arăta chiar ca o doamnă-samurai. Mi-a zis că vor s-o rețină pe fiica mea o vreme și mi-a cerut consimțământul, dar nu-mi dă voie să comunic cu ea. În schimb, îmi oferea două sute de *ryō*. Nu știam ce să fac, dar nu mai vreau să-mi chinui fata, adică nu pot să-mi vând fiica iubită. Am încercat s-o refuz, dar n-a acceptat. „Știu că vă cerem cam mult”, m-a implorat ea, „dar vă rog să fiți de acord”. Apoi doamna-samurai s-a târât în genunchi în fața mea. Chiar

mă aflam în mare încurcătură. I-am zis că nu-i pot răspunde pe loc și că am nevoie de o zi sau două de gândire. Până la urmă am reușit s-o îndepărtez. Despre ce credeți că poate fi vorba, domnule inspector?

Vocea îi tremura și se vedea limpede că e disperată.

3

— Îți înțeleg îngrijorarea, spuse Hanshichi. După câte îmi dau seama, se acționează la ordinele unui *hatamoto* sau *daimyō*{55}. De ce procedează oare așa? I-a fermecat pesemne frumusețea fetei și vor s-o ia. Un *daimyō* și-ar permite însă oricând să-și ia metresă de la o ceainărie, chiar și una frumoasă ca Ochō. De ce nu vine s-o ceară și s-o ducă la el acasă? Ceea ce se întâmplă mi se pare complet lipsit de logică… Dar au înșfăcat bijuteria și nu prea mai avem ce face… Nici măcar nu știm unde locuiește… suntem în mare impas. De unde să apuc asemenea caz?…

Văzându-l pe Hanshichi derutat, cu brațele încrucișate, Okame se simțea și mai neputincioasă.

— Ce mă fac dacă fiica mea nu mai vine acasă? gemu ea, ștergându-se la ochi cu mâneca chimonoului din crep, decolorat de atâta spălat.

— Oricum, presupun că doamna-samurai revine peste o zi sau două, zise Hanshichi pe un ton încurajator, așa că voi aștepta la ceainărie și după ce o studiez puțin, văd eu ce am de făcut.

— M-aș simți mult mai în siguranță dacă ați fi și dumneavoastră prezent. Vă rog să mă iertați pentru îndrăzneală… Dacă puteți, vreți să veniți mâine la noi acasă?

Okame a plecat doar după ce a mai insistat un pic.

În seara următoare, pe data de cincisprezece, cerul era senin, iar vântul de toamnă bătea cu putere. Dis-de-dimineață Hanshichi a auzit vânzători ambulanți de trestie *susuki*{56}. Până la prânz plănuise alte treburi, așa că a ajuns la Okame pe la ora două. Casa ei se situa pe o străduță lăturalnică în apropiere de malul de la Hamacho. La intrarea pe stradă se afla o prăvălie aprovizionată din abundență cu *susuki* și păstăi de soia. Se auzeau cicadele țârâind dinspre o reședință de-aproape.

— Ce bine că ați venit, domnule inspector! îl întâmpină Okame, agitată. Înainte de toate, trebuie să vă spun că fiica mea s-a întors aseară.

În timp ce Okame stătuse de vorbă cu Hanshichi la el acasă, pe Ochō o aduseseră, ca de obicei, lăsând-o în fața depozitului de piatră.

„I-am explicat mamei situația”, îi spusese doamna-samurai, „așa că du-te acasă și ai grijă ce vorbești cu ea”.

Faptul că au trimis-o înapoi pe fată, nevătămată, demonstra că

aveau de-a face cu niște oameni bine intenționați. Ochō moțăia în cămăruța de trei *tatami* din fundul casei. Okame s-a dus după ea. Hanshichi i-a ascultat povestea de-a fir a păr, dar el tot nu pricepea nimic. Judecând după cele istorisite de Ochō, conacul cu pricina aparținea probabil unui *daimyō* de provincie, dar cum fata nu-i putea preciza locul și nici măcar direcția în care se află, îi era peste puteri să-și dea seama despre ce senior era vorba.

— Probabil c-o să vină cineva cât de curând, așa că haideți să așteptăm, spuse Hanshichi, instalându-se pe verandă, pregătit să stea mai mult.

Zilele se tot scurtau și, când clopotul a bătut ora șase, în căsuță se lăsase deja întunericul. Okame a ieșit pe verandă cu un țoi din porțelan plin cu sake, niște *dango*{57} și câteva mănunchiuri de *susuki* ale căror frunze foșneau în aerul rece al serii ce se strecura prin chimonoul subțire al lui Hanshichi. Venise ora cinei, așa că detectivul a rugat-o pe Okame să cumpere niște țipari fripți de la un restaurant din apropiere. Simțindu-se stânjenit că mănâncă singur, le-a oferit și femeilor.

Isprăvind de mâncat țiparii, Hanshichi s-a întors pe verandă cu o scobitoare în gură și a rămas cu privirile ațintite pe întinderea mare de cer albastru ce se înălța printre streșinile căsuțelor de pe strada îngustă. Luna nu se ivise încă, dar spre răsărit franjurii norilor, de un galben pal, îi vesteau sosirea. Roua ce și-a făcut apariția fără de veste strălucea acum pe frunzele ofilite din două ghivece cu zorele, abandonate în grădină.

— Veniți să vedeți răsăritul lunii! le strigă el. Trebuie să apară din clipă-n clipă.

Chiar atunci a auzit pași pe scândurile ce acopereau șanțurile mici de pe stradă și a observat un bărbat în fața porții cu zăbrele. Okame s-a dus imediat să vadă cine e. S-a dovedit într-adevăr a fi un samurai, dar nu cel pe care-l văzuse mai devreme. După ce i-a confirmat că e mama lui Ochō, el a informat-o că stăpâna lui a sosit.

— Să nu mă dai de gol că sunt aici, o atenționă Hanshichi.

Și-a înșfăcat *zōri*{58} de pai și a plecat să se ascundă împreună cu Ochō în cămăruța de trei *tatami.* Trăgând cu ochiul printr-o crăpătură din *fusuma,* a văzut o femeie de vreo treizeci de ani pășind în casă. Arăta ca o doamnă de companie angajată într-o casă de samurai de rang înalt.

— Mă bucur că vă cunosc, spuse ea politicos.

Okame i-a răspuns cum se cuvine, dar cu o voce puțin cam șovăielnică.

— Am să trec direct la subiect, continuă musafira. Am înțeles că o doamnă de la noi a fost aici ieri și a discutat problema fiicei dumneavoastră, Ochō, în cele mai mici amănunte. Cu acordul

dumneavoastră, am venit s-o iau în seara asta.

Tonul a fost cam aspru. Okame a ezitat, intimidată, neștiind ce să răspundă.

— Dacă-mi spuneți că nu acceptați înseamnă că nu mi-am îndeplinit misiunea. Insist să vă gândiți la oferta noastră.

— Fiica mea nu s-a simțit bine de aseară, de când a venit acasă. Azi a stat în pat toată ziua, așa că n-am avut încă ocazia să vorbesc cu ea.

Okame șovăia și încerca să se eschiveze, dar femeia nu dădea semne că ar ceda prea ușor. A reluat atacul pe un ton ridicat.

— Îmi pare rău, dar nu accept explicația. V-am trimis-o aseară acasă tocmai în acest scop. Și acum susțineți, contrar dorințelor noastre, că nici măcar n-ați vorbit? Vă asigur, doamnă, că nu scăpați de mine cu una, cu două. Chemați-vă fiica și hai să discutăm toate trei! S-o văd imediat aici!

Tonul ei dur și poruncitor a făcut-o pe Okame să se sperie de-a binelea. Femeia a luat dintr-o bocceluță de mătase două pachețele de monede ovale. Le-a pus jos în fața lămpii ce lumina cam palid.

— Vă plătesc două sute de *ryō*, așa cum v-am promis. Acum, vă rog s-o aduceți pe fiica dumneavoastră.

— Ăăăă… da…

— Prin urmare, sunteți de acord? Vă avertizez că voi fi obligată să mă sinucid pe loc dacă nu-mi duc misiunea la bun sfârșit.

Femeia a scos din *obi* un pumnal mic, înfășurat în pânză, și i l-a arătat lui Okame. Surprinzându-i privirea hotărâtă și rece, Okame a pălit vizibil și a început să tremure. Negocierile ajunseseră într-un punct mort.

— O cunoști pe femeie? îi șopti Hanshichi lui Ochō.

Fata a clătinat din cap tăcută. Hanshichi a stat o clipă pe gânduri, apoi s-a târât în genunchi până în bucătărie, la ușa din spate, a ocolit casa și a ajuns la intrarea din față.

Luna strălucea puternic pe străduță. În fața magaziei cămătarului, la vreo patru sau cinci case mai încolo, aștepta un palanchin. Lângă el se aflau purtătorii lui și așa-zisul samurai pe care-l văzuse Hanshichi mai devreme. Cu ochii pe ei, Hanshichi a deschis ușa din față și a intrat în casă. Fără să scoată o vorbă, s-a așezat vizavi de musafira cu fața ușor ovală, pudrată discret, având ochii sclipitori și un nas proeminent. Își prinsese părul într-un coc asemănător cu al doamnelor de la Curte. Trăsăturile ei trădau o personalitate puternică.

— Bună seara, doamnă!

Femeia răspunse cu o plecăciune adâncă salutului familiar al lui Hanshichi. Era de un calm desăvârșit.

— Okame îmi este rudă, zise el. Am auzit că vă interesează domnișoara. Fiind singurul ei copil, ar fi fost de așteptat să se mărite cu cineva care să ducă mai departe numele și afacerea familiei. Dată

fiind natura cererii dumneavoastră stăruitoare, nu excludem posibilitatea să-i permitem să intre în serviciul stăpânului pe care-l reprezentați.

Okame îl privea surprinsă. Hanshichi continuă:

— Firește că înțeleg foarte bine că aveți motive serioase s-o obligați pe Okame să renunțe la dreptul de a ține legătura cu propriul copil, dar încercați să vă puneți în locul ei, ca părinte. Sau măcar dezvăluiți-ne și nouă numele stăpânului în serviciul căruia intră. Dacă ați binevoi măcar atât…

— Vă înțeleg îngrijorarea, dar nu mi s-a dat libertatea să-i divulg numele. Pot să vă spun însă că e vorba de un *daimyō* a cărui feudă se află în provincia Chūgoku{59}.

— Iar dumneavoastră sunteți angajată ca…

— Eu servesc doar ca intermediară.

— Pricep, zise Hanshichi zâmbind. Ei bine, îmi pare rău să vă informez că vă refuzăm.

Femeia l-a străpuns pe detectiv cu privirea.

— Și de ce, mă rog?

— Scuzați-mi mojicia, dar nu-mi prea plac tradițiile de pe moșia dumneavoastră.

— Și de unde știți dumneavoastră ce se întâmplă pe moșia stăpânului meu? întrebă femeia, schimbându-și poziția de pe un genunchi pe altul.

— Obiceiurile de-acolo mi se par cam îndoielnice atâta vreme cât o persoană de legătură are o bătătură la degetul mic.

Vizitatoarea păli vizibil.

— Bună seara! Pot să intru?

Dincolo de ușa cu zăbrele s-a auzit o voce de femeie.

4

— Poftiți, intrați! Pe aici, vă rog!

Okame s-a dus la intrare puțin cam agitată și a poftit-o pe nou-venită înăuntru, dar aceasta ezita.

— Aveți musafiri…

— Da...

— O să revin mai târziu.

Femeia a vrut să plece, dar Hanshichi a strigat-o dinăuntru.

— Fiți amabilă, vreți să așteptați o clipă? V-aș ruga să vă uitați atent la doamna asta care se dă drept dumneavoastră. Ce părere aveți?

Prima venită păli și mai tare, dar își recăpătă stăpânirea de sine și rânji larg.

— Domnule inspector, așadar dumneavoastră erați! Nu v-am

recunoscut de la bun început, deși am avut impresia, de cum v-am văzut, că vă știu de undeva. Sunteți detectivul din Mikawacho, nu-i așa? Jos pălăria!

— Exact cum am presupus, spuse Hanshichi zâmbind. Când am fost afară, am observat că pretinsul dumitale stăpân a trimis după Ochō un palanchin luat de la colțul străzii, ceea ce nu s-ar fi întâmplat în cazul unui senior adevărat. Și-apoi… slujnica de nădejde a unui *daimyō* cu-așa o bătătură la degetul mic?! De unde naiba ai apărut?… Interpretarea a fost destul de bună, dar scenariul lasă mult de dorit.

— M-ați prins, spuse femeia cu o ușoară plecăciune a capului. Mi s-a părut mie că am un rol cam ingrat, însă mi-am adunat suficient curaj ca să merg până la capăt. Am crezut că planul meu e bun și ușor de îndeplinit, dar nu mi-am închipuit c-o să dau tocmai peste dumneavoastră, domnule inspector. Poate ar fi mai bine să mărturisesc totul: M-am născut în cartierul Fukagawa din Edo, iar mama a fost profesoară de *nagauta*{60}…

După cum a reieșit din povestea intrusei, o chema Oshun. Mama ei ar fi vrut ca fiica să-i calce pe urme și pentru asta și-a dedicat tot timpul, instruind-o încă din fragedă copilărie. Dar nici n-a apucat Oshun să crească suficient de mare ca să poarte chimono, că i-au și zburat ochii după bărbați, provocându-i mamei o grămadă de necazuri înainte de-a fugi definitiv de-acasă. Următorii doi sau trei ani și i-a petrecut ca gheișă-trubadur, hoinărind prin Jōshū, Shinshū și Echigo{61}. Când a revenit la Edo, în urmă cu doi-trei ani, mama ei plecase dintre cei vii. Mai avea cunoștințe prin vecini, așa că s-a apucat și ea să predea *nagauta*, atrăgându-și câțiva învățăcei și bucurându-se de tot mai mult succes. Numai că acest tip de viață liniștită nu i se potrivea defel. Avea o slăbiciune pentru tinere haimanale, fiind într-o goană permanentă după bani. A învățat să momească bărbați însurați și să-i șantajeze. Fura haine din vestiarele băilor comune. Apoi, într-o bună zi i-au ajuns la urechi niște zvonuri despre Ochō, de la negustorul de pește din vecini.

Oshun avea relații bune cu negustorul, a cărui fiică se împrietenise cu Okame, așa că părea și firesc să fie la curent cu misterioasele răpiri ale lui Ochō. Oshun știa că e frumoasă și a ticluit un plan șiret pentru a se folosi de răpirile fetei în așa fel încât să pună ea însăși mâna pe Ochō. Respectând instrucțiunile lui Oshun, un bărbat pe nume Yasuzō, complicele ei de nădejde, s-a învârtit prin apropierea casei lui Okame în ultimele două sau trei zile, spionând fiecare mișcare. De la el a știut Oshun despre negocierile privind angajarea pe viață a lui Ochō ca slujnică în casa aceea mare și despre întoarcerea fetei cu o seară în urmă. Ea și Yasuzō au venit deghizați ca s-o răpească – ea ca distinsă slujnică a *daimyō*-ului, iar el ca samurai. De bună seamă, cei două sute de *ryō* arătați lui Okame nu erau decât monede false, dintr-o tablă

ieftină.

— Greșeala noastră a fost că ne-am grăbit, zise Oshun. Am socotit că nu ne permitem să mai pierdem timp de teamă să nu vină adevăratul samurai să ne-o ia. Nu ne-am pregătit cum trebuia și nici n-am avut un palanchin potrivit. De aceea încercările noastre s-au sfârșit cu un eșec mizerabil, ca într-o comedie de prost gust!

A înșirat întreaga poveste cu lăudăroșenia unui răufăcător plin de el, știind că nu are scăpare.

— Acum totul capătă sens, spuse Hanshichi încuviințând din cap. Îmi închipui că nu-ți face plăcere să te arestez, dar nu pot să închid ochii la ce s-a întâmplat și să te trimit să-ți vezi de drum liniștită. Îmi pare rău, dar va trebui să vii cu mine.

— Asta e… sper să nu fiți prea aspru…

Oshun nu și-a dorit decât să i se îngăduie să treacă pe-acasă pentru a-și schimba hainele, să nu fie nevoită să umble pe străzi îmbrăcată caraghios, ca o actriță dintr-o piesă de cerșetori{62}. Hanshichi a acceptat, dar i-a cerut să-l însoțească până la paznic acasă pentru că nu se cuvenea să mai rămână la Okame. Erau gata de plecare când a intrat doamna-samurai care stătuse în ușă încă de la sosire.

— Dacă povestea devine publică, va păta renumele stăpânului meu. Sunt fericită că n-a avut nimeni de suferit din acest incident nefericit. V-aș ruga s-o iertați de dragul meu.

A pledat cu atâta înflăcărare, încât Hanshichi n-a putut s-o refuze. Și-a dat seama că ea se afla într-o poziție dificilă, așa că, în final, a decis s-o lase liberă pe Oshun.

— Vă mulțumesc, domnule inspector! Am să trec neapărat pe la dumneavoastră ca să-mi exprim recunoștința.

— Nu-i nevoie, ai doar grijă să nu mai provoci necazuri și altcuiva.

— Da, o să am.

Oshun și-a văzut de drum cu capul plecat. Șarlatania ieșise la lumină, dar ce se ascundea oare în spatele măștilor? Din cauza situației complicate ivite, doamna-samurai a înțeles că nu face decât să ridice noi semne de întrebare în cazul în care continuă să ascundă adevărul de Hanshichi și Okame, năruind șansele misiunii. S-a întors spre ei și le-a mărturisit adevărul.

Spre deosebire de impostoarea Oshun, aceasta era cu-adevărat angajată la reședința din Edo a unui mare *daimyō* de provincie. Stăpânul ei s-a reîntors la moșia din nord, dar soția lui a rămas la Edo, așa cum cerea legea. Pe fiica lor iubită – o fată frumoasă cu un caracter admirabil – Zeul Variolei a strămutat-o în cavoul familiei chiar în primăvară, la vârsta de numai șaptesprezece ani. Mama și-a pierdut mințile de supărare. Rugăciunile și doctoriile n-au avut niciun efect. Își striga fiica întruna, de dimineața până noaptea, plângând nestăpânit și rugând zeii să i-o mai arate măcar o dată. Nimeni nu știa

cum s-o liniștească. Nemaiputând suporta s-o știe atât de îndurerată și suferindă, slujitorii de nădejde și femeile vârstnice s-au sfătuit îndelung și au hotărât să-i găsească fetei o înlocuitoare, o tânără care să-i semene perfect. Au socotit că-i vor alina stăpânei lor amărăciunea dacă o să vadă o fată îmbrăcată și gătită la fel ca fiica ei. De s-ar fi aflat însă ce-au pus la cale, o pată grea s-ar fi așternut pe numele *daimyō*-ului. Prin urmare, doi sau trei bărbați de încredere au plecat în căutarea persoanei potrivite.

În zilele acelea, oamenii erau mai răbdători decât sunt azi. Bărbații încercau să-și îndeplinească misiunea cu toată seriozitatea. Într-o bună zi, unul dintre ei a zărit-o întâmplător pe Ochō la ceainăria de la capătul podului Eitai. Ca vârstă și înfățișare i s-a părut că se potrivește perfect, așa că a revenit cu Yukino, doamna-samurai, ca să-și spună și ea părerea.

„N-o să-și dea nimeni seama de diferență", a aprobat Yukino.

Din fericire sau nu, Ochō a trecut proba.

Acum, că descoperiseră persoana potrivită, personalul casei trebuia să găsească și o cale s-o ducă acolo. Părerile însă îi deosebeau. Cei cumpătați considerau că răpirea unei fete se pedepsește, că se cuvenea ca, în cel mai desăvârșit secret, să-i aducă la cunoștință situația și să-i obțină încuviințarea. Ceilalți obiectau, susținând că aveau de-a face, la urma urmei, cu o tânără dintr-o ceainărie și că, oricât ar fi vrut ca ea să păstreze secretul, nu puteau avea încredere într-o asemenea persoană. Ar fi fost îngrozitor dacă, de exemplu, mai târziu începea să-i șantajeze. Părea mai riscant, dar era totuși mult mai sigur s-o răpească pur și simplu. Mai presus de toate aveau grijă să nu știrbească reputația stăpânului. În final, au câștigat cei care pledau pentru răpire. Samuraii cărora li s-a încredințat această sarcină ingrată s-au trezit jucând rolul de răpitori – un rol nu tocmai potrivit pentru statutul lor.

Disputele aprige au dat roade până la urmă și totul a mers șnur. Din când în când, pe parcursul nopții sau peste zi, mama îndurerată se uita la Ochō, sosia fiicei sale, și nebunia i se mai domolea la gândul că sufletul fetei dispărute se afla din nou printre cei vii. Stările de furie au rămas doar o tristă amintire. Însă efectul nu dura prea mult – dacă n-o zărea pe Ochō câteva zile la rând, se înfuria cumplit și cerea să-și vadă fiica. Totuși, nu puteau s-o țină la infinit sechestrată. Angajații fideli ajunseseră din nou în impas.

Chiar în acele momente s-a mai ivit o problemă. În luna a șaptea, shōgunul a declarat că familiile seniorilor sunt libere să se întoarcă pe domeniile din provincie. Toată lumea se bucura. Fiind obligați să trăiască în Edo ca ostatici, fiii și soțiile de *daimyō* s-au grăbit să se ducă pe la casele din ținuturile lor. Soția seniorului nostru nu făcea nici ea excepție. Ce se întâmpla însă dacă pe femeia nebună o apuca o

criză chiar în drum spre casă? Și cum aveau să înfrunte situația după ce ajungeau la destinație? O mulțime de griji apăsau cugetul slujitorilor, așa că s-au întrunit ca să dea de capăt încurcăturii. Au ajuns la concluzia că n-aveau de ales decât s-o ia pe Ochō cu ei, cu orice preț.

De data asta aranjamentul trebuia să fie permanent și sigur. Nu-și mai permiteau s-o răpească, aveau nevoie de încuviințarea ei. Astfel, au hotărât să negocieze cu fata și cu mama ei pentru un angajament definitiv. Doamnei-samurai i-a revenit îndatorirea și de aceea a trecut pe la Ochō cu o zi în urmă. Dacă le-ar fi spus pe șleau totul de la bun început, poate că femeile ar fi fost înțelegătoare. Dar Yukino nu se gândea decât la reputația stăpânului și a familiei lui, ori graba ei de a le obține acordul păstrând totodată secretul misiunii le-a trezit sumedenie de bănuieli. Și pe deasupra, amestecul nedorit al lui Oshun a complicat și mai mult lucrurile.

Auzind toată povestea, lui Hanshichi i s-a făcut milă de mama înnebunită de durere pentru pierderea copilului și a prețuit strădaniile disperate ale slujitorilor credincioși de a-i alina suferința. N-avea cum să fie aspru aflând de o asemenea nenorocire.

Ochō a ieșit încet din ascunzătoarea de trei *tatami* și a zis, ștergându-și lacrimile:

— Am înțeles acum. Mamă, dacă le pot fi de vreun folos, te rog lasă-mă să plec cu ei.

— Așadar, vrei să vii cu noi! exclamă Yukino, luând-o pe Ochō de mână și făcându-i reverențios o plecăciune, în semn de recunoștință profundă.

Dând o raită pe la miazăzi, luna sclipitoare a ajuns să inunde căsuța din grădină cu lumina ei fermecătoare.

— Pe mama lui Ochō a înduioșat-o întreaga poveste și a fost de acord să-și lase fata să plece, spuse bătrânul Hanshichi. Apoi, încercând să pună la punct toate amănuntele, doamna samurai i-a propus lui Okame să meargă cu ei. „La urma urmei”, spunea ea, „nu are rude în Edo și, dacă îmbătrânește, mai bine să fie aproape de fiică”. Așadar, Okame a închis ceainăria și a plecat și ea în provincie. Se pare că *daimyō*-ul a instalat-o într-o căsuță din apropierea castelului și a trăit acolo mult și bine. Soția seniorului a murit la începutul perioadei Meiji, iar Ochō a fost eliberată din slujbă. S-a zvonit că tot cei de la castel i-au găsit un soț de familie bună. Presupun că încă trăiește. Neisprăvita de Oshun, după câte am aflat, a decăzut într-un hal de nedescris și a fost închisă definitiv la Sunpu.

Întâlniri secrete de iubire

Haru no yukidoke

1

— Fiind pasionat de teatru, cunoști cu siguranță scena din piesa Kabuki *Kōchiyama,* în care curtezana Michitose merge să se refacă la casa de odihnă din Iriya, iar iubitul ei, samuraiul Nao{63}, se strecoară de câte ori poate ca s-o întâlnească. Oare cum se numea balada *kiyomoto*{64} cântată în timpul unei asemenea scene? A, da, *Topirea zăpezii de primăvară,* cu subtitlul *întâlniri secrete de iubire.* Când văd piesa, îmi amintesc de o întâmplare mai veche. Bineînțeles, adăugă bătrânul Hanshichi, pornit să istorisească altă pățanie de-a sa, subiectul diferă un pic, dar faptele se petrec în același decor. Nu lipsește nici măcar maseurul orb purtând capișon. Își face apariția pe parcelele din Iriya într-o noapte de primăvară cu zăpadă – aidoma actorului Matsusuke în rolul lui Jōga din piesă. Hai să-ți povestesc! Mi-e teamă însă că n-o să te încânte prea tare, pentru că istorisirii mele îi lipsește acompaniamentul muzical și nici nu se bucură de vocea fără egal a maestrului de *kiyomoto* din Hamachō.

Totul a început către sfârșitul primei luni din anul întâi al epocii Keiō{65}. Hanshichi a plecat la o întâlnire cu o persoană care locuia în apropiere de Ryūsen-ji din Shitaya. Se făcuse cinci după-amiază când s-au despărțit. După calendar, venise primăvara, dar zilele erau încă scurte și deja se întunecase. Încă din ceasurile dimineții, cerul cenușiu păruse gata să reverse, de la o clipă la alta, fulgi albi de nea din bezna rece a văzduhului. Seara se lăsa foarte devreme. Gazda îi oferise umbrelă, însă Hanshichi o refuzase, spunând că se descurcă și fără ea. A pornit cu mâinile vârâte la pieptul chimonoului. În apropiere de parcelele de orez din Iriya, fulgi mari ca niște pene de cocor{66} smulse din cer îl asaltau din toate părțile. Și-a scos batista să-și șteargă obrajii, înainta cu greu, înfruntând tăria și răceala vântului.

— Tokuju-*san*{67}*,* stai! De ce ești așa de încăpățânat? Vino o clipă! se auzi o voce de femeie.

Hanshichi privi peste umăr. În fața porții elegante a clădirii ce arăta ca o selectă casă de oaspeți stătea o femeie micuță de statură, în vârstă de douăzeci și cinci sau douăzeci și șase de ani. Părea angajată acolo. Îl apucase de mânecă pe Tokuju, maseurul orb, și se chinuia să-l târască în casă.

— Nu pot, Otoki. Regret nespus, dar am promis că ajung în cartierul plăcerilor, spuse el, căutând să se elibereze din strânsoare și s-o întindă cât mai repede.

Femeia nu-i dădea drumul cu niciun chip.

— Îmi faci viața amară, Tokuju-*san*! Există o mulțime de maseuri, dar doamna curtezană te preferă pe tine. Nici nu vrea să audă de altcineva. Ce mă fac dacă pleci?

— Îi sunt foarte recunoscător că mă preferă… i-am spus mereu… însă astăzi am apucat să-mi aranjez ceva și…

— Mincinosule! Așa zici mereu în ultima vreme. Nu te cred… și nici stăpâna mea. Lasă prostiile și hai cu mine! Te porți îngrozitor!

— Nu pot, te rog să mă înțelegi măcar o dată.

Amândoi erau la fel de încăpățânați. Hanshichi nu credea că toată ciondăneala se va încheia curând, însă nici nu se simțea dator în vreun fel să intervină. Și-a văzut de drum, încercând să-i ignore. Ninsoarea a încetat până a ajuns acasă, dar cerul a rămas înnorat și următoarele zile. În cea de-a treia, treburile l-au mânat iar la casa de lângă Ryūsen-ji.

„Cerul e de-a dreptul amenințător azi”, își zise el pe când ieșea pe ușă.

De data asta, își luase umbrela. După cum se așteptase, fulgi mari au început să cadă la plecarea lui din vizită. A sosit în Iriya tot la cinci după-amiază, când parcelele de orez dispăruseră deja sub o mantie albă de zăpadă. Înaintând cu umbrela proptită de umăr, Hanshichi s-a pomenit iar la casa prin fața căreia trecuse și deunăzi. Din păcate, chiar atunci i-a plesnit curelușa din față de la *geta.* S-a rezemat mormăind de un gard de la marginea drumului ca să și-o dreagă. A auzit pași apropiindu-se prin zăpadă. A văzut-o iarăși pe femeia din seara trecută ieșind pe o cărare de pietre.

— Doamne, câtă zăpadă!

Bombănea și părea că așteaptă pe cineva. N-avea umbrelă, iar fulgii mari de zăpadă s-au așternut nestingheriți pe părul ei, silind-o să intre în casă.

Cu mâinile amorțite de frig, Hanshichi a moșmondit un lung răstimp ca să-și îndrepte curelușa. A izbutit în cele din urmă să-și încalțe sabotul și, pe când își curăța mâinile cu zăpadă, frecându-le una de alta, l-a văzut pe maseur apropiindu-se cu pași siguri și sprinteni. Recunoscându-l, femeia care-l așteptase pesemne cu puțină vreme în urmă, a ieșit fuga din casă. Experiența dinainte i-a fost învățătură de minte, așa că acum avea umbrelă.

— Tokuju-*san,* de data asta nu mai scapi!

Auzindu-și numele, maseurul s-a oprit, speriat. Când femeia l-a apucat de mânecă, a început să vocifereze, încercând totodată să se elibereze din strânsoare. Hărțuiala a durat ceva vreme. Intrigat de

repetarea scenei, Hanshichi s-a prefăcut că meșterește la curelușa proaspăt aranjată, ca să-i poată iscodi pe cei doi. Și de data asta maseurul a refuzat să se supună și a izbutit în cele din urmă să-și retragă mâneca și să fugă.

— Ce om nesuferit!

Femeia a intrat în casă bombănind.

Hanshichi a urmărit-o cu privirea până a dispărut și a pornit imediat după orbul cu umbrelă albă, care i-o luase înainte cu vreo cinci-șase *ken*.

— Domnule maseur! strigă Hanshichi. Tokuju-*san*!

— Ce doriți?

Auzind voce necunoscută, maseurul a stat locului ținându-și capul ușor înclinat într-o parte. Hanshichi l-a ajuns și s-a oprit atât de aproape de el, încât li s-au atins umbrelele.

— E cam frig, Tokuju-*san*. Ninge, nu glumă! Nu-ți amintești de mine? Mi-ai făcut niște masaje în cartierul plăcerilor Yoshiwara, ultima dată la etajul de la Ōmiya.

— A, da? Îmi cer scuze, zise Tokuju. Se vede că îmbătrânesc… Nu mai ajută al șaselea simț. Și dumneavoastră mergeți într-acolo, domnule? Un drum până-n cartierul plăcerilor e o adevărată încântare, mai ales pe o noapte ca asta, nu-i așa? Știți, ca-n poezia aceea:

De cumpănesc bine,
Îmi aparține
Neaua pufoasă
De pe umbrelă.

A râs din toată inima. Poate și-a dat seama că Hanshichi născocește, însă a intrat în joc.

— Tot e al naibii de frig, comentă Hanshichi.

— Frig rău… de două-trei zile.

— Nu mi se pare câtuși de puțin distractiv să înfruntăm parcelele din fața noastră. Ce-ar fi să mai prindem puteri cu câte un bol de *soba*{68} fierbinți? Mă însoțești? Oricum, e cam devreme pentru Yoshiwara.

— Pe onoarea mea, domnule… sunteți foarte generos. Nici mie nu-mi place alcoolul, dar oamenii care mai trag la măsea spun că trebuie să bei o ceșcuță cu sake înainte să iei în piept un teren deschis. Da, mulțumesc mult, accept invitația.

S-au întors din drum cam un *chō*{69}. Hanshichi a intrat pe sub *noren*{70}-ul unui local mic unde serveau numai *soba*. Tokuju și-a scuturat capișonul de zăpadă și apoi s-a cuibărit, înfrigurat, lângă un *hibachi* vechi, pătrățos. Hanshichi a comandat un ți oi cu sake și două

boluri cu tăieței.

— Ăștia-s *soba* în supă de legume, nu-i așa? zise Tokuju cu un zâmbet larg. După umila mea părere, adevărații tăieței de Edo. Și *nori*{71} miroase grozav!

I se citea pe chip fericire deplină pe când adulmeca tăiețeii calzi.

Soția patronului a ieșit să aprindă felinarul de la intrare. În lumina-i palidă, Hanshichi mai mult ghicea, dincolo de *noren,* fulgi uriași, ca niște petale mari de cireș, purtați ușor spre pământ. După ce-au băut cam jumătate din sake, Hanshichi a întrebat:

— Tokuju-*san*, a cui e casa de oaspeți unde te-am văzut vorbind cu femeia aceea?

— A, erați acolo? Nici nu mi-am dat seama, chicoti Tokuju. Se numește Tatsuise. E o casă de odihnă și ține de cartierul plăcerilor.

— De ce încerci întotdeauna să fugi de-acolo când te poftește înăuntru doamna aceea? Un asemenea loc trebuie să fie plin de clienți deosebiți.

— Da, domnule, însă e ceva ce nu-mi place. Nu că nu mă plătesc bine, nu, nici vorbă. Nu știu cum să vă explic… îmi dă fiori…

Hanshichi puse jos ceșcuța cu sake după ce mai sorbi o înghițitură.

— Fiori? Adică… ce vrei să spui? Doar nu e bântuită de fantome!

— Nu mi-au trecut pe la urechi asemenea zvonuri, dar am eu o senzație ciudată acolo… Mă trec fiori pe șira spinării ori de câte ori pășesc înăuntru și nu știu cum să scap mai repede.

Își șterse cu dosul palmei o broboană de sudoare de pe vârful nasului.

— Ce chestie bizară! spuse Hanshichi amuzat. Nu pricep și gata… Ce te face să simți așa ceva?

— Nici eu nu înțeleg. Pur și simplu simt așa în tot trupul… ca și când mi-ar picura cineva apă rece de la ceafă-n jos. Am senzația că se află ceva ciudat exact lângă mine, numai că fiind orb, nu văd. Mi-e imposibil să găsesc o explicație firească.

— Cine vine într-o asemenea casă de odihnă?

— Tagasode, o curtezană de mare clasă. Am auzit că e frumoasă foc, că are douăzeci și unu sau doi de ani, și faima ei tot crește. Dar anul trecut în luna a unsprezecea s-a îmbolnăvit și s-a mutat acolo ca să se refacă.

— Acum e primăvară… Zici că n-a mai fost la lucru de-atunci? înseamnă că boala ei e destul de gravă.

— Nici chiar așa, replică Tokuju.

Fiind orb, el nu prea știa care e situația exactă, dar i se părea că pur și simplu curtezana trage chiulul, Hanshichi nu înțelegea totuși de ce maseurul simțea că locul acela e atât de înfiorător. Cu toată împotrivirea lui Tokuju, l-a convins să mai accepte un bol cu *soba.* Sorbindu-și pe îndelete sakeul, încerca plin de tact să mai afle și alte

amănunte.

— Păi, nu prea știu cum să vă spun, șopti Tokuju, încruntându-se. Tot timpul a fost așa. Intram în casă – uneori seara mai devreme, alteori mai târziu – și o slujnică mă conducea într-o cameră, mereu aceeași. Mă apucam să masez umerii curtezanei și imediat simțeam că a mai intrat cineva în încăpere și că stătea lângă ea… Nici vorbă de o curtezană-ucenică sau de vreo servitoare… ele ar fi scos măcar un cuvânt… dar se așternea o tăcere înfricoșătoare de la început până la sfârșit. Pe scurt, mă bântuia senzația că a pătruns o stafie în cameră. Mă treceau fiori pe șira spinării și, în foarte scurt timp, simțeam că nu mai suport. Îmi pare sincer rău pentru slujnica Otoki, cu care m-ați văzut stând de vorbă, însă de aceea fug de ea în ultima vreme. Știu că pierd o clientă bună, dar n-am încotro.

Hanshichi reflecta în tăcere la povestea cu stafii a bărbatului, ce părea și logică, și ilogică în același timp. Dincolo de intrarea restaurantului de *soba* deja pierise lumina, iar ninsoarea se oprise. Din vreme-n vreme, fulgi albi de nea se strecurau în bătătură.

2

Nu avea suficiente probe ca să înceapă o anchetă, însă povestea orbului nu-i ieșea din minte. Îl zgândărea o curiozitate fără margini să descopere ce mister ascunde.

În seara aceea, despărțindu-se de Tokuju, Hanshichi s-a dus direct acasă, în Kanda. A doua zi dimineață a trimis după Shōta, unul din subalternii săi, care locuia pe strada Uma din Asakusa.

— Bună, Shōta! Am o treabă pentru tine. Cartierul plăcerilor nu ține de teritoriul meu, dar presupun că inspectorul Jūbei din Tamachi n-o să se supere că-mi vâr puțin nasul în treburile de-acolo. Există pe strada Edo ceva care se cheamă Tatsuise? Aș vrea să afli tot ce poți în legătură cu o femeie pe nume Tagasode.

— Da, mi se pare că Tagasode este la Tatsuise, casa de odihnă din Iriya, preciză Shōta încântat că știe despre ce e vorba.

— Cam asta-i problema care mă și interesează. Ceva-ceva îmi scapă… Află dacă Tagasode are vreun iubit sau dacă-i poartă cineva pică. Am impresia că se fac niște învârteli acolo, așa că te rog să vezi, discret, ce se întâmplă.

— Am priceput, verific și revin în două-trei zile.

Convins că așa va fi, Shōta și-a continuat drumul, numai că n-a mai dat semne de viață nici după patru-cinci zile.

„Oare ce-o fi pățit?” se întrebă Hanshichi.

Nefiind urgent, și-a văzut de alte treburi. Într-o bună zi, pe la începutul lunii a doua, Hanshichi s-a trezit cu Shōta.

— Îmi cer scuze că am întârziat, domnule inspector. Copilașul mi-a făcut pojar.

— Vai de mine! E grav?

— O să-i treacă repede. În ce privește Tatsuise… am fost acolo și am verificat…

Potrivit raportului lui Shōta, Tatsuise fusese cândva cel mai prosper bordel din cartier. A venit apoi marele cutremur din epoca Ansei{72} și toate prostituatele de acolo au murit în incendiul iscat după catastrofă. Încuiate în subsol, n-au putut să se salveze. Tatsuise nu și-a mai recăpătat buna reputație, iar afacerile i-au mers tot mai prost. Fiind totuși unul din cele mai vechi stabilimente aparținând de cartierul Yoshiwara, mai avea proprietăți și localuri și în alte părți, așa că a reușit să-și țină ușile deschise.

Pe Omaki, patroana, o ajuta fiul ei, Eitarō, în vârstă de douăzeci de ani. Spre deosebire de soțul decedat, Omaki avea o fire plăcută și lumea o aprecia. De când preluase frâiele bordelului, angajase două curtezane foarte îndrăgite, Tagasode fiind a doua ca renume, însă au trimis-o la casa de odihnă din Iriya după sărbătoarea *Ninotori*{73} din luna a unsprezecea a anului trecut. Se zvonea că-i cam plăcea să bea – obicei nu tocmai femeiesc – și că băutura i-a distrus sănătatea. Avea douăzeci și unu de ani. După spusele codoașei care i-a vândut-o lui Omaki, se născuse în sectorul Kanasugi din cartierul Shitaya.

— Ai făcut treabă bună, Shōta, zise Hanshichi încuviințând. Mi-am făcut o idee despre cum stau lucrurile. N-ai reușit să afli dacă Tagasode are vreun iubit? N-ar fi de mirare să aibă unul, dacă-i așa de căutată.

— Pare-se că nimeni nu știe ceva precis, răspunse Shōta. Bineînțeles, are mulți clienți înnebuniți după ea, doar e o seducătoare fără pereche. Nici măcar cei de la bordel nu știu cine-i iubitul ei adevărat. Aici m-am împotmolit…

Informațiile primite nu-l prea ajutau pe Hanshichi să continue investigațiile.

— Îmi pare rău de copilașul tău, spuse el. Nevastă-mea nu-i acasă astăzi, dar o trimit să-i ducă micuțului ceva îndată ce-și face puțin timp. Deocamdată, poftim!

I-a dat lui Shōta câteva monede și l-a invitat la masă, făcându-l fericit. Pe când mâncau țipari cu orez, tânărul i-a mai povestit câte ceva lui Hanshichi.

— Nu prea are legătură cu discuția de adineauri, dar, venind vorba de Kanasugi, am mai aflat că era o fată care mergea la Yoshiwara noapte de noapte, vânzătoare de minciunele, adică de așa-zise bilețele norocoase cu care le ghicea clienților cam ce soartă îi așteaptă. Avea șaisprezece sau șaptesprezece ani. Era de-o frumusețe rară și, pe deasupra, mai avea și o voce splendidă. Căpătase deja faimă în

cartierul felinarelor roșii. Până și bărbații care se mulțumeau doar cu privitul prostituatelor, fără să intre vreodată în bordel, înnebuniseră după ea. Apoi, nu se știe motivul, la sfârșitul anului trecut a încetat să-și mai facă apariția. Cunosc câțiva inși care au încercat să afle câte ceva despre ea, dar fără niciun rezultat. În final, și-au închipuit că a ademenit un bărbat și a fugit cu el. Am impresia că și pe inspectorul Jūbei din Tamachi îl cam interesează subiectul, pentru că și-a pus oamenii pe urmele ei.

— A, da? zise Hanshichi, căzând pe gânduri. Mie nu mi-au ajuns la urechi asemenea zvonuri. Jūbei nu face treabă de mântuială când e vorba de teritoriul lui, nu-i așa? Prin urmare, tânăra ghicitoare era o frumusețe… de șaisprezece sau șaptesprezece ani… Hmm, vârsta la care se cam fac prostioare… Cum o chema?

— Okin, cred. V-a venit vreo idee?

— Păi… aș avea o bănuială. S-ar putea să-mi pierd timpul de pomană, însă aș vrea să merg până în Kanasugi. Scuze că-ți răpesc timpul… Vrei să vii cu mine?

— Bineînțeles.

Isprăvind de mâncat, au luat-o spre Kanasugi. Era o zi blândă și ceața roșiatică plutea deasupra crângului Ueno.

— Și Tagasode e din Kanasugi, spuse Hanshichi. Oare cu ce să începem? Ia, hai să pornim de la casa tinerei Okin. Shōta, știi unde locuiește?

Nu știa. Cei doi pășeau agale prin Kanasugi, hotărâți totuși s-o găsească. Arșița se mai domolise și soarele îi încălzea din spate. Hanshichi s-a oprit brusc, de parcă ar fi făcut cine știe ce descoperire.

— Tokuju-*san*! Ce cauți aici?

Maseurul orb s-a oprit în mijlocul străzii, cu mâna încleștată pe baston. Avea ureche bună, așa că l-a recunoscut îndată pe Hanshichi și i-a mulțumit iarăși pentru masa oferită, adăugând:

— Ce vreme bună! Încotro, domnule?

— Tare mă bucur că te-am întâlnit întâmplător! Ești de prin zonă, nu-i așa? Știi cumva unde locuiește Okin, vânzătoarea de minciunele?

— A, Okin! De fapt, locuia foarte aproape de mine, dar pe la sfârșitul anului trecut a întins-o nu știu unde.

— Bănuiesc că nu locuia singură… Mai are pe-aici părinți și frați sau surori?

— Păi, lucrurile stau în felul următor, răspunse Tokuju, dându-și aere de atotștiutor. Okin locuia cu fratele ei mai mare, Toramatsu, un mare cartofor. La vreo două săptămâni după dispariția lui Okin, s-a mistuit și el în noapte. Am auzit că a rănit un bărbat într-o încăierare, pentru nu știu ce escrocherie. Apoi a întins-o undeva ca să scape de complicații. De-atunci nu mai locuiește nimeni în casa lor, dar se zvonește că s-ar muta chiriași noi cât de curând.

Hanshichi a înțeles astfel că pe inspectorul Jūbei îl preocupa mai mult Toramatsu decât dispariția lui Okin.

— Ce-mi poți spune despre curtezana Tagasode, care stă în casa de odihnă Tatsuise? îl întrebă el pe Tokuju. Am aflat că și ea este din Kanasugi.

— Da, așa-i. Tagasode s-a născut în Kanasugi și a crescut în același cartier cu Okin. Părinții ei au murit și nu mai are pe nimeni.

Hanshichi credea că ajunsese într-un punct mort, dar nu dispera. Încerca să stoarcă de la maseur orice informație posibilă. Ca și în zilele noastre, treaba de polițist nu era pentru superficiali.

— Ia, ascultă, Tokuju-*san*! Zilele trecute am înțeles că ești maseurul favorit al lui Tagasode, că pentru ea nu există altul mai bun… Poate ți se pare ciudată întrebarea mea… dar, de ce tocmai dumneata? Ce-i place curtezanei atât de mult? Nu-mi vine să cred că singurul motiv e pentru că ai mâini pricepute. Trebuie să mai fie ceva la mijloc…

— Păi… îngăimă Tokuju, rânjind.

Hanshichi și Shōta au schimbat priviri cu subînțeles. Detectivul a băgat mâna în portofel, a scos o monedă de argint și i-a pus-o în palmă lui Tokuju, zicându-i:

— Hai cu mine!

L-a condus pe bătrânul orb pe o alee din stânga lor. Au trecut prin pasajul dintre proprietatea imensă a seniorului Yanagi și templul Anraku, apoi au ieșit în dreptul unor parcele de orez. Hanshichi s-a asigurat că nu era nimeni prin preajmă, cu excepția câtorva copii care scoteau peștișori dintr-un șanț cu apă.

— Ce ascunzi, Tokuju-*san* întrebă Hanshichi. N-aș vrea să fiu dur cu dumneata, dar te rog să nu uiți că am la mine bâta de polițist și la nevoie am s-o folosesc.

Tokuju păli și făcu o plecăciune umilă.

— Fie! Am să vă spun tot ce știu, zise el tremurând.

— Să nu tăinuiești nimic! Tagasode te-a rugat să duci cuiva scrisori fără să afle nimeni, nu-i așa?

— Da, așa e. Vă rog să mă iertați, răspunse Tokuju, plecând capul și închizând ochii nevăzători. Este exact așa cum ați zis.

— Cui îi duceai scrisorile?

— Tânărului stăpân de la Tatsuise.

Hanshichi și Shōta s-au uitat unul la altul.

3

Iată povestea lui Tokuju:

Încă din toamna trecută Tagasode s-a încurcat cu Eitarō, fiul lui Omaki, proprietara casei Tatsuise. În Yoshiwara, angajaților li se

interziceau relațiile intime cu prostituatele lor și, dacă se afla, ar fi izbucnit mare scandal. De aceea, Tagasode se prefăcea deseori bolnavă ca să se poată refugia la casa de odihnă din Iriya. Acolo se furișa în secret și Eitarō. Omaki se purta mai îngăduitor decât alți patroni de bordel și, cum Tagasode era la mare preț, o lăsa la Tatsuise fără comentarii, dar, în afară de slujnica fetei, nimeni nu știa adevărul.

Deși oficial era capul familiei, tânărul Eitarō se afla încă sub papucul mamei și nu putea să umble haihui, cum îi spunea inima. Chiar și când Tagasode poposea la Tatsuise din Iriya, el n-o vizita oricând poftea și asta o supăra grozav pe curtezană. Dacă Eitarō nu apărea două zile la rând, îi scria imediat o scrisoare și-l bătea la cap să vină. Îl convinsese pe Tokuju să-i fie mesager, așa că nici nu-i de mirare că se simțea atât de atașată de el.

— Și, dacă ținea așa de mult la dumneata, de ce te-ai împotrivit atât și n-ai vrut să intri în seara aceea? îl întrebă Hanshichi. Ți-era teamă că te implici prea mult?

— Da, și asta… cu toate că stăpâna este bună și nu cred că mi-ar fi făcut zile amare chiar dacă ar fi auzit ce se întâmplă, însă… v-am mai spus… ori de câte ori mă aflam în preajma curtezanei, mă treceau fiori… Nesuferită senzație! Nu mai rezistam… și nici nu pricep de ce.

Tokuju însuși căzuse pe gânduri.

— A mai murit vreo femeie de la bordel, recent?

— După câte știu eu, nu. Au dispărut multe la cutremur, dar de atunci nu cred că au mai pierdut vreo prostituată. Patroana și fiul ei sunt blânzi și buni, nu aspri și răi ca fostul stăpân. N-am auzit să se poarte urât cu vreuna din ele… și nici zvonuri despre vreo dublă sinucidere…

— Am înțeles. Te rog să nu dezvălui nimănui ce-am discutat astăzi.

Hanshichi l-a lăsat pe Tokuju să plece și i s-a adresat lui Shōta:

— Nu ne rămâne decât să vedem ce hram poartă Toramatsu ăsta.

Hanshichi a depistat casa închiriată în care locuiseră frații și a vorbit cu proprietarul. Bărbatul i-a mărturisit că habar n-are ce s-a ales de Okin și de fratele ei, dar știa că Toramatsu apăruse din senin spre sfârșitul anului trecut și dăruise o sumă de bani templului local.

Hanshichi și Shōta au pornit imediat spre templu. La început, preotul a răspuns într-o doară la întrebările lor, dar în final a recunoscut că Toramatsu a venit la templu pe neașteptate pe data de cincisprezece din luna a douăsprezecea și a făcut o donație de cinci *ryō* în monede de aur.

— Părinții lui Toramatsu își au lăcașul de veci la templul nostru, spuse el, dar neisprăvitul ăla de fiu al lor nu le-a adus nicio ofrandă, nici măcar de Anul Nou sau de *O-Bon,* deși a locuit în apropiere. Așa că vă închipuiți cât m-am mirat când m-a rugat să țin o slujbă de pomenire și mi-a dat cinci *ryō*! Tânărul a motivat că sora lui ar fi

dispărut fără urmă și presupunea că e moartă. „Vă rog să considerați ziua dispariției ca fiind ziua comemorării morții”, mi-a zis. S-a bucurat mult când m-am oferit să mă rog pentru sufletul ei. Apoi mi-a mulțumit și dus a fost.

Ieșind din templu, Shōta s-a întors spre Hanshichi și i-a șoptit:

— Aveați dreptate, Toramatsu ăsta e o mare lichea.

— Așa e… Trebuie să punem mâna pe el. Dacă e cartofor înrăit, are pesemne prieteni prin zonă. Shōta, te rog mult să-i dai de urmă cumva.

— O să mă străduiesc.

— Contez pe tine.

Cei doi s-au despărțit.

A doua zi, când soția lui Hanshichi s-a dus la Shōta să vadă cum se mai simte copilașul, a aflat că era un caz de pojar mult mai grav decât bănuiseră. Părinții îl îngrijeau fără încetare. Hanshichi a înțeles că problema lui Toramatsu nu urma să se rezolve prea curând. După cum se și așteptase, Shōta nu i-a mai dat semne de viață destul de mult timp.

În luna a doua a anului au fost patru sau cinci zile de vreme bună. Lumea credea că, în sfârșit, venise primăvara. Într-o seară s-a răcorit însă brusc și peste noapte a nins. Când Hanshichi s-a trezit dimineață, totul se învăluise în alb.

„Zăpadă de primăvară… sper că nu durează mult.”

Nici n-a apucat să-și ducă până la capăt gândul, că ninsoarea a prins a se domoli. Pe la ora zece, Hanshichi auzea deja picături căzând de pe acoperiș. Zăpada se topea. N-avea nicio treabă presantă de rezolvat în următoarele două-trei zile, așa că a plecat de-acasă după ce a mâncat pe îndelete micul dejun. Hotărât să nu mai stea cu mâinile-n sân și să aștepte vești de la Shōta, și-a croit drum pe străzile înnoroiate de la zăpada topită și s-a îndreptat spre Kanasugi. De îndată ce-a ajuns, a trecut pe la Tokuju și l-a strigat, încet. Bătrânul orb a ieșit imediat.

— Îmi pare rău că străzile nu-s tocmai o plăcere, spuse Hanshichi, dar te-aș ruga, dacă poți, să vii cu mine unde-am fost deunăzi. Ia-mă de mână!

— Nu vă faceți griji, mă descurc, spuse Tokuju.

Cei doi au trecut iarăși pe lângă reședința impunătoare și templu. Ajungând la drumul ce mărginea parcelele de orez acoperite încă de zăpadă, s-au oprit.

— Intru direct în subiect, începu Hanshichi. Ai mai fost pe la Tatsuise de când ne-am întâlnit?

— Nu, răspunse Tokuju, clătinând din cap. De atunci, se pare că Otoki s-a resemnat. A înțeles că nu mă mai poate obliga să intru și a renunțat. Mi-a convenit de minune. Cineva care lucrează la Tatsuise

mi-a spus că au concediat-o pe Otoki, dar ea nu vrea să plece. Simt eu că plutește un scandal în aer…

— Unde locuiește Otoki?

— Cred că în Honjō, dar nu sunt sigur.

— Îți mulțumesc. Îmi pare rău că te-am târât până aici pe o zi atât de urâtă. Am de rezolvat un caz oficial, așa că te rog să mă scuzi.

Expediindu-l pe Tokuju, Hanshichi încerca să-și calculeze următoarea mișcare. Strânsese ceva informații, frântură cu frântură, însă nu le putea pune cap la cap. Nici măcar nu mai știa ce anume investighează. Aflase întâmplător despre așa-zisa dispariție a fetei cu minciunele pornind de la istorioara nu tocmai coerentă a bătrânului orb. Aveau oare cele două cazuri o legătură între ele? Deocamdată nu prea își dădea seama. Cu toate eforturile, Hanshichi nu era convins că va ajunge la vreun rezultat. Și totuși nu voia să renunțe. Nu simpla curiozitate îl îmboldea să meargă mai departe, ci faptul că nu putea scăpa de senzația intensă că acolo se petreceau lucruri foarte ciudate.

„Chiar dacă-i pierdere de timp”, își spuse el în gând, „tot mai fac niște săpături”.

Terminând cu treburile din Ueno, Hanshichi era cât pe-aci s-o ia spre Yamashita, în centru, cu gândul să se întoarcă acasă, dar s-a răzgândit brusc și a pornit iarăși spre Iriya. Ziua a rămas cumplit de rece după ninsoare, iar când a ajuns la parcelele de orez, soarele apusese. Își târșâia picioarele prin noroi, cu umbrela în mână. În apropiere de Tatsuise, o femeie a țâșnit pe poartă. Nu i-a deslușit limpede chipul, dar a avut impresia că e Otoki. A alergat după ea și a văzut-o intrând în restaurantul de tăiței *soba* unde mâncase și el.

A chibzuit câteva clipe, dar și-a dat seama că n-avea cum să-l recunoască. S-a strecurat pe sub *noren*. În restaurantul micuț se mai afla doar un client în afară de Otoki. Hanshichi a înțeles de la prima ochire că e un ins dubios. Purta o vestă largă, fără revere, dintr-o țesătură bleumarin cu dungi fine și brodată, discret, cu fire roșii, iar centura era mai îngustă decât un brâu obișnuit. Arăta în jur de douăzeci și cinci de ani și avea tenul mai închis la culoare.

„Adevărat fiu al orașului Edo”, gândi Hanshichi. I s-a părut că individul stabilise întâlnirea cu Otoki. Stăteau de vorbă și beau sake. Detectivul s-a așezat într-un colț și a comandat meniul zilei.

Bărbatul și femeia îi mai aruncau priviri scurte, dar nu-i deranja prezența lui. Își încălzeau mâinile la *hibachi* și vorbeau în șoaptă, absorbiți cu totul de conversație.

— Așa cum stau lucrurile acum, nu prea avem de ales, zise femeia.

— Dacă nu fac ceva, nu se mai termină niciodată!

— Nu-i de glumă! Dacă ne fac figura și se sinucid împreună, pierdem totul, îl avertiză ea cu vocea joasă.

Hanshichi n-a auzit ce-au mai zis apoi, dar cuvântul „sinucid” i-a

pus mintea pe jar. Intenționa oare Tagasode să se sinucidă? Lucrurile se complicau. Încerca să tragă cu urechea, să audă cât mai mult, dar probabil că discuția lor ajunsese într-un punct periculos deoarece femeia vorbea și mai încet decât înainte. Deși numai ochi și urechi, Hanshichi n-a putut afla secretul, îi privea enervat și neputincios, așteptând să vadă ce-au de gând. I se părea că cei doi căzuseră de acord. S-au ridicat brusc, au plătit și au plecat.

A sărit și Hanshichi în picioare, lăsându-le totuși timp să se îndepărteze.

— Doamnă, cea care a plecat adineauri a fost Otoki de la Tatsuise? o întrebă el pe patroană în timp ce-și plătea tăieței.

— Exact!

— Dar tânărul?

— Îl cheamă Tora.

— Tora? repetă Hanshichi cu o sclipire în priviri. Adică Toramatsu, fratele lui Okin, fata care vindea minciunele? Păi…

— Dar văd că le știți pe toate.

Hanshichi s-a înviorat brusc. I-a urat femeii noapte bună și a ieșit în grabă. Păși cu grijă prin noroaiele drumului. În lumina palidă reflectată de zăpada ce arăta ca ridichea albă mărunțită pe râzătoare a deslușit două siluete mergând alături.

În fața casei de odihnă s-au oprit, au șușotit câteva momente și apoi s-au despărțit. Femeia a intrat pe poartă.

4

Hanshichi a așteptat să vadă ce face bărbatul. Toramatsu s-a întors și a pornit pe drumul pe care venise, îndreptându-se spre detectiv. În momentul în care a trecut pe lângă el, l-a strigat, pe un ton familiar:

— Tora, stai o clipă!

Toramatsu s-a oprit, dar n-a zis nimic.

— Nu te-am mai văzut de ceva vreme. Unde te-ai ascuns?

— Cine sunteți? întrebă Toramatsu, privindu-l suspicios pe întuneric.

— Nu prea cred c-o să-ți amintești de mine… Ne-am întâlnit de două-trei ori la etajul pensiunii Păunul.

— Mincinosule! M-ai spionat adineauri în restaurantul cu *soba*, spuse el, dându-se îndărăt. Știam eu de ce nu-mi place mutra ta! Am crezut că i-am cunoscut pe toți acoliții lui Jūbei, dar pe tine nu te-am mai văzut. Ei, află că n-am să vă las să mai puneți laba pe mine! Dacă vrei să mă arestezi, cheamă-l pe Jūbei să te ajute.

— Ce te mai aprinzi! îl luă în râs Hanshichi. Hai, nu mai face pe nebunul și vino cu mine!

— Te-ai țăcănit? Dacă ajung iarăși la închisoare, nu mai ies viu de-acolo. Să fiu al naibii dacă mai las pe vreunul din voi să mă bată! M-am săturat de caftelile voastre! Nu mai prindeți voi păun, ca pe gângănii, cu băț cu plasă-n vârf! Dacă vrei să mă duci acolo, ai nevoie de un baston serios și frânghie zdravănă ca să mă legi, să-ți fie clar!

Pe Hanshichi l-a uimit agresivitatea lui Toramatsu. Îi era limpede că va trebui să se murdărească pe mâini, oricât îi displăcea tactica. Nu servea la nimic să-l amenințe doar cu vorbe, așa că trebuia să-l ia pe sus. Zăpada îl încurca puțin, dar nu într-atât încât să nu se descurce cu un terchea-berchea.

— Mi-e silă doar la gândul că un neisprăvit ca tine mă stropește cu noroi… Am la mine bâta, însă nu ți-o arăt până nu te leg fedeleș. Hai, Tora, fii băiat cuminte!

A înaintat spre Toramatsu, dar acesta s-a dat un pas îndărăt, ducându-și simultan mâna la pieptul vestei. Numai un smintit îndrăznea să atace un detectiv din Edo.

„Individul ăsta nu-i în toate mințile!” gândi Hanshichi. „Un amator poate fi însă uneori mai periculos decât un criminal înrăit.”

— Predă-te, Toramatsu, în numele legii! țipă Hanshichi.

În aceeași clipă, cineva s-a strecurat în spatele detectivului și i-a pus mâinile pe ochi. Luat prin surprindere, s-a speriat în primul moment, dar a simțit, după moliciunea pielii, că erau mâini de femeie. Nu putea fi altcineva decât Otoki. Trăgându-și puțin umărul într-o parte, i-a imobilizat brațul dintr-o singură mișcare și a aruncat-o la picioarele lui. Toramatsu a sărit peste ea și s-a repezit la el. Detectivul a văzut lama pumnalului sclipindu-i în mână.

— Încetează! În numele legii! strigă el din nou.

Pumnalul lui Toramatsu a străpuns aerul de două sau trei ori, iar el părea că se clatină dintr-o parte în alta. Înainte să prindă de veste, s-a trezit cu pumnalul din mâna dreaptă pe jos și cu încheietura mâinii stângi legată strâns. Pricepând că nu avea de-a face cu un adversar oarecare, lui Toramatsu i-a scăpat un geamăt ușor printre buze.

— V-am subestimat, domnule inspector. Vă rog să mă iertați, n-am avut de gând să vă provoc necazuri.

— Poate că, în sfârșit, vrei să mă asculți. Mă cheamă Hanshichi, sunt din Kanda. Dar mai bine să nu stăm de vorbă aici, în stradă. Hai, Otoki! Te privește și pe tine ce am de spus, așa că te rog să ne conduci la stăpâna ta.

Otoki s-a ridicat de jos plină de noroi. Hanshichi a împins-o înainte, spre Tatsuise, alături de Toramatsu. Când să intre, o fată s-a năpustit afară, plângând.

— Veniți repede! Tânărul stăpân și curtezana…

I-a condus într-o încăpere de opt *tatami*. Eitarō și Tagasode se aflau după un paravan pliant așezat cu susu-n jos – semn de moarte.

Beregatele le fuseseră tăiate de un brici.

Până și eu am rămas împietrit, recunoscu bătrânul Hanshichi. E adevărat că o auzisem pe Otoki vorbind de dublă sinucidere, dar n-am crezut c-o să se întâmple atât de repede. M-am trezit cu două persoane legate fedeleș și cu două cadavre. Tatsuise a fost cuprinsă de un haos de nedescris. Vestea s-a răspândit cu iuțeala fulgerului și lumea s-a adunat la poartă, căscând gura pe-acolo până în toiul nopții.

— De ce s-au sinucis Eitarō și Tagasode? am întrebat eu. Otoki și Toramatsu au avut vreo legătură cu moartea lor?

Încă nu pricepeam nimic, așa că bătrânul Hanshichi mi-a explicat pe îndelete.

— Tagasode era o ucigașă. Își mânjise mâinile cu sângele lui Okin, tânăra cu minciunele. De ce-a făcut-o? N-a avut un motiv ascuns și nici n-a pus la cale o intrigă murdară, nu, nici vorbă. Era pur și simplu îndrăgostită până peste cap de fiul patroanei, iar Eitarō începuse o relație cu Okin. Când i-a ajuns vestea la urechi, Tagasode și-a ieșit din minți de furie. Uneori, curtezanele nu se comportă ca niște ființe umane. Dacă le apucă gelozia, devin niște fiare. Slujnica Otoki a încercat să se împrietenească cu Okin, a pândit-o în drum spre casă într-o seară, târziu, când pleca din Yoshiwara, și a poftit-o la Tatsuise. Tagasode s-a repezit la ea mai întâi cu gura, împroșcând-o cu reproșuri și insulte, și apoi… știi ce s-a întâmplat. A lovit-o, și-a înfipt unghiile în carnea ei și până la urmă a sugrumat-o cu cordonul. Până și Otoki, femeie puternică și cu picioarele pe pământ, a fost șocată la început, pentru că nu și-a închipuit că Tagasode va merge atât de departe. Ca lucrurile să se complice mai mult, și Otoki se încurcase între timp cu neisprăvitul de Toramatsu, fratele lui Okin.

— Doamne, ce ți-e soarta uneori!

— Okin s-a dus la Tatsuise fără să bănuiască ceva, tocmai pentru că o cunoscuse pe Otoki… dar acolo și-a găsit sfârșitul! Otoki l-a chemat îndată pe Toramatsu și i-a povestit totul. La început, el n-a știut cum să reacționeze. Ticălos din naștere, a zis că se gândește la răzbunarea surorii… când iubita i-a atras atenția că putea câștiga o grămadă de bani dacă păstra secretul nenorocirii. Așa că au săpat o groapă mare sub casă și au ascuns acolo trupul neînsuflețit al lui Okin. Apoi și-au văzut de treburi de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Otoki i-a dat lui Toramatsu o sută de *ryō* ca să-i cumpere tăcerea.

— De unde veneau banii? am întrebat eu, stăruitor.

— De la Eitarō, bineînțeles, a zis bătrânul Hanshichi. A doua zi după crimă Tagasode l-a chemat pe Eitarō și i-a povestit faptele, insistând că a ucis-o pe Okin într-un acces de furie. S-a aruncat la picioarele lui și i-a cerut să facă ce vrea cu ea dacă o crede vinovată. Pare-se că Eitarō a pălit și a început să tremure ca varga, dar a

acceptat sugestia femeii și i-a trimis lui Toramatsu o sută de *ryō* ca să-și țină gura. Pricepuse prea bine că el avea mare parte din vină și că, dacă se aflau cele petrecute acolo, Tatsuise trebuia să-și închidă porțile.

După cum știi, banii câștigați necinstit se duc repede pe apa sâmbetei. Toramatsu a pierdut totul la casele de joc. Mai rău de-atât, s-a certat cu un bărbat care câștigase bani de la el, au ajuns să se încaiere și l-a rănit, așa că a trebuit să fugă din oraș. L-or fi apucat și mustrările de cuget sau poate dragostea frățească, și a trecut, cam târziu ce-i drept, pe la templul familiei și i-a lăsat preotului cinci *ryō* ca să se roage pentru sufletul surorii lui. Apoi s-a îndreptat spre un cartier mărginaș din localitatea Soka, aparținând actualei prefecturi Saitama, și s-a ascuns acolo aproape o lună de zile. Însă un individ ca el, care-a trăit toată viața în capitală, n-avea cum înghiți prea multă vreme mâncarea simplă din provincie. S-a strecurat iarăși în Edo, unde o șantaja pe Otoki ori de câte ori avea nevoie de bani. Dădea târcoale mereu casei din Iriya, atrăgându-i atenția lui Jūbei, care aflase de relația lui cu Otoki. Tatsuise intra în atribuțiile lui, dar nu-i prea venea să facă vâlvă cu o anchetă. De aceea a sfătuit-o în taină pe Omaki, patroana, s-o concedieze pe Otoki. Și asta s-a petrecut exact când lucrurile se complicaseră deja.

— Otoki a refuzat să plece și s-a apucat să facă scandal?

— Bineînțeles, nu se dădea dusă. Îi avea la mână pe Eitarō și Tagasode… A zis că nu pleacă până nu primește o sumă frumușică – două sau trei sute de *ryō*. A aruncat tot felul de amenințări. Eitarō n-avea de unde scoate atâția bani câtă vreme se ținea de fusta mamei, iar Tagasode nici atât, fiindcă Otoki o jumulise zdravăn înainte. Chiar de-i lua pielea de pe ea, curtezana tot nu izbutea să mai procure alți bani. Prin urmare, cei doi se simțeau neputincioși. Între timp, patroana, neștiind nimic din toate astea și temându-se de perspectiva unei anchete a poliției, i-a cerut lui Otoki să plece imediat. Fata l-a chemat pe Toramatsu în ajutor. S-au dus, în taină, și i-au amenințat pe Eitarō și Tagasode cu divulgarea secretului – uciderea lui Okin – dacă nu făceau exact cum li se cerea. Înțelegând că au căzut în capcană, Eitarō și Tagasode au hotărât să se sinucidă împreună. Altă soluție nu mai exista pentru ei. Otoki le cam bănuia intenția și știa că, dacă nu acționau repede, pierdeau totul. Tocmai își convinsese iubitul să se prezinte la casieria de la Tatsuise și să nu se miște de-acolo fără bani, când mi-au căzut în mână și i-am arestat pe amândoi. Tagasode se făcuse vinovată de crimă și oricum avea să moară, așa că sinuciderea a fost pesemne cea mai bună soluție. Cât despre Eitarō, greșelile săvârșite nu i-ar fi adus pedeapsa cu moartea și regret nespus că n-am ajuns la timp să-l salvez.

Cu toate că înțelegeam misterul de la Tatsuise, tot mi-a mai rămas o

îndoială în suflet.

— Presupun că Tokuju, maseurul orb, n-a știut nimic din toate astea.

— Mie mi s-a părut cinstit. În afară de predarea scrisorilor, chiar habar n-avea ce se întâmpla la casa de odihnă.

— Oare de ce-i displăcea atât de tare să meargă acolo? Credeți că a simțit prezența unei stafii în apropierea curtezanei? Cum de și-a dat seama?

— N-am nici cea mai vagă idee. Tu ar trebui să răspunzi la asemenea întrebări metafizice… Am găsit într-adevăr cadavrul lui Okin îngropat sub dușumea.

Bătrânul Hanshichi nu mi-a mai dat și alte amănunte. Ar fi trebuit să aleg titlul *Topirea zăpezii de primăvară,* titlul original…

Mărturisesc sincer că întâmplarea mi se pare mult mai înspăimântătoare decât cea din piesa despre curtezana Michitose și samuraiul Nao.

Conacul cu zorele

Asagao yashiki

1

— Dacă nu mă înșel, întâmplarea s-a petrecut în al treilea an din epoca Ansei, chiar în ziua a șaisprezecea a celei de-a unsprezecea luni. Pe la patru dimineața a izbucnit un incendiu în apropierea stăvilarului Yanagiwara din Kanda. Patru sau cinci case au ars până-n temelii. Și, cum aveam o cunoștință prin apropiere, m-am dus să văd dacă a pățit ceva, la ceasul când se-ngâna ziua cu noaptea. Am stat puțin la taclale înainte de-a o lua înapoi spre casă. M-am grăbit să ajung și la baia publică, apoi am mâncat pe îndelete de micul dejun. Între timp s-a făcut aproape ora opt. M-am trezit cu un mesager de la sediul central din Hacchōbori, care m-a anunțat că inspectorul-șef Makihara mă cheamă urgent la el. Asemenea grabă mă cam nedumerea, dar am plecat imediat.

Bătrânul Hanshichi și-a tras puțin sufletul. Încrețiturile de la colțurile ochilor arătau strădania de a-și aminti fapte peste care trecuse atâta amar de vreme.

— Casa șefului de poliție din Hacchōbori se afla pe noul drum Tamagoya. Când am intrat pe poarta reședinței oficiale, m-a întâmpinat chipul familiar al lui Tokuzō, unul dintre subalternii săi. M-a îndemnat să intru îndată, fiindcă șeful ardea de nerăbdare să stea de vorbă cu mine. M-a condus direct într-o încăpere mare unde Makihara ședea în fața unui distins samurai de vreo patruzeci de ani. Samuraiul se prezentase ca *yōnin* al unui *hatamoto* pe nume Sugino, care locuia în Ura-yonbanchō – sectorul patru al cartierului cu locuințe pentru samurai – și avea un venit de 850 de *koku.* Mi-a întins o carte de vizită pe care scria Kakuemon Nakajima. Fiind prima noastră întâlnire, mă pregăteam să răspund gestului său, când a intervenit Makihara, nerăbdător:

— Adevărul e că domnul a venit la noi cu o rugăminte foarte delicată. Ar fi cumplit de stânjenitor dacă ar deveni publică și de aceea ne roagă să facem o anchetă în cel mai desăvârșit secret. Îmi pare sincer rău că te pricopsești cu așa ceva chiar spre sfârșit de an, Hanshichi, dar aș vrea să cercetezi toate amănuntele și să le acorzi atenția cuvenită.

Iată, în mare, povestea lui Kakuemon.

Începuse cu opt zile în urmă. Ca în fiecare an, examenele anuale de lectură se desfășurau în clădirea confucianistă a școlii Ochanomizu. Printre candidați se numărau și fii de *hatamoto* sau ai unor vasali shōgunali direcți, cu alte cuvinte, ai celor din garda personală a shōgunului. Respectând obiceiul, toți băieții de doisprezece și treisprezece ani din familiile de samurai, indiferent de rang, se înființau la școală ca să dea examen din *Shisho-gokyō*{74}. Nu li se îngăduia să păsească în viață dacă nu știau citi textele fără poticnire. Familiile de samurai erau grupate după rang și fiecare trebuia să trimită o cerere șefului de post al comunității, cu o lună înainte de examen. Copilul primea apoi o înștiințare ce-l anunța să se prezinte la clădirea confucianistă până la ora nouă în dimineața zilei menționate. Anual se înfățișau la examen mulți băieți, uneori câteva sute. În ziua fixată, băieții pășeau în impunătoarea clădire de sud a școlii, unde un comitet de examinatori în frunte cu bibliotecarul-șef, Hayashi, ca președinte, îi striga unul câte unul. Se așezau la o măsuță lungă, în stil chinezesc, și li se cerea să citească pasaje întregi din clasici. Elevii cu rezultate bune căpătau ca premiu o monedă de argint sau cupoane de material pentru chimono potrivit rangului.

Cu toate că examenul începea oficial la ora nouă, candidații intrau pe poarta școlii până la ora șase, astfel că elevii care locuiau departe plecau de acasă înainte de ivirea zorilor. Își așteptau rândul uneori și până la ora unsprezece. Chiar și fiii de samurai sunt mai zvăpăiați la doisprezece sau treisprezece ani, așa că zarva din curte ajungea o hărmălaie de nedescris. Însoțitorii micilor samurai ba îi amenințau, ba îi luau cu binișorul, făcând eforturi disperate să-i domolească.

Băieții purtau jachete cu mâneci scurte din mătase neagră, lucioasă, cu blazonul familiei. Cei din familii mai răsărite aveau pantalonii dintr-un material fin, cei ai oamenilor de rând, din cânepă.

Daizaburō Sugino, fiul stăpânului lui Kakuemon, împlinea treisprezece ani și fusese și el înscris la examen. Între cei de rangul lui, sărea în ochi prin frumusețe. Purta o vestă neagră cu umeri rigizi și *hakama*{75} de un verde-pal, având pieptănătura potrivită vârstei. Daizaburō semăna în ziua examenului cu tânărul samurai Rikiya din piesa *Comoara vasalilor credincioși.* Fiind băiatul unui samurai de rang înalt, avea doi însoțitori: Heisuke Yamazaki, vasal de rang mijlociu în vârstă de douăzeci și șapte de ani, și Matazō, servitor. Plecaseră tustrei de la conacul din Ura-yonbanchō la ora patru dimineața, când frigul îi pătrundea până la oase. Matazō pășea în față, luminându-le calea cu un felinar având blazonul familiei Sugino. Gheața scârțâia sub *zōri.*

Nu se crăpase de ziuă când au trecut podul Suidō. O stea solitară sclipea palid printre crengile din vârful unui pin, de parcă înghețase acolo. Învăluită într-o pâclă cenușie, apa râului curgând dinspre Ochanomizu nu reflecta nici măcar un licăr de lumină. Ierburile ofilite

de pe malul înalt se-ncovoiaseră cu totul sub mantia albă de zăpadă. De undeva, a răsunat țipătul unei vulpi. Cei trei înaintau anevoios de-a lungul malului, suflând aburi albi înaintea lor. Chiar în clipa aceea Heisuke a alunecat pe gheață și, încercând să-și recapete echilibrul, i s-a rupt una din curelușele de la *zōri*.

— Ah, fir-ar să fie!

Servitorul îi ținea felinarul, iar Heisuke s-a aplecat să mestereasc㠄 la curelușă. Apoi s-a ridicat, zicând că a dres-o. A privit peste umăr înspre locul unde ar fi trebuit să fie Daizaburō, numai că acesta nu se zărea nicăieri. Cei doi au înțepenit de uimire. S-au gândit că băiatul, ca orice copil de vârsta lui, a luat-o înainte, așa că au pornit după el, strigându-l întruna. Au înaintat așa vreo jumătate de *chō,* însă n-au primit niciun răspuns. Nu se auzea decât țipătul vulpii, din când în când.

— Crezi că l-a vrăjit o vulpe? întrebă Matazō pe un ton îngrijorat.

— Nu fi caraghios!

Heisuke a râs disprețuitor, dar nici el nu găsea o explicație mai bună. Daizaburō dispăruse într-un interval scurt, când el și-a reparat curelușa, răstimp în care Matazō i-a ținut felinarul, privind în jos. Frumușelul nu putea ajunge prea departe, ar fi trebuit să le răspundă când l-au strigat. La ora aceea n-avea cine să-l răpească. Heisuke nu știa ce să creadă.

— Știi cum sunt copiii… i s-o fi făcut frig și a luat-o la fugă înainte.

N-avea rost să stea cu brațele încrucișate, așa că au pornit iute spre școală. Odată ajunși acolo, au aflat de la funcționarul de serviciu că Daizaburō Sugino nu sosise încă. Pe cei doi începea să-i cuprindă disperarea. Nu le rămânea decât să se întoarcă pe același drum și să-i dea de urmă. Au căutat peste tot, dar nici vorbă să-l găsească pe băiat.

Încet-încet, chiar și Heisuke a început să dea glas îndoielilor:

— Cine știe… l-o fi vrăjit o vulpe sau l-or fi răpit niște spirite.

Pe vremea aceea, credința în *kamikakushi*{76} era la ordinea zilei. Și nu doar legată de copii, ci și de adulți. Puteau dispărea foarte bine și nu se mai știa nimic de ei cinci sau zece zile, uneori chiar jumătate de lună sau chiar mai mult. Au fost și cazuri de dispariție de șase luni sau un an întreg. Apoi, într-o bună zi, reveneau acasă ca din senin, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. S-au ivit situații rare când au găsit persoane leșinate în fața casei sau cu privirile în gol, la intrarea de serviciu. În împrejurări cu totul excepționale, reapăreau cocoțate pe acoperișul casei, râzând cu gura până la urechi. Dacă erau îngrijiți atent și întrebați ce-au pățit, cei mai mulți povesteau că se simțeau ca treziți din vis și nu-și aminteau nimic. Alții vorbeau despre un pustnic vrăjitor care i-a dus în zbor până-n inima unui munte. Se credea că asemenea asceți erau de fapt *tengu*{77}. Deși, în principiu, Heisuke știa că nu se cuvine ca un samurai să creadă în povești năstrușnice, în

minte au început să-i încolțească îndoieli serioase.

„Poate că și pe băiatul stăpânului meu l-a furat un *tengu”,* gândi el.

Căzuse nenorocirea pe capul celor doi bărbați – au plecat de-acasă cu tânărul stăpân și i-au pierdut brusc urma. Cum să se întoarcă la conac liniștiți, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat? În situația dată, Matazō ajungea pe drumuri, dar lui Heisuke nu-i rămânea decât să-și facă *harakiri* ca pedeapsă pentru neglijență și pentru a-și ispăși greșelile. Au prins să pălească și să ofteze de mama focului când și-au dat seama ce-i așteaptă.

— Asta e! N-avem decât să mergem acasă și să mărturisim adevărul gol-goluț.

Pregătiți pentru ce-i mai rău, au pornit spre casă. Pierduseră o grămadă de timp umblând ca niște bezmetici de colo-colo, așa că la ceasul când își târau picioarele obosite peste podul Suidō, luminița din felinarul lui Matazō abia mai pâlpâia. De data asta au auzit croncănitul unei ciori și nu o vulpe.

Vestea adusă de ei i-a înspăimântat pe toți ai casei. Stăpânul, Dainoshin, a interzis tuturor să vorbească despre eveniment, afirmând că nu pot răspândi o asemenea poveste cu nesăbuire. Au trimis îndată o înștiințare la școală, anunțând că Daizaburō s-a îmbolnăvit brusc și că se retrage din examen. Heisuke și Matazō au primit ocări peste ocări pentru nevolnicia lor, dar, fiind un om înțelegător, stăpânul nu și-a propus să le aplice bieților slujitori o pedeapsă prea aspră. În schimb, le-a ordonat să-i găsească băiatul cât de repede posibil.

Cum Heisuke și Matazō se făcuseră vinovați de dispariția tânărului, era firesc să-l caute ei. De bună seamă, nu singuri. Slujitorii s-au împărțit în mai multe grupuri și au cercetat pretutindeni. Mama băiatului i-a rugat pe preoții de la templul Hachiman, închinat Zeului Războiului, unde mergea de obicei, precum și pe cei de la templul familiei din Nagatachō, să se roage pentru copil. A trimis și o slujnică să consulte un ghicitor renumit. Deși aparent toată casa părea că-și vede de treburi, ca și până atunci, în realitate acolo domnea iadul pe pământ.

Au trecut trei zile, apoi cinci, fără vreo veste despre frumușelul Daizaburō. Stăpânul și vasalii săi credincioși au epuizat toate mijloacele și resursele pe care le aveau la îndemână. În final, au priceput că doar eforturile celor din casă nu aveau să aducă o deslușire a lucrurilor, ceea ce l-a mânat pe Kakuemon la Hacchōbori să stea de vorbă cu inspectorul-șef Makihara. Kakuemon l-a implorat să ancheteze dispariția copilului în cel mai desăvârșit secret.

— Onoarea casei e în joc. Vă rog să fiți foarte discret, a insistat el.

— Am înțeles.

Hanshichi i-a cerut lui Kakuemon să-i descrie înfățișarea băiatului ca să-l recunoască. Apoi l-a rugat să vorbească despre firea și purtările

lui. Kakuemon a povestit cu mândrie că băiatul a început să învețe să scrie la vârsta de cinci ani, iar la șapte, citea cursiv ideogramele, chiar dacă nu pricepea tot conținutul. Era atât de priceput la scris și la citit, încât, atunci când l-au înscris la examen, au solicitat în mod expres să-i dea texte fără transcrierea caracterelor chinezești.

— Tânărul are frați sau surori?

— Nu, este singurul urmaș. Cred că înțelegeți de ce toată lumea se frământă atâta… și în primul rând, stăpânul meu.

O umbră de îngrijorare a întunecat chipul slujitorului credincios.

2

Un copil răpit de spirite… Hanshichi, având mintea deschisă ca adevărat locuitor al capitalei Edo, nu era totuși sigur că asemenea lucruri ar fi fost cu totul imposibile. În lumea asta, credea el, nu ignori complet ceva numai pentru că ți se pare ciudat. Dacă în cazul de față se putea vorbi într-adevăr de un copil răpit de spirite, atunci Hanshichi n-avea cum să rezolve cazul. Dacă dispariția avea alte cauze, el era convins că-i va da de capăt. Lui Kakuemon i-a promis că va face tot ce-i stă în putință ca să dezlege șarada.

A cumpănit îndelung situația în drum spre casă. Fără îndoială că în familia unui *hatamoto* se ascundeau secrete ce nu se strecurau în lumea de afară. Avea impresia că vasalul lui Sugino a vorbit deschis cu ei, dar, mai mult ca sigur, n-ar fi divulgat nimic din ce i-ar fi dăunat stăpânului său. Nu excludea posibilitatea unor lucruri complicate, imperceptibile la prima vedere. Dacă Hanshichi accepta orbește cele afirmate de *yōnin,* avea toate șansele s-o apuce pe o pistă greșită. Trebuia să acționeze cu prudență și să ajungă el însuși prin Ura-yonbanchō, ca să afle cât mai multe despre Sugino și familia lui. A revenit acasă, dar a pornit iar la drum, luând-o în sus pe panta Kudan.

Când Hanshichi a intrat în cartierul Ura-yonbanchō, printre șirurile de case ale samurailor i-a sărit în ochi reședința Sugino, impunătoare prin măreția ei. Se învecina cu un teren vast și bine întreținut, pregătit în vederea unor noi construcții. Abia trecuse de prânz și soarele de iarnă sclipea puternic în ferestrele îndreptate spre miazăzi. În clipa aceea s-a ivit pe poartă un negustor de sake pregătit să-și strige marfa. Hanshichi l-a tras deoparte și i-a pus, discret, întrebări despre atmosfera din casă, dar răspunsurile omului nu i-au fost de niciun folos. Hanshichi avea întâmplător o cunoștință în casa șefului pompierilor și spera să afle mai multe. L-a lăsat pe negustorul de sake și, la șapte-opt *ken* mai încolo, a zărit o tânără care ieșise din clădirea alăturată conacului Sugino. Cu obrajii îmbujorați, căra o stivă de cutii lăcuite.

— Hei, nu cumva ești Oroku?

Auzindu-și numele, fata s-a oprit. Scundă și durdulie, bucălată la față, semăna cu o broască-râioasă așa sulemenită cum era. Îi fluturau și fâșiuțe roșii prin șuvițele dinspre frunte.

— Vai de mine! Domnul inspector din Mikawa-chō! exclamă Oroku, fandosindu-se. Ce mai faceți?

— Ești binedispusă încă de la prânz!

— O! zise ea, acoperindu-și obrajii cu manșetele chimonoului prinse între degete. Chiar îmi ard obrajii ca focul. Se vede? M-au forțat să beau o ceșcuță mai mare de sake.

Se număra printre femeile ce frecventau cartierele samurailor aparținând marilor case. Cutiile lăcuite suprapuse conțineau *sushi,* dulciuri ieftine și multe altele, însă nu doar de-ale gurii le vindea ea samurailor. Nu era nici pe departe o femeie atrăgătoare, dar, fie că venea vorba de mâncăruri, fie de favoruri trupești, rujul și pudra-i țineau loc de frumusețe, ademenindu-i clienții flămânzi ori pofticioși. Hanshichi știa c-a avut noroc când a dat peste Oroku. A tras-o deoparte și i-a șoptit:

— Oroku, eu bănuiesc că treci și pe la conacul Sugino.

— N-am fost niciodată acolo.

— Zău? zise Hanshichi, vădit dezamăgit.

— Știți, lumea zice că locul e bântuit.

— Cum? Casă bântuită? Bântuită de ce? întrebă Hanshichi, neîncrezător.

— Habar n-am, dar nu mă prindeți acolo nici moartă. I se spune casa cu zorele… Cei din preajmă îi știu bine faima.

Casa cu zorele. Numele îi suna cunoscut lui Hanshichi. Auzise de nenumărate ori pomenindu-se de un astfel de conac, dar nu-și dăduse seama că vorbeau despre casa lui Sugino. În perioada Edo circulau din belșug prin Ura-yonbanchō povești despre case bântuite. S-a zvonit mai demult că la casa cu zorele un strămoș mai îndepărtat al stăpânului de-acum și-a ucis metresa pentru o greșeală măruntă. Nenorocirea s-a petrecut în toiul verii, iar când a fost ucisă, femeia purta *yukata*{78} cu un model înfățișând zorele. De atunci, ai casei sufereau din pricina unui blestem ciudat – când înfloreau zorelele, o năpastă se abătea asupra familiei. De aceea, în fiecare an, din vară și până-n toamnă, slujitorii *hatamoto*-ului cutreierau moșia întinsă, chiar și terenul viran din apropiere, și smulgeau fără milă orice lujer, fie că era vorba de zorele, fie de regina-nopții. Se povestea chiar că unui negustor, de altfel un obișnuit al casei, i s-a trântit ușa în nas pentru totdeauna după ce i-a adus stăpânului ca dar, în toiul verii{79}, un evantai rotund pictat cu zorele. Hanshichi cunoștea de multă vreme asemenea zvonuri, dar abia acum afla că, de fapt, e vorba de proprietatea lui Sugino.

— Aha! Prin urmare asta-i casa cu zorele!

— Celor de afară puțin le pasă, dar pe mine mă bagă-n sperieți numai gândul că intru într-o casă bântuită ca asta, spuse Oroku, încruntându-se.

— Cred și eu!

Pe când vorbea, Hanshichi a zărit un samurai ieșind pe poarta principală și pornind liniștit spre Kudan. După ținută, părea unul dintre slujitorii mai de soi.

— Oroku, ai idee cine-i ăla? o întrebă Hanshichi, arătând cu bărbia spre individ.

— N-am vorbit niciodată cu el, dar am auzit că-l cheamă Yamazaki.

Hanshichi și-a dat seama că este Heisuke Yamazaki despre care auzise deja. S-a despărțit de Oroku și a pornit pe urmele lui. A ales un moment prielnic, când pășeau amândoi de-a lungul unui zid lung, cu puțini trecători pe-aproape, și l-a strigat:

— Domnule! Sunteți amabil… locuiți la reședința Sugino?

— Da, răspunse samuraiul, întorcându-se.

— Adevărul e că *yōnin*-ul stăpânului mi-a povestit azi-dimineață ce năpastă s-a abătut asupra casei. Regret din tot sufletul…

Heisuke îl iscodea atent pe Hanshichi pe când acesta îi povestea despre întâlnirea cu Kakuemon. Când a isprăvit, l-a mai întrebat o dată dacă el e Heisuke Yamazaki. Heisuke l-a asigurat că el e persoana menționată, însă tulburarea din priviri nu i s-a domolit nicio clipă cât s-a aflat în preajma detectivului.

— N-aveți idee unde poate fi băiatul?

— Nu, niciun semn, răspunse Heisuke tăios.

— Oare să fi fost răpit de spirite?

— N-ar fi cu totul imposibil.

— N-avem ce face dacă așa stau lucrurile. Nu găsiți altă explicație?

— Nu, niciuna.

Hanshichi i-a mai adresat două sau trei întrebări, însă, după tonul și atitudinea lui Heisuke, îi era foarte limpede că își pusese lacăt la gură. Kakuemon îi făcuse reverențe detectivului și apelase la serviciile lui. Știind că Heisuke era cel răspunzător de nefericita dispariție, Hanshichi se aștepta ca și acesta să-i solicite ajutorul, devenind aliatul anchetatorului. În schimb, Heisuke îl privise cu neîncredere de la bun început și îi răspunsese la întrebări cu o zgârcenie greu de închipuit… De ce oare? Hanshichi nu pricepea nimic. Dacă lucrurile luau o întorsătură și mai urâtă, lui Heisuke nu-i rămânea decât să-și facă *harakiri* pentru ispășirea greșelilor. Atitudinea lui rece față de detectiv, complet inexplicabilă, era peste măsură de ciudată. Hanshichi l-a cercetat cu și mai multă atenție.

În vârstă de douăzeci și șase sau douăzeci și șapte de ani, subțirel și cu un ten deschis la culoare, Heisuke avea o privire de gheață în care

se deslușea cu ușurință viclenia obișnuită la samuraii de rangul său care slujeau în asemenea case. Cu experiența lui bogată, Hanshichi putea spune dintr-o ochire că nu era genul de slujitor nătăfleț, care, însărcinat să aibă grijă de fiul stăpânului, îi pierdea urma, iar apoi își vedea mai departe de-ale lui ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Tot felul de bănuieli îl sâcâiau pe detectiv.

— Ei bine, dacă nu l-a răpit vreun spirit divin, voi găsi băiatul. Vă rog să fiți convins de asta! Nu e cazul să vă mai faceți griji, domnule, îl asigură Hanshichi pe un ton dur, de parcă îi implânta un pumnal în creieri.

— V-a venit vreo idee? întrebă Heisuke.

— N-am nicio pistă deocamdată, dar, când practici o meserie ca a mea de atâta amar de vreme, știi că, mai devreme sau mai târziu, tot vei dibui ceva. Dacă e viu, o să-l găsesc!

— Zău? se minună Heisuke, dar pe un ton totuși foarte rezervat.

— Încotro?

— N-am o țintă anume. Bântui prin Edo în fiecare zi, poate reușesc să dau de băiat. Vă rog să mă anunțați când aflați ceva.

— Bineînțeles!

Heisuke și-a luat la revedere de la Hanshichi și s-a îndepărtat cu pași sprinteni, întorcându-se când și când, neliniștit, în direcția lui Hanshichi. Aerul de vulpoi viclean i-a stârnit detectivului și mai multe bănuieli. Deși ispitit s-o ia pe urma lui Heisuke, a renunțat la idee pentru că lumina zilei nu era prielnică urmăririlor.

3

Hanshichi stătea la colțul unei alei, plănuindu-și pasul următor, când a zărit-o pe Oroku râzând cu poftă. O însoțea o femeie.

— Ia uite pe cine văd iarăși! zise ea zâmbind, în loc de salut. Tânăra cealaltă a făcut o plecăciune ușoară.

— Ce noroc pe capul meu! răspunse Hanshichi, mustăcind. Prietena lui Oroku era o fată zveltă, de șaptesprezece-optsprezece ani, îmbrăcată într-un chimono de bumbac și cu părul strâns în coc, lăsând să se întrevadă obișnuitele fâșiuțe roșii de pânză. Singurul ei cusur – nasul prea mic. Era mult mai atrăgătoare ca Oroku. Ducea și ea un set de cutii lăcuite.

— Domnule inspector, Yasu frecventează casa cu zorele, zise ea pe un ton ironic, zâmbind și bătând-o pe umăr.

— Oroku, nu exagera! chicoti fata oarecum stânjenită.

— Cum ziceai că o cheamă pe domnișoară?

— Yasu… adică Oyasu.

Oroku o luă pe fată de mână și o împinse cu forța înspre Hanshichi.

— Domnule inspector, mai certați-o și dumneavoastră… nu știe decât să mă bată la cap cu iubitul ei… Nu mai suport…

— Ce prostii spui! chicoti Oyasu.

Deși puțini trecători la ora aceea, Hanshichi nu s-ar fi simțit în largul lui dacă l-ar fi văzut vreun cunoscut în compania unor femei ușoare, ascultându-le păsurile. S-a hotărât să ignore totuși împrejurările, să se arate măcar o dată dornic de sporovăială.

— Vai, ce norocoasă ești! Iubitul ăsta al tău lucrează la casa cu zorele?

— Așa e, se grăbi Oroku să confirme. Este unul dintre slujitorii personali ai stăpânului… un bărbat puțin mai în vârstă, îl cheamă Matazō.

Auzindu-i numele, Hanshichi și-a dus palma pâlnie la ureche.

— Hmmm… Matazō…

— Îl cunoașteți? întrebă Oyasu, stânjenită.

— Nu mi-e complet necunoscut, răspunse Hanshichi cu seriozitatea adecvată situației. E cam chefliu… în locul tău, eu aș fi mai atentă…

— Aveți perfectă dreptate, încuviință Oyasu, serios. Mă tot duce cu prețul promițându-mi un chimono de Anul Nou. Păi cum să se țină de cuvânt… anul cel nou bate la ușă. Dacă vrea într-adevăr să-mi dăruiască un chimono, ar trebui să-mi dea cel puțin un *ryō* ca să pot plăti cuponul cu banii jos. Negustorul de țesături s-ar purta cu totul altfel atunci. Nimeni nu tocmește fără o arvună. Dar Matazō mă tot amână cu minciunile lui… tot zice… ba mâine… ba poimâine… O, cât îl urăsc!

Pe Hanshichi l-a uimit teribil potopul de învinuiri, dar a încercat să se arate înțelegător.

— Hai, lasă, iartă-l! Îmi închipui ce simți, dar nu-i ușor pentru un bărbat cu un venit anual de vreo trei *ryō* să se lipsească dintr-odată de unu sau doi *ryō*. Îl iubești, nu-i așa? Atunci nu trebuie să-l judeci prea aspru. Dacă nu-l înțelegi înseamnă că n-ai pic de milă!

— În ultima vreme mi-a tot repetat că o să primească o sumă mai mare de bani și de-aia mi-am pus speranțele… M-o fi mințind cumva?

— Nu prea știu să răspund la întrebarea asta, dar la un bărbat cu poziția lui… trebuie că există un sâmbure de adevăr în ce spune. Eu zic să mai aștepți un pic.

Văzându-l pe Hanshichi cam stânjenit, Oroku i-a sărit în ajutor.

— Hai, Oyasu, termină cu prostiile! Începi să devii o pacoste și pentru domnul inspector. Mata ți-a promis banii mâine, așa că ai răbdare.

Hanshichi s-a folosit de prilej ca să scape de ele. Și, cum nu dorea ca femeile să-l creadă un necioplit care pleacă în toiul conversației, a scos două monede de argint din portofelul cu mărunțiș, le-a înfășurat într-o hârtie și i le-a întins lui Oroku.

— Cumpărați-vă niște tăieței sau ce vreți voi…

— Vă mulțumim mult!

Hanshichi s-a răsucit pe călcâie și dus a fost, vocile încântate ale celor două încă răsunându-i în urechi. Privirile neliniștite ale lui Heisuke, vestea că Matazō așteaptă o sumă mare de bani și povestea casei cu zorele… trei lucruri pe care detectivul nu prea știa deocamdată cum să le lege între ele. Nu-i venea nicio idee. Vârându-și mâinile la pieptul chimonoului, a luat-o în jos pe Kudan, împovărat de gânduri.

Ajuns acasă, s-a așezat în fața *hibachi*-ului, privind absent cenușa. Ziua scurtă de iarnă se apropia de sfârșit. A cinat devreme și a ieșit din nou, luând-o pe panta cea lungă spre Ura-yonbanchō. Când a intrat pe o străduță lăturalnică, acoperișurile conacelor se scăldau deja în lumina rece a înserării. Poarta principală a casei cu zorele stătea ferecată, de parcă nu locuia nimeni acolo. Hanshichi s-a apropiat ușor și i s-a adresat bătrânului paznic:

— Matazō este pe-aici?

— Tocmai m-a anunțat că iese pe poarta din spate. S-a dus sigur la cârciuma Fujiya, ca să bea și el ceva.

Întrebându-l despre Heisuke Yamazaki, Hanshichi a aflat că a plecat după-amiază devreme și nu s-a întors încă. Hanshichi i-a mulțumit bătrânului pentru informații, văzându-și apoi de drum.

Pe stradă era întuneric. La mică depărtare pâlpâia lumina roșiatică a lumânării dintr-un felinar de hârtie instalat la punctul de control din colț. A găsit cârciuma menționată de paznic și a aruncat o privire înăuntru. Un bărbat cu înfățișare cam ciudată ciugulea de pe o farfurioară frunze aromate de piper *sanshō* și se delecta cu o ceșcuță de sake.

Hanshichi și-a scos batista, și, acoperindu-și fața cu grijă, s-a pitit după o stivă de lemne de foc de lângă intrare. L-a văzut pe bărbatul dinăuntru trăncănind și hlizindu-se la angajatul de la tejghea. La un moment dat, s-a ridicat și a plecat fără să achite.

— Mai păsuiește-mă și seara asta. Mă-ntorc eu peste o zi sau două ca să-ți plătesc și pentru acum, și pentru data trecută… cu dobândă! zise el, râzând.

Părea afumat de-a binelea. Înaintând încet în bătaia vântului rece, îngâna fericit o melodie. Hanshichi s-a strecurat ușor pe urmele lui, atent să nu-l dibuie. Bărbatul n-a luat-o spre casă, ci, ajungând în vârful pantei Kudan, a coborât spre sud de Katagawa-chō, cartierul cu reședințe de *hatamoto* pe o parte a drumului. Nu s-a oprit până la terenul pustiu de la Chidorigafuchi, având în față șanțul cu apă ce înconjura Castelul Edo. Hanshichi a mai zărit o siluetă făcând pași de colo-colo. Taman atunci luna plină din a douăzeci și șasea zi de iarnă s-a înălțat peste coamele unor pini crescuți pe malul înalt de peste

șanț, luminându-i silueta. Ochiul de vultur al detectivului l-a recunoscut îndată pe Heisuke Yamazaki.

„Oare de ce s-au întâlnit în mare taină și ce-or avea de sporovăit?" se întrebă Hanshichi.

În asemenea situații, lumina lunii poate fi un complice, dar la fel de bine poate și încurca lucrurile. Hanshichi s-a strecurat până la o casă mare aflată vizavi de locul întâlnirii celor doi. Dincolo de poartă, șanțul secase, iar Hanshichi o știa prea bine, așa că s-a strecurat mai departe în patru labe, ca un cățel. S-a ascuns după un stâlp de priponit caii, ciulind bine urechile ca să audă ce vorbesc.

— Yamazaki-*san*, pur și simplu nu-mi ajung banii. Trebuie să mă ajuți să ies din încurcătură.

— Atât îmi permit deocamdată. Ce-ai făcut cu toți cei cinci *ryō* pe care ți i-am dat deunăzi?

— M-au lăsat fără un chior la Casa pompierilor.

— Dacă nu te abții de la jocurile de noroc, o să-ți ia și pielea de pe tine! Idiotule!

— Știu… știu. Nu încerc să mă scuz. Te rog să nu te superi, dar o cunoști pe diavolița aia cu care umblu… Oyasu. Mă imploră să-i cumpăr un chimono… Trebuie să fac pe dracu-n patru… I-am dat cuvântul de bărbat…

— Ce bărbat mai ești și tu! ripostă Heisuke ironic. Dacă-și dorește un chimono, n-ai decât să-i comanzi unul, așa cum procedează stăpânii cu slugile.

— Da, păi… de-aia am venit la tine… să te rog…

— Ei, nu mai spune! Hai, las-o baltă! Nu sunt *daimyō,* știi bine. Am destule pe cap și fără să-ți port ție de grijă.

— Nu ție îți cer bani. Cere-i tu doamnei din partea mea…

— Cum să mă duc să cerșesc? Deja ne-a dat zece *ryō* pentru toată afacerea. Ai primit jumătate, așa că nu te poți plânge.

— Nu mă plâng. Te implor doar, insistă Matazō. Am nevoie de ajutorul tău. Femeia asta a mea nu mă slăbește deloc și n-am cum s-o mai duc cu vorba. Cred că știi cum e. Chiar nu ți-e milă de mine?

Heisuke n-a mai zis nimic, făcând pe surdul la rugile sale. Dar Matazō devenea tot mai îndrăzneț, poate și pentru că i se urcase băutura la cap.

— Așadar, chiar refuzi să mă ajuți? Mă lași de izbeliște?… Știu întâmplător că *yōnin*-ul stăpânului nostru s-a dus la Hacchōbori în dimineața asta. Cred c-o apuc și eu într-acolo și le spun unde-i tânărul stăpân.

— Umbli cu amenințări!? se răsti Heisuke, zâmbind disprețuitor totodată. Mai scutește-mă cu rolul ăsta jalnic! Te-au influențat pesemne spectacolele proaste ale teatrelor de mâna a doua, de pe terenurile virane din apropierea podului Ryōgoku. Poți duce de nas pe

altcineva, dar nu pe mine! Îmi pare rău, ți-ai greșit ținta!

Nici nu se-ntunecase bine că se și lăsase o tăcere mormântală prin preajmă. Hanshichi a prins fiecare cuvințel din ripostele prompte, de parcă se afla chiar în spatele bărbaților. Se îndoia însă profund că disputa celor doi se va isprăvi pașnic. Avea dreptate. Brusc, cearta s-a întețit, s-au luat la harță, ripostând tot mai dur, apoi cele două siluete s-au încleștat. Neputincios în fața avalanșei de vorbe, Matazō a ales să-și folosească pumnii. Însă Heisuke era samurai, stăpânea artele marțiale. Și-a pus adversarul la pământ în doi timpi și trei mișcări, după care și-a scos *setta*{80} și a început să-l bată zdravăn pe Matazō.

— *Kappa*{81} nenorocit! Hai, du-te la Hacchōbori sau la sediul Genbeibori din Kasai dacă dorești. Suntem amândoi niște angajați prăpădiți și, dacă se aude adevărul, stăpânul o să ne dea afară din casă cât ai clipi. Ești pierdut dacă faci așa ceva.

Heisuke și-a șters noroiul de pe chimono și a plecat liniștit, lăsându-l pe bietul îndrăgostit zăcând pe jos, cu onoarea terfelită.

— Nu arăți prea bine, Matazō! strigă Hanshichi, ieșind din șanț după plecarea lui Heisuke.

— Dar tu cine naiba ești? Și ce dracu vrei? întrebă el târându-se și încercând cu disperare să se ridice de jos. (Avea fața umflată.) Dacă nu-ți tace fleanca aia nenorocită, îți arăt eu ție!

— Ei, hai, calmează-te! N-are rost să te enervezi în halul ăsta, spuse Hanshichi, zâmbind. Ce-ai zice de un păhărel în speranța unor vremuri mai bune? Nu-ți sunt complet străin, să știi… ne-am mai întâlnit o dată sau de două ori la Casa pompierilor.

Hanshichi și-a luat batista de pe față. Matazō i-a văzut chipul la lumina lunii și a exclamat uluit:

— Ah, domnul inspector de la Mikawa-chō!

4

În dimineața următoare, Hanshichi s-a dus la reședința oficială a inspectorului-șef Makihara, în Hacchōbori, unde l-a găsit iarăși pe Kakuemon, credinciosul *yōnin* al lui Sugino. Voia să știe dacă au găsit o pistă oricât de firavă pentru a desluși încurcătura ce-l adusese acolo cu o zi în urmă. Pe inspector l-a cam deranjat nerăbdarea lui, dar, văzându-l atât de serios, i-a explicat, răbdător, situația. Chiar în acele momente și-a făcut apariția Hanshichi.

— Domnul *yōnin* este încă foarte îngrijorat, a afirmat Makihara de îndată ce l-a văzut. Ce se-aude? Ai descoperit ceva?

— Da, am limpezit toată tărășenia, răspunse Hanshichi fără ocolișuri. Nu e cazul să vă mai îngrijorați.

— Ați aflat tot? exclamă Kakuemon, ridicându-se pe genunchi. Prin

urmare, tânărul stăpân este…

— La propria reședință.

Kakuemon a rămas cu gura căscată, privindu-l năucit pe Hanshichi. Makihara s-a încruntat:

— Ce vrei să zici? Cum e posibil?

— Îl cunoașteți pe angajatul Heisuke Yamazaki, nu-i așa? Bărbatul care l-a însoțit pe băiat în dimineața examenului… Presupun că locuiește într-una din clădirile destinate slujitorilor…

Kakuemon a încuviințat mecanic.

— Îl veți găsi pe tânărul stăpân ascuns în dulapul din camera lui Heisuke. O vânzătoare ambulantă, pe nume Oyasu, îi duce de trei ori pe zi mâncare într-un set de cutii lăcuite suprapuse.

Explicația lui Hanshichi nu părea să-i fi convins pe cei doi bărbați.

— Ce motive ar avea cineva să-l ascundă acolo? întrebă Makihara. A cui a fost ideea?

— Heisuke nu face decât să îndeplinească porunca doamnei.

— …Doamnei? răsună vocea lui Kakuemon, uluit peste măsură.

Vestea a fost atât de neobișnuită, încât până și inspectorul-șef Makihara, care văzuse multe la viața lui, a rămas mut de uimire. Tăcea cu ochii larg deschiși, ca o păpușă din lemn.

— Nu prea-mi vine să vorbesc despre asta, continuă Hanshichi, dar n-am încotro. Toți știu conacul *hatamoto*-ului Sugino sub numele de casa cu zorele. Am aflat că familia urăște din tot sufletul floarea, însă peste vară a înflorit una albă în grădină…

Kakuemon s-a încruntat și a încuviințat fără să vrea.

— Cu alte cuvinte, zise Hanshichi fără ocolișuri, floarea a provocat necazul.

Când a înflorit în grădină, a pus casa pe jar. Erau cu toții convinși că va avea loc o mare nenorocire. Dar stăpânul n-a băgat în seamă semnul prevestitor, numărându-se printre cei pe care nu-i preocupă asemenea lucruri. Doar l-a pufnit râsul. Însă doamna s-a speriat și nu-și mai găsea liniștea. Bolnavă de îngrijorare, se ruga zi și noapte să nu se întâmple ceva rău. Apoi, cu o lună în urmă, un fapt neînsemnat a dus-o pe culmile disperării.

Iată ce s-a petrecut. Într-o bună zi, tânărul stăpân Daizaburō s-a dus, însoțit de Matazō, să viziteze o rudă de-a ei din Akasaka. La întoarcere au trecut pe lângă un șir de locuințe aparținând unor *gokenin,* samurai modești, cu venit anual mic, de treizeci până la șaizeci de saci de orez. Pe stradă se jucau patru sau cinci copii, cel mai mare având treisprezece ani. Prins de farmecul jocului, unul din copii s-a ciocnit de Daizaburō în fugă și s-au trezit amândoi pe jos.

Deși conștient că băiatul n-avusese intenția să doboare pe cineva, Matazō l-a insultat, batjocorindu-i familia săracă, și l-a acuzat că l-a răsturnat cu bună știință pe tânărul său stăpân. L-a apucat pe copil de

ceafă și i-a ars câteva palme. Greșeală de neiertat! Până la urmă, erau cu toții copii de samurai și s-au înfuriat că Matazō l-a lovit și l-a jignit pe băiat, fără să se convingă mai întâi de adevăr. Observația lui Matazō legată de rangul băiatului n-a făcut decât să pună paie pe foc și să le sporească invidia și ranchiuna față de cei cu rang superior. În semn de revoltă, s-au strâns imediat toți copiii din grupul lor de familii, înarmați cu săbii de lemn sau bambus, cincisprezece-șaisprezece copii adunați în bandă, țipând ca la război, au pornit după Daizaburō și Matazō. Printre ei un tânăr ridicase o lance. Văzându-l, Matazō s-a speriat îngrozitor, neștiind că era o lance de antrenament, cu vârf fals. Și-a dat seama că scuzele veneau prea târziu, așa că l-a apucat pe Daizaburō de mână și au luat-o la sănătoasa. Copiii i-au urmărit până acasă și au zăbovit o vreme în poarta conacului Sugino, urlând fel de fel de amenințări: „N-o să uităm nici morți! O să-ți arătăm noi ție la examen!”

Daizaburō era alb ca varul când a intrat în casă. Aflând ce s-a întâmplat, mama lui a început din nou să tremure ca varga. Urmăritorii băiatului dădeau și ei examenul de lectură din clasici luna următoare. Ori de câte ori se adunau pentru vreun examen, încă din timpuri străvechi, copiii din familii de rang înalt și cei din familii de rang inferior aveau ceva de împărțit. Cei al căror statut social nu le permitea întrevederi cu shōgunul erau porecliți în batjocură calmari. Nevrând să se lase mai prejos, îi strigau caracatițe pe cei din familiile de rang superior. Spre disperarea însoțitorilor și a organizatorilor examenului, înfruntarea dintre calmari și caracatițe devenea tot mai aprigă de la un an la altul, iar încăierările, tot mai frecvente. Nu se bucura nimeni când cele două grupuri de copii se ciocneau, însă era și mai rău când una din părți stătea la pândă, nutrind dorința de răzbunare. Asta o îngrijora cel mai mult pe mama lui Daizaburō.

La toate examenele calmarii întreceau numeric caracatițele. Doamna Sugino s-ar fi temut mai puțin dacă fiul ei ar fi fost robust și sigur pe sine. El avea însă o constituție firavă și o fire blândă. Mama era convinsă că așa se explica nenorocirea prevestită de zorele.

Înscriindu-l pe copil la examen, nu-l mai puteau retrage fără un motiv serios. Chiar dacă doamna Sugino ar fi dat glas neliniștii, soțul ei n-ar fi ascultat-o. De aceea a preferat să o păstreze doar pentru sine. Ziua examenului se apropia și, pe măsură ce o apăsau tot mai multe griji, a început să aibă coșmaruri noapte de noapte. S-a dus la templu și a tras un *omikuji*{82} ca să-și afle soarta, dar nici acesta nu vestea ceva bun. Neputând să mai suporte, doamna Sugino s-a sfătuit în mare taină cu Heisuke Yamazaki, căutând o soluție pentru a-l împiedica pe băiat să se prezinte la examen.

Combinația dintre inteligența îndoielnică a unei femei și mediocritatea unui samurai a dus la farsa răpirii lui Daizaburō.

Vinovat pentru incidentul cu micuțul samurai, Matazō s-a trezit prins fără voia lui într-o asemenea înscenare. Sugino cel mic și ascultător a fost instruit amănunțit în legătură cu ce avea de făcut. În drum spre examen s-a furișat înapoi spre casă, fiind preluat și condus în apartamentul lui Heisuke înainte de a se miji de ziuă. Conform planului, trebuia să aștepte o bună bucată de vreme până să apară din nou în lume, iar complotiștii au țesut povestea cu răpirea lui de către spirite. Doamna Sugino le-a oferit complicilor ei douăzeci și cinci de *ryō*, din care vicleanul Heisuke și-a însușit cincisprezece, împărțind cu Matazō restul de zece. Acesta a cârtit în câteva rânduri, nemulțumit de suma mult prea mică pentru două persoane, însă Heisuke i-a închis gura de fiecare dată, acuzându-l că numai el e de vină pentru situație.

Matazō avea totuși bănuielile lui despre corectitudinea lui Heisuke, închipuindu-și cu ușurință că-și oprise niște bani de care el nu știa, așa că tot căuta diverse tertipuri ca să mai stoarcă ceva de la el. Fiind mai descurcăreț și mai șmecher, Heisuke l-a dus de nas de fiecare dată. Ranchiuna lui Matazō se dublase din pricina insistențelor iubitei sale, Oyasu. Devenise tot mai arțăgos, iar mânia i se citea limpede pe chip. Într-o bună zi s-a săturat și n-a mai îndurat.

— O să se ducă totul de râpă dacă mai trăncănești ca un prost! Hai să ne întâlnim diseară la marginea șanțului din preajma castelului!

Bărbații au căzut de acord să se vadă la apusul soarelui, întâlnirea s-a sfârșit cu încăierarea urmărită de Hanshichi, ca martor. Detectivul a găsit apoi un pretext potrivit ca să-l ducă pe Matazō la un restaurant din apropiere. Acolo, într-o încăpere de la etaj, Hanshichi l-a asaltat cu întrebări, când fățiș, când pieziș. În cele din urmă, Matazō, furios la culme, i-a povestit totul de la cap la coadă, în cele mai mici amănunte.

— Ei bine, cam asta s-a întâmplat, încheie Hanshichi. Sper că am reușit să vă conving. Înțelegând că înscenarea s-a făcut cu acordul doamnei Sugino, continuă el după o scurtă pauză, cred că am pune paie pe foc dacă am dezvălui adevărul. Vă las pe dumneavoastră să hotărâți care e cea mai bună soluție.

— Nici nu știu cum să vă mulțumesc, spuse Kakuemon, răsuflând ușurat, de parcă tocmai și-ar fi revenit după un coșmar. Acum îmi este totul clar. Dar cum credeți că ar fi totuși mai bine să prezentăm lucrurile ca să nu deranjeze pe nimeni?

Inspectorul-șef s-a gândit serios la întrebarea *yōnin*-ului.

— Eu aș zice să răspândiți vestea răpirii lui de către spirite. Stăpânului dumneavoastră nu i-ar face deloc plăcere să-i ajungă adevărul la urechi.

L-a sfătuit pe Kakuemon, de dragul familiei, să urmeze până la capăt planul Doamnei, susținând că fiul ei fusese răpit de către spirite divine.

— Aveți dreptate.

Kakuemon le-a mulțumit din suflet și a plecat. După vreo trei zile, s-a prezentat la reședința lui Makihara cu un dar bogat. A raportat că tânărul stăpân Daizaburō s-a întors acasă cu bine.

— *Hatamoto* Sugino n-a aflat niciodată ce s-a întâmplat? am întrebat eu.

— Aparent, lumea a acceptat varianta răpirii de către spirite, răspunse bătrânul Hanshichi. Dar se pare că, în cele din urmă, prezența lui Matazō îi cam încurca. Heisuke și Kakuemon îi aruncau priviri dușmănoase tot timpul. De aceea, într-o bună zi, Matazō a înșfăcat ceva de valoare din casă și a fugit cu vânzătoarea ambulantă, Oyasu.

— Heisuke Yamazaki și-a continuat slujba fără vreun necaz?

— Aici vine partea interesantă a lucrurilor. Am auzit după vreun an că *hatamoto* Sugino l-a omorât cu mâna lui.

— A ieșit la iveală adevărul legat de *kamikakushi*?

— Lucrurile n-au fost chiar așa simple, zise bătrânul detectiv cu un surâs în colțul gurii. Știi, mulți samurai avizi de poziții mai bune la conacul *hatamoto*-ului erau ființe nespus de josnice. Călcau și peste cadavre, gata să exploateze slăbiciunea oamenilor și să-i prindă cu ocaua mică. S-au petrecut lucruri îngrozitoare… Pare-se că după moartea lui Heisuke Yamazaki, doamna a fost izgonită la casa părintească – mare pedeapsă pe vremea aceea – pentru că s-a lăsat pradă uneltirilor necurate ale lui Yamazaki, chiar dacă motivul a fost grija maternă exagerată. E foarte trist… dacă stai și te gândești…

— Păi atunci, blestemul zorelelor tot s-a împlinit, dar n-a căzut pe fiu, ci pe mamă!

— Așa s-ar zice… Conacul a rămas în picioare până la Restaurația Meiji, dar, la un moment dat, după 1868, a fost dărâmat și în locul lui s-au construit case de închiriat.

Pe urmele șoimului

Taka no yukue

1

În duminica aceea ploioasă din luna a cincea, am stat toată după-amiaza la taclale cu bătrânul Hanshichi. Fiind vremea glicinelor, *fuji,* n-avea cum să nu-i zboare gândul la renumitul templu Kameido, închinat înțeleptului Michizane Sugiwara. De la ele, a ajuns să pomenească de faimosul dans *Fuji Musume*{83} din teatrul Kabuki, în care dansatoarea ține în mână o crenguță cu flori de glicină și apoi de alt dans, *Ōtsu-e,* ca în cele din urmă să aducă vorba de maestrul șoimar. Nu vă-nșir acum toată povestea pentru că n-aș mai isprăvi curând. Prin urmare, intru direct în subiectul care mă interesează.

Într-o dimineață din octombrie din anul șase al epocii Ansei, Hanshichi se desfăta îmbăindu-se, când a venit după el unul dintre subalterni, cam agitat:

— Domnule inspector! Vă cheamă șeful la Hacchōbori! A zis că e urgent.

— Bine, ajung cât pot de repede.

Nu i se părea neapărat o ciudățenie că șeful îi solicită prezența la Hacchōbori, însă de obicei i se cerea să meargă la fața locului pentru o situație obișnuită. Când trebuia să se prezinte la sediul central însemna că s-a ivit un caz neobișnuit și secret. Hanshichi învățase asta în lungii săi ani de experiență. A plecat iute de la baia publică, a ciugulit câte ceva în timp ce se îmbrăca, încercând să ghicească despre ce putea fi vorba. Anchetatorii au, în general, un fler aparte, care, în limbaj popular, s-ar traduce prin „mi-a șoptit o păsărică” și de aceea, în mare, își cam dau seama ce-i așteaptă. Hanshichi tăcea, dus pe gânduri. Nu-i trecea prin minte absolut nimic, nu-l încerca nicio bănuială și de-aceea se simțea nemulțumit și chiar un pic nervos.

La Hacchōbori îl aștepta administratorul shōgunal Zenbei Yamazaki, luându-l repede în primire.

— Hanshichi, am o misiune pentru dumneata. E urgentă, așa că te rog să pleci imediat!

— Am înțeles. Despre ce e vorba?

— Situația e cam complicată… fiind la mijloc o vietate.

Răufăcătorul fusese pesemne incendiator, ucigaș sau hoț, însă prezentarea extrem de succintă a cazului îl trimitea cu gândul la o

pasăre, la un animal sau la un pește.

„Nici nu-i de mirare că în drum spre sediul central n-am fost în stare să bănuiesc motivul urgenței”, gândi Hanshichi.

— Cocor? întrebă el cu voce joasă.

În perioada Edo, uciderea unui cocor atrăgea după sine pedeapsa cu moartea. Era considerat un sacrilegiu și de aceea, auzind cuvântul „vietate”, el s-a gândit pe loc la omorârea unui cocor. Interlocutorul a clătinat din cap, zâmbind.

— Prepeliță?

La vremea aceea prepelițele iscau și ele tot felul de necazuri. Zenbei a clătinat iar din cap, ținându-l înadins pe Hanshichi în tensiune.

— Nu ghicești?

— Nu știu.

— Ha, ha! Așa e… nu ți se prea potrivește… Șoim!

— Ceee? Șoim? Și ce-a făcut, a fugit?

— Da, l-am pierdut. Maestrul șoimar e negru de supărare și înspăimântat la culme. Azi-dimineață a venit la noi un unchi de-al lui și ne-a implorat cu lacrimi în ochi să găsim șoimul, atrăgându-ne atenția că nu-i de glumă. Mi-a fost tare milă de el. Aș vrea să rezolvăm cazul cât mai iute…

Șoimul aparținea shōgunului și dispariția lui din neatenția șoimarului îl putea costa pe acesta viața, fiind obligat să-și facă *seppuku.* Mi s-a părut firesc să-și piardă capul și biata lui rudă. Toată familia era pe jar.

— Cum a fugit șoimul și unde s-a întâmplat grozăvia?

— Și asta-i o problemă delicată… L-au pierdut la un local al plăcerilor.

— Poftim?

— Da, au pierdut șoimul la bordelul Maruya din Shinagawa.

Cu o zi în urmă, imediat după prânz, șoimarul Kinnosuke Mitsui a plecat împreună cu doi confrați la o ședință de dresaj. Maestrul își scotea din când în când șoimul avut în grijă, lăsându-l să zboare liber ca să-l obișnuiască să vină îndărăt.

Pe vremuri, un șoimar nu provenea dintr-o familie bună și câștiga cel mult o sută de saci de orez, iar ca ucenic, cel mult cincizeci. Ajungând însă șoimarul shōgunului, Mitsui s-a trezit strigat „maestru”. Celor din tagma lui tare le mai plăcea să se grozăvească, ținând pasărea pe dosul palmei.

Șoimarii arătau exact ca în picturi – purtau mănuși fără degete și jambiere cu un model discret, sandale din paie și, pe cap, pălărie din rogoz. Țineau șoimii în mână și așa se plimbau țanțoși prin localități. Căutau nod în papură celor din jur sau trecătorilor întâmplători, acuzându-i că le-au speriat prețioasa vietate. Pentru că șoimarul purta

pasărea shōgunului pe dosul palmei, cei mustrați nu aveau decât să-și ceară iertare în patru labe, acolo, pe drum. Ca să nu mai lungesc vorba, privirea șoimarului era chiar mai crâncenă decât a șoimului, băgându-i în sperieți pe localnici.

Ori de câte ori își scoteau răpitoarele la dresaj, șoimarii trăgeau, de cele mai multe ori, la un bordel din apropiere. Spre deosebire de cartierul felinarelor roșii din Yoshiwara, în Shinjuku și Shinagawa casele plăcerilor erau hanuri, iar curtezanele serveau acolo ca ospătărițe. În orice caz, n-aveau cum să refuze pretențiile șoimarilor. Și mai mult de-atât, odată ce se trezeau pe cap cu asemenea oaspeți, n-aveau voie să mai primească pe nimeni. Pentru că orice zgomot – nu doar pașii apăsați pe coridoare, tobele și *shamisen*-urile – îi putea speria pe șoimi, toată lumea de la han umbla în vârful picioarelor, străduindu-se parcă să-și înăbușe chiar și respirația. Trebuia să domnească o liniște mormântală. Așadar, tot acel du-te-vino al unui han înceta pentru o seară. Chiar dacă le veneau oaspeții obișnuiți ai casei, femeilor nu le rămânea decât să-i trimită la plimbare. Situația nu le încânta pe curtezanele de-acolo, fiindcă le știrbea din câștiguri, așa că uneori ele mai strecurau ceva bani maeștrilor șoimari ca să închidă ochii la încălcarea regulamentului.

Nenorocitul incident s-a petrecut când șoimarii au rămas peste noapte la hanul Maruya.

Cei trei, Kinnosuke Mitsui și însoțitorii săi – Ishirō Kurashima și Matasaku Honda – nu aveau mai mult de douăzeci și unu sau douăzeci și doi de ani. Bărbații au avut parte de trei fete, chipurile „cameriste”: Oyae, Otama și Okita. Au decis ca Oyae, cea mai frumoasă dintre ele, să stea cu Kinnosuke – cel mai tânăr și mai arătos, care mai era pe deasupra și foarte la locul lui. Fiindcă nu se numărau printre oaspeții obișnuiți ai hanului, femeile se ocupau de ei cu multă atenție, iar Oyae l-a copleșit pur și simplu cu drăgălășenii pe tânărul șoimar. Și-l închipuise țâfnos și afurisit, dar el era din fire un om blând. Prin urmare, au petrecut o noapte în armonie perfectă. Dimineață, pe când cei trei se pregăteau s-o ia din loc, Oyae și Kinnosuke s-au pus pe glume și fata i-a ars câteva palme, în joacă, partenerului său, chicotind fericită. Neobișnuit cu astfel de zgomote, șoimul cel prețios s-a speriat și, tot zbătându-se, a rupt sfoara care-l ținea legat și dus a fost. Din nefericire, ușa glisantă *shōji* era deschisă, așa că pasărea a pornit-o-n zbor, fără opreliști, spre cea mai apropiată colină, Maruya numărându-se printre hanurile dinspre munte.

Pe când cei doi se văicăreau de mama focului, pasărea a și dispărut. Alarmați de zgomote, Ishirō și Matasaku au dat fuga să vadă ce s-a întâmplat. Înțelegând gravitatea situației și neputința lor de a acționa, au rămas toți trei țepeni de spaimă și galbeni la față precum ceara. Kinnosuke, vinovatul principal, era mai mult mort decât viu. Oyae,

părtașă la ispravă, tremura toată la gândul pedepsei ce-o aștepta.

Ishirō, cel mai mare dintre ei, le-a propus să încerce să recupereze singuri șoimul, fără să sufle cuiva o vorbă. Pricepând că nu prea au de ales, ceilalți doi au acceptat. Au plecat în grabă de la Maruya, secretoși nevoie mare, și s-au îndreptat spre crescătoria de șoimi Sendagi. Vina cădea pe Kinnosuke, dar nici Ishirō și Matasaku nu stăteau prea liniștiți la gândul nenorocirii și al represaliilor. Luate prin surprindere, rudele s-au îngrozit și, tot sfătuindu-se unii cu alții, au hotărât să ceară, în mare taină, ajutorul celor de la oraș. Astfel, Yazaemon, unchiul lui Kinnosuke, a dat fuga la Zenbei Yamazaki.

Relatând dintr-o suflare cele întâmplate, Zenbei s-a oprit un moment.

— Asta-i situația, dar cum s-o îndreptăm? Sunt conștient că tânăru-i de vină, dar mi s-ar sfâșia inima să-l văd obligat să-și facă *seppuku* pentru neglijență, iar tovarășii lui să-și piardă slujbele drept pedeapsă. Multă lume va avea de suferit de pe urma incidentului. Îmi pare așa de rău!

— Aveți dreptate, zise Hanshichi. Și eu regret nespus cele petrecute. Șoimarii sunt cam neglijenți în ultima vreme… numai că trebuie rezolvată cumva problema, într-un fel sau altul. Vai de capul lor!

— Credeți că se poate găsi o soluție?

— Fiind vorba de o vietate… spuse Hanshichi apăsat, dând din cap neîncrezător.

Pe lângă faptul că era „vietate”, nimeni nu văzuse în ce direcție a luat-o… Șoimii zboară repede, nu glumă. Până și Hanshichi arăta îngrijorat, neștiind de unde să înceapă.

— O să văd ce pot face.

— Bine.

E adevărat că Hanshichi a acceptat să dea de urmele șoimului, cu toate că i se părea și lui o misiune imposibilă… de parcă i s-ar fi cerut să prindă un nor de pe cer… Și șoimul zbura în văzduh…

În drum spre casa lui din Kanda a întors problema pe toate părțile.

„Bine, bine”, și-a zis el brusc, „de acasă tot nu pot rezolva nimic, așa că ar fi mai înțelept să dau o raită pe la hanul din Shinagawa.”

S-a răsucit pe călcâie și a pornit spre miazăzi. Nori negri, aducători de ploaie rece și măruntă, la ei acasă în acest anotimp, pluteau amenințători deasupra capului său.

2

Hanshichi a stat de vorbă cu patronul hanului Maruya, dar și cu Oyae. Auzind ce s-a întâmplat, patronul a prins să tremure la gândul consecințelor ce-o așteptau, iar fata a pălit, îngrozită. În orice caz,

fiind vorba de o pasăre, nu se punea problema unei anchete speciale. Pe scurt, lui Hanshichi nu-i rămânea deocamdată decât să afle de la Oyae încotro a luat-o șoimul.

Ieșise pe sub *noren,* neștiind încotro s-o apuce. Posibil ca pasărea să fi zburat către Meguro – terenul de dresaj spre care au pornit Kinnosuke și tovarășii lui. Poate coborâse din zbor chiar acolo. Curios să afle dacă lucrurile s-au petrecut întocmai, Hanshichi s-a îndreptat și el spre Meguro, sub cerul tot mai întunecat.

„Să fi poposit acolo?" se întrebă el, iuțind pasul.

În orice altă situație, Hanshichi ar fi abordat cazul sistematic și logic, înaintând cu pași mărunți și siguri, însă de data asta nu-i rămânea decât s-o ia pe bâjbâite. Îi lipseau indiciile, așa că nu vedea altă soluție decât să treacă pe la căpeteniile satelor din preajmă și să pună întrebări: „N-ați văzut cumva un șoim?" „V-a ajuns la urechi vestea că l-ar fi capturat cineva?"

Li se interzisese de multă vreme oamenilor de rând să crească șoimi, iar în epocile Kamakura{84}, Ashikaga și în timpul shōgunatului Tokugawa, legile s-au înăsprit îngrozitor. Pe cei ce îndrăzneau să țină șoimi pe ascuns îi pândea pedeapsa cu moartea, în schimb, denunțătorii lor primeau ca răsplată cincizeci de foițe de argint. Prin urmare, cine găsea un șoim se vedea obligat să raporteze căpeteniei satului. Cum pasărea cu pricina avea o sfoară legată de picior, ar fi fost imposibil s-o fi prins cineva fără să se afle, lăsând la o parte faptul că era și mai puțin probabil să fi zburat departe. De aceea, Hanshichi ținea să stea mai întâi de vorbă cu căpeteniile de sat.

Detectivul a coborât la marginea râului unde zărise două fete spălând ridichi mari, albe.

— Știți cumva unde locuiește căpetenia satului? le întrebă el.

Erau foarte tinere. Una din ele și-a luat batista de pe cap înainte de a-i răspunde:

— Mergeți drept înainte de-a lungul malului, apoi la dreapta și o să vedeți o casă cu un pâlc de bambuși.

— Mulțumesc. Aș vrea să vă mai întreb ceva, domnișoarelor… N-ați auzit cumva de un șoim care ar fi zburat pe-aici azi-dimineață?

Amândouă au tăcut.

— Nu știți nimic?

— Nu, răspunse prima.

— Păcat! Vă mulțumesc oricum, zise Hanshichi, îndepărtându-se.

A ajuns la casa căutată, dar a înțeles de-acolo că nimeni din sat nu auzise despre șoim. Sau cel puțin până în momentul acela. Știind prea bine că nu li se îngăduia oamenilor de rând să aibă o asemenea pasăre, căpetenia satului a priceput cât de grave erau lucrurile, așa că l-a întrebat, încruntându-se:

— Aparținea vreunei crescătorii de șoimi?

— Da, de Sendagi, răspunse Hanshichi, sincer. Eu trebuie să-mi desfășor ancheta într-un secret desăvârșit, așa că aș vrea să pot conta pe discreția dumneavoastră… Dacă aflați ceva, vă rog mult să veniți să-mi spuneți.

— Am înțeles.

Mulțumindu-i pentru bunăvoință, Hanshichi și-a văzut mai departe de drum. Stătea să plouă, dar el nu s-a întors ca să ceară o umbrelă, ci a grăbit pasul, îngrijorat totuși din pricina vremii. A trecut iarăși pe lângă cele două fete și le-a mai mulțumit o dată pentru informația primită cu puțină vreme în urmă. Fetele i-au făcut o plecăciune ușoară, fără să scoată un cuvânt. Când a ajuns la capătul satului, a început să plouă mărunt. Hanshichi și-a acoperit capul cu batista și a mărit pasul. La marginea drumului a dat peste un local mic, specializat în tăieței *soba*, și a intrat pe sub *noren* cu gând să se adăpostească o vreme. L-a întâmpinat o femeie de vreo patruzeci de ani, întrebându-l, în timp ce-și ștergea mâinile ude, dacă dorește să mănânce.

— Păi… zise Hanshichi, parcurgând cu privirea spațiul restrâns.

Nu-l atrăgea nicicum birtul murdar, însă, nevrând să jignească pe nimeni, a comandat totuși *hanamaki*{85}. În momentul acela a apărut, de undeva dinspre intrarea din spate, patroana – o femeie la vreo cincizeci de ani. S-a apropiat de cazanul cu mâncare, mormăind un bun venit. Hanshichi ședea rezemat de peretele înnegrit de funingine, fumându-și țigara în liniște. Între timp ploaia se întețise. Se auzeau, pe drumul pustiu, pașii grăbiți ai câtorva trecători. Brusc, a intrat un bărbat în goană, de parcă-l alerga ploaia din urmă.

— Mamă, ce mai toarnă! Nu mă așteptam să mă prindă așa o ploaie.

Picături mari se prelingeau de pe pălăria de trestie împletită. Purta îmbrăcăminte subțire, mănuși fără degete și jambiere, și ținea într-o mână mai multe lațuri mânjite cu clei pentru prins păsări, legate de o tijă lungă de bambus. Hanshichi și-a dat pe loc seama că e păsărar, poate chiar un mușteriu de-al localului după salutul familiar adresat patroanei. Spațiul fiind îngust, s-a așezat chiar în fața lui Hanshichi. I-a făcut o plecăciune ușoară după ce și-a scos pălăria udă leoarcă.

— Ce vreme urâtă!

— Așa-i, răspunse Hanshichi cu o înclinare a capului. Cred că vă dăunează mai ales dumneavoastră.

— Foarte tare. S-a udat tot cleiul, spuse el, privind lațurile peste umăr.

— Lucrați pentru Sendagi sau pentru Zōshigaya?

— Pentru Sendagi.

Cele două crescătorii de șoimi aparțineau shōgunului Tokugawa. Păsărarul colinda zilnic localitatea și împrejurimile ca să procure hrană pentru șoimi, și prindea îndeosebi vrăbiuțe. Hanshichi se

considera un mare norocos că l-a întâlnit pe bărbat exact în toiul anchetei și, pe deasupra, mai era și de la Sendagi. Nu se îndoia o clipă că omul nu aflase de dispariția șoimului. Hanshichi se tot frământa dacă să deschidă vorba, neștiind nici el cum ar fi mai bine.

Păsărarul, trecut de cincizeci doar cu vreo doi-trei ani, era înalt, solid, cu tenul măsliniu. A comandat o porție de *soba* și a mâncat cu poftă. Hanshichi stătea cu tava lui în față, luând alene câte-o gură de tăieței presărați cu algele arătând a foi de hârtie gofrată. Comeseanul său, trăgând cu coada ochiului, a văzut că abia înghite și i-a spus, râzând:

— Tăiețeii noștri nu par a fi pe gustul distinsului domn din Edo. Eu și colegii mai dăm pe-aici, că ne e în drum și n-avem de ales… Când sunt plecat de dimineață și-mi chiorăie mațele, chiar mănânc cu poftă.

— A, da? Noi, cei din Edo, n-ar trebui să fim așa mofturoși. Nu-i frumos, recunosc.

Limbile s-au dezlegat ușor-ușor și conversația a prins să se înfiripe firesc. Nici ploaia nu mai contenea, așa că cei doi au discutat pe îndelete și deschis vrute și nevrute, fumând în tot acest timp. Brusc, de parcă atunci și-ar fi amintit, Hanshichi a deschis subiectul ce-l interesa:

— Dacă tot sunteți de la Sendagi, aveți cumva un domn Mitsui acolo?

— Da, Kinnosuke e prenumele lui. Lucrează împreună cu Yazaemon-*san* și amândoi își văd de treburi cu seriozitate. Îl cunoașteți?

— L-am întâlnit o dată pe Kinnosuke. E încă tânăr și pare foarte la locul lui, răspunse Hanshichi, aruncând nada.

— Da, are o fire tare blândă. Colegii țin la el foarte mult. Cred că o să înainteze în funcție.

Păsărarul habar n-avea de cele întâmplate și nici de faptul că pe Kinnosuke îl păștea primejdia sinuciderii rituale. Avea o părere excelentă despre maestrul șoimar și i-a repetat lui Hanshichi că se așteaptă ca tânărul să fie promovat și că se roagă pentru izbânda lui. Cu siguranță exista o relație destul de strânsă între șoimari și păsărari, și unii și alții aparținând aceleiași tagme, însă rareori se nimerea ca păsărarii cei modești să-i prețuiască deschis pe maeștrii șoimari. Auzindu-i laudele, Hanshichi a intuit o legătură mai puternică între cei doi și, hotărât să-i câștige încrederea, a început să-i facă mărturisiri.

— Ați plecat de la Sendagi devreme azi-dimineață?

— Pe la șase și jumătate, răspunse păsărarul.

— Prin urmare n-ați avut cum să aflați ce a pățit Mitsui-*san,* zise Hanshichi în șoaptă.

— Ce i s-a-ntâmplat?

— Rămâne între noi… Mitsui-*san* a scăpat șoimul…

Bătrânul păsărar s-a schimbat la față.

— Unde?

— La etajul hanului Maruya din Shinagawa.

— La Maruya! exclamă bărbatul, încruntat.

Oftând cu mare obidă, l-a rugat pe Hanshichi să-i explice exact cum s-au petrecut lucrurile. Stătea cu capul plecat, dus pe gânduri, tulburat, fără să scoată o vorbă. Pe Hanshichi l-a surprins amărăciunea lui, socotind că îl leagă de bietul șoimar ceva mai mult decât o simplă prietenie.

În momentul acela o tânără a intrat pe ușa din spate. S-a apropiat de sobă ca să-și usuce mânecile și poalele chimonoului. Uitându-se cu atenție, Hanshichi a recunoscut-o pe una din fetele întâlnite pe malul râului. Nu pricepea pe unde-a mai umblat și cu ce s-a mai îndeletnicit de atunci, dar se părea că abia revenise acasă. Avea vreo douăzeci de ani, era puțin cam plinuță și pe chipul palid i se deslușea un soi de naivitate. Când li s-au încrucișat privirile, fata i-a făcut o reverență, fără să-i adreseze un cuvânt.

— Te-am mai văzut, îi spuse Hanshichi râzând. Ești de-a casei?

— Da… Ați găsit reședința căpeteniei satului?

— Am găsit-o. Îți mulțumesc frumos.

Auzindu-i vocea, bătrânul păsărar a ridicat capul, privind-o peste umăr aproape fără să vrea. Fata i-a făcut și lui o plecăciune. Lui Hanshichi nu i-au scăpat licăririle stranii din ochii fetei. Bărbatul și-a coborât iar privirea, dar fata nu-l slăbea din ochi.

3

Oare ce o determina pe fată să pironească astfel chipul acela inexpresiv? Bătrânul tăcea, împietrit. Hanshichi nu-și putea închipui ce se ascunde în dosul măștii. În orice caz, păsărarul părea necăjit foc, așa că detectivul s-a hotărât să-i șoptească niște cuvinte de îmbărbătare.

— Știți, nu prea are rost să ne mai ascundem după deget. Mă numesc Hanshichi, sunt din Mikawa-chō și mă aflu aici la ordinele șefului de poliție de la Hacchōbori. M-a rugat să anchetez cazul în mare secret. Din câte văd, sunteți prieten cu Mitsui-*san* și, vorba aceea, prietenul prietenului e și prietenul meu. Prin urmare, ajutați-mă să dau de șoim. Dacă-l găsim teafăr, se va sfârși toată agitația. Nu sunteți de aceeași părere?

— Da, așa e, spuse bărbatul dând din cap de parcă înviase. Este singura soluție. Am să fac tot ce-mi stă în puteri. Vă rog și eu din suflet să găsiți șoimul cât mai repede. Vă implor!

— Unde-s doi, puterea crește! Și mie mi-ar conveni mult să-mi dați

o mână de ajutor. Din fericire, nu mai plouă, așa că pornim și punem lucrurile la cale din mers.

Hanshichi a plătit ambele porții de tăieței, iar păsărarul l-a urmat, neîncetând să-i mulțumească. În mod obișnuit, păsărarii, ca și șoimarii de altfel, se împăunează și încearcă să tragă foloase. Doar că acum, având nevoie de ajutorul lui Hanshichi, omul se purta blând ca un mielușel. Pășeau amândoi cu grijă, ocolind bălțoacele.

— Am impresia că o cunoașteți pe domnișoara de la *soba*-ya. Am dreptate? întrebă Hanshichi.

— Trec uneori pe-acolo, iar patroana și fata ei sunt foarte prietenoase cu mine. O cheamă Osugi și până nu demult a lucrat ca ucenică în altă parte.

— Are douăzeci de ani, nu-i așa?

— Da, așa-i. Ea ar mai fi vrut să-și prelungească ucenicia și să mai tragă de timp, numai că în primăvara asta părinții au silit-o să se întoarcă acasă. A tot căutat, dar nu și-a găsit un soț pe gustul ei. Și acum tot nemăritată e.

— Unde a lucrat?

— Acasă la maestrul șoimar Senzaburō Yoshimi de la crescătoria Zōshigaya. De aceea e atât de amabilă cu mine…

— Câți ani are Yoshimi acela?

— Douăzeci și trei sau patru…

— Este burlac?

— Nu știu, pentru că nu aparținem de aceeași crescătorie, dar cred totuși că e căsătorit. Da, da, este. Îmi aduc aminte că mi-a spus Osugi. Și eu îl mai întâlnesc uneori pe Yoshimi-*san*. E un bărbat negricios la față, dar bine clădit și nu-și dă niciodată aere. Totuși, am auzit că-i cam destrăbălat…

— A, da? zise Hanshichi pe un ton întrebător, încuviințând în același timp din cap. Câți ani a muncit fata la el?

— Cred că de la vârsta de șaptesprezece ani.

— Șoimarii de la Zōshigaya își dresează șoimii tot pe terenul de la Meguro?

— Uneori, da.

Hanshichi a tăcut câteva clipe de parcă voia să pună cap la cap cele auzite. Apoi, privind îndărăt peste umăr, a șoptit:

— Îmi pare rău că vă deranjez… Am putea oare să ne întoarcem un pic la soba-*ya?*

— Poftim? întrebă păsărarul pe un ton suspicios. Ați uitat ceva?

— Da, am uitat ceva foarte important, răspunse Hanshichi zâmbind. Văd că nu mai aveți decât trei păsărele în lat.

— Da, azi-dimineață am plecat cam târziu și n-am apucat să prind mai multe.

— Mda… poate ajung și trei… însă părerea mea e că ne-ar mai

trebui încă vreo două-trei.

— E ora la care se cam vânează… Cred totuși că m-aș descurca…

— Păi, atunci, să mergem acolo… Cu cât avem mai multe, cu atât mai bine.

Bătrânul păsărar nu prea înțelegea insistențele lui Hanshichi, dar a pus clei proaspăt în lațurile din vârful tijei de bambus, fără să mai crâcnească. Ploaia trecuse și o lumină palidă de început de iarnă{86} se pogorâse peste acoperișul localului cu *soba.*

— Ce noroc avem că s-a înseninat! Nu mă deranjează să vă mai prind niște păsărele, spuse bărbatul, cu ochii îndreptați spre cer. Cu cât mai multe, cu atât mai bine…

— Să nu exagerăm! N-am nevoie de douăzeci-treizeci. Îmi ajung cinci sau șase, ba la nevoie mă mulțumesc și cu patru. Eu mă întorc la *soba-ya.* După ce le prindeți, veniți să mă luați de-acolo.

Cei doi s-au despărțit. Când Hanshichi a ajuns la *soba-ya,* Osugi a scos capul de sub *noren,* de parcă l-ar fi pândit.

— Hei! Domnișoară! Vino un pic… am puțină treabă cu dumneata, zise Hanshichi, făcându-i semn cu mâna.

Osugi s-a codit câteva clipe, dar în cele din urmă a ieșit, hotărâtă. S-au oprit să stea de vorbă sub un chiparos *hinoki,* privind cocoșul ce zburda la picioarele lor.

— Domnișoară, te cheamă Osugi, da?

Fata a încuviințat din cap, fără un cuvânt.

— Mă numesc Hanshichi din Kanda și sunt anchetator. Mă văd nevoit să culeg informații în ceea ce te privește și depinde numai de dumneata să rămâi în libertate. Dacă nu-mi mărturisești adevărul curat, o să fie de rău, încercă el s-o intimideze. Am câteva întrebări legate de slujba avută la Yoshimi.

Osugi a recunoscut deschis că a fost ucenică la Yoshimi de la Zōshigaya încă din primăvara în care a împlinit șaptesprezece ani. În luna februarie a anului în curs s-a retras, solicitând să fie eliberată din slujbă. Senzaburō Yoshimi fusese adoptat de familia soției prin căsătorie, cu cinci ani în urmă. Chie, nevasta lui, fiind mai tot timpul bolnavă, încă nu aveau copii.

— Le-ai spus că vrei să pleci ca să te măriți? o întrebă Hanshichi râzând.

— Dacă nu le-aș fi motivat astfel plecarea mea, nu mi-ar fi dat drumul.

— Și de ce nu te-ai căsătorit? N-ai găsit niciun tânăr pe gustul tău?

Osugi a roșit și a tăcut.

— Tânărul Yoshimi te mai vizitează din când în când?

Osugi l-a străfulgerat cu privirea și apoi a plecat iarăși capul.

— Așa e, nu? N-a venit și aseară? Ba a venit!

Osugi tăcea. Hanshichi i-a pus mâna pe umăr.

— Da, înțeleg. A venit. N-are rost să-mi ascunzi adevărul.

— Nu…

— N-a venit?

— Nu, răspunse ea hotărât de data asta.

— Să nu mă minți! Dacă te prind cu minciuna, o încurci rău de tot. Așadar, n-a venit?

— Nu, deloc.

Hanshichi îi privea chipul palid. În momentul acela, cocoșul s-a înfoiat tot, iar Osugi a ridicat capul fără să vrea.

Deși părea blândă și inocentă, era de o încăpățânare strașnică. Hanshichi și-a spus că n-are rost să-și mai piardă timpul. Putea foarte bine s-o lege și s-o ia cu el pentru o anchetă oficială, numai că nu se afla în jurisdicția lui și trebuia să accepte mai întâi investigarea din partea autorităților locale. Iar asta ar fi însemnat divulgarea secretului. Într-o asemenea situație, chiar de găsea șoimul, Kinnosuke Mitsui avea să tragă ponoasele. De aceea, Hanshichi s-a hotărât să n-o mai chestioneze pe Osugi deocamdată.

— Bine, fie! Te las în pace acum. Cred că nu e cazul să sufli o vorbă alor tăi.

Osugi i-a făcut o plecăciune scurtă și a tulit-o pe sub *noren* ca o pasăre scăpată din colivie. Hanshichi a urmărit-o cu privirea și apoi s-a oprit la o prăvălie, două-trei case mai încolo. Tânăra patroană mai cârpăcea câte ceva în fața *hibachi*-ului.

— Aveți *asaura*{87}?

— Vă rog, poftiți!

Femeia a pus acul jos și s-a ridicat.

— Să văd dacă am ceva pe placul dumneavoastră.

— Nu contează, mă mulțumesc cu orice, numai să fie rezistente. Sunt plin de noroi…

Hanshichi nu-și închipuise c-o să dea peste încălțămintea ideală tocmai acolo, așa că a cumpărat ce-a găsit. A ieșit, s-a așezat pe un scăunel de la intrare și s-a încălțat.

— Doamnă, aveți idee… fiica proprietarului de la soba-*ya a fo*st angajată la Zōshigaya?

— Văd că sunteți la curent… Da, așa e.

— Știu câte ceva pentru că sunt de prin partea locului. A lucrat pentru maestrul șoimar Yoshimi, nu-i așa?

— Da, răspunse ea, încuviințând din cap.

— Și de ce-o fi renunțat? întrebă Hanshichi, înclinând capul cu o naivitate prefăcută. Parcă nu așa stabiliseră…

— Părinții lui Osugi au obligat-o… Ea n-ar fi vrut…

— Și-am înțeles că nici tânărul stăpân de la crescătoria de șoimi nu se îndura s-o lase să plece… nevasta lui fiind mai tot timpul bolnavă.

Patroana îl privi pe Hanshichi uluită și apoi a pufnit-o râsul.

— Dar le știți pe toate!

— Ei, nu chiar… V-am mai spus că locuiesc pe-aproape, a precizat Hanshichi, zâmbindu-i. Și presupun că fata n-a reușit să-și găsească un soț din cauza poveștii de amor.

Patroana prăvăliei a râs cu subînțeles.

4

Mare meșter în a trage oamenii de limbă, Hanshichi a făcut-o și pe ea să-și dea drumul la gură. După spusele femeii, Osugi s-a angajat la casa lui Yoshimi încă din primăvara anului în care a împlinit șaptesprezece ani și a întreținut relații intime cu stăpânul, a cărui soție era bolnăvicioasă. Părinții lui Osugi n-au aflat adevărul. Oricum, n-au fost de acord ca ea să rămână la nesfârșit acolo. Ajungând la vârsta măritișului, au readus-o cu forța ca să-i facă un rost. Dar, dată fiind iubirea ei tainică, fata le-a spus că n-are de gând să se mărite. Nici nu-și prea ajuta părinții la treabă și, în ultima vreme, certurile în familie se întețiseră.

— Da, însă am văzut-o la râu spălând ridichi mari, interveni Hanshichi.

— Atâta lucru poate face și ea! replică femeia zâmbind. Că veni vorba, se pare că fostul ei stăpân o vizitează din când în când.

— Vine la ea acasă?

— Nu, pentru că părinții ei sunt foarte severi… ar fi cu neputință. Se întâlnesc la Tatsu-*san, câte*va case mai încolo. Ha, ha, ha!

Încântată că poate bârfi, femeia a dat în vileag, fără nicio reținere, toate secretele fetei. Tatsuzō ținea un birt mic, avea un caracter infect și era mare cartofor. Locuia împreună cu mama lui și cu o slujnică. Patroana prăvăliei nu știa cum s-a lăsat convins să-i închirieze lui Osugi o cameră pentru întâlnirile ei tainice, dar acolo se vedea din când în când cu fostul ei stăpân. Vecinii aflaseră, numai părinții fetei nu știau nimic.

— Ciudat! Dacă ar fi ajuns vestea și la urechile lor, cu siguranță s-ar fi iscat un tărăboi cât casa, adăugă ea cu aer grav.

— Păi, cred și eu! Doar e vorba de întâlniri de iubire. Dacă ar fi căutat în preajma lui Fudō{88}, ar fi găsit un local mai ca lumea, zise Hanshichi râzând.

Având un venit de doar o sută de saci de orez anual, Yoshimi nu stătea prea bine cu banii, așa că nu-i ajungeau și pentru destrăbălări. Pesemne o cămăruță închiriată într-un birt soios nu-l costa cine știe ce.

Așadar, lui Hanshichi i s-a confirmat legătura dintre Osugi și Yoshimi. A întrebat-o pe femeie dacă l-a zărit cumva pe Yoshimi cu o

seară în urmă, însă ea nu era la curent chiar cu toate amănuntele. Văzând că păsărarul s-a întors, Hanshichi a ieșit și i-a făcut semn cu mâna. Bărbatul s-a apropiat cu pași iuți, cu unealta de prins păsări în mână.

— Cam atâtea am înhățat…

Își dăduse toată silința. Douăsprezece sau treisprezece păsărele prăpădite se-nghesuiau unele-ntr-altele de-ți era mai mare mila.

— Ați prins, nu glumă! spuse Hanshichi râzând. Mai multe chiar decât trebuie. Apropo… vrăbiuțele astea zboară cu clei pe aripi?

— Unele da, altele, nu… dar cleiul trebuie spălat. Nici vorbă să hrănim șoimii dacă nu le curățăm penele de clei.

— Puteți să le spălați fără să vă scape?

— Nu-i chiar imposibil…

— Da? Bine… lăsați-le așa și veniți cu mine.

— Încotro?

— Până la birtul de acolo.

Hanshichi i-a șoptit ceva la ureche și păsărarul a încuviințat, ascultător. Potrivindu-și curelușele de la *zōri*, Hanshichi a luat-o înainte și au ajuns în doi timpi și trei mișcări la birtul lui Tatsuzō. Părea el birt, dar tot o prăvălie cu de toate era de fapt – sandale din paie într-un colț, alături de niște evantaie decolorate, iar mai încolo, vreo două-trei taburete aruncate la întâmplare pe pământ, în încăperea mică și nepardosită. Dincolo de ea, se mai zărea o cameră de patru *tatami* și jumătate. Ușa glisantă *shōji,* înnegrită de funingine, stătea deschisă pe jumătate. De salcia de la intrarea birtului era priponit un cal de samar. Deodată, dinăuntru au izbucnit urlete.

— Ticălosul naibii! Nu ți-ar fi rușine?! Mi-ai promis în trei zile și-au trecut cinci!

Aruncând o privire înăuntru, Hanshichi și-a închipuit că cel care urla întruna, un bărbat la vreo treizeci și cinci-șase de ani, solid, roșu la față, era cărăușul, iar mustratul, cam de aceeași vârstă, de talie medie, negricios la față, nu putea fi decât Tatsuzō, proprietarul birtului.

— Mincinos nenorocit! Neisprăvitule! M-ai tras pe sfoară! Din ce să trăiesc? Fă pe dracu-n patru și scoate banii! țipa cărăușul cât îl ținea gura.

— Nu te mint. Te rog să mai ai puțină răbdare… Nu mai striga așa… ne aud vecinii, stăruia Tatsuzō, strângându-și gulerul chimonoului.

— Și ce dacă ne aud?! Toată lumea știe că ești un neisprăvit… până și zeul Fudō-myō-ō… Vecinii te cunosc. Dacă te deranjează, scoate datoria!

— Te-am rugat să mai aștepți puțin, spuse Tatsuzō calm. De fapt, e vorba doar de bani câștigați și pierduți. Nu e cazul să ajungem cu

reclamații la căpetenia satului sau la biroul administrației. Nu înțeleg de ce faci atâta tărăboi. Hai, potolește-te și rezolvăm până mâine. Azi primesc sigur niște bani.

— M-am săturat până peste cap de minciunile tale. Nu sunt omul care să se lase tras pe sfoară de un nenorocit ca tine… N-am de gând să cedez. Dă-mi banii! Cu-așa o casă, să nu-mi spui mie că n-ai un kan{89} și două sute.

Cărăușul l-a luat pe Tatsuzō de piept și l-a zgâlțâit zdravăn. Birtașul și-a scos chimonoul scurt de lucru și s-a ridicat. Slujnica de paisprezece-cincisprezece ani îi urmărea neputincioasă, neștiind cum să-i potolească furia. Bătrâna mamă nu apăruse încă.

Din dialogul dur al cărui martor fusese, Hanshichi a dedus că bărbatul venise după banii împrumutați la jocurile de noroc. Îi privea tăcut. Cei doi s-au aruncat unul asupra celuilalt. Tatsuzō n-avea cum să reziste huidumei de cărăuș. Namila i-a răsucit brațul drept într-o clipă și l-a azvârlit cât colo, proiectându-l într-un taburet care s-a răsturnat peste el. Cărăușul s-a repezit la birtaș și s-au încleștat zdravăn. Hanshichi s-a gândit să nu mai stea cu mâinile-n sân și cu ochii la ei, așa că a intrat.

— Hei! Măi! Ce faceți acolo? Ce s-a întâmplat? Stăm și ne uităm la voi de ceva vreme. Lăsați sfada pe mai târziu și ocupați-vă de clienți!

Bineînțeles că scandalagiii nici nu l-au auzit. Hanshichi s-a apropiat atunci de ei, plescăind zgomotos. Mai întâi l-a apucat pe cărăuș de brațul drept și l-a imobilizat. Matahala se tot se zvârcolea, încercând să scape.

— Mai bine stai cuminte! Nu vezi că împiedici bunul mers al vânzărilor? Din câte am înțeles, e vorba de o datorie de la cartofor la cartofor, nu? Cum îți îngădui să te porți ca un necioplit? Patronul ți-a zis că așteaptă niște bani azi, sunt martor. N-ar fi mai bine să ai răbdare?

Cărăușul îl privea tăcut pe Hanshichi, uimit de dibăcia cu care l-a apucat de braț, de manierele alese, de felul cum vorbea. A luat-o temător spre ieșire, fără să scoată o vorbă.

— Hei! Stai!

Hanshichi l-a oprit pe Tatsuzō, care a sărit în picioare, gata să-l ajungă pe cărăuș.

— De ce te porți ca un țânc prost? Hai, calmează-te și vezi de clienți.

Era birtașul un neisprăvit și un mare cartofor, dar nu se făcea să-și neglijeze clienții și să se-ncrunte la ei. De vreme ce cărăușul își dezlegase calul și se pregătea s-o întindă fără alte pretenții, n-avea niciun rost să-și lase mușteriii ca să fugă după el. Pe când își scutura chimonoul de noroi, și-a pregătit un zâmbet de întâmpinare a oaspeților.

— Vă rog să mă iertați. V-am făcut martorii unui spectacol jalnic…

— Mi se pare că ai dat de bucluc. Mare scandalagiu cărăușul ăsta! Nu te mai înhăita cu el!

Hanshichi și-a tras un taburet și s-a așezat.

— Îmi pare sincer rău, insistă Tatsuzō, încercând să-și aranjeze moțul răvășit din vârful capului proaspăt ras. Mama a plecat să dea o mână de ajutor unui prieten care s-a îmbolnăvit, așa că n-avem nimic pregătit deși e trecut de prânz… Vă pot oferi doar un ceai. Vă rog mult să mă iertați, însă va trebui să luați masa în altă parte.

I-a făcut semn servitoarei să aducă o tavă cu tutun și ceai. Hanshichi s-a întors spre intrare și l-a strigat pe păsărar.

— Veniți să vă potoliți setea cu un ceai! Aici nu e rost de mâncare.

Bărbatul și-a sprijinit lațurile de perete, afară, și a intrat. Văzându-l, un licăr straniu s-a deslușit în privirea lui Tatsuzō.

5

— Ce ginkgo mare!

Cu ceșcuța de ceai în mână, Hanshichi privea la du-te-vino-ul de pe stradă. Nu observase până atunci templul mic aflat peste drum de birt, puțin în diagonală, în fața căruia se înălța un ginkgo de toată frumusețea. Frunzele spălate de ploaie prinseseră luciu auriu sub soarele ce strălucea tot mai viu.

— Își tot pierde frunzișul… dar ăsta-i anotimpul…

— Unui ginkgo nu-i displace iarna.

Hanshichi s-a apropiat de arbore pășind cu grijă ca să-și mai cruțe încălțămintea cea nouă. Privirile i s-au oprit fără să vrea pe mormanul de frunze galbene de sub tălpile sale. A ridicat ochii și s-a uitat spre vârful arborelui, apoi iar în jos, a cules câteva frunze și a reintrat în birt.

— Patroane! S-a urcat cineva în ginkgo de curând?

— Nu cred, răspunse Tatsuzō.

— După crenguțele rupte, se vede și traseul celui care a urcat… Se pare că s-a cățărat până în vârf. Aveți maimuțe prin preajmă?

— Nici vorbă, răspunse birtașul pufnind în râs. S-or fi cățărat copiii din vecini să adune semințe. Numai de trăsnăi se țin.

— Așa o fi… Uite ce-am găsit sub ginkgo, zise Hanshichi râzând.

O pană mică de pasăre. Fără să-și dea seama, Tatsuzō a rămas cu ochii lipiți de ea.

— Pană…

— Dacă nu mă-nșel, e o pană de șoim. Ce părere aveți, domnule?

A întins pana spre păsărar. Acesta privea înmărmurit.

— Da, sigur e de șoim…

— Prin urmare, șoimul a zburat până sus de tot, apoi a încercat să pornească în jos… zise Hanshichi, arătând cu degetul spre vârful arborelui. Sfoara de la picior i s-a agățat de-o creangă, pasărea n-a mai putut zbura, dar cineva a urcat și a luat-o de-acolo… Mă rog, așa presupun eu. Uitați, crengile mici s-au rupt toate pe partea asta… Sub arbore, pană de șoim… Așadar? zise Hanshichi pe un ton aspru, fixându-l cu privirea totodată.

Tatsuzō amuți de uimire.

— Cu siguranță e pană de șoim, confirmă păsărarul.

— Da?

Hanshichi s-a ridicat brusc și l-a prins pe birtaș de braț.

— Ascultă, Tatsuzō! Mărturisește! Tu ai prins șoimul care a vrut să coboare din copac azi-dimineață?

— Glumiți, domnule! N-am auzit de niciun șoim…

— Zici că nu știi? Mai am o întrebare. A dormit peste noapte la tine un șoimar de la Zōshigaya?

— Ăăă… nici vorbă, răspunse birtașul cu voce tremurândă.

Nefiind un om cinstit și știindu-se cu musca pe căciulă, s-a pierdut cu firea și s-a înroșit până-n vârful urechilor când Hanshichi l-a luat repede la întrebări. Dându-și seama că nu e chiar un răufăcător de temut, detectivul l-a strâns și mai tare cu ușa.

— Ia ascultă! Mă înșel eu cumva? Să știi că nu s-a născut încă omul care să-mi arunce praf în ochi și să mă facă să înghit gogoși. Am informații sigure că maestrul Senzaburō Yoshimi de la Zōshigaya s-a întâlnit aici, în taină, cu Osugi, fata de la *soba-ya*. Hai, recunoaște! Tu ai prins șoimul…

— Vai, nu! Domnule inspector! Mi-ar fi fost imposibil, se tânguia Tatsuzō, tremurând tot. Eu nu știu absolut nimic.

— Te încăpățânezi, vasăzică… N-ar fi rău să afli totuși că pe nesăbuitul care a prins șoimul îl așteaptă pedeapsa cu moartea. O să-ți zboare capul cât ai clipi. Pentru că am și eu motivele mele, închei un pact cu tine. Dacă scoți șoimul, cuminte, de data asta te iert. Dacă nu, vii cu mine la administrație! Ce preferi?

— Dar… domnule inspector… asta nu-i o casă izolată, în câmp. Prin preajmă locuiește multă lume. S-au rupt crenguțe, a căzut o pană de șoim pe jos… Cu ce sunt eu de vină? Nu mă puteți învinovăți cu asemenea dovezi. Eu nu știu absolut nimic, vă rog să mă credeți.

— Hai, lasă dovezile! Chiar dacă nu l-ai prins cu mâna ta, ești complice la faptă. Când i-ai spus cărăușului că azi primești niște bani, pesemne că ai contat pe șoim, nu? Hai, recunoaște! Tu l-ai prins, sau Yoshimi?

Tatsuzō tăcea, ghemuit pe taburet. În clipa aceea, s-a auzit un zgomot de-afară. Atent și mereu cu urechile ciulite, Hanshichi a întors capul brusc și a văzut-o pe Osugi. De câtă vreme stătea oare la umbra

sălciei și-i privea nemișcată? Dând cu ochii de Hanshichi, s-a răsucit pe călcâie și a rupt-o la fugă.

— Ticăloasa naibii! A venit la țanc!

Hanshichi l-a împins la o parte pe Tatsuzō și a ieșit iute. Osugi avea un avans de câțiva pași buni. Hanshichi a cântărit situația. A înhățat tija lungă de bambus cu lațuri rezemată de peretele birtului, a pornit în goană după fată și a oprit-o aruncându-i lațul cu clei în păr. Era clei gros, de prins păsările, nu clei obișnuit, cu care prindeau copiii cicade sau libelule. Când lațul i-a atins partea dreaptă, cleiul s-a lipit în firele de păr până la rădăcină, de nu i-a mai rămas fetei nicio șansă. Detectivul a prins-o în lat ca pe-o vrăbiuță. Pe când fata încerca disperată să-și dezlipească șuvițele, Hanshichi a pus jos tija de bambus și s-a apropiat.

— Hai, vino cu mine!

Osugi s-a trezit târâtă cu forța la birt. Păsărarul rămăsese cu gura căscată văzându-l pe detectiv cum prinde un om cu lațul.

— Și-acum… amândoi… mărturisiți adevărul. Hai, pe rând! Osugi, de ce-ai venit să ne spionezi? Ți-ai petrecut noaptea aici, așa că știi cu siguranță cine a prins șoimul.

Amenințată cu pedeapsa cu moartea dacă nu dezvăluie totul, Osugi, ca orice femeie slabă de înger, a răspuns la întrebări, cinstit. Tatsuzō nu s-a mai simțit nici el în stare să tăinuiască faptele, așa că a spus adevărul. După cum intuise Hanshichi, Osugi și Yoshimi s-au întâlnit la birt cu o noapte în urmă. Dimineață, când să plece, tânărul șoimar a văzut șoimul în vârful arborelui ginkgo, încercând să coboare, dar i se încâlcise sfoara de la picior într-o creangă și rămăsese înțepenit acolo. Yoshimi s-a cățărat repejor până-n vârf, obișnuit cu asemenea îndeletniciri, și a prins pasărea cu mare ușurință.

Ar fi trebuit să anunțe asta fie la biroul administrației locale, fie la Zōshigaya. Dacă ar fi procedat astfel, nu s-ar fi întâmplat nimic grav, numai că Tatsuzō divulgase fără să vrea un secret – în sat se afla o persoană care-și dorea șoimul. Îl îndemnase să i-l vândă pe ascuns, promițându-i în schimb o sumă uriașă. Yoshimi, care stătea prost cu banii, acceptase fără să clipească. Cumpărătorul era un bogătaș pe nume Tōbei.

„Știu că mă paște o pedeapsă grea dacă mă apuc eu să cresc așa ceva”, îi spusese lui Tatsuzō, „dar îmi doresc din tot sufletul să am un șoim măcar o dată-n viață”.

Lui Tatsuzō nici nu i-a fost prea greu să-l tenteze pe Yoshimi, zicându-i că Tōbei era dispus să dea pe șoim o sută cincizeci de *ryō*.

Yoshimi a plecat acasă liniștit, cu promisiunea că va intra în posesia banilor în ziua următoare, iar Tatsuzō a trimis răpitoarea la Tōbei acasă.

— Bun, am înțeles, zise Hanshichi, terminând cu întrebările.

Tatsuzō, condu-mă imediat la Tōbei. Osugi, tu du-te acasă și vezi-ți de treabă.

Tatsuzō se pregătea s-o ia înainte, când Hanshichi a întors capul și i s-a adresat păsărarului de parcă atunci îi venise ideea:

— V-ar fi greu să curățați cleiul de pe păsărele înainte să plecăm?

— Absolut deloc.

Înviorându-se brusc la vestea că au dat de urmele șoimului, păsărarul l-a rugat pe birtaș să-i scoată o găleată cu apă. A luat apoi păsărelele, una câte una, și le-a spălat bine. Fiind o treabă practicată zi de zi, a îndepărtat cleiul, frumos, în câteva minute.

— Acum nimic nu le mai împiedică să zboare, nu-i așa? insistă Hanshichi.

— Firește. Zboară fără probleme.

— Gata cu pregătirile! Putem să plecăm!

Cei trei au ajuns în scurt timp la Tōbei acasă. O poartă impunătoare cu acoperiș semnala intrarea unei case mari, împrejmuită de un gard viu, de-a lungul căruia curgea un pârâiaș. Hanshichi s-a oprit și l-a întrebat pe Tatsuzō:

— Te-ai întâlnit cu proprietarul când ai adus pasărea?

— Da.

— Și ce-a făcut cu ea?

— Neavând un coș potrivit, a zis că ține șoimul în magazie deocamdată.

— Hmm… Prin urmare, l-a ascuns… Câte magazii o fi având aici?

— Am înțeles că una mare cu cinci încăperi.

Hanshichi a intrat pe poartă și l-a strigat pe Tōbei.

— Sunt în misiune specială. Fiți amabil și deschideți ușile magaziei.

Tōbei se pregătea să dea explicații dar, intimidat de vocea autoritară, l-a condus pe anchetator, fără vreo obiecție, și a deschis larg, una câte una, cele cinci uși ale magaziei.

— Doamne, ce magazie uriașă! N-am de gând să-mi pierd timpul… Veniți încoace, domnule păsărar!

Bătrânul a înaintat câțiva pași, iar Hanshichi a scos din laț două-trei vrăbiuțe, le-a dat drumul în prima încăpere a magaziei și a închis iute ușa. Nu s-a întâmplat nimic. Aceeași situație și în a doua și a treia încăpere. Hanshichi a închis pe jumătate ușa a patra, fiind foarte atent în jur.

Când vrăbiuțele din mâna păsărarului și-au luat zborul aici, s-a auzit imediat un fâlfâit puternic, undeva în fundul magaziei. Hanshichi și bătrânul au schimbat priviri cu subînțeles și au intrat. Într-un colț întunecat sclipeau ochii necruțători ai șoimului, ațintiți asupra păsărelelor ce-i zburau pe la nas. Răpitoarea se zbătea din răsputeri să le prindă, dar nu putea, pentru că Tōbei îi legase de o bârnă sfoara de la picior, ca să nu se miște de-acolo. Deprins cu tot felul de situații,

păsărarul s-a apropiat încet, l-a eliberat și șoimul și-a luat îndată zborul, punând ghearele pe prima vrăbiuță ieșită în cale. Celelalte două, mai norocoase, au reușit să zboare afară.

Șoimul s-a așezat apoi liniștit pe pumnul păsărarului. După cum a explicat păsărarul, era un șoim din specia supranumită „munte de zăpadă", din cauza petelor albe.

Dacă incidentul ar fi ajuns la urechile lumii, ar fi avut consecințe tragice.

Tōbei ar fi fost condamnat la moarte, iar Tatsuzō l-ar fi urmat fără îndoială. Fiind femeie și implicată indirect în toată afacerea, Osugi ar fi avut parte de o pedeapsă mai ușoară. Pentru capturarea și vinderea șoimului, adevărate sacrilegii, Senzaburō Yoshimi ar fi primit pedeapsa capitală. Kinnosuke Mitsui, care și-a petrecut noaptea la bordelul Maruya și a pierdut șoimul încredințat ar fi trebuit să-și facă *seppuku*. Gândul la patru vieți irosite din pricina unei singure păsări îi sfâșia sufletul lui Hanshichi. Hotărâse de la bun început să facă o anchetă cât se poate de discretă și, din fericire, pasărea a scăpat cu bine, așa că le-a spus lui Tōbei și Tatsuzō:

— Sunteți norocoși! Indiferent ce-ar urma, să nu pomeniți absolut nimic din ceea ce s-a întâmplat astăzi. Dacă se află ceva, chiar vă zboară capetele.

Cei doi s-au înclinat până la pământ. Păsărarul i-a mulțumit lui Hanshichi cu mâinile împreunate și ochii înecați în lacrimi.

Două zile mai târziu, bătrânul păsărar l-a vizitat pe Hanshichi acasă, în Kanda, ca să-i mulțumească din nou și să-l anunțe că principalul vinovat, Kinnosuke Mitsui și unchiul său, Yazaemon, urmau să-și exprime și ei recunoștința.

— De ce să-mi mulțumească? Eu mi-am făcut datoria si-atât, a spus Hanshichi. Dar, apropo, de ce-ați fost tot timpul atât de îngrijorat de soarta lui Mitsui-*san*? Sunteți chiar atât de buni prieteni?

— Dumneavoastră vă mărturisesc cinstit… Am o fată de optsprezece ani…

— Optsprezece ani… Presupun că e frumoasă fiica dumneavoastră… Și cu toate astea… Mitsui-san a tras *acol*o, în Shinagawa… Asta nu-mi prea place… Bine însă că dragostea fiicei dumneavoastră pentru șoimar ne-a motivat serios… și pe mine, și pe toți cei care au pus o vorbă bună pentru Mitsui-*san*. Ha, ha, ha!

Fiica negustorului de sake

Tsunokuniya

1

În seara aceea de toamnă răsuna toba sectei Nichiren{90}. Deși obișnuit cu sunetele, m-a cuprins o melancolie în ton cu anotimpul.

— Sunt sigur că într-o seară ca asta, am început eu, personajele din romanul *Shichi Henjin* al lui Kinga Baitei{91} s-au jucat de-a *hyaku monogatari*, o sută de povestiri misterioase{92}.

— Părerea mea e că-i pură ficțiune, surâse bătrânul Hanshichi, dar pe vremuri chiar se practica jocul acesta. În perioada Edo, poveștile cu fantome și spirite erau la mare modă, atât la teatru, cât și în *kusazōshi.*

— Presupun că nu duceați lipsă de fantome în meseria dumneavoastră.

— Cam așa ceva, numai că, din păcate, nu se dovedeau autentice și în majoritatea anchetelor sfârșeam, mai devreme sau mai târziu, prin a descoperi cheia misterului. Ți-am spus vreodată povestea de la Tsunokuniya?

— Nu, niciodată. E cu fantome?

— Ar fi putut fi, răspunse bătrânul serios. S-a desfășurat chiar aici, în Akasaka. Eu nu m-am implicat oficial în afacerea încredințată de biroul de detectivi Kiribatake unui anchetator tânăr, Tsunekichi. Însă, fiind în relații bune cu tatăl său, Koemon, care mi-a fost de mare folos la un moment dat, i-am ajutat fiul acționând din umbră. În mod inevitabil, câteva dintre amănuntele cazului foarte complicat mi-or fi scăpat, iar povestea pe care urmează să ți-o depăn o să ți se pară neadevărată. Te rog s-o iei ca pe o întâmplare petrecută aievea. S-a petrecut doar cu treizeci sau patruzeci de ani în urmă. Cu toate astea, viața de atunci era complet diferită și uneori se întâmplau lucruri pe care contemporanii noștri nu și le-ar putea închipui defel.

Într-o zi din luna a șasea a anului 4 din perioada Kōka{93}, Moji Haru s-a dus să se roage la templul Hori-no-uchi{94}. Profesoara dădea lecții de *tokiwazu* în sectorul Uradenmachō din Akasaka. La întoarcere, toropită de oboseală, abia s-a târât pe căldura înăbușitoare până la poarta din lemn a orașului Edo, Yotsūya. Exista și un drum mai scurt între Hori-no-uchi și casa ei din Akasaka, dar, umblând singură, prefera străzile mai circulate. Trecuse deja de ora șapte seara când a intrat în oraș, după un popas, ca să-și tragă sufletul, la negustorul de

ceramică de Shigaraki. Firește că se întunecase deja.

Plină de praf, după drumul lung pe ruta Kōshū, Moji Haru își tot ștergea sudoarea neplăcută de pe ceafă. A iuțit pasul pe marea arteră Yotsūya. Brusc, și-a dat seama că o urmărea o tânără de șaisprezece-șaptesprezece ani.

— Încotro, domnișoară?

De ceva vreme fata se strecura, ca o umbră, fie în urma, fie în fața ei, potrivindu-și pașii. Abia la lumina unei prăvălii de pe marginea drumului a reușit să deslușească fața palidă a necunoscutei de talie medie, slăbuță, cu părul prins într-un coc *shimada*{95} și îmbrăcată cu un chimono de bumbac imprimat cu garofițe.

Nimic deosebit până aici, numai că tânăra o însoțea la o distanță atât de mică, de parcă ar fi fost împreună. La început, Moji Haru nu s-a îngrijorat, zicându-și în sinea ei că fata s-o fi simțind pesemne singură și de aceea mergea așa. Însă, pentru că aceasta se încăpățâna să se țină foarte aproape, Moji Haru a intrat la idei, cuprinsă de fiori reci.

Fata arăta atât de firavă, încât nu putea fi hoață sau pungașă. Moji Haru tocmai împlinise douăzeci și șase de ani și era destul de voinică pentru o femeie. Dacă însoțitoarea nutrea intenții rele și îi întindea o cursă, știa să se apere. Nu de teamă era însă vorba, ci de o neliniște crescândă provocată de senzația că e urmărită, până într-acolo încât a fulgerat-o gândul că s-ar putea să aibă de-a face cu o creatură demonică – Zeul Morții sau o ființă supranaturală aducătoare de nenorociri, ori vulpe sau bursuc{96}… sau cine știe ce stafie… Moji Haru tremura de spaimă, nemaiputând să-și păstreze calmul. Și-a împreunat mâinile discret, strângând tare mătăniile, și a iuțit pasul, murmurând cu înflăcărare *Daimoku*. Trecând cu bine de poarta din lemn a orașului și știindu-se în Edo, și-a mai revenit. Pe strada mărginită de prăvălii familiare, cu lampioanele aprinse la intrare, seara de vară părea însuflețită. Abia în clipa aceea a avut Moji Haru îndrăzneala să-i vorbească intrusei. Fata i-a răspuns cu voce joasă și rezervată:

— Merg spre Akasaka.

— Unde anume în Akasaka?

— În Uradenmachō.

Moji Haru a tresărit. Într-o situație normală, s-ar fi bucurat că-i însoțită, numai că acum era cu totul altceva. De unde știa necunoscuta unde merge ea? A continuat cu întrebările, aruncând priviri îngrijorate în jur.

— Și unde vrei să ajungi în Uradenmachō?

— La Tsunokuniya, magazinul de sake…

— De unde vii?

— Din Hachiōji.

— A, da?

Moji Haru era din ce în ce mai nedumerită. În vremea aceea nu se parcurgea chiar atât de ușor drumul de la Hachiōji la Akasaka – locuri totuși nu foarte depărtate unul de altul. Și se vedea dintr-o ochire că fata nu e pregătită pentru călătorie. N-avea pălărie, nici bagaj de mână, nici măcar încălțăminte potrivită… Nu-și suflecase poalele chimonoului de bumbac, iar *zōri* cu talpă de cânepă arătau ca vai de lume. Pe Moji Haru o punea pe gânduri faptul că o tânără călătorea de la Hachiōji la Edo într-o astfel de ținută. Dar acum, că apucase să-i vorbească, nici ei nu-i mai venea să fugă de ea, și nici însoțitoarea nu se dădea dusă. Înarmându-se cu mult curaj, a continuat conversația, încercând să afle cât mai multe.

— Cunoști pe cineva la Tsunokuniya?

— Da, vreau să mă-ntâlnesc cu cineva.

— Cu cine anume?

— Cu o fată pe care o cheamă Oyuki.

Oyuki era lumina ochilor casei Tsunokuniya și venea la Moji Haru acasă pentru lecții de *tokiwazu*. Spaima profesoarei a crescut și mai mult aflând că persoana aceea îndoielnică voia să-i vadă eleva. Oyuki tocmai împlinise șaptesprezece ani și toată lumea din cartier îi admira frumusețea. Din fericire pentru ea, părinții aveau o situație materială bună și, pe deasupra, erau dispuși să cheltuiască pentru educația ei, apreciind cum se cuvine artele tradiționale. O asemenea elevă le asigura profesorilor ei un venit deloc de neglijat. Vădit îngrijorată pentru scumpa ei ucenică, Moji Haru a asaltat-o cu întrebări:

— O cunoști pe Oyuki-*san* de multă vreme?

— Nu, răspunse tânăra necunoscută, șovăind.

— N-ai întâlnit-o niciodată?

— Nu, niciodată, dar pe sora ei mai mare…

Moji Haru simțea că i se face rău. Okiyo, sora mai mare a lui Oyuki, murise pe neașteptate cu zece ani în urmă. Trebuia neapărat să continue cu întrebările ca să afle cum a cunoscut-o.

— Okiyo, care a plecat dintre cei vii, a fost prietena ta?

Fata tăcea.

— Cum te cheamă?

Străina nu scotea o vorbă, ținând în continuare capul plecat, în jur, negustorii râdeau cu poftă și, profitând de splendida seară de vară, ședeau pe băncile din fața prăvăliilor și beau răcoritoare. Neîncrederea profesoarei în chipul fantomatic nu se risipea deloc, așa că n-avea cum să nu invidieze scenele acelea pașnice. Parcurgea drumul în tăcere, aruncând priviri piezișe tinerei însoțitoare – cocul *shimada* era cât pe-aci să se destrame, șuvițe rebele tremurându-i pe obrajii palizi. Văzând cu ochii minții imagini de stafii din cărțile ilustrate, Moji Haru s-a înspăimântat. N-o liniștea nici măcar faptul că

trecea printr-un cartier plin de lume.

La capătul marii străzi Yotsūya, avea de mers pe lângă Ohoribata – un loc întunecos și pustiu din preajma canalului cu apă. Cuprinsă de o groază nemaiîntâlnită, a privit luminile străzii lăsate în urmă și a luat-o la dreapta. Fata n-o slăbea deloc, mergând cu capul plecat. A depășit reședința impunătoare a lui Matsudaira, rudă de-a shōgunului Ieyasu Tokugawa. La jumătatea drumului, în dreptul terenului de călărie, tânăra a dispărut deodată în beznă. Uimită la culme, Moji Haru a căutat-o din priviri în toate direcțiile. A strigat-o, dar n-a primit niciun răspuns. De frică, i se făcuse pielea de găină. Neavând curajul să mai înainteze, a făcut stânga-mprejur și a luat-o iar, cu pași vioi, spre marea arteră.

— Bună seara, domnișoara profesoară! Ce-ați pățit?

Ridicând privirile, l-a recunoscut pe dulgherul Kanekichi, unul dintre vecini.

— A, ce noroc pe mine să vă-ntâlnesc!

— Ce s-a întâmplat? Parcă vi s-a curmat răsuflarea… Ați fost victima unei farse?

— Nu… nu chiar, dar… zise Moji Haru, trăgându-și cu greu sufletul. Vă întoarceți acasă?

— Da, am fost la un prieten și am jucat *shōgi*… *n*ici nu mi-am dat seama cum s-a scurs timpul. Unde umblați la ora asta?

— Acasă. V-aș ruga mult să mergem împreună.

Kanekichi avea cam cincizeci de ani. Fiind bărbat și totodată un cunoscut meșteșugar, Moji Haru se simțea în siguranță în prezența lui. Cu toate astea, când au trecut prin fața terenului de călărie, și-a vârât capul între umeri, chircindu-se de frică. Curios să afle ce a tulburat-o atât de tare, Kanekichi a tras-o de limbă în timp ce traversau locul acela pustiu. Moji Haru i-a povestit întâmplarea, încheind cu voce sugrumată:

— Am fost foarte neliniștită încă de la bun început. Aveam impresia că nu mai rezist. Nu s-a petrecut nimic concret, dar m-a apucat o spaimă de nedescris… Și apoi, brusc, a dispărut. Atunci am luat-o, năucită, înapoi spre Yotsūya. Ați apărut în clipa în care nu știam ce să mai fac. Văzându-vă, mi-a venit inima la loc.

— Ciudat! exclamă Kanekichi, coborând vocea. Ziceați că tânăra avea șaisprezece sau șaptesprezece ani și purta coc *shimada*?

— Exact. N-am observat eu prea bine, dar avea parcă tenul palid și aerul unei fete frumoase.

— De ce voia să ajungă la Tsunokuniya?

— Ca s-o vadă pe Oyuki. Mi-a explicat că e prima oară când o întâlnea și că o cunoscuse pe sora ei decedată.

— Hm! Nu sună bine deloc! exclamă Kanekichi, oftând. Așadar, a revenit!

Moji Haru a tresărit și l-a strâns pe Kanekichi de mână.

— Știți cine e? întrebă ea cu voce tremurândă.

— Da, biata… nici Oyuki nu mai are mult…

Moji Haru a amuțit. S-a agățat de însoțitorul ei, clătinându-se. Abia își mai târa picioarele.

2

Numai când a ajuns cu bine în fața porții, Moji Haru a simțit că-și mai revine. În semn de recunoștință, l-a invitat pe dulgher la un ceai. A trimis-o pe menajeră să cumpere prăjiturele de undeva din apropiere. Neputând să-i refuze invitația, Kanekichi a intrat în casă.

— M-ați salvat în seara asta, spuse ea, întinzându-i un evantai. Parcă nici rugăciunile de la templu nu mai au efect în zilele noastre. Oi fi comis un păcat așa mare? Chiar nu înțeleg… De ce mergea fata la Tsunokuniya? Ce poate însemna asta?

Îl poftise pe Kanekichi înăuntru tocmai pentru a mai afla amănunte legate de misterul ce i se părea înspăimântător. Pe drum, prinsese din zbor câte ceva, dar foarte vag. După felul cum vorbise, îi lăsase impresia că l-a luat gura pe dinainte. Prin urmare, îl asalta acum cu întrebări și el se simțea obligat să mărturisească.

— Nu se cuvine să împrăștiem zvonuri, dar dumneavoastră, domnișoara profesoară, sunteți mult mai tânără decât mine, așa că n-aveți cum să fiți la curent… Cum a zis fata c-o cheamă?

— N-a zis. Am întrebat-o de mai multe ori, însă nu mi-a răspuns. Ciudat, nu?

— Da, cam e. Cred că o cheamă Oyasu și a murit la Hachiōji.

Moji Haru a încremenit.

— Da, da! Chiar a mărturisit că vine din Hachiōji. Fata asta a murit acolo? întrebă ea, ridicându-se puțin, ca și cum ar fi vrut să audă mai bine.

— S-a zvonit că s-a aruncat într-o fântână, dar, lucrurile s-au petrecut departe de-aici, așa că nu bag mâna-n foc. În orice caz, s-a prăpădit înecată sau spânzurată… nu de moarte bună.

— Îngrozitor! Și de ce o moarte atât de oribilă? se interesă ea, pălind.

— La Tsunokuniya se ține secret… Și noi trebuie să părem că nu știm nimic. Nu prea am chef să vă povestesc, însă pentru că v-a însoțit în seara asta sunteți și dumneavoastră oarecum prinsă în evenimente.

— Ce spuneți?! Eu nu mă simt implicată câtuși de puțin!

— Ei, haideți… În orice caz, fata asta v-a urmărit cu un scop anume. Am să vă dezvălui ceva, dar vă rog să nu spuneți nimănui. Promiteți-mi! Dacă se află la Tsunokuniya că am vorbit, am să pierd un client.

Ați înțeles?

Moji Haru a încuviințat din cap.

— Nu știu eu chiar toate amănuntele care să lămurească ce s-a întâmplat demult, dar l-am auzit pe tata povestind că Tsunokuniya a venit la Edo cu trei generații în urmă. Capul familiei de atunci a lucrat la magazinul de sake Tsunokuniya din Shitaya. Datorită statorniciei și seriozității, angajatul și-a putut deschide în cartier o sucursală cu același nume. Între timp, firma principală a dat faliment, pe când aceasta din urmă a tot prosperat. A păstrat numele de Tsunokuniya, iar afacerile îi merg foarte bine și în ziua de azi.

Proprietarii actuali nu aveau urmași. Patronul trecuse de treizeci de ani, așa că s-au văzut nevoiți să adopte unul, cu toată vârsta înaintată. Copilul înfiat a fost Oyasu, fiica unei rude îndepărtate, originară din Hachiōji, și au crescut-o cu multă dragoste. Când Oyasu a împlinit zece ani, pântecele patroanei, care se resemnase cu gândul că nu va avea niciodată copii, a început să se rotunjească și, după un timp, femeia a născut o fetiță, Okiyo. Au crescut-o ca pe o adevărată soră a lui Oyasu, numai că, încet-încet, au început s-o prefere pe Okiyo. Fiica adoptată îi cam încurca. Trebuia totuși să ascundă realitatea de vecini, ca să nu mai vorbim de obligația față de rudele fetei înfiate. Nu prea știau cum să iasă din încurcătură, dar sperau ca într-o bună zi s-o lase pe Okiyo moștenitoarea magazinului, iar pe Oyasu s-o mărite cu un tânăr pe care să-l adopte ca ginere, întemeind astfel o ramură secundară a familiei. Se ridica însă problema banilor… De aceea au început s-o considere pe fiica adoptată o piedică serioasă, fără să-și trădeze sentimentele. Pe când se prefăceau c-o tratează ca pe propriul copil, patroana a adus pe lume a doua fetiță, Oyuki. Era limpede că biata Oyasu nu mai avea ce căuta pe lângă cele două fete.

— O, da! Aveți dreptate! spuse Moji Haru oftând din rărunchi. Dacă ar fi adoptat un băiat ca ginere, ar fi fost grozav, dar nu toate fetele au un asemenea noroc.

— Și de-aici s-au tras nenorocirile. Ar fi putut să anunțe oficial întreaga tărășenie și s-o trimită pe fiica adoptată acasă, la Hachiōji, dar se pare că i-a împiedicat ceva. Când Oyasu a împlinit optsprezece ani, au sfârșit prin a o alunga. N-aveau cum scăpa de ea fără un motiv serios, astfel că au zvonit că s-a încurcat cu un șindrilar care mai lucra pe la ei din când în când. Așa s-au lepădat de ea.

— A fost adevărat?

— Nu, firește, răspunse Kanekichi clătinând puternic din cap. Tânărul, nu prea chipeș de altfel, se numea Take. Era bețiv și cartofor, pe scurt, un terchea-berchea fără viitor. Imposibil ca Oyasu să se fi încurcat cu un așa neisprăvit! Doar era fată înțeleaptă și cu educație aleasă! Totuși, patronii de la Tsunokuniya s-au folosit de pretext ca să scape de ea și au trimis-o înapoi la casa părintească doar cu hainele de

pe ea. Vecinii nu prea știau ce se întâmpla în familie, dar îmi închipui că, între cei patru pereți ai casei, părinții adoptivi nu se purtau deloc frumos cu ea. Fiind isteață, fata a înțeles ce se petrece în sufletul lor. Când au alungat-o, grozav a mai suferit, mărturisindu-i bătrânei slujnice pe care o iubea mult: „Au doi copii legitimi, iar eu sunt doar adoptată, așa că mi se pare firesc să nu mă mai țină. Se mai petrec asemenea lucruri”. Bătrâna susține că ar fi adăugat, într-un acces de furie: „Dar nu au niciun drept să mă acuze fără temei că-s ușuratică. Mă întorc în locul de unde m-au luat, dar nu voi îndrăzni să apar în fața părinților și fraților… a întregii familii. Jur că mă voi răzbuna!”

— Biata de ea! suspină Moji Haru, cu ochii în lacrimi. Și ce s-a mai întâmplat apoi?

— Am auzit că a murit îndată ce-a ajuns la Hachiōji. După cum am mai spus, nu se știe dacă s-a aruncat într-o fântână sau s-a spânzurat, dar s-a stins sigur având un dinte împotriva familiei de la Tsunokuniya. Dar să vedeți ce-a mai urmat. Tuturor li s-a părut ciudat că Take, presupusul ei iubit, a căzut de pe un acoperiș zdrobindu-și capul la vreo două luni după plecarea ei, pe când lucra în plin soare. Cum gura lumii e slobodă, sunt cu toții convinși că Tsunokuniya plătea pentru nedreptatea comisă și că moartea violentă i s-a tras de la blestemul fetei.

— Mi-e și frică! Răul aduce după el alt rău, precizează Moji Haru oftând din rărunchi.

— În orice caz, Oyasu e moartă și faptul că Take a urmat-o foarte curând în lumea de apoi a întețit bârfele. Apoi, acum zece ani s-a mai petrecut un incident misterios rămas în amintirea tuturor… Fiind profesoara familiei, știți pesemne că Okiyo, prima lor fată, a murit de o boală câtuși de puțin gravă. Vârsta nu contează… când îi sună omului ceasul, îi sună și gata… nu se mai poate face nimic. S-a dus pe lumea cealaltă tot la vârsta de șaptesprezece ani, ca și Oyasu. Oficial, nimeni n-a suflat o vorbă, dar cei care cunoșteau povestea fiicei adoptive nu s-au abținut de la bârfă. Și încă un fapt ciudat: înainte de moartea lui Okiyo s-a întâmplat același lucru ca și astă seară.

— Vai de mine!

— Nu, nu vreau să vă sperii, o asigură Kanekichi cu un surâs forțat. De fapt, cu două sau trei seri înainte ca moștenitoarea de la Tsunokuniya să se îmbolnăvească, un vecin a ieșit prin cartier și, la un colt de stradă, s-a ciocnit de o fată. Purta un chimono din bumbac imprimat cu garofițe.

— Am înțeles… Gata, nu mai vreau să aud nimic! îl imploră Moji Haru, țeapănă de frică, cu privirea pironită undeva în gol, cu o mână lipită de tata*mi*.

— Stați, ascultați până la capăt. Se pare că vecinul a vrut să intre în vorbă cu ea pentru că o recunoscuse pe Oyasu, numai că în clipa

aceea fata a dispărut! Când am aflat întâmplarea, am crezut că bărbatul bate câmpii și nici nu i-am dat atenție, dar, când mi-ați povestit aventura din seara asta, mi-am dat seama că n-a fost minciună. Oyasu a revenit. În plus, așa cum ziceați, fata cea mică de la Tsunokuniya împlinește șaptesprezece ani.

Un zgomot a răzbătut din bucătărie și Moji Haru a tresărit. Menajera se întorsese cu prăjiturelele.

3

Moji Haru n-a închis ochii toată noaptea. De câte ori aținea, visa o tânără îmbrăcată în chimono din bumbac imprimat cu garofițe. Colac peste pupăză, a fost atât de cald, încât fața pernei de lemn se udase leoarcă. Dimineață s-a trezit cu un nod în gât și nu s-a atins de micul dejun servit pe tava lăcuită. Tinerei slujnice i-a invocat drept motiv insolația și drumul lung făcut cu o zi înainte, însă o frică de nedescris o copleșise. A ars tămâie pe altarul lui Buddha și s-a rugat pentru sufletul lui Oyasu, dispărută dintre vii departe de casa în care crescuse.

Fetele din vecini au venit ca de obicei la repetiții. Printre ele, și Oyuki de la Tsunokuniya. Văzând-o sănătoasă și voioasă, Moji Haru a respirat ușurată la început, însă la gândul că umbra nevăzută a lui Oyasu se afla pe urmele ei, nu s-a mai simțit în siguranță în apropierea tinerei eleve. După ce lecția s-a încheiat, Oyuki a deschis discuția:

— Doamna profesoară, aseară s-a întâmplat ceva neobișnuit. (Inima lui Moji Haru s-a pornit să bată nebunește.) Pe la ora nouă, zise Oyuki, pe când ședeam pe bancă să iau o gură de aer, am zărit în fața magazinului o tânără de vârsta mea, îmbrăcată în *yukata*{97}… Nu știu de ce, dar s-a oprit și s-a uitat înăuntru foarte insistent. Mi s-a părut ciudată. Chōtarō, care lucrează la noi, a zărit-o și el și a întrebat-o dacă-i poate fi de folos, numai că tânăra a plecat iute, fără să răspundă. La puțin timp după aceea, și-au făcut apariția doi purtători de palanchin necunoscuți și ne-au cerut să plătim cursa. Li s-a explicat că e vorba de o eroare, pentru că nimeni din casă nu a comandat palanchinul, dar ei au răspuns că au luat o tânără în apropiere de Yotsūya-Mitsuke, că aceasta a coborât la colțul străzii și i-a rugat să meargă mai departe până la Tsunokuniya ca să-și ceară banii. Nu se dădeau duși pentru nimic în lume.

— Și pe urmă, cum ați…

— Păi, nimeni nu pricepea nimic, murmură Oyuki. Casierul le-a cerut s-o descrie pe fată. Ei au răspuns că avea cam șaptesprezece-optsprezece ani și purta *yukata* imprimat cu garofițe. Fără îndoială că era vorba de cea care venise să iscodească magazinul. Li s-a spus din

nou că tânăra inventase totul ca să fugă fără să plătească. În clipa aceea, tata a ieșit din casă și a zis că ar fi rușinos și de rău augur să nu plătească cursa fetei, chiar dacă minținse cu nerușinare. A adăugat că nu se făcea ca bieții purtători de palanchin să-și piardă banii, așa că le-a dat suma cerută și ei au plecat mulțumiți. Tata a intrat în casă fără alte obiecții, însă personalul a comentat neobrăzarea tinerei, generalizând: „Fetele astea încep prin a nu-și plăti cursa și apoi, încetul cu încetul, se dedau la escrocherii sau șantajează bărbații, pretinzând că au fost seduse…”

— Da, e adevărat! a încuviințat Moji Haru, dar și-a dat seama că nu mai îndrăznea s-o privească pe Oyuki în ochi, pentru că povestea nu se limita la o simplă escrocherie sau seducție și nici Oyuki, nici angajații magazinului nu bănuiau cât de înspăimântătoare era identitatea fetei. Iar dacă patronul le-a plătit purtătorilor de palanchin fără comentarii, trebuie să fi avut un motiv serios. După ce-a părăsit-o pe Moji Haru în apropiere de Ohoribata, spiritul lui Oyasu a fost purtat în palanchin și s-a prezentat la Tsunokuniya. Neîndoielnic, silueta efemeră îmbrăcată în *yukata* imprimat cu garofițe s-a lipit de tânăra fată ce-i relata profesoarei faptele, cu simplitate. Moji Haru încerca un sentiment de groază amestecat cu milă.

Atitudinea ei nu se explica prin lăcomie, la gândul că pierde onorariul primit de la părinții fetei. Nu, o durea faptul că iubita ei ucenică devenea victima spiritului posesiv al defunctei, însă nu îndrăznea s-o avertizeze. Se temea ca inițiativa ei să nu ajungă la urechile părinților. Cum s-ar fi putut apăra atunci? În plus, dacă ar fi avut nesocotința s-o prevină pe Oyuki, n-ar fi riscat? Fantoma nu s-ar fi răzbunat și pe ea? Întorcând problema pe toate fețele, Moji Haru s-a văzut nevoită să tacă și s-o lase pe Oyuki să se descurce singură.

Frământările adăugate la oboseala provocată de o noapte fără somn au contribuit la starea de rău a profesoarei, obligată să renunțe la orele din jurul amiezii. A avut grijă pe drum să se aprovizioneze cu lumânări pentru altarul budist din casă. S-a rugat pentru sufletele strămoșilor, ca și pentru al lui Oyasu, dorindu-i să atingă starea de nirvana. Cu mâinile împreunate în fața altarului, s-a închinat pentru sănătatea ei, dar și a lui Oyuki. Nici în noaptea aceea n-a reușit să doarmă bine.

Dimineața era deja foarte cald. Văzând-o pe Oyuki venind la curs ca de obicei, Moji Haru s-a liniștit. S-au scurs trei zile fără vreun eveniment neplăcut, profesoara regăsindu-și astfel liniștea și somnul. Însă ideea că fantoma lui Oyasu o însoțise atunci a determinat-o să nu se lase pe-o ureche și să fie în continuare foarte atentă la ce se petrece în jurul ei. În a cincea zi, când a ajuns la curs, eleva i-a anunțat o nenorocire:

— Mama s-a rănit grav aseară, începu ea.

Pe Moji Haru au trecut-o fiorii.

— Ce s-a întâmplat?

— Pe la ora șase, a vrut să ia ceva din pod, i-a scăpat piciorul pe a doua treaptă a scării de lemn și a căzut cu fața înainte… Din fericire, n-are nimic la cap, dar și-a zdrelit glezna stângă. A chemat doctorul și de-atunci stă în pat.

— A făcut entorsă?

— Doctorul zice că nu-i grav, dar mama se vaită că o doare osul, de parcă-i zdrobit, și azi-dimineață nici nu s-a putut ridica din pat. De obicei, o trimite pe servitoare în pod, dar aseară a ținut morțiș să meargă ea. Nu-mi închipui cum de i-a alunecat piciorul… Accident prostesc!

— Vai, ce nenorocire! O s-o vizitez cât de curând. Până atunci, transmite-i sănătate din partea mea.

S-ar spune că blestemul lui Oyasu se împlinea, încetul cu încetul. Moji Haru se simțea amenințată. Poate doar i s-a părut, însă Oyuki arăta cam palidă, iar privită din spate părea un spectru. Indiferent de situație, n-avea cum să mai tăinuiască adevărul multă vreme. Auzind povestea căzăturii și trecând peste propriile șovăiri, s-a dus după-amiază la rănita de la Tsunokuniya cu o cutie de *monaka*{98}. Patroana, Ofuji, se afla tot în pat, însă durerea mai scăzuse față de dimineață.

— Știu cât sunteți de ocupată cu lecțiile și cu atât mai mult vă rămân îndatorată pentru efortul de a veni să mă vedeți. N-aș fi crezut vreodată că o căzătură prostească mă poate ține la pat, se tângui Ofuji, încruntându-se îngrijorată. Mă duceam la uscător să iau lenjerie curată, deși de obicei o trimit pe servitoare. Însă ea alunecase cu găleata de lemn în mână pe când scotea apă din fântână și, pentru că șchiopăta și se văita de dureri la un genunchi julit, am vrut să mă descurc singură. Și uitați ce-am pățit! Două șchioape… vai de noi!

Blestemul fiicei adoptive căpăta proporții. Preferând să nu rămână mult într-un asemenea loc, Moji Haru a plecat după doar câteva cuvinte de politețe. Afară, pe strada luminoasă și însuflețită, privea în urmă puțin mai calmă, când a zărit deodată o cioară mare cocoțată pe acoperișul de la Tsunokuniya. „Pasărea nu-i acolo întâmplător”{99}, gândi ea. Se grăbea să ajungă mai repede acasă, dar cioara croncănea puternic, de parcă o urmărea.

Doamna Ofuji a început să doarmă ceva mai bine, dar nu călca încă normal după zece zile. Între timp, Moji Haru a mai aflat o veste îngrijorătoare. Un tânăr vânzător de la Tsunokuniya ar fi trebuit să onoreze o comandă la reședința unui samurai din apropiere, dar, în drum spre acesta, un olan desprins de pe acoperiș l-a rănit la sprânceana dreaptă. Umflându-i-se pleoapa, nu mai vedea bine. Pe băiat îl chema Chōtarō și, după spusele lui Oyuki, cu o seară în urmă, vorbise în fața magazinului cu tânăra îmbrăcată în *yukata* imprimat cu

garofițe. La Tsunokuniya, blestemul zbura parcă de la unul la altul. Moji Haru se temea ca nenorocirea să nu se abată și asupra ei.

Își făcuse un obicei din a se duce zilnic la Entsū-ji, templul fondatorului sectei.

Lui Ofuji nu i se mai vindeca piciorul. Suferea îngrozitor și, temându-se de complicații, s-a hotărât să se ducă zilnic cu palanchinul din Akasaka până în strada Umamichi din cartierul Asakusa, unde exista un renumit meșter drege-oase.

Fiind încă foarte cald la începutul lunii a șaptea – deși după vechiul calendar lunar se apropia toamna – și fiindu-i teamă să nu piardă vreo ședință la un doctor atât de cunoscut sau să fie obligată să aștepte ore-n șir în holul de la intrare, Ofuji s-a hotărât să profite de răcoarea dimineții. Și de data asta a ieșit din casă imediat după șase, gata să se instaleze în palanchinul comandat la Tsunokuniya. Atunci a zărit un bonz în picioare, rugându-se cu înfrigurare în direcția sa. Din cauza nenorocirilor de tot felul abătute asupra ei și a celor din preajmă, pe Ofuji n-a lăsat-o indiferentă prezența lui. S-a oprit brusc și l-a privit, în timp ce ucenicul Yūkichi, care o însoțise până la palanchin, urmărea scena uluit la culme.

Bărbatul avea cam patruzeci de ani și arăta a călugăr-cerșetor. Nimic neobișnuit în prezența unui asemenea om în fața magazinului lor, cu mâna întinsă după pomană, numai că pe acesta nu-l mai văzuse niciodată pe-acolo. Îngrijorată de aerul lui îndoielnic, Ofuji l-a privit îndelung, rezemată de spătarul palanchinului. Călugărul s-a mișcat în cele din urmă și, când a trecut pe lângă ea, l-a auzit murmurând:

— Casă bântuită… *Namu Amida Butsu*!{100}

— Ce spuneți, onorate călugăr?! Casa e blestemată? întrebă Ofuji.

— Da, blestemul unui suflet. Vă plâng sincer de milă, nu cred că mai rezistă afacerile dumneavoastră, turui el în șoaptă, înainte să plece în grabă.

Ofuji a pălit, a coborât din palanchin și a intrat în casă, șchiopătând. A început să i se văicărească soțului ei, Jirōbei. El s-a încruntat, dar a izbucnit într-un râs nestăvilit, de parcă-i venise o idee năstrușnică.

— Un călugăr budist se pricepe foarte bine la amenințări. O fi aflat de nenorocirile noastre și a băgat spaima-n tine ca să câștige și el un ban cu rugăciunile lui mincinoase, profitând de naivitatea ta. În zilele noastre nu ne mai putem lăsa păcăliți de șiretlicuri! O să vină și mâine și o să-ți toarne aceleași gogoși.

— Crezi?

Ceva din tonul soțului ei o făcea să-i dea dreptate. Totuși a urcat în palanchin cu inima îndoită. Imaginea bonzului îi stăruia în minte și, în drum spre Asakusa, s-a tot temut de adevărul spuselor lui. Totuși, nici la ducere, nici la întoarcere nu s-a întâmplat nimic ciudat, iar a doua

zi dimineața călugărul-cerșetor nu s-a înființat la Tsunokuniya. O altfel de neliniște a pus de data asta stăpânire pe Ofuji. Dacă intenționase cu-adevărat să scoată bani din rugăciuni, de ce n-a revenit? I se părea totuși că prezicerea lui nu era chiar lipsită de temei și că nu era un bonz obișnuit și lacom, așa cum îi sugerase soțul ei. Și-a rugat oamenii să-i pândească zilnic apariția, numai că acesta n-a mai venit.

În ciuda faptului că angajaților li s-a ordonat să-și țină gura, ucenicul Minosuke a scăpat zvonul la baia publică din cartier, ajungând și la urechile lui Moji Haru, a cărei spaimă s-a dublat. Întâlnindu-l întâmplător pe Kanekichi, i-a șoptit tainic:

— N-o fi existând oare vreo posibilitate de a interveni? Tsunokuniya se poate prăbuși din cauza blestemului fetei…

— E o mare problemă…

Kanekichi socotea că-i neomenesc să asiști la nenorocirea unui client fără să-l ajuți în vreun fel.

— Dată fiind situația, nu prea știu nicio cale de rezolvare, explică el, încruntându-se. Părerea mea e să mergeți la Tsunokuniya și să le spuneți că fantoma lui Oyasu v-a urmărit pe drum. E adevărul gol-goluț.

Pe Moji Haru au trecut-o fiorii și a clătinat din cap. Se temea din adâncul sufletului de blestemul fetei în cazul că mărturisea așa ceva.

Prin urmare, pe Moji Haru o îngrijora nu doar soarta casei Tsunokuniya, ci și propria ei soartă. Își făcea griji și de venirea lui Oyuki la lecții, gândindu-se că fantoma lui Oyasu ar însoți-o ca o umbră.

Foarte curând a început să circule alt zvon. Omatsu, o slujnică trecută cu puțin de douăzeci de ani, se întorcea de la baia publică înainte de ora zece seara, când a dat nas în nas cu o tânără fantomatică ce i-a țâșnit în față, de pe o stradă lăturalnică, și i-a șoptit:

— Părăsește-ți slujba repede! Tsunokuniya se duce de râpă!

Fata a dispărut înainte ca Omatsu să reacționeze. Cuprinsă de spaimă, sărmana servitoare a ținut-o într-o fugă până la magazin. Nu se simțea în stare să-i mărturisească patronului asemenea aventură. Dar i-a povestit discret unei colege mai mari, Oyone, iar aceasta s-a grăbit să divulge totul nu numai personalului, ci și celor de la baia publică. Așa a aflat întregul cartier.

Dintotdeauna oamenilor le-a plăcut să răspândească zvonuri – cu cât mai năstrușnice, cu atât mai interesante. Iar dacă ele mai circulau și într-o perioadă ca aceasta, când superstițiile aveau un loc de cinste, nu exista persoană să nu le știe. Astfel, vestea despre blestemul abătut asupra magazinului Tsunokuniya a trecut dincolo de zidurile băii publice, s-a răspândit prin saloanele de coafură, iar apoi, cu cea mai

mare seriozitate, și prin magazinele negustorilor respectabili.

În ajunul Târgului de ierburi{101}, Oyuki s-a dus, ca de obicei, la lecția de *tokiwazu.* A profitat că era singură și a întrebat-o pe profesoară cu voce joasă:

— Ați auzit de blestemul care s-a abătut asupra noastră?

Lui Moji Haru nu-i venea să recunoască adevărul. Simțindu-se în încurcătură, a preferat să facă pe neștiutoarea.

— Nu, nu știu nimic. O fi vreo minciună sfruntată… Oamenilor le place să scornească… De fapt, ce vrei să zici?

— Toată lumea vorbește despre asta, firește că și părinții mei sunt la curent… Mama e de-a dreptul disperată și se teme că piciorul n-o să i se mai vindece.

Lui Moji Haru îi bătea inima nebunește.

— De ce?

— N-am habar, răspunse Oyuki și chipul i se întunecă brusc. Zvonul îi scoate din minți pe-ai mei, cu atât mai mult cu cât toate se întâmplă înainte de *O-Bon.* Nu se știe cine a ticluit povestea, dar sunt cu-adevărat neliniștiți. Istorioara fantomei, auzită seară de seară, îi face să-și piardă curajul, chiar dacă ei spun că-i prostească.

Moji Haru îi plângea de milă. Bine că nu știa o seamă de amănunte… de aceea putea vorbi atât de liniștită. În ciuda ispitei de a-i mărturisi totul și a o preveni, îi lipsea curajul. Astfel, s-a limitat la comentarii vagi.

După vacanța de *O-Bon,* Oyuki și-a reluat cursurile, aducând cu ea veşti de ultimă oră.

— Închipuiți-vă, mama și administratorul magazinului au reușit cu greu să-l împiedice pe tata să se retragă din afaceri și să se călugărească. Până la urmă a renunțat.

— Cuuum? Dar ce-a pățit tatăl tău de și-a dorit așa ceva?

În dimineața zilei de 12, preotul templului de familie{102} a venit la Tsunokuniya și, după ce s-a rugat pentru sufletele strămoșilor la altarul din casă, i-a întrebat pe proprietari dacă ei sau rude de-ale lor au avut parte de nenorociri în ultima vreme. O asemenea întrebare n-a făcut decât să-i bage în sperieți și mai rău, dar au tăgăduit că s-ar fi întâmplat ceva. Preotul a tăcut, privindu-i neîncrezător. Văzându-l că-și ia un aer misterios, patronii l-au asaltat cu întrebări. Preotul a sfârșit prin a mărturisi că a zărit trei seri la rând silueta unei fete fantomatice la mormântul familiei Tsunokuniya. A precizat că n-a văzut limpede culoarea și imprimeul chimonoului, dar a avut impresia că erau garofițe pe un fond alb.

Părinții lui Oyuki negau cu încăpățânare că s-ar fi întâmplat vreo nenorocire la ei acasă și i-au oferit preotului o sumă frumușică pentru slujbă. Însă din seara aceea pe Ofuji a durut-o piciorul și mai rău, iar Jirōbei s-a băgat în pat înainte de a se însera, pretextând că nu se

simte bine. În toiul nopții cei doi soți au început să geamă zgomotos, ridicând toată casa în picioare. Din fericire, a doua zi dimineața pe Ofuji o mai lăsase durerea, însă starea lui Jirōbei nu se ameliorase deloc. A rămas în pat jumătate de zi, abia atingându-se de mâncare, iar după-amiază s-a dus totuși la templu. Spre seară, când în fața caselor se aprind luminițele pentru întâmpinarea sufletelor strămoșilor, doar patronul nu a ieșit la poartă.

În a cincisprezecea zi a lunii a șaptea s-au lăsat pe apă bărcuțe din hârtie și bambus cu lumânări aprinse, pentru a călăuzi spiritele morților înapoi în lumea lor. Apoi Jirōbei și-a strigat soția și pe administrator și i-a anunțat că se retrage din afaceri. Vestea a uluit-o nu numai pe patroană, dar și pe administratorul Kinbei, care a cerut lămuriri. Patronul a refuzat să le dezvăluie motivul. Pentru că fusese la templu pe data de 13 la prânz, au crezut că hotărârea lui este consecința întâlnirii cu preotul. Kinbei s-a opus din răsputeri. Nici Ofuji nu voia. L-a implorat să mai aștepte până îi găsește un soț potrivit fiicei lor și până-și vede primul nepot, asta în caz că nu voia cu niciun chip să se răzgândească. Au urmat două ore de lacrimi și rugăminți stăruitoare pentru a-l face să renunțe la alegerea neașteptată.

— Tatăl tău are pesemne motive serioase, mi-a mărturisit mama a doua zi când mi-a relatat discuția, dar ce se întâmplă cu Tsunokuniya dacă-și pune planul în aplicare?

Ascultându-și eleva, Moji Haru a bănuit motivele pentru care patronul voia să se lase de afaceri și să-și radă capul. Preotul i-o fi explicat că asta e karma lui și de-aici dorința de a se călugări și de a scăpa de ranchiuna lui Oyasu. Nu era normal ca soția și administratorul să se opună intenției lui? N-ar fi fost mai bine să se retragă după ce-i găsea fiicei un soț pe măsură și nu să se lase fugărit de o fantomă, ca un laș, nimicind Tsunokuniya cu bună știință? Fiindcă nu-și îngăduia să dea frâu liber propriilor gânduri, Moji Haru s-a mulțumit s-o asculte pe Oyuki în tăcere.

5

Câteva seri mai târziu a venit rândul lui Oyone, la aceeași oră la care Omatsu o întâlnise pe tânăra suspectă și în împrejurări similare, la întoarcerea de la baia publică. Pentru că ploua mărunt, Oyone mergea cu pași iuți, ținând umbrela ceruită puțin înclinată în față. Călcând greșit, i s-a rupt o curelușă de la *ashida*{103}. Îi era imposibil s-o dreagă pe strada întunecată. Se pregătea să-și ia sabotul în mână și să țopăie într-un picior, când s-a trezit cu un chip palid sub umbrelă. Tânăra i-a spus cu voce joasă, dar amenințătoare:

— Tsunokuniya n-o mai duce mult!

Fiind la curent cu aventura lui Omatsu, tânăra Oyone a țipat speriată, a azvârlit sabotul din mână, a renunțat și la celălalt și a ținut-o într-o fugă, în picioarele goale, până la magazin, unde s-a prăbușit fără cunoștință. Tânăra slujnică și-a revenit după ce i-au dat apă și doctorii. Dar peste noapte a făcut febră mare și a delirat, strigând cu intermitențe: „Tsunokuniya n-o mai duce mult!"

Patronii și angajații s-au speriat îngrozitor și au trimis-o la părinți. Văzând-o în palanchin, bârfele vecinilor s-au întețit. Dacă lucrurile mergeau tot așa, cu siguranță că magazinul își pierdea clienții, spre marea îngrijorare a administratorului Kinbei. Din fericire pentru Ofuji, durerea i-a trecut și rana i s-a vindecat, fără să mai fie nevoie să meargă la maestrul drege-oase. Cât despre Jirōbei, vădit nepăsător față de soarta afacerilor, se ruga seara și dimineața în fața altarului strămoșilor.

Pe măsură ce Oyuki îi povestea toate astea, pe Moji Haru au năpădit-o gânduri negre. Mai devreme sau mai târziu, socotea ea, Tsunokuniya avea să-și închidă ușile.

Primele zile din august au trecut firesc, fără neplăceri. Însă pe data de 12 spre seară a luat foc altarul strămoșilor, transformând în cenușă plăcuțele votive și registrul de familie cu datele decedaților. Din fericire, focul s-a iscat devreme și angajații au reușit să-l stingă fără să facă mari pagube. Totuși, faptul că focul a cuprins un asemenea loc din casă a îngrijorat pe toată lumea.

— Vântul a ațâțat flacăra lămpii, explică administratorul Kinbei.

Kinbei ar fi vrut ca întâmplarea să rămână secretă, gândind că e de rău augur să ajungă la urechile vecinilor. Dar s-a găsit careva să trăncănească, iar vestea s-a răspândit cu iuțeala fulgerului. Nemairezistând, Omatsu a cerut să plece la sfârșitul lunii, pretextând că părinții ei sunt bolnavi. În iulie o trimiseseră acasă pe Oyone, iar acum mai pierdeau o slujnică înainte să-i expire contractul. La bucătărie nu mai rămânea nimeni. Din cauza zvonurilor neplăcute, biroul de plasament din apropiere a refuzat să le mai furnizeze mână de lucru.

— În ultima vreme, eu și mama stăm la bucătărie, îi spuse Oyuki profesoarei. Ea nu s-a refăcut complet, așa că mie-mi revine greul. Deocamdată merge, dar o să vină frigul și probabil că durerile o s-o chinuie și mai tare.

Oyuki făcuse introducerea, spunându-i apoi că acesta e motivul pentru care întrerupea lecțiile de *tokiwazu.* Lui Moji Haru i s-au umezit ochii la gândul că sărmana fată, crescută într-o familie prosperă, trebuia să-și piardă timpul cu spălatul vaselor și curățenia bucătăriei.

— Tata nu se mai retrage din afaceri și a renunțat la gândul călugăritului, dar a început iar să se plângă de casă, repetând că n-o

mai suportă. De aceea s-a hotărât să se instaleze provizoriu la templul budist Kotoku. Mama și administratorul au încercat să-l împiedice, folosindu-se de toate argumentele posibile. În zadar! Tata e peste măsură de încăpățânat.

— Nu se mai călugărește?

— Nu se pune problema deocamdată. Am înțeles că el o să îngrijească templul, iar călugării o să-l învețe rugăciuni în momentele lor libere. În orice caz, nu ascultă de nimeni și cred că mama a obosit să mai insiste.

— Dacă stă acolo un răstimp și revine cu inima ușoară, tot e ceva, zise Moji Haru ca s-o liniștească. Poate e mai bine așa. Mama și administratorul se vor ocupa de afaceri mai departe. Atâta vreme cât el are grijă de bani, nu trebuie să vă temeți.

— Dacă n-ar fi Kinbei, nu văd ce s-ar alege de casa noastră, pentru că nu avem decât angajați tineri, fără experiență.

Kinbei, în vârstă de treizeci și cinci de ani, venise la Tsunokuniya când avea unsprezece. Nu supărase niciodată pe nimeni. Este încă celibatar și un bărbat foarte serios. În afară de el, mai lucrau acolo câțiva tineri: Genzō, Chōtarō, Shigeshirō, precum și ucenicii Yūkichi, Minosuke și Rishichi. Două slujnice abia făcuseră față celor zece persoane din casă, cu patroni cu tot. Rămânând singură, lui Oyuki nu-i era ușor să pregătească trei mese pe zi. Moji Haru îi plângea de milă, dar n-avea cum s-o ajute. Venea vremea rece și se gândea cu groază la crăpăturile de pe degetele delicate ale elevei sale.

— Sper totuși că ucenicii îți dau câte o mână de ajutor.

— Yūkichi e singurul, replică Oyuki. Ceilalți nu sunt buni de nimic. Profită de orice clipă liberă ca s-o întindă în fața magazinului sau să-l necăjească pe bietul nostru câine.

— Yūkichi mi se pare într-adevăr foarte serios.

Băiatul era o rudă îndepărtată a administratorului Kinbei. Intrase în serviciul casei tot la unsprezece ani și nu trecuseră decât șase de-atunci. Era voinic pentru vârsta lui, ager la minte și muncea cu sârg, fiind bun la toate. Dintre cei tineri, Chōtarō, de nouăsprezece ani, părea serios. Moji Haru știa că, după ce s-a rănit la cap, a continuat să-și vadă de treburi la fel ca înainte, deși umbla bandajat.

Două zile mai târziu, Jirōbei s-a instalat la Kotoku-ji din Shitaya. Lumea știa că patronul de la Tsunokuniya avea să stea o vreme la templul strămoșilor săi, numai că vecinii au împrăștiat o mulțime de zvonuri, care de care mai șocante – că s-ar fi călugărit sau că ar fi înnebunit…

După data de 10 din luna a noua, diminețile și serile s-au răcorit. Terminând cursurile de dimineață, Moji Haru a simțit nevoia să meargă să se roage la templul închinat Zeiței Soarelui Amaterasu, cu prilejul sărbătorii dedicate ei. În timp ce se schimba, a auzit o voce în

ușa bucătăriei. Ieșind să vadă cine e, servitoarea a zărit o femeie la vreo cincizeci de ani, făcându-i o plecăciune ușoară.

— Domnișoara profesoară este acasă?

Auzind-o, Moji Haru s-a grăbit să-și lege *obi*-ul.

— Sunteți domnișoara profesoară? întrebă necunoscuta, făcând o nouă plecăciune. Știu că nu se cade să vă deranjez pe nepusă masă, dar mi s-a spus că dumneavoastră cunoașteți bine casa Tsunokuniya.

— Da, suntem în relații foarte strânse.

— Am aflat în ce încurcătură au intrat… fără slujnice. Eu locuiesc în Aoyama și aș vrea să mă angajez la ei… dacă le convine o persoană ca mine… N-aș vrea să trec pe la biroul de plasament. Pentru că le-ar da de bănuit dacă m-aș prezenta așa, tam-nisam, m-am gândit să vă cer ajutorul. O recomandare din partea dumneavoastră m-ar ajuta mult. Sunteți amabilă să acceptați?

— Păi…

Moji Haru încerca să câștige timp de gândire. Fără îndoială că la venirea iernii Tsunokuniya urma să aibă mare nevoie de ajutoare. Femeia asta între două vârste nu părea foarte robustă, dar, dacă se instala acolo, reușea ea să le fie de folos cumva, ceea ce i-ar fi permis lui Oyuki să nu se mai ocupe de curățenie și de bucătărie. Prilejul se arăta excelent. Totuși, văzând-o pentru prima oară, Moji Haru s-a codit să-i dea un răspuns. Nu se cădea să recomande o necunoscută – nu-i știa identitatea, firea și antecedentele. Observând că ezită, femeia și-a reluat atacul, cu priviri imploratoare:

— Rugămintea mea neașteptată vă dă probabil de gândit, dar vă rog să mă credeți că nici prin cap nu-mi trece să vă provoc necazuri, iar dacă o să mă angajeze la Tsunokuniya am să vă spun și de unde să luați referințe amănunțite.

— Bine, rămâneți aici puțin. Mă duc să întreb.

Din fericire, Moji Haru era deja îmbrăcată de plecare. A luat-o iute spre Tsunokuniya ca să-i dea patroanei vestea. Propunerea a picat la țanc, pentru că nu se mai descurcau, așa că a rugat-o s-o aducă pe femeie îndată.

— Ne scoateți din mare încurcătură, domnișoară profesoară, grăiră toți în cor, plecându-se cu recunoștință.

Moji Haru s-a întors acasă încântată de fapta ei bună și a revenit la magazin însoțită de așa-zisa Okaku. Văzând-o între două vârste, că știe să vorbească și să se poarte, au angajat-o pe loc.

6

Încă de la începutul perioadei de probă de trei zile, toată lumea a plăcut-o pe Okaku, așa că a primit, pe lângă leafă, casă și masă. Drept

recunoștință, Oyuki i-a dus profesoarei o cutie cu prăjiturele. Moji Haru s-a liniștit auzind că mama fetei o prețuiește pe noua servitoare.

Okaku a vizitat-o și ea pe profesoară ca să-și exprime recunoștința. Între cele două s-au înnodat legături mai strânse și de aceea, ori de câte ori avea de făcut comisioane, Okaku trecea și pe la Moji Haru. După vreo lună de zile în care totul a mers strună, slujnica a venit pe la ea, ca de obicei, numai că la sfârșitul conversației i-a strecurat în șoaptă:

— Nu știu cum să vă mulțumesc pentru încrederea acordată și pentru ajutor, dar nu cred că mai pot rămâne la Tsunokuniya.

— Am auzit că patroana vă place foarte mult, interveni Moji Haru, mirată.

— Doamna e foarte bună cu mine, la fel și domnișoara Oyuki, nu am de ce să mă plâng, numai că…

S-a întrerupt brusc. Asaltată cu întrebări, Okaku a încheiat prin a povesti că patroana întreține legături indecente cu administratorul Kinbei, celibatar la o vârstă destul de înaintată.

— Imposibil! strigă Moji Haru.

Okaku a precizat că are dovezi, că i-a văzut cu ochii ei strecurându-se pe furiș în magazie sau într-o cămăruță de la etaj, adăugând cu un oftat:

— Asemenea legătură interzisă n-are cum să treacă neobservată multă vreme. Dacă se ivesc necazuri, lumea o să creadă că eu i-am codoșit… și mi se pare foarte grav.

Conform legilor de-atunci, cine intermedia o legătură amoroasă între soția patronului și un slujitor se putea aștepta să fie condamnat la moarte. Firește că Okaku se temea să mai muncească la Tsunokuniya. Cerând să plece, ieșea singură din situația periculoasă de posibilă codoașă, ceea ce nu rezolva însă problema patroanei și a administratorului.

Presupunând că istorioara se adeverea, nu mai exista nicio îndoială că scandalul avea să ducă la prăbușirea afacerii. Moji Haru a pălit, socotind relația dintre cei doi chiar mai nenorocită decât blestemul fantomei.

Nu-i venea totuși să creadă orbește în cele povestite de Okaku, așa că i-a închis gura și a trimis-o la plimbare. Chinuită de cele auzite, nu se putea scutura de îndoiala ce o măcina. Oyuki îi spusese că tatăl ei se retrăsese de bunăvoie la templu… Să-l fi păcălit oare cei doi ca să-l alunge din casă? Sau demonul ce pusese stăpânire pe patroana de peste cincizeci de ani – soție virtuoasă în aparență – să se fi datorat blestemului fantomei?

Moji Haru trăia cu impresia că spiritul moartei se răzbuna sub diverse forme, având ca unic scop ruinarea casei Tsunokuniya. Însă aceasta era doar o simplă bănuială de-a ei, pe care n-o putea dezvălui

oricui, la întâmplare, și nici prin cap nu-i trecea s-o tragă de limbă pe Oyuki.

Okaku a venit să-i spună profesoarei că patroana nu e de acord cu plecarea despre care îi vorbise în urmă cu câteva zile.

— Nu știu ce să mă fac, zise slujnica, stăpâna nici nu vrea să mă asculte. „Dacă te nemulțumește leafa”, mi-a spus ea, „o să-ți dau cât dorești și o să-ți cumpăr un chimono la sfârșit de an. Te rog să mai rămâi cel puțin până încep căldurile anul viitor. Te vom trata cum se cuvine.”

Cu toată bunăvoința arătată, Okaku se văicărea că nu mai rezistă acolo. Oyuki i-a confirmat lui Moji Haru spusele slujnicei, subliniind că mama sa era foarte mulțumită de femeie și nu pricepea defel ce o face să se retragă din slujbă.

Fata nu-i lăsase impresia că ar fi aflat vreun secret. Or, Moji Haru se temea de povara tainei de la Tsunokuniya, dezvăluită de servitoare, mai ales că pusese o vorbă bună pentru angajarea ei. Își simțea sufletul năpădit de tristețe.

În ciuda grijilor, timpul s-a scurs fără alte neplăceri până la începutul lunii a douăsprezecea. Zilele reci se succedau și grindina îi mai speria când și când.

În ziua a patra, la ora opt dimineața, Kanekichi a bătut la poarta cu zăbrele a lui Moji Haru.

— Domnișoara profesoară, v-ați sculat?

— A, domnul tâmplar! După cum vedeți, și eu am ore de dimineață… Sunt atâtea de făcut la sfârșit de an!

— Dacă v-ați trezit așa devreme, probabil că ați aflat ce s-a întâmplat la Tsunokuniya…

— Nu, au pățit ceva? întrebă Moji Haru, întinzându-și gâtul peste *hibachi*.

— Mi se pare de necrezut! exclamă el așezându-se. A pufăit din pipă și a continuat: Patroana și administratorul s-au spânzurat în magazie.

— Nuuu!

— Din păcate, așa e. Nici eu nu mai înțeleg nimic. Sunt de-a dreptul șocat.

Dulgherul și-a scuturat pipa lungă de marginea *hibachi*-ului. Moji Haru s-a făcut albă ca varul la față.

— E vorba cumva de dublă sinucidere? întrebă ea aproape șoptit.

— Păi… așa se zice, rosti el pe un ton atotștiutor. Nu cred că au lăsat vreun cuvânt sau un bilet care să lămurească gestul, dar când un bărbat și o femeie de bună credință mor împreună, nu poate fi vorba decât de îndrăgostiți sinucigași.

— Și cum rămâne cu diferența mare de vârstă?

— Exact, cu atât mai greu de înțeles. Nu vreau să-mi vorbesc de rău clienții, dar patroana asta nu mi-a făcut niciodată impresie prea bună.

Sunt convins că i-a strecurat soțului puzderie de idei ca să se descotorosească de fiica lor adoptivă, Oyasu, după cum v-am povestit deja. O fi blestemul fetei… În orice caz, la Tsunokuniya e mare agitație! Cu doi morți în același timp e cam greu să ții lumea departe! Am auzit că au trimis după soț la tempu, se iau probe… Toată casa e răvășită și-i o vânzoleală de nedescris. Fiind clienți de-ai mei, m-am dus azi-dimineață să dau o mână de ajutor… Am găsit acolo doar fata și angajații, care nici nu știu încotro s-o apuce și pe ce să pună mâna.

— Of! Ce rău îmi pare!

Moji Haru a oftat din rărunchi, amintindu-și de povestea lui Okaku. Însă era prea târziu ca să mai îndrepte lucrurile.

— S-a terminat cu examinarea cadavrelor?

— Nu, asta făceau când am plecat. Mi-a fost rușine să casc gura pe-acolo în asemenea momente, așa că am plecat și o să mă întorc mai târziu.

— Atunci o să merg și eu puțin mai târziu. O vizită de condoleanțe e nepotrivită în astfel de împrejurări, dar nici nu mă pot preface că nu știu nimic.

— Adevărat! Cu atât mai mult cu cât chiar dumneavoastră, domnișoară profesoară, ați condus spiritul lui Oyasu spre casă.

— Vă implor, nu mai spuneți asta! Lui Moji Haru i se înnodau lacrimile în gât. Cu ce-am greșit pe pământul ăsta ca să merit o asemenea acuzație?!

Kanekichi a stat de vorbă cu profesoara de *tokiwazu* mai bine de o oră. Moji Haru a ieșit pe furiș la poartă și i-a auzit pe vecini bârfind de zor. În fața magazinului Tsunokuniya se adunase deja lume multă care trăgea cu ochiul înăuntru. Se înnorase de dimineață și parcă tot cerul încărcat de zăpadă coborâse, atârnând greu deasupra orașului.

— Vai de mine, câtă hărmălaie!

Moji Haru a întors capul și l-a zărit pe Tsunekichi, al cărui teritoriu de investigații se întindea chiar până acolo. Koemon se retrăsese practic din activitate, iar fiul său îi luase locul. Cam greu de închipuit ca anchetator un tânăr de douăzeci și cinci sau douăzeci și șase de ani, calm, cu trăsături fine și un chip alb ca de păpușă – de unde și porecla Tsune-frumușelul.

Chiar dacă practică o meserie nu prea îndrăgită de semeni, omul e om, și pentru că acum era vorba de Tsune-frumușelul… Neobișnuită cu bărbații tineri, Moji Haru s-a îmbujorat și l-a salutat timidă, acoperindu-și gura cu marginea mânecii.

— Ce frig s-a lăsat, domnule inspector!

— Frig rău… dar mai dureros este ce s-a întâmplat!

— Da, așa e. Au isprăvit cu examinarea cadavrelor?

— Da, domnii se vor retrage îndată. Știți, aș avea și eu niște întrebări, așa că voi reveni mai târziu.

— Vă stau la dispoziție.

Tsunekichi s-a îndreptat spre Tsunokuniya. Moji Haru a intrat fuga în casă, dorind să-și schimbe chimonoul și să-și înnoade alt *obi.* Apoi a umplut *hibachi*-ul cu cărbuni. În ciuda temerilor ce o stăpâneau în legătură cu posibilul ei amestec în evenimentul nenorocit, nu o deranja absolut deloc venirea tânărului anchetator.

7

— Sunteți acasă, domnișoara profesoară? strigă Tsunekichi din poartă, două ore mai târziu.

Moji Haru i-a ieșit grăbită în întâmpinare, manifestându-și nerăbdarea de a sta de vorbă.

— Vă rog să mă scuzați… nu strălucește de curățenie la mine… Poftiți înăuntru!

— N-am să vă deranjez mult.

În timp ce tânărul anchetator își scotea *zōri* și se pregătea să intre, Moji Haru i-a șoptit ceva servitoarei, care a dat fuga până la cel mai apropiat magazin.

— Intru direct în subiect. Fiica familiei Tsunokuniya este eleva dumneavoastră, nu-i așa? Prin urmare, mai treceți pe-acolo?

— Da… Chiar am să merg puțin mai târziu.

— A, bun. Cu riscul să socotiți întrebarea mea cam naivă, n-aveți totuși idee ce s-a întâmplat? Eu n-am de gând să înghit pe nerăsuflate povestea sinuciderii din dragoste. Mi se pare mult mai încâlcită situația. Administratorul Kinbei era om serios, nici vorbă de genul care să-și seducă patroana. Și apoi, diferența de vârstă… îi putea fi mamă! Au murit ei cam în același timp, dar nici vorbă de dublă sinucidere din dragoste. Sunt sigur că s-a întâmplat altceva, mult mai grav. Mă scoate din sărite că ancheta s-a împotmolit. N-au mai rămas decât angajații și fiica cea mică a patronilor, asta înseamnă că nu prea am pe cine interoga. N-aș vrea să vă tulbur liniștea, dar îmi spuneți și mie dacă observați ceva?

— Bineînțeles. Probabil că ați auzit și dumneavoastră zvonurile cutremurătoare pe seama casei…

— Da, oribile. Am înțeles că magazinul se duce de râpă.

— Exact. Eu nu sunt la curent, dar lumea vorbește că fantoma lui Oyasu, fiica adoptivă, a blestemat casa.

— Fiica adoptivă? Nu știam… De fapt, ce-a pățit acea Oyasu?

Văzându-i interesul, Moji Haru s-a entuziasmat, dorind din suflet să-l ajute să dezlege enigma. I-a istorisit cu lux de amănunte povestea fiicei adoptive, așa cum i-o spusese Kanekichi. Apoi a adăugat, cu spaimă în glas, că o tânără a urmărit-o într-o seară pe când se întorcea

de la templu… probabil stafia lui Oyasu. Tsunekichi ascultă cu multă atenție, cerând lămuriri despre fata fantomatică – vârsta, fizionomia, îmbrăcămintea – încercând să rețină totul și să facă legături în mintea lui.

— M-am lămurit, domnișoara profesoară. Vă mulțumesc pentru amănunte, nu fusesem informat.

Menajera a adus gustarea, Moji Haru, sakeul.

— Vă rog să nu vă deranjați pentru mine, spuse Tsunekichi, vădit stânjenit.

— Nu-i niciun deranj. Nu avem mare lucru… Vă rog să luați o gură de sake, suportați mai ușor frigul.

— Dacă insistați…

În timp ce beau, față-n față, Moji Haru a înșirat tot ce știa, mărturisindu-i cinstit că a recomandat-o pe menajera Okaku la Tsunokuniya. Amănuntul l-a uluit pe anchetator. A pus ceșcuța cu sake deoparte și s-a cufundat în gânduri. După o oră, a părăsit încăperea, spre regretul profesoarei care l-ar mai fi reținut.

— Mai am o grămadă de treburi și nu-mi permit să mă amețesc. Am să revin.

Conform obiceiului, a învelit într-o hârtie elegantă câteva monede. Pentru că Moji Haru l-a refuzat politicos, a pus banii pe masă. Încă mai cădea grindină. Tsunekichi s-a întors la Tsunokuniya și l-a chemat afară pe dulgherul Kanekichi, menționând că are ceva de discutat cu el. L-a rugat să-i spună povestea lui Oyasu. Apoi, de la Okaku a vrut să afle amănunte despre relația dintre patroană și administrator. Femeia a declarat, așa cum îi spusese și profesoarei de *tokiwazu*, că i-a văzut cu propriii ei ochi întâlnindu-se pe furiș și a insistat asupra faptului că era nou angajată și cu nimic implicată în toată afacerea. Terminând cu interogatoriile, Tsunekichi s-a dus la biroul din Hacchōbori. Polițiștii de-acolo susțineau că ar fi vorba de dublă sinucidere din dragoste și conduceau ancheta pe o pistă greșită. Totuși, adulterul dintre un patron și un angajat fiind considerat la vremea aceea o infracțiune gravă, au primit ordin să continue cercetările și să dea atenția cuvenită oricărui amănunt. Tsunekichi n-a menționat povestea fantomei în fața colegilor, însă a subliniat că mai sunt lucruri neclare și dorește să aprofundeze investigațiile. S-a retras cu scuzele de rigoare și s-a oprit direct la Hanshichi din Kanda cu intenția de a se sfătui cu el.

Cortegiul funerar al fostei patroane pleca de la Tsunokuniya a doua zi. Nefiind permisă organizarea unei ceremonii budiste oficiale în condițiile sinuciderii împreună cu un amant, au așteptat înserarea ca să scoată sicriul lui Ofuji. Moji Haru s-a mulțumit cu o vizită de condoleanțe, iar vecinii s-au comportat destul de discret. În afară de dulgherul Kanekichi, doi ucenici din magazin și un reprezentant al

familiei, puțini dintre ei s-au încumetat s-o însoțească pe ultimul drum. Deși nu erau de acord cu gestul patroanei, oamenii bombăneau că nu i se cuvin asemenea funeralii jalnice unei femei mai bogate decât și-ar fi putut cineva închipui. Ca să nu se expună privirilor indiscrete, Jirōbei, soțul, s-a închis în camera lui. Gurile rele spuneau că mai stă doar până la slujba de ziua a șaptea și apoi se întoarce la templu.

Patroana și administratorul au părăsit lumea asta împreună, așa că n-a mai rămas decât tânăra Oyuki. „Cine o să conducă magazinul dacă nu mai e nici tatăl ei?" se întrebau vecinii. Moji Haru tremura de frica blestemului fiicei adoptive, temându-se totodată de prăbușirea familiei Tsunokuniya.

După a șaptea zi, Jirōbei n-a plecat totuși de acasă. Se zvonea că evenimentele l-au dat atât de rău peste cap, încât s-a îmbolnăvit și a zăcut în pat încă din ziua funeraliilor. Magazinul nu mai funcționa, practic, doar vreo două rude ocupându-se de menaj.

Trei zile mai târziu, o colegă de-a lui Moji Haru, care își practicase meseria în cartierul Shiba, a murit pe nepusă masă. Profesoara de *tokiwazu* a făcut o vizită de condoleanțe familiei îndurerate și, la plecare, a constatat că era deja opt seara. Catastrofele se țineau lanț, iar ea se simțea mai abătută ca oricând. Intenționase să plece mai devreme, dar timpul s-a scurs pe nesimțite, iar acum avea inima cât un purice la gândul că trebuie să treacă pe lângă helești cel mare de la poalele colinei Sanno, în care se spunea că sălășluiesc *kawa-usō*{104}. În zilele noastre, lumea nu se mai teme de asemenea animale, dar la vremea aceea… Amintindu-și de fantoma care o urmărise, Moji Haru nu-și putea stăpâni tremurul. Sub cerul fără lună, rece și acoperit de nori, țipătul glacial al unei gâște sălbatice a răsunat straniu prin trestiile pălite de frig. Tresărind până și la zgomotul propriilor saboți, și-a strâns mânecile chimonoului la piept și a grăbit pasul, când a auzit niște pași apropiindu-se în fugă. Din cauza beznei, cele două s-au ciocnit. Moji Haru a înțepenit de spaimă. Cealaltă țipa, gâfâind:

— Veniți repede, s-a petrecut ceva îngrozitor!

— A, Oyuki, tu erai! exclamă Moji Haru, uimită la culme.

— Doamna profesoară! V-am întâlnit la ţanc! Veniți repede! Inima profesoarei bătea cu putere.

— Ce s-a întâmplat?

— Chōtarō și Yūkichi care lucrau la noi…

— Tinerii ucenici? Ce-au făcut?

— Cu un cuțit de bucătărie…

— S-au bătut?

Moji Haru n-o vedea pe Oyuki prea bine pe întuneric, dar o simțea cum tremură.

Cu răsuflarea tăiată, nefiind în stare să mai scoată o vorbă, Oyuki a

îngenuncheat și s-a agățat de picioarele profesoarei sale.

— Hai, curaj! o îndemnă Moji Haru, ajutând-o să se ridice. Unde-s băieții?

— Nu știu… acolo…

Era beznă și Moji Haru nu-și putea face o idee cât de mică de direcția indicată. Încerca să distingă siluetele la licărirea apei, dar nici urmă de băieți. Neavând încotro, a început să strige:

— Hei! Chō-*san,* Yū-*san,* sunteți pe-aici? Unde sunteți? Niciun răspuns. Cuprinsă de groază, Moji Haru a prins-o pe Oyuki de mână și au luat-o la goană, cât le-au ținut picioarele, spre o luminiță din depărtare.

8

Abia după ce-a ajuns acasă, gâfâind, a respirat și Moji Haru ușurată. Oyuki era lividă. Văzând-o gata să se prăbușească iarăși, a tras-o repede în casă și i-a dat apă și doctorii aflate la îndemână. După ce și-a mai revenit, a pus-o să-i povestească ce i s-a întâmplat.

Când Oyuki a ieșit în fața magazinului, a apărut Chōtarō, care a rugat-o să-l urmeze sub pretextul că are ceva să-i spună. Se afla așadar împreună cu el pe stradă, fără niciun motiv de spaimă. În clipa aceea el a scos un pumnal, i l-a fluturat prin fața ochilor și i-a ordonat să-l însoțească în tăcere. Paralizată de spaimă, având lama aceea îndreptată spre ea, n-a scos un țipăt. În ciuda caselor situate de o parte și de alta a străzii, era îngrozită că cel mai mic strigăt de ajutor o putea costa viața. De aceea s-a lăsat târâtă până la helești, cu capul băgat între umeri.

Ajungând într-un loc pustiu, Chōtarō i-a cerut să-i fie nevastă. Uluită și amuțită, Oyuki nu s-a priceput să reacționeze în vreun fel. Chōtarō a început s-o chinuie, amenințând-o cu moartea dacă refuza, spunându-i c-o azvârle în helești și apoi se aruncă și el, iar lumea o să creadă că s-au sinucis din dragoste, înnebunită de spaimă, Oyuki l-a implorat s-o cruțe, dar el părea surd la rugămințile ei. Când s-a simțit la capătul puterilor, s-a ivit ucenicul Yūkichi, care îi urmărise. S-a repezit la Chōtarō cu un cuțit de bucătărie și au început să se bată. Oyuki a profitat și a fugit în căutare de ajutor însă, fiind speriată, a greșit direcția, luând-o în sens opus. Așa se face că s-a ciocnit de Moji Haru care se întorcea acasă.

Moji Haru n-a mai pierdut o clipă. A plecat repede la Tsunokuniya să le dea de veste celor de-acolo, năucindu-i pur și simplu. Doi angajați tineri, însoțiți de doi ucenici, au înhățat iute niște felinare și s-au îndreptat către locul încăierării. I-au găsit pe Chōtarō și pe Yūkichi plini de sânge, nemișcați, în mijlocul trestiilor. După două-trei

tăieturi superficiale, își abandonaseră armele și se luptaseră corp la corp, pentru că zăceau încleștați, prăbușiți în helești. Nu se răniseră grav, însă, din nefericire, Chōtarō căzuse cu capul înainte într-un loc periculos de adânc și se sufocase cu mâl. Yūkichi era și el pe jumătate mort, dar și-a revenit după ce l-au îngrijit.

I-au mulțumit cu toții lui Moji Haru că au adus-o pe Oyuki nevătămată. Dorind să povestească evenimentele și unei persoane din afara casei, Moji Haru s-a dus la anchetatorul Tsunekichi.

— Fiind vorba de un deces, s-ar putea să fi aflat ce s-a întâmplat, dar am socotit că e mai bine să vă anunț și eu…

— O, vă mulțumesc mult! spuse Tsunekichi, pregătindu-se imediat de plecare. Ce idee bună ați avut! Mă duc acolo îndată. Am pus cap la cap una, alta… și lucrurile au început să mi se limpezească. O să mă revanșez față de dumneavoastră…

Moji Haru se așteptase la asemenea reacție și se simțea mulțumită. Dorința de a da o mână de ajutor la desfășurarea anchetei a făcut-o să uite de fantomă… sau, oricum, nu se mai temea atât de tare.

Tsunekichi a pornit spre Tsunokuniya. După ce s-a convins că rănile lui Yūkichi – una la mâna dreaptă și cealaltă la umărul stâng – nu sunt grave, l-a dus la secția de cartier, purtându-se blând din cauza stării lui de slăbiciune.

— Bravo, ucenicule, ai făcut treabă bună! Ai salvat-o pe fiica patronului cu prețul vieții tale. S-ar putea ca autoritățile să-ți răsplătească gestul. Dar cum de-ai pornit după Chōtarō cu un cuțit în mână? L-ai văzut amenințând-o pe fată?

În ciuda faptului că părea complet vlăguit, Yūkichi a răspuns prompt:

— Da, l-am văzut. Când Chōtarō a ridicat lama la Oyuki, târând-o după el cu forța, mi-am dat seama imediat că nu rezolv nimic dacă fug după el cu mâna goală și de aceea am luat un cuțit mare din bucătărie. I-am ajuns la helești.

— Bun, de acord. Însă ce mă uimește pe mine e că n-ai spus nimănui nimic când ai descoperit intențiile lui Chōtarō. Ciudat, nu? că ai pornit singur în urmărirea lui doar cu un cuțit.

Yūkichi tăcea.

— Aici e cheia comportării tale, insistă Tsunekichi pe un ton de reproș. Ar fi două motive: fie te așteptai la o răsplată, fie ești pe cale să devii și tu asasin. E un moment important, gândește-te bine și răspunde calm.

Yūkichi continua să tacă.

— În cazul ăsta, am să vorbesc eu. Îl urai pe Chōtarō. Nu mă îndoiesc o clipă de bunele tale intenții de a o salva pe fiica patronului, dar și tu voiai să scapi de el. Aveai motivele tale, nu-i așa? Hai, spune clar!

— E adevărat… aveți dreptate, vă rog să mă scuzați, recunoscu Yūkichi cu mâinile împreunate a iertare.

— E mai bine să spui adevărul. Și-acum, mărturisește de ce țineai să te descotorosești de Chōtarō. Aveai ceva împotriva lui?

— Da, mi-era dușman…

— Dușman? Adică? A, da, ești rudă cu fostul administrator.

— Da, Kinbei m-a ajutat să mă angajez la Tsunokuniya.

— Iar dușmanul lui Kinbei… După părerea ta, Chōtarō l-a ucis pe Kinbei? întrebă Tsunekichi, tatonând terenul.

— Păi, eu așa cred, răspunse ucenicul ștergându-și lacrimile.

Când Tsunekichi i-a cerut o dovadă, Yūkichi i-a zis că nu poate dovedi concret, dar că ruda lui nu era bărbatul care să fi întreținut legături necuviincioase cu patroana. Când i-au găsit corpul neînsuflețit în magazie, el s-a îndoit profund de moartea lui Kinbei prin spânzurare. Cineva l-a transportat acolo după ce l-a strangulat, băga mâna-n foc pentru asta. Dar, în lipsă de dovezi, s-a hotărât să păstreze tăcerea.

— Sunt mulți angajați la Tsunokuniya. De ce l-ai bănuit tocmai pe Chōtarō?

Yūkichi a explicat că în după-amiaza zilei precedente, Chōtarō a făcut o glumă proastă pe seama fetei patronului și, pentru că i s-a părut cu totul nepotrivită, Kinbei l-a dojenit aspru în gura mare. Băiatul s-a ridicat, dar, înainte de a ieși cu capul plecat, i-a aruncat administratorului o privire ucigătoare. Ochii lui pătrunzători și plini de ură se întipăriseră adânc în amintirea lui Yūkichi.

Întâmplarea nu putea servi drept probă oficială, iar Yūkichi și-a înfrânt dușmănia până în momentul în care odiosul Chōtarō a amenințat-o direct pe fata patronului, obligând-o să-l urmeze. Yūkichi, în vârstă de numai șaisprezece ani, n-a mai răbdat și s-a hotărât într-o fracțiune de secundă să-l ucidă pe Chōtarō ca s-o salveze pe fată.

— Bravo! îl încurajă Tsunekichi, mulțumit. Îngrijește-ți rănile și așteaptă câteva zile, o să mai vorbim! Vezi să nu faci vreun gest necugetat. Kinbei mai avea și alți dușmani. O să am grijă să-l răzbun, tu să stai cuminte.

— Vă mulțumesc din suflet, spuse Yūkichi, înclinându-se adânc și ștergându-se la ochi.

Tsunekichi a cerut unui funcționar municipal să-l conducă pe băiat acasă, cu blândețe. El a pornit spre Tsunokuniya. Trecând prin fața casei lui Moji Haru, i-au ajuns la urechi niște urlete. S-a oprit fără să vrea și tocmai se pregătea să asculte despre ce e vorba, când o femeie a țâșnit pe alee dinspre bucătărie. După ea, o alta, amenințând-o cu un obiect ascuțit. Tsunekichi i-a sărit în față ca să-i blocheze trecerea, dar diavolița s-a aruncat asupra lui. A făcut trei mișcări până când a reușit să-i ia arma din mână.

— Okaku! strigă el. Sunt în misiune!

Recunoscându-l pe angajatul shōgunatului, femeia s-a smucit să scape și a luat-o la fugă spre capătul aleii, urmată de Tsunekichi. Încolțită, nu-i rămânea decât să accepte ideea morții. S-a aplecat peste marginea fântânii din apropiere și, cu o mișcare agilă, s-a aruncat cu capul înainte.

Ajutată de locatarii clădirii lungi, Tsunekichi a reușit s-o scoată, dar nu mai respira. Anchetatorul a înțeles pe dată că e vorba de slujnica angajată la Tsunokuniya la recomandarea profesoarei. Femeia bătuse la ușa bucătăriei, pretextând că are să-i spună ceva important. Neștiind cine putea veni la o oră atât de târzie, Moji Haru s-a dus la ușă, îmbrăcată în chimonoul de noapte. În clipa aceea Okaku s-a repezit la ea cu o lamă de ras, reproșându-i că trăncănise prea mult și că din cauza asta îi descoperiseră antecedentele îndoielnice.

— Mă cam așteptam la așa ceva, dar bine că nu v-a rănit, se bucură Tsunekichi.

La Tsunokuniya se înregistraseră doi morți: patroana și administratorul. După nici zece zile, alți doi: Chōtarō și Okaku. Astfel, după cum tânărul anchetator avea să înțeleagă puțin mai târziu, socotelile se încheiaseră.

9

Okaku a strangulat-o pe patroană în somn, iar Chōtarō a procedat la fel cu administratorul, așa cum presupusese tânărul Yūkichi. Complicii au transportat apoi cadavrele pe ascuns până la magazie și au lăsat să se creadă că cei doi se spânzuraseră.

Hanshichi din Kanda și Tsunekichi de la biroul de detectivi Kiribatake au arestat cinci persoane: două rude ale familiei de la Tsunokuniya – pe Jūemon Ikedaya, care ținea un magazin în Shitaya, și pe Yaheiji Ōmasuya, ale cărui afaceri se desfășurau în Asakusa; două persoane fără adăpost – Kumakichi și Gensuke; și o fată de la un bordel, Okane. În ce-i privește pe preotul de la templul strămoșilor casei Tsunokuniya și pe călugărul-cerșetor, autoritățile religioase s-au ocupat de pedepsirea lor. Așa s-au rânduit toate.

Ar trebui să fac următoarele precizări ca să clarific întreaga situație.

Cei doi negustori, Jūemon Ikedaya și Yaheiji Ōmasuya, au complotat cu preotul ca să-și însușească averea casei Tsunokuniya, ale cărei afaceri mergeau chiar mai bine decât se părea. Jirōbei, patronul, regreta din tot sufletul că o alungase cu atâta cruzime pe fiica adoptivă, Oyasu, provocându-i moartea violentă. Încetarea din viață la aceeași vârstă a moștenitoarei sale Okiyo îl amărâse atât de tare, încât simțise nevoia să apeleze la preotul său. Aici se află originea

proiectului diabolic condus din umbră de cei doi negustori. Complicitatea preotului budist i-a ajutat să inventeze povestea fantomei lui Oyasu ca să tulbure liniștea familiei Tsunokuniya.

Nu știu cine ar mai pune acum la cale un plan atât de încâlcit. Însă în vremurile acelea, niște nemernici s-au gândit la o lovitură iscusită. Mai întâi au răspândit vestea blestemului unei fantome, sugerându-i între timp preotului să-l înspăimânte pe Jirōbei până când acesta renunța la afaceri, iar ulterior să-l sechestreze la templu. Astfel, era obligat s-o mărite pe Oyuki, acceptându-l ca ginere și succesor pe fiul mai mic al lui Jūemon Ikedaya. Un asemenea plan fiind greu de realizat doar cu niște negustori aparent cinstiți și un preot budist, au apelat la serviciile lui Kumakichi și Gensuke, doi vagabonzi fără adăpost, care hoinăreau între Asakusa și Shitaya.

O femeie pe nume Okane a jucat rolul fantomei lui Oyasu. Lăsa impresia unei tinere inocente de șaptesprezece sau optsprezece primăveri, dar în realitate avea douăzeci și două și era unsă cu toate alifiile. Nerușinata naibii ajunsese să colaboreze cu ei la îndemnul lui Kumakichi. Acesta și prietenul său, Gensuke, pândeau cu regularitate în apropiere de Tsunokuniya, ținând sub observație orice mișcare. Așa au descoperit-o și pe Moji Haru, profesoara de *tokiwazu,* știind exact că se roagă la templul Nori-no-uchi. I-au cerut lui Okane s-o aștepte la lăsarea serii pe drumul de întoarcere și să-i joace festa fantomei îmbrăcate în *yukata* imprimat cu garofițe. Însă vicleșugul a eșuat deoarece Moji Haru s-a abținut de la trâmbițarea întâlnirii suspecte. Drept urmare, au schimbat strategia și au plasat în fața casei Tsunokuniya un călugăr-cerșetor îndoielnic, lui Okane revenindu-i sarcina să amenințe toate slujnicele care se întorceau de la baia publică.

În cele din urmă, complotiștii au reușit să-l sechestreze pe Jiróbei la templu. Patroana și administratorul s-au ținut însă tari pe poziții și tactica nemernicilor nu se dovedea cu folos. Fierbând de nerăbdare, s-au gândit să apeleze la Okaku, mătușa lui Okane, care s-a angajat la Tsunokuniya. Ea pândea prilejul să-i elimine pe patroană și pe Kinbei – sarcină destul de grea pentru o singură persoană. De aceea l-a momit și pe tânărul Chótaró, îndrăgostit de Oyuki. Ucenicul a sfârșit prin a trece de partea răufăcătorilor, având promisiunea că se va însura cu fiica patronului în cazul în care planul le reușește. Okaku a răspândit vestea legăturii necuviincioase dintre patroană și administrator, iar cei doi complici așteptau momentul potrivit ca să scape de ei. Învăluind crima dublă într-o sinucidere din dragoste, au reușit să păcălească vecinii și să-i pună pe anchetatori pe o pistă greșită.

Până aici totul a decurs bine, dar, când nenorociții și-au dat seama că Tsunekichi de la Kiribatake le-a mirosit secretul, au început să se ngrijoreze. După ce a ascultat istorioara lui Moji Haru și sfaturile

prețioase ale lui Hanshichi, care intuise ceva necurat în legătură cu Okane, tânărul anchetator a dorit să afle mai multe despre identitatea și antecedentele renumitei fantome. Cercetările au scos la iveală că fura de prin magazine și escroca bărbați, luându-și un aer de fată inocentă. La ideea că putea foarte bine să fie suspecta, a ordonat subalternilor să-i verifice trecutul. Astfel au descoperit că s-a înființat recent la o cârciumă din Asakusa, unde l-a întâlnit pe Jūemon Ikedaya, un fel de rudă mai îndepărtată cu Tsunokuniya. Ea l-a dus pe Kumakichi la magazinul lui Ōmasuya, și el rudă cu Tsunokuniya, ca să împrumute bani pentru jocuri de noroc. Bănuielile s-au tot adunat și, fără niciun fel de formalități, Hanshichi l-a arestat pe Kumakichi. Ticălosul nu s-a lăsat impresionat și n-a suflat o vorbă.

Cu mărturisiri sau fără, auzind de arestarea unuia dintre ei, conspiratorii și-au pierdut încet-încet cumpătul. Gensuke s-a grăbit să se ascundă. Când vestea a ajuns la Tsunokuniya, Okaku și Chōtarō s-au speriat îngrozitor. În urma investigațiilor, s-a descoperit că Okaku o îmbrobodise pe menajera lui Moji Haru ca s-o facă să vorbească și astfel a aflat că profesoara îi destăinuise totul anchetatorului Tsunekichi. Cu dibăcia ei bine-cunoscută, Okaku s-a arătat nepăsătoare, păstrându-și sângele rece. Spre deosebire de ea, Chōtarō a luat hotărârea disperată s-o răpească pe Oyuki, amenințând-o cu moartea, numai că tentativa lui s-a soldat cu eșec din cauza lui Yūkichi. Băiatul a murit, înecându-se în iaz.

Ajungându-se în acest punct, nici măcar Okaku nu și-a mai păstrat calmul. Dacă ar fi dispărut fără să lase urme, probabil că ar fi scăpat. Însă dată fiind condiția ei socială și vârsta, capul n-a dus-o decât la răzbunare pe profesoara de *tokiwazu*, urând-o din tot sufletul, chiar dacă nu știa exact ce vorbise cu frumușelul detectiv invitat acasă. Okaku și-a închipuit fără îndoială că, bând și glumind cu tânărul bărbat, Moji Haru îi divulgase taine legate de ea și de complici. A mers la Moji Haru cu intenții rele: fie s-o omoare, fie doar s-o desfigureze. Însă tocmai această vizită i-a adus pierzania. Morții nu vorbesc, și de aceea nu s-au știut niciodată adevăratele ei motive. Ele se pot deduce numai din derularea firească a evenimentelor.

Uneltitorii au mărturisit toate păcatele. Pe Gensuke l-au arestat pe când se afla la niște prieteni din Senju, cartier foarte popular din Edo. Negustorii și totodată principalii vinovați Ikedaya și Ōmasuya au fost condamnați la moarte, iar preotul și Okane, trimiși în exil pe o insulă îndepărtată. Au fost pedepsiți aspru și ceilalți complici.

Astfel s-a sfârșit teribila poveste cu fantome, dar aș vrea să mai menționez că anul următor au avut loc două nunți: la Kiribatake și la Tsunokuniya. Tsunekichi s-a căsătorit cu Moji Haru, iar Yūkichi cu Oyuki. Anchetatorul avea douăzeci și șase de ani, iar profesoara, douăzeci și șapte; ucenicul, șaptesprezece, iar Oyuki, optsprezece.

Ceremonia propriu-zisă a celui de-al doilea cuplu a fost amânată un an de zile din cauza doliului. Numai că, așa cum remarcase Kanekichi, dulgherul, cele două cupluri împărtășeau un element comun: soția mai în vârstă decât soțul. Așa le-o fi fost soarta.

— Ce părere ai? E destul de complicat, conchise Hanshichi râzând. Am subliniat deja că strategia lor a fost întortocheată și a durat mult, iar contemporanii noștri ar considera-o probabil ridicolă. Trebuie să recunoaștem că oamenii se dovedeau foarte răbdători în trecut. Și-apoi era foarte greu de câștigat un ban. Luând în considerare toate clădirile auxiliare și terenurile, averea casei Tsunokuniya se ridica la două sau trei mii de *ryō*, o sumă imensă la vremea aceea. Nu era deloc simplu să te căpătuiești cu atâția bani deodată pornind de la un plan banal. De aceea și-au bătut capul, pierzând o grămadă de timp. Ar fi pus cu siguranță mâna pe o avere uriașă dacă le-ar fi reușit planul. Oamenii de altădată nu cunoșteau genul de viclenii care să le permită înființarea unei firme fictive, după care să umple rubricile de publicitate și să scoată un profit de câteva sute de mii de *yeni* fără mare efort.

Ca să procure necinstit doar o sută de mii de *yeni*, răufăcătorii din istorioara noastră s-au dat de ceasul morții să pună la punct un plan tare încâlcit. Dacă stăm și ne gândim bine, răufăcătorii din trecut erau poate mai cinstiți în adâncul sufletului lor decât oamenii de bine din zilele noastre.

Prin urmare, nu fusese vorba de o poveste cu stafii. Privind, dus pe gânduri, chipul surâzător al lui Hanshichi, am avut senzația că mi-a jucat o festă în stilul său.

Casa de vacantă

Mukōjima no ryō

1

În cel de-a doilea an din epoca Keiō, vara a adus o vreme tare capricioasă, nelăsând oamenii, așa cum cerea bunul obicei, să-și înlocuiască îmbrăcămintea căptușită cu alta mai subțire, din bumbac. Ploaia a stăruit în lunile a cincea și a șasea, făcându-i să dârdâie de frig. Zilele răcoroase nu se dădeau duse. Hanshichi răcise pesemne, pentru că stătea pleoștit în fața *hibachi*-ului, cu mâinile la frunte, când Heibei, vânzătorul de ierburi de leac din cartier, a trecut pe la el.

— Bună dimineața! Doamne, ce mai plouă! Nici gând să se oprească…

— Nu-mi place deloc și nici nu e firească vremea asta. Am auzit că toată lumea e bolnavă… Sunteți cu siguranță foarte ocupat, zise Hanshichi.

— În asemenea împrejurări nu mă prea aventurez în afaceri, răspunse Heibei.

Își luă punguța cu tutun atârnată la șold și se apropie de Hanshichi, înaintând în genunchi.

— De fapt, am venit să vă rog să mă ajutați într-o problemă… Aș avea nevoie de sfatul dumneavoastră… Nu e vorba de mine, ci de slujnica noastră, Otoku.

— Ce s-a întâmplat?

— Otoku s-a născut la Namamugi, un cartier din Yokohama, iar când am luat-o la noi împlinise șaptesprezece ani. Au trecut de-atunci cinci ani fără vreun necaz. E o tânără cinstită și harnică, face de toate-n casă.

— Da, am auzit numai lucruri bune despre ea. Soția mea vă invidiază de multă vreme, dorindu-și o servitoare de nădejde ca ea. Ce-a pățit?

— Ea n-a pățit nimic, dar sora ei mai mică, Otsū… Am să vă povestesc… Otsū a împlinit șaptesprezece ani și în ianuarie s-a angajat prin Sagamiya, biroul de plasament al slujnicelor din Sotokanda. De la sosirea în Edo a stat la noi, contând pe ajutorul surorii ei, care a dus-o la Sagamiya. Chiar atunci un patron de pe lista lor căuta o fată care să nu fie din Edo, ci de la țară, sau măcar dintr-o localitate aflată la cel puțin cinci-șapte *ri*{105} de capitală. Pretindeau ca servitoarea să fie neapărat tânără, tăcută și cinstită. Și încă un amănunt important – nu

acceptau o persoană nestatornică, nerăbdătoare să plece înainte de un an, când reînnoiau angajamentul. Angajatorul voia un contract de lungă durată – minimum trei ani. În schimb, slujnica primea haine de vară și de iarnă și un salariu de trei *ryō* pe an.

Hanshichi se încruntă.

La vremea aceea, suma de trei *ryō* părea uriașă pentru o slujnică-ucenică. Ce mister se ascundea oare în spatele banilor, un câștig imens potrivit mai curând pentru un samurai destoinic din casa unui *hatamoto*? În timp ce anchetatorul cântărea detaliile îndoielnice ale contractului, Heibei continuă:

— Propunerea foarte generoasă a neliniștit-o pe Otoku, obișnuită cu viața din Edo, și a făcut-o să stea în cumpănă. În schimb, pe sora mai mică suma oferită a orbit-o. În zilele noastre, banii îi scot din minți îndeosebi pe tinerii lacomi de la țară și micuța a insistat ca sora ei să fie de acord. Otoku a cedat până la urmă și a lăsat-o să se angajeze. Locul de muncă se afla exact în capătul cartierului pustiu Mukōjima. Când Otoku a venit și ne-a povestit cu lux de amănunte toate condițiile, ni s-a părut cam ciudat, dar ne-am gândit că patronul o fi luat în calcul faptul că nu e tocmai plăcut pentru o tânără să muncească într-un loc atât de pustiu și de aceea o recompensa cu așa salariu. N-am reacționat nicicum, dar după plecarea lui Otsū pentru perioada de probă n-am primit nicio veste, absolut niciuna. Neliniștită, sora mai mare s-a dus să se intereseze la biroul de plasament. La Sagamiya i s-a spus că întrevederea a decurs bine, că perioada de probă s-a încheiat, că angajatorul a apreciat-o foarte mult și că au semnat contractul pe loc. Apoi i-au dat o scrisoare de la Otsū, scrisă chiar de mâna ei:

Nu te îngrijora, au hotărât să mă instalez aici încă de când s-a terminat perioada de probă. Am să muncesc în casa de vacanță a unei mari familii. Este o locuință imensă unde se mai află doar un paznic de vreo cincizeci de ani și soția lui. Mi se pare cam pustiu și mă plictisesc, dar tot e mai bine decât la țară. Stăpânii vin o dată pe lună ca să vadă ce se mai întâmplă, iar mie îmi revine sarcina să le servesc masa. E foarte simplu și sunt mulțumită.

Și așa mai departe… Otoku a plecat liniștită, luând contractul surorii ei, în care se prevedea că aceasta se obliga să lucreze la casa de vacanță cel puțin trei ani.

— Prin urmare, nu și-a văzut sora? întrebă Hanshichi.

— Nu, dar, cum nu se-ndoia defel că Otsū îi scrisese, s-a întors acasă cu inima ușoară. Asta s-a întâmplat la sfârșitul lunii ianuarie, însă de-atunci a trecut vreo jumătate de an și ea tot n-a primit nicio veste. Alaltăieri, un necunoscut a venit la Otoku și i-a spus că a fost la

Mukōjima și că are o scrisoare de la sora ei. A deschis-o imediat. Otsū menționa că nu mai suportă casa în care muncește și că-și simte viața în pericol dacă mai rămâne acolo. Nu putea scrie mai mult și încheia, implorând: „Te rog, vino să mă vezi”. Și-a dat seama că nu e o farsă, pentru că recunoștea scrisul. Iubindu-și sora foarte mult, Otoku ar fi fost în stare să plece imediat, dar nu i-am îngăduit noi, pentru că se lăsa seara. Ieri-dimineață l-am rugat pe Kamekichi, unul dintre ucenici, s-o însoțească.

— Ați procedat bine, îi spuse Hanshichi zâmbind. Nu cred că ar fi fost înțelept s-o lăsați să plece singură, date fiind împrejurările.

— Așa ne-am gândit și noi. S-au întors pe la ora două, epuizați. A durat ceva până au găsit casa din cartierul Mukōjima, unde lucra Otsū. În plus, bătrânul paznic părea complet buimac, susținând că n-a auzit de o asemenea fată. L-au asaltat cu întrebări și, în cele din urmă, au reușit s-o vadă. De îndată ce și-a zărit sora, micuța a izbucnit în plâns, mărturisind printre sughițuri că nu mai poate rămâne nici măcar o singură zi acolo. I-a cerut surorii mai mari să-i obțină permisiunea de a renunța la slujbă și s-o ia acasă. Însă aceste lucruri nu se pot aranja pe loc, pur și simplu. După ce a calmat-o cât de cât și i-a pus sumedenie de întrebări, Otoku a înțeles că nici Otsū, nici oricine altcineva n-ar fi putut munci într-un loc așa de ciudat.

— Bântuiau creaturi supranaturale?… Sau stafia unei femei lingând gazul din lampă? întrebă Hanshichi zâmbind.

— Cam așa ceva! replică Heibei, încruntându-se. Casa de vacanță e în capătul aleii Terajima, iar locul atât de pustiu, încât o vulpe sau un *kappa* ar putea sta la pândă în plină zi fără grijă. Nu există altă locuință prin apropiere. La două săptămâni de la sosire, Otsū începuse să se plictisească de moarte. Paznicul și soția lui i-au poruncit să ducă mâncare de trei ori pe zi la magazie și asta era tot.

— La magazie?

— Trăia acolo un șarpe venerat ce trebuia hrănit de trei ori pe zi, iar lucrul acesta nu-l putea face decât o fecioară. Otsū îndeplinea condiția. Nu e o îndeletnicire tocmai plăcută, dar, fiind crescută la țară, ea nu se teme ca noi de șerpi și de broaște. Și, cum i s-a povestit că șarpele e venerat ca divinitate și că nu face rău oamenilor, a acceptat liniștită. În magazie domnește întunericul chiar și în plină zi și nu se știe niciodată ce se ivește de-acolo. La început, așa a procedat, cu sfințenie. După vreo oră constata că mâncarea dispărea până la ultima firimitură. I s-a părut o vreme că totul merge strună. Până pe data de 20 aprilie, când a întârziat puțin cu masa de prânz. Descuind în grabă, probabil zdrăngănitul zăvorului a răsunat până în fundul magaziei. În clipa aceea a auzit scârțâind scara de lemn ce ducea la etaj și a avut impresia că zărește pe cineva coborând.

— Aha! comentă Hanshichi cu pipa în gură, ciulind urechile.

— Otsū era convinsă de prezența șarpelui sacru. A vrut să plece de îndată ce a pus jos mâncarea, dar curiozitatea a biruit-o și a aruncat o privire dincolo de ușă ca să vadă făptura de pe scară. Fiind vreme bună și în toiul zilei, a distins câte ceva în semiîntunericul dinăuntru. Creatura ce a iscat scârțâiturile scării avea înfățișarea unei femei frumoase. Sigur a prins de veste că-i iscodită. În clipa când a întins mâna spre mâncare, Otsū a auzit-o șoptind: „Vă rog mult, ajutați-mă!” Ce trebuie să fi simțit micuța văzând mâna aceea slabă, fantomatică și auzind implorarea de ajutor! A închis iute ușa, a zăvorât-o bine, apoi a țâșnit spre camera ei mâncând pământul. Cum să vorbească un șarpe mare?! Pe Otsū au trecut-o fiorii, crezând că e vorba de o fantomă. De-atunci n-a mai avut niciun chef să se apropie de magazie. Totuși, trebuia să-și facă datoria, n-avea încotro. Cu frica în sân, a continuat să ducă mâncare de trei ori pe zi. Cumpănind mai bine, și-a dat seama că fantomele nu mănâncă. Într-o zi frumoasă a cedat iarăși curiozității și a privit mai atentă înăuntru. I s-a părut că vede târându-se, într-un colț obscur, un șarpe de vreun *jo*{106} lungime, de un gri-albăstrui, cu ochi mari, scânteietori. Când scara a început să scârțâie, a socotit că ceva sau cineva coboară și a rămas țintuită locului de frică. După câteva clipe, având impresia că o recunoaște pe femeia cu aer de stafie, a rupt-o la fugă, tremurând continuu, fără să se poată stăpâni.

— Se cam complică povestea asta cu fantome!

— Cu toate astea, Otsū era hotărâtă să țină piept situației, însă paznicul și soția lui au descoperit că fata trăsese cu ochiul în magazie de câteva ori și au certat-o îngrozitor, amenințând-o c-o vor încuia acolo. Mai înspăimântată ca oricând, Otsū voia cu disperare să evadeze din locul acela, lucru aproape imposibil, dat fiind că amândoi o supravegheau foarte atent și n-o lăsau o clipă de capul ei. Profitând de câteva momente de neatenție, fata a așternut o scurtă misivă, a încredințat-o unui negustor care venise la casa de vacanță și l-a implorat să i-o dea surorii ei. În prima clipă, lui Otoku i-a fost greu să creadă toată povestea, dar s-a dus s-o vadă și să-i vorbească. Nu putea acționa acolo, așa că a plecat, numai după ce-a convins-o pe Otsū să mai reziste puțin… După cum v-am mai spus, își iubește mult sora, însă habar n-are cum să iasă din necaz. Arată palidă de îngrijorare și i-a pierit pofta de mâncare. O soluție mai la-ndemână ar fi să apeleze la biroul de plasament și să negocieze cu ei plecarea lui Otsū. Însă au semnat contract de muncă pe trei ani și sunt mai mult ca sigur că vor fi mari probleme. Mi se pare cumplit de neomenos să rămânem nepăsători și să nu acționăm cumva. Partea proastă e că nu știm cum să procedăm. De aceea mi-am permis să vă deranjez. Chiar nu văd cum putem scăpa de încurcătură!

Hanshichi a reflectat cu ochii pe jumătate închiși, apoi a încuviințat din cap liniștitor.

— Am înțeles și sunt gata să vă ajut. Aș putea încerca să negociez eu însumi, dar nu cred c-ar fi bine să cerem direct desfacerea contractului… așa că voi proceda altfel. Voi deschide o anchetă… și nu legată doar de Otsū. Ziceați că biroul de plasament e Sagamiya?

— Da, în Sotokanda.

— Spuneți-i lui Otoku să nu se mai îngrijoreze. O să găsesc o rezolvare în două-trei zile.

— Vă mulțumesc din suflet.

Heibei și-a văzut de drum mai liniștit, știind că poate conta pe Hanshichi.

2

După masa de prânz, Hanshichi a plecat din Mikawa-chō, și s-a dus la Sagamiya. Cunoscându-l, personalul i-a pus imediat la dispoziție registrele cu numele și datele servitoarelor angajate în ultima vreme. Otsū fusese într-adevăr în perioada de probă, până spre sfârșitul lui ianuarie, la casa de vacanță de pe aleea Terajima din cartierul Mukōjima, iar anchetatorul a aflat că proprietarul – Casa Mishima – era angrosist de orez în cartierul Reiganjima, situat pe malul drept al râului Sumida.

În ultima vreme, în Edo tot izbucniseră răscoale pustiitoare din pricina creșterii prețurilor. În luna a cincea, de exemplu, una a răvășit pur și simplu Shitaya din Kanda, iar bogătașilor din centrul capitalei li s-a cerut să doneze din orezul păstrat ca rezervă pentru perioadele de criză. Hanshichi își amintea că, spre mirarea tuturor, cei de la Mishima au oferit de bunăvoie două mii de *hyō*{107} de orez alb! Aflând de misterul ce domnea în casa de vacanță Mukōjima, nu mai putea sta cu mâinile-n sân. Hanshichi s-a întors acasă și l-a chemat pe anchetatorul Matsukichi.

— Bună! Îmi pare rău că te deranjez, dar trebuie să te duci la Reiganjima să vezi ce se întâmplă cu Mishima. Nu cumva au vreo fată de măritat?

— Ba da, o cheamă Okiwa. Tot cartierul știe cât e de frumoasă. Are nouăsprezece sau douăzeci de ani.

— Unde-i acum? Acasă?

— Cred că exact acum trei ani a fugit cu un angajat al magazinului și încă nu se știe unde sunt, explică Matsukichi.

— Cum îl cheamă pe tânăr?

— N-am idee.

— Te rog să te interesezi. Și trebuie să mai afli ce se întâmplă la Mishima. Okiwa asta are frați sau surori? Cercetează amănunțit și cât mai discret. Ne-am înțeles?

— Da.

Matsukichi a ieșit îndată. Simțindu-și capul greu, Hanshichi a făcut o baie fierbinte și a luat o pastilă ca să scape de răceală, după care s-a băgat în așternut ca să transpire. Spre ora opt seara, anchetatorul a revenit.

— Domnule inspector, am aflat că băiatul cu care a fugit Okiwa se numește Ryōjirō, că locuiește în sectorul Imado din Asakusa, are douăzeci și doi de ani și e o figură tare ștearsă. Am auzit că era sufletul mamei rămasă văduvă.

— Nu se știe unde e?

— Așa se pare. Nu e la el acasă… Mă întreb și eu unde poate fi…

— Okiwa este singură la părinți?

— Da.

— A, bun…

Toate astea nu se prea potriveau cătușii de puțin cu ce-și închipuise Hanshichi. A rămas pe gânduri, întins în așternut, reflectând la informațiile aduse de Matsukichi și la ceea ce aflase deja despre ei, când i-a venit brusc o idee.

— Aha! Cred că am priceput! exclamă el cu un surâs, mulțumit.

— Poftim? Vă e suficient cât v-am zis?

— Da, mă ocup eu de restul.

S-a trezit a doua zi dimineața leoarcă de sudoare, dar cu capul limpede. Cerul era tot înnorat, dar nu mai ploua. De cum a lăsat din mână bețișoarele cu care mâncase micul dejun, s-a dus la negustorul de ierburi ca să afle de la slujnica Otoku amănunte despre bărbatul care-i adusese scrisoarea de la sora ei. A luat-o apoi spre Imado și a intrat pe o alee îngustă, plină de băltoace din pricina ploilor căzute în ultima vreme. În capătul aleii a găsit locuința lui Ryōjirō – o casă cu două încăperi: una de două *tatami,* cealaltă de șase, unde o femeie de vreo cincizeci de ani și o fată de paisprezece-cincisprezece ani stăteau față-n față. Pesemne că onorau o comandă. Deși situat în spatele clădirii lungi, cu multe intrări, interiorul magazinului părea îngrijit, ceea ce l-a mirat pe Hanshichi.

— Vă rog să mă scuzați că am căzut pe capul dumneavoastră atât de neașteptat, dar nici n-am de gând s-o iau pe ocolite. Unde este Ryōjirō-*san*?

— Adică… începu femeia – probabil mama lui –, oprindu-se din cusut. De unde sunteți, domnule?

— De la Reiganjima, răspunse Hanshichi fără ezitări.

Femeia l-a pironit cu privirea, apoi s-a ridicat și s-a apropiat de el.

— Aha, veniți din partea celor de la Mishima?

— De fapt… eu…

Nedându-i răgaz să continue, gazda a pășit cu un picior pe treapta de la intrare și l-a apucat, furioasă, de mânecă.

— Eu ar trebui să vă întreb unde este fiul meu! Unde-i Ryōjirō?

Luat prin surprindere de reacția femeii, Hanshichi s-a prefăcut cât se poate de mirat:

— Pe legea mea, stimată doamnă, îndrăzniți să mă învinovățiți? Dacă dumneavoastră nu știți, atunci cine știe?

— Nu vă permit să mă acuzați! Cei de la Mishima l-au ascuns pe Ryōjirō, sunt sigură de asta! Mint când afirmă că ar fi fugit cu tânăra domnișoară. Minciună gogonată! Ryōjirō are bun-simț, nu ar fi sedus-o în veci pe fiica propriului stăpân. Oyama, pe care o vedeți aici, nu e sora lui și intenționam să-i însor peste un an sau doi. Fiul meu n-ar fi fost atât de nesimțit, încât să facă prostii având deja o logodnică. E foarte ascultător și bun, nu putea să mă părăsească și să dispară de bunăvoie. Îl tăinuiți cu nerușinare! Unde e?

Hanshichi nu prea știa cum să reacționeze în fața unei învinuiri atât de directe.

— Stați puțin! Poate aveți dreptate, numai că eu nu sunt la curent cu cele întâmplate. Mi s-a cerut de la magazin să vin să vă văd și de-aceea sunt aici, fără vreun gând ascuns sau rea intenție. Așadar, spuneți că Ryōjirō-*san* nu e aici?

— Să știți că v-am mărturisit adevărul, răspunse femeia cu lacrimile înnodate în gât. Ei îl ascund și apoi vă trimit la mine de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Mă cred chiar așa proastă? Și să nu vă-nchipuiți că n-am o dovadă. V-o arăt imediat!

Femeia a scos o scrisoare din fundul unui sertar al altarului strămoșilor și i-a fluturat-o în fața ochilor. Apoi a citit-o:

Din diverse motive, sunt obligat să dispar trei ani. Nu te îngrijora, voi reveni. Oamenii o să mă bârfească, pretinzând că am fugit cu domnișoara. Te rog explică-i lui Oyama că procedez așa pentru binele stăpânei mele și pentru tine, mamă. Mai mult ca orice, îmi doresc să nu mă judeci greșit.

— A încredințat scrisoarea cuiva care mi-a adus-o foarte discret, dar a adăugat și o sumă de treizeci de *ryō*. Nu-i suficientă dovada? întrebă femeia, plângând. Spune clar: „pentru binele stăpânei mele și pentru tine, mamă”. Cu siguranță că stăpâna aia a lui i-a promis ceva în schimbul dispariției de trei ani. Poate cincizeci sau o sută de *ryō*. Fiind băiat devotat, a acceptat în speranța unei recompense care să-mi ușureze traiul. Numai că viața fiului meu, sănătos și voios, prețuiește mai mult decât toți banii! N-am nevoie de ei! Am cheltuit deja o parte din sumă, dar ce-a rămas vă dau înapoi. Vă rog să vă fie milă de mine și să-mi aduceți copilul! Vă implor! a insistat ea, plângând cu suspine și scuturându-l pe Hanshichi de mânecă.

Oyama a început și ea să plângă.

În fața tânguielilor neașteptate, Hanshichi s-a simțit dator să

mărturisească adevărul.

— Doamnă, am să fiu sincer cu dumneavoastră. Nu vin de la Reiganjima. Mă numesc Hanshichi, sunt detectiv și am venit ca să cercetez situația. Din cele povestite de dumneavoastră am cam înțeles cum se prezintă lucrurile. Vă rog să nu vă mai îngrijorați, o să vă aduc fiul acasă. Lăsați-mi două sau trei zile.

Aflând că e detectiv, femeia și-a șters iute lacrimile și l-a rugat cu cerul și cu pământul să facă tot ce-i stă în puteri.

3

Pe lângă bătăile de cap date de Otsū și Ryōjirō, Hanshichi trebuia să afle și unde se ascunde Okiwa. Nu avea nicio îndoială că au sechestrat-o în casa de vacanță de la Mukōjima și că trăia la etajul magaziei. Ea era creatura fantomatică! Intuiția avea să se dovedească întemeiată, dar nu-și permitea să dea buzna în clădire fără un motiv serios, fără o dovadă grăitoare. Anchetatorul a ieșit de pe aleea din Imado și a pornit spre casa din Mukōjima. Cerul era tot întunecat și burnița. Pe drum și-a cumpărat o umbrelă ceruită, a luat bacul Takeya și când a ajuns pe malul celălalt al râului Sumida, ploua și mai tare, înnegurând frunzele cireșilor.

Fiind aproape de prânz, a intrat într-o cârciumă de la capătul digului și a comandat o supă de scoici și orez cu spanac dat într-un clocot. Puțin mai departe, dincolo de paravanul din trestie, se mai aflau doi clienți, față-n față. La început, au băut în tăcere, cu înghițituri mici, dar unul dintre ei, pare-se mai vârstnic, s-a pus pe vorbit și părea destul de amețit.

— E rău de tot dacă nu faci ceva cu diavolița aia. Păi da, a muncit la câmp și duhnește-a țărăncuță… înțeleg că nu-ți place, dar închide ochii și ia-o ca atare. Dac-o-ntinde, am încurcat-o!

Comeseanul n-a comentat în niciun fel.

— Ca s-o împiedici să plece, banii nu-s de-ajuns, căci n-o interesează banii. Păi, de-aia te rog să te prefaci c-o cucerești. Hai, lasă mutrele, du-te și dă năvală peste ea! Asta-i diferența dintre milă și iubire. Nu-ți cer s-o iei de nevastă, nici măcar nu trebuie s-o suporți multă vreme.

— Nu pot comite așa un păcat, suspină tânărul interlocutor.

— Aha, deci te-ai găsit să faci pe sfântul tocmai acum, îl luă peste picior celălalt. Nu știu dacă e chiar adevărul adevărat, dar s-a zvonit că tu ești hoțul de inimi care-a fugit cu domnișoara! Nu ești decât un șobolan! Cu tot aerul tău cinstit și serios, ești departe de-a fi un bărbat onorabil.

— Doamne, ce mai regret! M-am lăsat convins de patroană pentru că a fost întotdeauna bună cu mine și am acceptat din obligație, dar

acum îmi dau seama că am greșit. Lumea vorbește pe la spate, mă arată cu degetul, familia are neplăceri din pricina mea. Nu putea fi mai rău de-atât… De-acum încolo, oricine orice mi-ar zice, n-o să mă afund în afacerea asta murdară. Dacă servitoarea Otsū vrea să plece, n-are decât și cu asta, basta.

— Problema nu se pune așa, ar fi prea simplu, zise bărbatul mai în vârstă coborând vocea brusc. Chiar și o fată ca ea, venită de la țară, e capabilă să trăncăne. De-i dăm drumu', cine știe ce e-n stare să zică! Pe scurt, n-avem altă soluție decât să faci pe înamoratul și să găsești bagheta magică pentru a o împiedica să plece. Hai, Ryō, chiar atât de antipatică îți e? Ți-ai asumat o dată riscul, nu-i așa? Acum, dacă o să-ți taie capul o dată sau de două ori, tot aia e, tot curge sânge… Fii înțelept și acceptă! Am să mă duc la patroana ta să pun o vorbă bună pentru tine. Nu-i toantă deloc, își cunoaște foarte bine interesele… n-o întrece nimeni. Lasă, nu mai face pe prostul, ia asta!

— Nici vorbă! Îmi pare rău, dar refuz categoric. Încercați să găsiți pe altcineva.

— Dacă aș putea, n-aș ezita o clipă, se răsti el amenințător. Știi ce? Eu îmi câștig traiul ca paznic respectabil, dar numai de fațadă. În realitate, sunt Rokuzō, cel cu tatuaj oribil pe brațul stâng, semn clar al lumii rău famate! Să-ți fie clar că, odată ce fac o propunere cuiva, nici nu se pune problema să fiu refuzat. Ei, ce-ai de zis? Ryo-*san*!

Sub efectul băuturii pesemne, tonul lui devenea și mai aspru.

Auzind totul și aflând până și de existența tatuajului, Hanshichi a priceput că venise momentul să intre în vorbă de după paravan.

— Bună, domnilor! V-ați cam aprins…

— Da, e adevărat, suntem cam gălăgioși, vă rugăm să ne scuzați, răspunse Rokuzō. Tare multe bătăi de cap ne mai dau tinerii pierde-vară din zilele noastre. Tocmai voiam să-i dau o lecție ăstuia.

— Vă înțeleg, spuse Hanshichi râzând. Totul merge de-a-ndoaselea acum și deseori cei în vârstă nu mai au dreptate. În ce privește afacerea voastră, răspunsul tânărului mi se pare logic și de bun-simț. Nu-i așa, Ryōjirō-*san*?

Hanshichi i-a simțit tresărind la auzul numelui, dar a continuat:

— Pe domnul cu tatuaj pe brațul stâng l-aș sfătui să nu-i mai împingă în păcat pe tineri… cu atâta îndărătnicie! Urmează niște arestări la Reiganjima… cătușe la mâini… Ar fi o crimă să mai adăugăm și alți complici.

— Ce tot zici acolo? întrebă Rokuzō. Și, înainte de toate, cine ești și ce vrei?

— La ce-ți folosește să știi? replică detectivul, dând paravanul la o parte. Eram în drum spre casa de vacanță al cărei paznic ești, așa că te rog să mă conduci.

Rokuzō a înțeles cu cine are de-a face. Când și-a strecurat mâna la

pieptul chimonoului, anchetatorul s-a și aruncat asupra lui, i-a prins brațul, legându-l într-o clipă, cu pumnal cu tot. Apoi s-a ridicat calm și i s-a adresat lui Ryōjirō, care înlemnise de uimire și era livid:

— Pe tine te iert. Urmează-mă fără crâcnire.

Ordonându-i lui Rokuzō să înainteze, așa legat cum era, Hanshichi a ajuns la casa de vacanță Mishima pe ploaie. Ryōjirō mergea liniștit în urma lui, alb la față ca un mort. Hanshichi i-a cerut lui Otsū, năucită de cele întâmplate, să deschidă ușa magaziei. De la etaj a coborât o tânără și frumoasă femeie fantomatică. Era Okiwa, fiica unică a familiei Mishima.

În ziua următoare, Oito, văduva lui Mishima, și Yūhei, administratorul magazinului, au fost chemați la biroul shōgunatului și întemnițați pe loc.

Patronul casei Mishima decedase cu patru ani în urmă, iar văduva, infidelă memoriei soțului dispărut, a întreținut relații amoroase cu Yūhei. Când fiica, Okiwa, a împlinit nouăsprezece ani, rânduiala familiei și legile societății îi obligau să-i găsească un soț potrivit. Fiind frumoasă de i se dusese vestea, a primit multe cereri în căsătorie, dar Yūhei s-a tot împotrivit, cu intenția să facă din nepotul său fiul adoptiv de la Mishima. Ca tutore, punea astfel mâna pe averea familiei. Dar, cum nepotul mai purta încă tunsoarea băieților care nu împliniseră cincisprezece ani, n-aveau cum să-l însoare imediat. De altfel, Okiwa era suficient de inteligentă ca să-și dea seama de legătura necinstită dintre mama ei și Yūhei și de faptul că el o considera un obstacol. Pentru a scăpa de o moștenitoare fără cusur, administratorului nu-i rămânea decât să pună la cale un plan foarte îndrăzneț.

Oito, femeia în vârstă de vreo patruzeci de ani, și-a pierdut capul după amantul ei și a uitat cu totul de dragostea maternă. A consimțit pe loc. Administratorul a început prin a-l amesteca în ticăloșiile sale pe Rokuzō, paznicul casei de vacanță. Cu o vară în urmă, au atras-o pe Okiwa în locuința de la Mukōjima sub un pretext oarecare și au închis-o în vechea magazie. N-au mers până acolo încât să încerce să convingă familia și vecinii că moștenitoarea casei a dispărut pur și simplu. Însă au răspândit zvonul că Okiwa ar fi fugit cu un tânăr angajat. Alesul a fost Ryōjirō. Avea toate calitățile necesare unui amorez: tânăr, chipeș, se bucura de încrederea deplină a stăpânilor lui, Yūhei și Oito. L-au convins cu argumente puternice să-și accepte soarta și i-au forțat mâna. Patroana i-a spus că-l reangajează și chiar îl promovează dacă acceptă să fie acuzat pe nedrept și stă ascuns trei ani. Ba mai mult, i-a promis și un capital consistent de două sau trei sute de *ryō*. „În orice caz voi avea grijă să-ți meargă bine”, i-a făgăduit ea. Ryōjirō s-a lăsat păcălit și s-a supus cu resemnare condițiilor cerute.

La vremea aceea, un angajat nu-și permitea cu niciun chip să refuze rugămintea stăpânului. Ryōjirō nu putea decât să accepte, crezând, în naivitatea și devotamentul de fiu, că-i va asigura mamei sale un trai mai ușor. Prin urmare, a fugit de la Reiganjima în ziua când au închis-o pe Okiwa în magazia de la Mukōjima. Dacă s-ar fi întors acasă, l-ar fi găsit imediat, așa că s-a văzut nevoit să se adăpostească la niște cunoștințe din Ayase, un oraș dintr-o prefectură învecinată, și să trăiască acolo în ascuns.

Cum nu se-ndurau s-o lase pe Okiwa să moară de foame în magazia în care fusese sechestrată, paznicul îi ducea trei mese zilnic. Cu toată cruzimea lor, Rokuzō și soția lui nu se dădeau în vânt după rolul de temniceri. Și-apoi, li se părea firesc să aibă pe cineva la dispoziție când Oito și Yūhei veneau la casa de vacanță pentru întâlnirile lor tainice. Atunci le-a dat prin minte să angajeze o tânără servitoare, cu condiția ca aceasta să nu flecărească și să le trădeze astfel secretul. Cumpănind bine, au ales-o pe Otsū – reținută în vorbe și în fapte, fără experiență în viața luxoasă a capitalei Edo. Numai că, încet-încet, pe Rokuzō l-a cuprins îngrijorarea văzând-o mai sigură pe ea decât fusese la angajare și o bănuia că ar fi descoperit misterul magaziei. Părându-i-se primejdios s-o alunge fără un motiv convingător, l-a scos pe Ryōjirō din ascunzătoare și i-a cerut s-o seducă pe tânăra țărăncuță și astfel s-o țină pe loc, obligând-o totodată să tacă. Oricât era Ryōjirō de ascultător, a refuzat să se supună orbește ordinelor paznicului, în ciuda nenumăratelor insistențe. Cu atât mai mult cu cât începuse să regrete slăbiciunea pe care o arătase. Nu numai că ținea acum cu dinții de hotărârea luată, dar a devenit aliatul lui Otsū, chiar el fiind bărbatul care-i dusese surorii ei mai mari, din Kanda, misiva-cheie ce scotea la lumină situația dramatică de la casa de vacanță.

Neștiind de gestul tânărului, Rokuzō l-a atras într-o cârciumă din apropiere și, în momentele în care-l îmbrobodea și-l amenința, Hanshichi l-a descoperit pe criminalul tatuat, fără să-i lase timp să atace cu pumnalul scos de la pieptul chimonoului. La început s-a purtat ca un nerușinat, negând cu vehemență orice acuzație, dar apariția lui Okiwa la ușa magaziei și mărturisirile sincere ale lui Ryōjirō l-au obligat să-și schimbe atitudinea.

Oito a murit în închisoare în timpul anchetei. Condamnarea pretinsului paznic a fost cu atât mai severă, cu cât avea antecedente criminale, iar zăvorârea fetei într-un loc ce semăna a temniță i-a atras verdictul de complicitate la crimă, fiind condamnat la moarte. Yūhei, instigatorul, a comis și el infracțiuni grave: legătură amoroasă cu văduva patronului, sechestrarea moștenitoarei, complot pentru acapararea bunurilor. L-au târât prin oraș, iar capul lui a fost expus la poarta închisorii. Ryōjirō risca și el o condamnare în calitate de complice, numai că el acceptase rolul la cererea insistentă a patroanei,

încercând totodată să-și manifeste devotamentul față de propria mamă și de aceea i-au acordat circumstanțe atenuante. L-au certat zdravăn și i-au dat drumul.

Casa de vacanță a fost dărâmată. Nu printr-un ordin venit de sus, ci pentru că apropiații familiei Mishima au socotit că e datoria lor să renunțe la bunurile ce purtau stigmatul nelegiuirii. Magazia care a protejat secretul a avut aceeași soartă. Cât despre marele șarpe despre care vorbise Otsū, nu s-a arătat niciodată. Okiwa susținea că nu l-a văzut. Să fi presimțit oare vietatea înzestrată cu spirit divin apariția nenorocirilor și să fi părăsit locul ca să-și caute alt refugiu? Sau o fi fost doar o închipuire în mintea chinuită a lui Otsū? Misterul va dăinui pentru totdeauna.

Vulpița dușmănoasă

Kojōro-gitsune

1

Venind vorba de *Ōoka Seidan*{108}, bătrânul Hanshichi a ținut să limpezească faptele.

— Unii pretind că în epoca Edo n-a existat un cod penal, dar lucrurile nu stau chiar așa. Din procesele și pedepsele consemnate în lucrările lui Ōoka, ne dăm seama că niște principii de drept tot existau și se ajungea chiar foarte greu în acele vremuri la sancțiuni mai puțin drastice. E adevărat că Administrația shōgunală manifesta uneori o atitudine îngăduitoare în unele situații, dar, în mod obișnuit, la locul de judecată se aplica un principiu potrivit căruia se derulau procesele, iar mecanismul funcționa în așa fel, încât condamnarea la moarte nu se afla chiar la discreția Administrației shōgunatului. Asta se petrecea și pe vremuri, și acum. Comparând regulile de atunci cu codul penal din zilele noastre, constatăm că, în mare, lucrurile se aseamănă, numai că mai demult, dacă se ivea un caz ciudat, judecata nu se mai putea face doar pe baza principiilor, iar bieții judecători aveau mari bătăi de cap și când stabileau acuzația, și când aplicau pedeapsa. În asemenea împrejurări, intrau în acțiune doi magistrați – Ōoka Echizen-no-kami și Negishi Hizen-no-kami. Ei se despărțeau o vreme de Administrație, încercând să soluționeze cât mai bine cazul complicat. Situația era valabilă nu numai pentru capitală, ci și pentru magistraturile din regiunile unde existau proprietăți ale shōgunatului Tokugawa, cunoscute ca „domenii”. Acolo chiar nu li se permitea judecătorilor locali să dea sentințe prea severe, iar dacă cei de sus observau o cât de mică abatere, urmau admonestări severe. Așadar, uneori, când evenimentele îi depășeau, magistrații din teritorii anexau la dosar propriile constatări și adăugau „Vă rugăm respectuos să ne lămuriți ce pedeapsă trebuie aplicată”. Apoi trimiteau solicitarea sediului central din Edo. Răspunsul primit de la Centru se numea *osashizukaki* și cuprindea fie acordul cu părerea expusă, fie decizia de a relua investigația, formulând însă și punctul de vedere al magistraturii centrale. În funcție de aceste sugestii, magistrații locali ajungeau la decizia finală. Mulțimea de formalități arată că judecarea unui individ în vremurile acelea nu era chiar floare la ureche – nu doar când se punea problema sentinței capitale, ci și în cazul unora dintre pedepsele mai ușoare, cum ar fi exilarea ori biciuirea. De aceea,

sediul central din Edo trebuia să cunoască în cele mai mici amănunte natura incidentului pentru care se aplica sancțiunea.

În fine, introducerea pare îngrozitor de greoaie, însă aș dori să mai menționez faptul că pedepsele din provincie erau consemnate și într-un caiet al Administrației shōgunale, pentru a servi drept model unor situații ieșite din comun. La caiet au acces, în mod firesc, doar persoanele care se ocupă de caz, însă bucurându-mă de o favoare specială, poliția shōgunală mi-a permis să le cercetez îndeaproape și să-mi notez câteva rezolvări mai deosebite. Așa se face că am dat peste *Kojōro-gitsune,* un caz cu totul aparte, despre care vreau să vă povestesc. A fost consemnat în caietul cu pedepse în luna a noua din primul an al epocii Kan'en{109}, prin urmare cu o sută șaptezeci și ceva de ani în urmă – chiar în anul când a apărut scenariul piesei *Chūshingura.*

În caietul cu pedepse notațiile precizau numele provinciei și al localității, dar nu și al ținutului, așa cum se procedează în zilele noastre. De aceea apăreau uneori încurcături nu numai la găsirea unui sat, care-și putea foarte bine schimba numele între timp, ci și la verificarea așezării. În orice caz, satul Shin'ishige din ținutul Shimōsa-no-kuni{110} era menționat. În data de treisprezece din luna a noua a primului an din Kan'en, între zece seara și zorii zilei, la un chef de noapte, cinci tineri și-au găsit pe neașteptate sfârșitul, iar doi erau morți pe jumătate când i-au găsit. Tot satul vuia.

Nenorocirea s-a întâmplat în coliba paznicului de mistreți, Nanasuke, unul dintre slujitorii căpeteniei satului, Moemon. Pomenind cuvântul „colibă", oricine se gândește la un adăpost provizoriu neîncăpător, numai că de data asta se putea vorbi de o adevărată casă. De fapt, Nanasuke își petrecea zilele și nopțile acolo, și o transformase într-o locuință destul de confortabilă. Peste zi dădea o mână de ajutor la câmp, iar serile supraveghea apariția mistreților, ca să nu provoace pagube recoltelor. Nanasuke avea doar nouăsprezece ani, iar tinerilor din sat le făcea mare plăcere să vină în ceasurile de răgaz la el acasă. Stăteau până târziu și născoceau tot soiul de năzdrăvănii, dar se zvonea că îi ispiteau și jocurile de noroc. Stăpânul Moemon nu le reproșa însă nimic și-i lăsa în pace.

În noaptea dezastrului, s-au adunat la colibă Sahei, Jirōbei, Yagorō, Rokuemon, Jintarō, Gonjū, chipurile ca să serbeze împreună *Tsukimi,* privitul lunii. Au adus sake și ceva de-ale gurii și au chefuit încă de cu seară.

— Nu-i nicio problemă! Și mistreții s-or fi mirând de hărmălaia noastră și poate nu ne mai deranjează. Și-așa vin destul de rar până aici, zise Nanasuke.

Au petrecut cu toții de minune, în frunte cu gazda. Au băut până s-au făcut pulbere, au ținut-o în râsete și chiuituri până-n toiul nopții,

de i-au auzit și sătenii.

Se luminase de ziuă și nu deschisese nimeni ușa colibei. Știind că Nanasuke se scoală de obicei foarte devreme, se mirau că nu-l zăresc pe-afară. Căpetenia satului și-a trimis un slujitor să vadă ce se întâmplă. Ușa din față era închisă, iar printr-o crăpătură mică se strecura un fum înțepător. Mirat și curios, omul a tras ușa și, în clipa aceea a răbufnit un nor de fum negru, înecându-l și orbindu-l preț de câteva clipe. În camera prea puțin încăpătoare, cei șapte bărbați zăceau prăbușiți unii peste alții, că abia puteai păși printre ei. I-a strigat pe rând, dar numai Jintarō și Gonjū au îngânat niște vorbe nedeslușite. Ceilalți cinci – Nanasuke, Sahei, Jirōbei, Yagorō și Rokuemon – nu mai respirau. Jintarō și Gonjū se zbăteau între viață și moarte.

Zadarnic a încercat proprietarul colibei, Moemon, să-i adune pe săteni ca să le vină nefericiților în ajutor, că n-au reușit să mai facă mare lucru. Doar Jintarō și Gonjū și-au revenit. Ceilalți cinci nu mai trăiau. După spusele supraviețuitorilor norocoși, și-au băut mințile cu toții până s-au prăbușit, dar nu mai știau ce s-a întâmplat apoi. Își aminteau ca prin vis că se sufocau și nu se mai puteau clinti din loc. La început oamenii au bănuit că bărbații mâncaseră ceva otrăvit, dar, privind atent în jur, au găsit în sobă un maldăr de cenușă de la crenguțe de pin. Multe rămăseseră nearse. Probabil aprinseseră focul ca să îndure mai ușor frigul de peste noapte și fumul i-a sufocat. Așa își dădeau cu părerea oamenii. Ciudățenia era că supraviețuitorii nu-și aminteau defel să fi pus crenguțe de pin pe foc. Au tras doar oblonul după lăsarea serii, dar nu aruncaseră în sobă nimic. În primul și-n primul rând, nu văzuseră niciodată crenguțe de pin stivuite prin preajma colibei.

Dovada părea însă convingătoare, iar mormanul de cenușă ticsit cu crenguțe nearse grăia de la sine. La o cercetare mai atentă au găsit și urme de ardei iute. Pesemne că în timp ce bărbații dormeau duși, cineva s-a strecurat în colibă pe furiș, a aprins focul și a băgat crenguțe de pin și ardei iute în sobă cu intenția vădită de a-i omorî. Se cunosc cazuri și în Edo, și prin sate, de bolnavi posedați de vulpe care au fost în mod barbar afumați cu frunze de pin până la asfixiere, scopul fiind alungarea demonului viclean, însă acum era vorba de șapte bărbați care s-au îmbătat și au adormit. Oamenii veniți la fata locului se uitau unii la alții nedumeriți și înspăimântați.

Locul crimei fiind coliba unui supraveghetor de mistreți, jaful ieșea din discuție. Apoi, niciunul din cei șapte nu părea să fi avut dușmani sau să fi fost invidiat în vreun fel. Fără îndoială că unii dintre ei or mai fi greșit, dar fuseseră greșeli neînsemnate. Căpetenia satului s-a grăbit să afle amănunte, dar oamenii din sat nu aveau cunoștință de fapte grave și nici nu s-a descoperit ceva suspect. Cum nimeni nu

putea desluși lucrurile, s-a zvonit că-și vârâse coada o vulpiță dușmănoasă.

Se spune că pe vremuri trăia prin apropiere vulpița Kojōro, care făcea tot soiul de trăsnăi. Odată s-a prefăcut într-o femeie frumoasă, pungășindu-i pe trecători; altădată a apărut ba ca tânăr chipeș, ba ca monstru înspăimântător; cândva i-a delectat pe drumeți cu o splendidă procesiune de *daimyō;* nu s-a lăsat mai prejos nici într-una din înfruntările clanului Minamoto cu Taira din 1185, pe insula Yashima. Convinși că vulpea are forțe magice, oamenii i-au dat un nume, în semn de teamă și respect. Nimeni n-ar fi îndrăznit în ruptul capului să-i facă vreun rău. Însă cu cinci-șase zile în urmă, Nanasuke, Sahei, Jirōbei, Yagorō și Rokuemon au găsit un pui de vulpe căzut într-o capcană de mistreți pusă pe câmp și, ca să se distreze, l-au omorât, sufocându-l cu fum de crenguțe de pin. Oamenii bănuiau că puiul ținea de familia vulpiței Kojōro, care s-a răzbunat, la rândul ei. I-a sufocat pe bărbații ce chinuiseră puiul, dar i-a lăsat în viață pe cei doi care nu fuseseră de față. Privind astfel lucrurile, moartea lor nu venea de la mână de om, ci se lămurea prin blestemul vulpii. Explicația părea tot mai convingătoare pe măsură ce se deslușeau faptele.

După ce autoritățile au sfârșit cu examinarea cadavrelor, sătenii au îngropat rămășițele pământești la templul Kogan-ji din sat. Cu o seară înaintea înmormântării, unii au văzut miriade de scântei împresurând dealul din spatele templului.

— Tare frig mai e dimineața și seara!

Mulți detectivi din întreaga Japonie preferă să dea biroului lor numele plaiurilor natale, și așa făcuse și Chōjirō de la Hitachiya{111}. Intrând pe poarta magistraturii locale, pe detectiv l-a întâmpinat subordonatul magistratului, Ichigorō Miyazaka. În vârstă de aproape șaizeci de ani, Chōjirō avea sprâncenele lungi și încărunțite, ca ale unui preot din vechile picturi.

— A, domnul inspector de la Hitachiya! Parcă intră zilele în sac! exclamă el, așezându-se în fața oaspetelui.

— Avem ceva treabă… zise Chōjirō apăsat, cu o plecăciune ușoară, scoțându-și totodată săculețul cu tutun. Intru direct în subiect… Am auzit că tocmai au terminat cu examinarea cadavrelor în satul Shin'ishige. Până ieri am fost plecat la niște rude, având un deces în familie, așa că nu sunt la curent cu ce s-a întâmplat.

— Magistrații regionali au făcut investigațiile, așa că nici eu nu prea știu exact despre ce e vorba. Am aflat doar împrejurările în care s-a produs nenorocirea. Au pierit cinci țărani din Shin'ishige, iar doi și-au revenit…

Ichigorō i-a dat amănunte legate de sufocarea cu crenguțe de pin. Chōjirō trăgea din pipă, încruntat.

— Ciudată poveste, comentă el pe un ton liniștit.

— Cam așa e. Am auzit și eu de vulpița Kojōro, dar faptul că i-a omorât pe bărbați sună de necrezut pentru vremurile noastre. De aceea mi se și pare o poveste cusută cu ață albă. Dumneavoastră ce părere aveți?

— Nu m-am gândit foarte bine, răspunse Ichigorō, încurcat. De fapt, am impresia că n-au făcut cercetări prea serioase, pe care să ne putem baza. Singurul fapt clar este că nenorociții au murit înecați cu fumul crenguțelor de pin puse pe foc. Nu știu dac-o fi aici blestemul vulpii, dar sufocarea au dovedit-o cu probe. Ceilalți doi care și-au revenit nu-și amintesc nimic, au și uitat că ar fi aprins focul. Asta e! Cine-i de vină că și-au băut mințile?

— Nu s-a găsit criminalul? întrebă Chōjirō râzând. Să fie vulpița Kojōro un ucigaș desăvârșit?

Ichigorō schiță un zâmbet trist.

— Ascultați, domnule Miyazaka! interveni Chōjirō, ridicându-se puțin pe un genunchi. Ce-ar fi să nu mă dau bătut și să găsesc vulpea! Trebuie să fie ea pe undeva!

— Hmm! Știu eu… Un vulpoi bătrân pe urmele unei vulpițe…

— Nu glumesc, vorbesc serios. N-ați mai văzut vulpoi bătrân de Hitachi vânând vulpițe? Mai trec pe-aici și până atunci vă rog să-i transmiteți salutări domnului magistrat.

Despărțindu-se de Ichigorō, Chōjirō și-a îndreptat pașii spre Koganji, templul budist al satului. Aripioarele libelulelor sclipeau în lumina unei splendide zile de toamnă, iar frunzele din incinta templului, răvășite de vânt cu o seară în urmă, îngropaseră aproape cu totul lespezile de la intrare. Aruncând o privire în bucătăria întunecoasă, a zărit grămada de crengi uscate strânse de bătrânul Ginzō.

— Văd că aveți treabă, nu glumă, intră în vorbă cu el Chōjirō. Foarte bine c-ați adunat lemne de foc! Se anunță vreme rea dinspre colina Tsukuba.

— A, bună ziua! salută Ginzō cu o plecăciune adâncă, scoțându-și prosopelul din jurul capului. Diminețile și serile s-au răcit brusc… parc-ar fi venit iarna. Oricum, după data de 13, simți frigul tot mai pătrunzător. Azi-dimineață a căzut și brumă…

— În seara de 13 s-a petrecut o nenorocire. Abia am aflat și eu amănunte adineauri, de la domnul Miyazaka, angajat la magistratura locală. Cinci bărbați în floarea vârstei… De necrezut! Nici nu se putea da o lovitură mai cumplită! Am auzit că tinerii au fost înmormântați aici.

— Așa este. Toți își aveau strămoșii la templul nostru. E tare neplăcută povestea.

— Ce vreți să spuneți? Ce vă supără? întrebă Chōjirō, așezându-se pe un morman de crengi uscate.

— Kojōro se ține de farse. Vine seară de seară, se oprește în fața

celor cinci morminte și scoate pietrele funerare noi, una câte una. Rupe și frunzulițele de *shikimi*{112} din vaze{113}. Nu reușim să-i venim de hac. Se apropie comemorarea de șapte zile și va sosi multă lume, nu doar rudele. Nu putem lăsa mormintele cu pietrele funerare și vazele vraiște. Eu le rânduiesc pe toate în fiecare dimineață, dar peste noapte iară-i dezordine. Nu mai pot și gata. Am vorbit ieri și cu fratele mai mare al lui Sahei despre asta și am hotărât să le las așa. Mă înfurie îndărătnicia cu care acționează Kojōro. Nu-i ajunge că a luat cinci vieți? Zace-n ea o dorință de răzbunare de mă sperie. Spiritele viilor nu-s ca ale morților… N-au niciun efect slujbele preotului și ofrandele. Chiar nu mai știu cum să procedez.

— Toți sătenii sunt de părere că vulpița e de vină?

— Cred că da, spuse Ginzō, ștergându-și nasul cu prosopelul. Oricum, rău au făcut c-au omorât puiul de vulpe! Rudele morților s-au resemnat cumva. Doar fratele mai mare al lui Sahei, Zenkichi, o ține una și bună că la mijloc nu-i răzbunarea vulpii. Însă nu există nicio dovadă și nici altă explicație nu se găsește. Cu cât mă gândesc mai serios, cu atât îmi dau seama că nu poate fi vorba decât de farsa jucată de vulpe.

— Da, însă nu e bine că răvășește mormintele cu atâta îndărătnicie. Sufletele celor plecați dintre noi ar trebui venerate, s-ar cuveni ca oricine să se roage pentru odihna lor în pace.

Condus de Ginzō, Chōjirō a luat-o spre morminte, străbătând cimitirul destul de întins. În fața primului mormânt, al lui Rokuemon, se înălța o piatră funerară nouă. Vaza cu *shikimi* arăta puțin înclinată, probabil din pricina vântului de cu seară. Nici vorbă de neorânduială. Ginzō a căscat ochii mari și nu-i venea să creadă.

— Ia, uitați! Se pare că toate-s la locul lor în dimineața asta.

A dat o raită, neliniștit, printre pietrele funerare. Ieșind în fața mormântului lui Jirohei, a constatat că și urna, și vaza cu *shikimi* stăteau rânduite frumos. Nici la celelalte trei nu se întâmplase ceva rău.

— Ciudat! Se împlinesc acușica zece zile… s-o fi potolit și Kojōro, spuse Ginzō răsuflând ușurat.

— Ziceați că ieri dimineață toate arătau alandala…

— Da, am găsit și urnele, și vazele răsturnate. Eu le-am aranjat așa cum se cuvine.

— Hmm, mormăi Chōjirō, atingând cu mâna una din ele, ce părea transparentă în lumina puternică a soarelui.

Privind spre picioare, a adăugat:

— Pe vremuri, vă îngrijeați mai mult de curățenie. Ați cam îmbătrânit… și vă e mai greu. Ieri n-ați măturat aici, așa-i?

— Păi, ieri am avut o înmormântare… Am aprins focul, am pregătit ceaiul… n-am avut timp de curățenie. Nu pot face totul de unul

singur, spuse Ginzō râzând.

Chōjirō și-a croit drum printre frunzele căzute și a inspectat, pe rând, urnele funerare ale celor cinci. A scos frunzele din ele, a ciocănit-o pe fiecare în parte, examinând-o atent. A împrăștiat cu piciorul grămezile de frunze și a cercetat amănunțit pământul jilav din jurul mormintelor. Terminând, se pregătea să plece, când un mormânt micuț i-a atras privirile. Urna funerară nu părea veche, iar în vază erau crizanteme de câmp proaspete. Chōjirō s-a întors spre Ginzō și l-a întrebat:

— Al cui e mormântul?

— A, ăla… mormăi Ginzō, ridicându-se în vârful picioarelor. E al lui Okoyo.

— Cam multe flori aduse ofrandă! Okoyo a murit înecată… Greșesc cumva?

— Nu, așa e. Biata de ea!

S-au apropiat amândoi de mormânt și s-au oprit în fața lui.

— Când a murit Okoyo?

— Luna trecută… exact pe 15 seara.

— Data de 15? repetă Chōjirō îngândurat. De fapt, cum a murit? Am auzit că a fost un copil tare bun.

— S-a dus după trestie *susuki* pe malul râului și a alunecat. Știți, lumea vorbește vrute și nevrute… Nu știu exact ce să cred.

— Adică ce zvonuri s-au iscat?

Chōjirō s-a aplecat și a privit atent în jur.

— Nu se face să-i vorbești de rău pe morți, zise Ginzō oftând din rărunchi. Și-apoi… era atât de tânără… Săraca de ea!

Și-a pus lacăt la gură și n-a mai scos o vorbă. Cunoscându-i încăpățânarea, Chōjirō a înțeles că n-avea rost să-l mai sâcâie cu întrebări, mai ales că și-a adus aminte că are pe cine întreba despre dispariția lui Okoyo. L-a lăsat în pace și a plecat de la templu.

3

— A, domnule inspector! Poftiți!

Patroana ceainăriei l-a întâmpinat pe Chōjirō cu ospitalitate. Practic, nu se putea numi chiar ceainărie, ci mai degrabă o prăvălie cu de toate. Satul fiind mic și rupt de lume, aici se găseau și obiecte de bucătărie, dulciuri ieftine și multe altele. În spațiul strâmt încăpea doar un scăunel pliant vechi așezat direct pe pământ. Proprietara i-a adus îndată o tăviță cu tutun și cu dulciuri. Chōjirō a băut o ceșcuță de ceai călduț, nu cine știe ce la gust. În fața magazinului se înălța falnic un chiparos *hinoki,* ținând umbră în zilele toride. După formulele de salut cuvenite, cu aluzii la anotimp și recoltă, Chōjirō a

intrat direct în subiect.

— Doamnă, eu trec pe la dumneavoastră din când în când, dar nu sunt la curent cu ce s-a mai întâmplat după ce harnicele vrăbiuțe au cules spicele rămase pe câmp. Am auzit că luna trecută, pe data de 15 seara, s-a înecat în râu o tânără pe nume Okoyo. E adevărat?

— Da, biata copilă! răspunse femeia clipind des. Știe toată lumea cât era de fermecătoare și ascultătoare, și ce frumos se purta cu mama ei. Pe 15 seara a plecat să adune *susuki* și… s-a petrecut nenorocirea…

— Cu toate că știa de dimineață că are de făcut așa ceva, s-a dus la râu după ce s-a înserat? întrebă Chōjirō pe un ton ironic. Câți ani avea?

— Nouăsprezece… an nefast.{114}

— La nouăsprezece ani nu mai era copil fără minte, care să culeagă *susuki* cu ochii la lună. Chiar dacă-și iubea familia și era ascultătoare, atinsese vârsta măritișului… Fiind frumoasă, lumea o îndrăgea și ar fi trebuit să împiedice cumva nenorocirea. Sunt oameni care pretind că ar fi avut motivele ei să-și pună capăt zilelor. Dumneavoastră ce credeți?

— Prin urmare, zvonurile au ajuns și la urechile dumneavoastră? întrebă femeia, pironindu-și privirile pe chipul detectivului.

— N-ai cum să închizi gura lumii, ca pe-o ușă. Unii susțin că a fost accident, alții, că s-a aruncat în râu… Cel puțin, așa se vorbește și la templul Kogan-ji.

— La Kogan-ji… Cine, preotul sau Ginzō-*san?*

— Nu contează, zise Chōjirō râzând. Cred că și dumneavoastră aveți unele bănuieli.

Pentru că inspectorul mai venea pe la ceainărie cu treburi și pentru că și la Kogan-ji se cunoștea în mare situația, femeia a căzut în plasa anchetatorului și i-a răspuns la întrebări fără reținere. Din afirmațiile ei reieșea că fata a murit într-adevăr în condiții îndoielnice.

Okoyo trăia sărăcăcios, împreună cu mama ei oarbă, trecută de patruzeci de ani. Tatăl ei, țăran sărman, plecase dintre vii, iar sora mai mică, Otake, de paisprezece ani, tocmai se angajase undeva la vreo patru *ri* de casă. Nevrând să-și lase mama singură, Okoyo nu s-a îndepărtat de căminul ei. Peste zi trebăluia prin bucătăria căpeteniei satului, Moemon, iar seara mai lucra una alta pentru vecini, reușind astfel să-și hrănească mama neputincioasă. Fiind și bună la suflet, și frumușică, tinerii din sat au început să roiască în jurul ei, s-o tachineze, s-o tragă de mânecă, dar fata nu-i băga în seamă.

La un moment dat, i-a surâs și ei norocul. Când s-a dus vestea și-n satul vecin că-i o copilă încântătoare, un țăran înstărit a vrut-o noră, acceptând s-o ia și pe mama fetei la ei, ca să nu rămână de izbeliște. Mijlocitorul înțelegerii{115} era preot la Kogan-ji, iar când formalitățile căsătoriei au înaintat serios, pe capul fetei a picat o mare nenorocire.

S-a zvonit că ar întreține relații intime cu vulpița Kojōro. De necrezut!

Având uneori mult de lucru la căpetenia satului, se întâmpla să plece de acolo târziu, după ce se lăsa întunericul. Odată, în drum spre casă, s-a întâlnit cu un băiat frumușel care slujea la templu. S-au dus amândoi în crângul templului șintoist al satului – un loc ferit de ochii lumii. O fi fost tânărul acela vulpița Kojōro în persoană sau încarnarea vreuneia din rudele acesteia? Oricum, s-a răspândit zvonul oribil că trăia cu animale. Bârfa a ajuns și în satul vecin, având drept consecință oprirea negocierilor în vederea căsătoriei. Preotul de la Kogan-ji, cu rolul de intermediar, s-a supărat rău, dar, oricât a încercat să explice grozăvia zvonului, discuțiile pentru nuntă nu s-au mai putut relua. Un capitol încheiat definitiv. Trei seri mai târziu, pe data de 15, au descoperit cadavrul fetei în aval, chiar la hotarul satului.

Chōjirō își închipuise de la bun început că moartea fetei era învăluită în mister, dar nici prin cap nu i-a trecut să pună dezastrul pe seama blestemului vulpiței Kojōro.

— Nu-mi vine să cred! exclamă Chōjirō oftând. Cei din satul vecin nu s-au pripit cumva? Zvonul uneori n-are în el niciun temei… Puteau să vadă mai întâi despre ce-i vorba. Păcat că au pus capăt negocierilor atât de brusc! Asta a ucis-o pe fata frumoasă și iubitoare.

— Da, purtarea lor a fost crudă rău, zise femeia trăgându-și nasul. Nenorocul fetei. Eu nu știu dacă vulpița există sau nu… fiind însă vorba de Kojōro, nu se mai putea face nimic…

În orice caz, moartea lui Okoyo îi îndurerase pe toți și patroana ceainăriei o compătimea din tot sufletul. Apoi a mai adăugat că Heitarō, fiul țăranului Heiemon din satul vecin, ținuse în continuare morțiș s-o ia de nevastă, refuzând cu înverșunare să creadă în povestea vulpiței Kojōro, numai că tatăl lui nu mai accepta în ruptul capului. Pe vremuri, și părinții puteau fi un greu obstacol în calea fericirii copiilor. Chiar dacă zvonul era doar o minciună sfruntată, nu treceau cu ușurință peste o scorneală oribilă, poate pentru că i-ar fi condamnat lumea. Era în joc onoarea casei… și mirese se găseau pe toate drumurile… Nu se sfârșea lumea cu Okoyo. Copleșit de argumente, Heitarō a cedat inevitabil presiunilor, dar în adâncul sufletului nu se simțea deloc împăcat. Aflând că fata s-a înecat, le-a tot spus celor din jur, pe un ton cât se poate de convingător, că nu *susuki* fusese cauza morții, ci anularea căsătoriei. La scurt timp, a luat-o și el razna. Vorbea aiurea, de-și înspăimânta părinții. Cu vreo două-trei zile în urmă scosese coasa din magazie și plecase de-acasă ca smintit, strigând că merge s-o omoare pe vulpița Kojōro. Mulți au încercat să-l oprească din drum, dar n-au reușit.

— A, da? oftă Chōjirō din nou. Nenorocirile se țin lanț.

— O fi fost fata blestemată, șopti stăpâna prăvăliei cu spaimă în glas. Și mai e ceva… Poate ați aflat, domnule inspector, că la coliba

paznicului de mistreți, care-i aparține căpeteniei satului, au murit cinci bărbați deodată. Nici acolo nu mi se par lucrurile chiar curate.

Chiar atunci, o vrăbiuță cu semințe-n cioc și-a luat deodată zborul, făcându-l pe Chōjirō să se-ntoarcă brusc. A zărit un bărbat desprinzându-se din umbra arborelui *hinoki,* unde părea să fi stat la pândă. Chōjirō a întrebat-o pe gazdă, arătând cu bărbia înspre el:

— Cine-i? Este din sat?

— Cred că-i Zenkichi, răspunse ea, ridicându-se în vârful picioarelor. E fratele mai mare al lui Sahei, care a murit în colibă.

— A, da?

Chōjirō a ieșit încet și l-a petrecut cu privirea. Zenkichi mergea cu ochii plecați, absorbit de gânduri, ca și cum punea la cale vreo grozăvie. Privindu-l din spate, îi dădeai douăzeci și patru sau douăzeci și cinci de ani. După spusele bătrânului Ginzō de la templu, el nu credea că moartea cumplită a fratelui mai mic se datora dușmăniei vulpii. Chōjirō își amintea vorbele bătrânului de parcă acum i le murmura la ureche.

— Doamnă, vă rog să mă iertați că v-am reținut așa mult cu vorbăria mea. Aveți grijă! O femeie ca dumneavoastră, în floarea vârstei, poate cădea oricând în mrejele lui Kojōro.

— Ha, ha, ha! Râdeți de mine! Vă mulțumesc că mai treceți pe-aici din când în când.

Chōjirō a lăsat pe tejghea banii pentru ceai și a plecat. Cum nu mai știa pe nimeni în sat, s-a întors la magistrat, a luat masa la Miyazaka, după care a pornit spre satul vecin, situat nu la mare distanță. S-a oprit undeva în apropierea casei lui Heiemon și a întrebat ca din întâmplare despre Heitarō. Astfel a aflat că băiatul s-a scrântit la cap și că de la începutul lunii fugise deja de-acasă de două sau trei ori. Temându-se de gura lumii, părinții au ținut secretă dispariția lui, dar o apropiată a soției, impresionată de moartea fetei și de rătăcirile băiatului, s-a apucat să trăncănească. Heitarō, în vârstă de douăzeci de ani, era un băiat bun și ascultător, numai că-l mai apuca uneori furia pe vulpiță, dând următoarea explicație: Kojōro mi-a vrăjit iubita și apoi a smuls-o de lângă el, chemându-i moartea, cu intenția de a deveni chiar ea soția lui. Susținea că și el e posedat de vulpe, iar când o lua razna astfel, se încrunta și înșira orori peste orori.

Se ținicnise de-a binelea și dispărea de acasă. Într-o asemenea stare te puteai aștepta la orice din partea lui. Chōjirō s-a dus la Heiemon și l-a chemat pe ascuns pe bărbatul care-i muncea pământul. Așa a descoperit că fiul stăpânului s-a strecurat afară din așternut pe data de 13 seara și a hoinărit pe malul râului la hotarul dintre sate, dar până la urmă l-au găsit și l-au dus înapoi. Casa arăta destul de veche; dincolo de poartă se întindea un teren viran mare, iar fructele maiestuosului *kaki*{116} dădeau în pârg, vestind o recoltă bogată. Pe

când vorbea cu agricultorul, Chōjirō trăgea cu ochiul și peste gard. Brusc, a zărit un tânăr apărând ca din văzduh. Văzându-l pe detectiv, s-a și postat lângă el într-o clipită.

— Hai, hai să mergem împreună! Mă duc s-o nimicesc pe Kojōro!

Chōjirō și-a dat pe loc seama că e Heitarō. L-a auzit apoi strigând:

— Și nu numai pe Kojōro… Le vin eu de hac și lui Sahei, și lui Rokuemon. Ăia sunt spionii vulpii. Mai am eu și alți mușterii… Din cauza lor soața mea a ajuns prada vulpii.

Chōjirō i-a privit zâmbind chipul palid.

4

În seara aceea, în satul Shin'ishige a mai avut loc un eveniment înfricoșător. Sora mai mică a lui Zenkichi, Otoku, s-a dus să-i cumpere fratelui niște sake înainte de culcare. La întoarcere, a atacat-o cineva pe drumeagul de lângă parcelele de orez. Dintre frați – Zenkichi, Sahei și ea – fata era cea mai mică, avea doar cincisprezece ani. Mergea tristă din pricina morții fratelui mijlociu, singură în beznă, și brusc cineva s-a repezit asupra ei și a zgâriat-o cumplit pe față și pe gât. Otoku a început să țipe, îngrozită, a aruncat sticluța cu băutură și a rupt-o la fugă mâncând pământul. A ajuns în cele din urmă acasă. Mama și Zenkichi au văzut-o plină de răni pe obraji și pe gât, semnele lăsate de unghii pe piele fiind adânci și sângerânde.

— Iar o faptă nelegiuită de-a vulpii! Nu se mai astâmpără! Abia l-a ucis pe Sahei și-acum a căzut ca un blestem pe capul surorii mele.

Vestea s-a răspândit cu repeziciune în tot satul. Ginzō de la Koganji, care plecase și el să-și cumpere o băuturică înainte de culcare, a aflat de întâmplare chiar în drum spre prăvălie și l-a apucat groaza. A rămas năucit în mijlocul drumeagului și se gândea cam ce-ar avea de făcut, când s-a trezit bătut pe umăr. Uitându-se cu atenție în beznă, l-a recunoscut pe Chōjirō, cu toate că-și acoperise fața.

— A, domnule inspector! Ați auzit? Pacostea de Kojōro iar s-a ținut de rele…

— Da, ce întâmplare… greu de crezut! exclamă el. Apropo, am o rugăminte. Dacă nu vă supărați, aș vrea să rămân la dumneavoastră peste noapte. Se poate? întrebă Chōjirō în șoaptă.

Ginzō a dat din cap de câteva ori.

— Am înțeles! Am înțeles! Atunci, să mergem!

— Aveați cumpărături de făcut?

— Da, voiam să-mi iau ceva de băut, dar renunț.

— Cumpăr eu sake. Vă rog să nu mă refuzați.

— Nu-i nevoie.

— Vă e frică de vulpe? îl întrebă Chōjirō râzând.

— Nu prea-mi dă inima ghes, mai ales pe întunericul ăsta.

Ginzō și Chōjirō au luat-o spre templu. Bătrânul i-a pregătit detectivului o cămăruță lângă bucătărie, unde au stat puțin de vorbă în fața sobei. Spre zece seara, Chōjirō și-a acoperit fața cu prosopelul și a pornit încetișor spre cimitir. Stelele ca niște firișoare de tărâțe abia răzbeau prin ceața deasă din jur. Nu se simțea vreo adiere de vânt, doar frigul de toamnă devenise tot mai pătrunzător. Chōjirō s-a strecurat în spatele unui mormânt și s-a ghemuit acolo, pregătit să stea la pândă oricât. Țârâitul slab al insectelor suna a tristețe.

După vreo oră, a zărit o siluetă venind dinspre colină, înainta prevăzător, foșnind ușor frunzele jilave de sub picioare. Chōjirō a lipit urechea de pământ și a ascultat atent. Pașii erau tot mai aproape… au trecut pe sub gardul viu din jurul cimitirului. Gardul se afla acolo doar cu numele, oricine se putea strecura pe sub el. La lumina palidă a stelelor a deslușit o umbră mică, neagră, târându-se ca un câine și apropiindu-se de o piatră funerară. În clipa aceea, din spatele mormântului s-a ivit, brusc, altă umbră neagră, mare.

Umbra mare s-a repezit la cea mică și a pus-o la pământ, sucindu-i mâna într-o clipită. Umbra mică se forța din răsputeri să scape. Cei doi se luptau cu îndârjire, pe tăcute, în beznă. Văzând că umbra mică nu mai rezistă încleștării, Chōjirō a sărit din ascunzătoare, hotărât să prindă mai întâi umbra mare. S-a strecurat printre morminte și a pus mâna pe ea. Profitând de ocazie, umbra mică a încercat să fugă. Cea mare nu reușea să scape din strânsoare, așa imobilizată cum era, dar Chōjirō trebuia să-i vină de hac și celeilalte. A răsturnat o piatră funerară, umbra mică prăbușindu-se odată cu ea. Detectivul a scos un fluier din mânecă. Ginzō a răspuns semnalului și a venit fuga, ținând în mână o torță făcută din crengi uscate.

La lumina torței, au deslușit un bărbat de douăzeci și patru de ani și o fetiță de vreo paisprezece. Ginzō a exclamat surprins:

— Ah, Zenkichi și copila Otake!

Tânărul era fratele lui Sahei, iar fetița, sora mai mică a lui Okoyo. Zenkichi, care nu credea că vulpița provocase moartea prin sufocare a fratelui, se îndoia și de răvășirea mormintelor de către aceeași vulpiță, Kojōro. De aceea a vrut să se convingă cu ochii lui și, cu o seară în urmă, s-a strecurat în cimitir fără să-și dezvăluie intențiile. A stat la pândă până s-a crăpat de ziuă, dar nu s-a întâmplat nimic deosebit. Azi, înainte de prânz, trecând pe lângă ceainăria din capătul satului, o auzise din întâmplare pe patroană vorbindu-i clientului despre Kojōro. S-a pitit după un chiparos *enoki* și a tras cu urechea. Astfel a aflat și de zvonurile privitoare la Heitarō din satul vecin. Știa câte ceva, așa că l-a învinovățit pe acesta, socotindu-l dușmanul care i-a ucis fratele cu fumăraia crenguțelor de pin. A plecat îndată să-l caute, numai că sora mai mică, Otoku, fusese și ea atacată. Nenorocirile se țineau lanț și-l

scoteau pur și simplu din minți. A ținut morțiș să se convingă totuși dacă era adevărat sau nu, așa că în seara asta s-a furișat din nou în cimitir cu puțin timp înaintea lui Chōjirō și veghea mormântul fratelui, vrând să vadă ce se petrece peste noapte.

Firește că Chōjirō, având auzul bine antrenat, prindea orice zgomot de pași, oricât de furișați, însă Zenkichi nu simțise nimic. A deslușit pașii lui Otake doar când s-a apropiat, punând-o iute la pământ. Nici el nu se așteptase ca făptașul să fie o fetiță. Ca s-o chinuie, a țintuit-o sub torță și n-o slăbea din ochi, așa chircită cum era.

— Ce cauți aici? o întrebă Chōjirō.

— Am venit la mormântul surorii mele…

— Atunci de ce te-ai furișat pe sub gard?

— Poarta templului se încuiase deja, răspunse Otake cu voce slabă dar clară.

— Hmm. Ești copil, însă ai răspunsuri la orice, zise Chōjirō râzând. Fie! Am înțeles. Hai cu mine!

A dus-o până în fața mormântului lui Yagorō, a scos piatra funerară nouă și i-a arătat-o. Ginzō îi urma, ținând torța sus.

— Otake, să-ți văd mâna!

— Poftim.

Fata a întins mâna dreaptă cu inocență. Chōjirō i-a apucat-o imediat și a pus-o pe piatră, apăsând-o.

— Nu se poate să faci atâtea rele. Uită-te și tu la urmele de noroi. Ai apucat piatra asta cu mâna înnoroiată… Vezi amprentele? Chiar mă gândisem că e posibil să fie de copil și se pare că am avut dreptate. Ai venit aici pe furiș în fiecare seară și ai scos pietrele funerare. Hai, mărturisește adevărul! Și nu doar atât… Zi-mi, ce-ai căutat la coliba paznicului de mistreți ce aparține căpeteniei satului?

Otake tăcea, ținând capul plecat.

— Hai, fii cuminte și spune tot, insistă Chōjirō. De ce-ai răvășit mormintele? Uite, mai am o dovadă. În jurul celor cinci morminte sunt urme de pași… le-am văzut clar la lumina zilei. Oricât te încăpățânezi să taci, mi-e foarte limpede că tu ești făptașul din cimitir. Dar cum rămâne cu cealaltă poveste? Ajung să cred că tot tu ești de vină. Hai, dă-i drumu'! Ce-ai de zis? Dacă nu recunoști, o duc pe mama ta oarbă la magistrat și o aruncăm în închisoarea subterană cu apă. Vrei așa ceva?

Otake a izbucnit în plâns.

— N-am cum să te ajut. Dacă-ți aduci aminte, ar fi mai bine să-i mărturisești domnului inspector, i-a sugerat Ginzō.

Până una-alta, Chōjirō i-a dus pe Zenkichi și pe Otake în bucătăria templului și a reluat întrebările. Zenkichi a explicat, ca și mai înainte, motivele pentru care s-a strecurat pe furiș în cimitir. Simplu și concis. Greu de înțeles și de închipuit era însă pretextul fetei. Ea îi afumase

până la sufocare cu crenguțe de pin și ardei iute pe cei cinci bărbați, care se îmbătaseră în coliba căpeteniei satului. Vulpița Kojōro se întrupase în fața de paisprezece sau cincisprezece ani…

Dându-și seama că nu mai are nicio scăpare, Otake i-a mărturisit detectivului, foarte cinstit, că i-a ucis fără milă pe cei cinci bărbați ca să-și răzbune sora. Aflând de moartea ei năprasnică, s-a învoit de la slujba din satul apropiat ca să se întoarcă acasă. Mama ei oarbă plângea de-ți rupea inima, dar nu știa exact cum s-au petrecut lucrurile. Trăia cu impresia că Okoyo s-a sinucis din pricina anulării căsătoriei. Otake a găsit într-un sertar din altarul strămoșilor o scrisoare lăsată pentru ea. Mama, fiind oarbă, nu avea cunoștință de existența ei. Deschizând plicul și citindu-l, Otake a înțeles exact cauza morții surorii sale.

Niște tineri care o îndrăgeau erau geloși fiindcă urma să se căsătorească, așa că au început să răspândească zvonuri oribile, susținând că întreținea relații amoroase cu vulpița Kojōro, ba chiar și avea ceva de vulpiță în ea. Zvonurile fără temei i-au năucit însă pe oamenii de bună-credință, care au socotit că trebuie să pună capăt negocierilor în vederea căsătoriei. Zvonurile au pornit de la cei șapte bărbați, în frunte cu Nanasuke. Pe Okoyo n-a durut-o atât de mult ruperea relațiilor cu posibilul soț, cât rușinea acelei defăimări de necrezut – că întreținea relații cu un animal. Asta nu le-o putea ierta. Simțind că nu mai are cum să privească lumea în ochi, a preferat să-și ia viața decât să încerce să se dezvinovățească. În scrisoare a notat numele celor șapte, exprimându-și limpede dușmănia.

Spre deosebire de Okoyo, Otake avea o fire aprigă, nu voia să-i lase nepedepsiți pe dușmanii surorii ei, chiar dacă erau bărbați în toată firea. Doar o acuzaseră pe nedrept, făcând-o să înnebunească de rușine. La cei paisprezece ani ai ei, și-a dat seama că nu poate înfrunta direct șapte bărbați, așa că a pândit momentul prielnic. Iar clipa dorită a sosit. Aflând că se adună toți șapte la colibă, ea s-a ascuns prin apropiere și a așteptat ca ei să se îmbete criță. Nu-i putea ucide altfel, așa că a adunat crenguțe de pin și a adus ardei iuți, afumându-i, așa cum ar fi procedat o vulpe dușmănoasă sau un bursuc șiret.

Avusese de gând să se prezinte imediat la magistratura locală însă, amintindu-și de mamă, s-a tot codit. Cine ar fi îngrijit-o dacă pe ea ar fi pedepsit-o cu moartea? Sora ei nu mai era… Dispărea și ea… Pur și simplu nu se simțea în stare. În fiecare zi se gândea doar la faptul că trebuie să trăiască pentru a-și arăta recunoștința filială. Își părăsise noul cămin fără să clipească, întorcându-se la casa părintească sărăcăcioasă. Încerca să se liniștească singură, spunându-și că lumea putea pune fumul ucigător pe seama vulpii. Ca sătenii să dea și mai multă crezare poveștii cu răzbunarea vulpii, se strecura din când în când la Kogan-ji și răvășea mormintele. Aflând că Zenkichi, fratele

unuia din cei cinci morți, a început să spună în gura mare că nu crede în ruptul capului că vulpea i-ar fi ucis pe bărbați, fata s-a mai gândit la un plan, ca să convingă lumea că vulpea le jucase un renghi. A așteptat-o pe sora mai mică a lui Zenkichi, pe întuneric, la marginea parcelei de orez și a rănit-o, zicându-și că astfel oamenii vor socoti că vulpea s-a răzbunat pe el. Otake i-a mai explicat detectivului că bietul Heitarō, care a înnebunit din pricină că i-au luat soața, n-avea absolut nicio legătură cu întâmplările menționate.

— Dacă eu nu mai sunt, n-are cine o îngriji pe mama mea infirmă. Și încă ceva. Pe cinci din bărbați i-am omorât pentru că pângăriseră în gura mare cinstea surorii mele, dar pe ceilalți doi i-am salvat pentru că se abținuseră de la comentarii urâte. Îmi pare sincer rău că m-am ascuns ca o lașă în spatele pietrei funerare a surorii și pentru gesturile mele groaznice.

Otake a făcut declarațiile cu un calm desăvârșit.

Cazul a dat mari bătăi de cap oficialilor locali și a fost trimis la Edo. După aproape o lună, a venit și sentința scrisă. Administrația shōgunală din capitală a decis că cei șapte bărbați s-au făcut vinovați de crimă gravă răspândind zvonuri oribile și mincinoase, în urma cărora Okoyo s-a sinucis. Răzbunarea surorii este pe deplin justificată, mai cu seamă că bărbații au acuzat-o pe fată de legături intime cu un animal, sfidând bunul-simț și cele mai elementare legi ale moralei. Cei cinci decedați și-au meritat soarta și nu mai pot fi pedepsiți, dar părtașii lor – Jintarō și Gonjū – vor primi pedeapsa capitală. Curajul copilei Otake, în strădania de a-și răzbuna sora mai mare, este vrednic de toată lauda. Cu toate astea, este și ea învinuită pentru două fapte: răvășirea mormintelor cu intenția de a-și ascunde crimele și zgârierea bestială a lui Otoku fără ca aceasta din urmă să fi făcut vreun rău. Pentru aceste motive, cerem ca pedeapsă exilarea ei. Știind că ar fi extrem de complicat să-și ia cu sine mama nevăzătoare, schimbându-i astfel deprinderile. Satul întreg va avea grijă de oarbă în locul fiicei.

Așa au soluționat cazul. Soarta omului e greu de ghicit. Jintarō și Gonjū, care scăpaseră cu viață din fumăraie, au fost întemnițați și apoi condamnați la moarte.

Otake a plecat în exil, dar mai târziu s-a întors la vechiul ei loc de muncă. Preoții de la Kogan-ji s-au ocupat de femeia oarbă și toți sătenii au contribuit cu orez la hrănirea ei.

De la incident, nu s-a mai auzit niciodată vorbindu-se de vulpița Kojōro.

Femeia-ascet

Onna Gyōja

1

Îmi aduc aminte că era toamna anului 32 al perioadei Meiji{117} când l-am revăzut pe bătrânul Hanshichi. Ne-am întâlnit la un spectacol Kabuki de la Teatrul Meiji, aflat în centrul capitalei, în Hisamatsuchō.

— Ați venit să vedeți piesa?

Auzindu-mă, bătrânul a făcut o plecăciune ușoară și mi-a zâmbit. Ne-am despărțit după câteva cuvinte, însă la vreo două-trei zile după aceea l-am vizitat ca să-i aflu părerea despre piesă. Se jucase în întregime *Ten'ichibō*{118}, cu o distribuție de excepție: marele Sadanji{119} în rolul lui Ōoka Echizen-no-kami, îndrăgitul Gonjūro în al lui Iganosuke Yamauchi, talentatul Kodanji{120} în rolul lui Ten'ichibō.

Întocmai cum m-am așteptat, bătrânul se dovedea un neîntrecut cunoscător de Kabuki, familiarizat și cu subiectul piesei scrise. Văzuse și premiera, în primăvara anului 8 al erei Meiji, la teatrul Morita-za{121}, când au interpretat Hikosaburō în rolul lui Echizen-no-kami, tot Sadanji în al lui Iganosuke, Kikugorō ca Ten'ichibō. Drama s-a bucurat atunci de un succes neașteptat.

— După cum bine știi, în perioada Edo ar fi fost de neacceptat șarlatani ca Ten'ichibō, dar a reușit să se strecoare neobservat cu ajutorul unui nume fals – Daiichibō. Începând cu Meiji, restricțiile s-au topit și povestitori profesioniști, în frunte cu Hakuen, au urcat pe scenele teatrelor populare. Cum povestea ajunsese la mare preț, Kawatake{122} a transformat-o în spectacol care, la rândul lui, s-a bucurat de asemenea succes de public, încât se mai joacă și în zilele noastre. Cred că lumea nu-i vede cu ochi buni pe bătrânii cu asemenea gusturi… Ha, ha, ha!

Am tot discutat despre spectacol și, până la urmă, am ajuns la faptele reale din care s-au născut poveștile scenei.

— Toată lumea știe că Ten'ichibō era un impostor ce se pretindea fiul shōgunului, e drept că bastard, numai că în vremurile acelea au existat și destule șarlatane, pretinse aristocrate, care s-au ținut de blestemății, preciza bătrânul. Deși nu se făcea mare vâlvă când unui shōgun i se năștea o fiică nelegitimă… O fată nu se bucura niciodată de privilegiile unui băiat. Printre Ten'ichibō-femei, cea mai cunoscută pentru faptele ei a fost aceea care se dădea prințesă din familia Hino.

Îmi aduc aminte că sentința s-a pronunțat în anul 4 al epocii Bunkyū și că documentele administrației locale o menționau ca angajată a hanului Yasuemon din Shinagawa, adică prostituată a unei case rău famate. Numele Okoto flutura pe buzele tuturor, dar ea nu era decât fiica unui consilier de rang mijlociu în slujba unei familii Hino din Kyōto. Nu mă îndoiesc o clipă că pe-atunci nimeni nu îndrăznea nici măcar a gândi că o fiică de nobil ajunge prostituată. Okoto a fugit de la proprietarul care o angajase și se pregătea să-l instruiască pe Zenbei de la templul Asakusa Genku-ji{123} să-i devină asistent de ritualuri. Își dădea aere de aristocrată din familia Hino și s-a folosit și de numele unor doamne de onoare de la Curte. Administrația locală i-a investigat cu multă atenție pe Okoto și pe Zenbei. Ca să se asigure că nu greșesc, și-au lărgit verificările până la Kyōto, dar au aflat că nu există familie de nobili pe nume Hino. Până la urmă, Okoto s-a pricopsit cu exilul, iar Zenbei, cu cătușe. Nu pricep nici acum ce rost a avut înscenarea gogonată. Probabil că fata a plecat de la Shinagawa fără să-și plătească datoriile ori s-a apucat și de alte escrocherii care nu i-au mers și de aceea i s-a năzărit să se pretindă fiică de nobil. Faptele ei au uimit lumea și tot Edo vuia. Renumitul dramaturg Nanboku{124} le-a transpus în piesa *Seigen Sakura-hime*{125}, în care protagonista, din familia nobiliară Yoshida, ajunge prostituată în Senju. Drama s-a jucat atunci pe scena Teatrului Kawarazaki-za din cartierul Kobikichō, cu titlul *Sakura-hime azuma bunshō* și s-a bucurat de un succes răsunător.

Introducerea cam prea lungă pregătește ce vreau să-ți povestesc acum – isprăvile unei pretinse fiice de nobil petrecute cu vreo cincizeci și ceva de ani după aventurile așa-zisei Hino, adică în luna a noua din primul an al epocii Bunkyū.

Deși dimineața de toamnă începuse cu o ploaie măruntă, Hanshichi a pornit grăbit spre Hacchōbori, la întâlnirea cu Chōshirō Okazaki, colegul lui de breaslă de acolo, care-i ceruse ajutorul.

— Îmi pare rău că te-am scos din casă pe-așa o vreme.

— Zău că plouă, dar n-avem ce-i face, e toamnă.

Okazaki privea, abătut, grădina.

— Păcat că plouă, dar și mai păcat e că s-au ivit necazuri. Ai auzit de personajul ciudat din Kayabachō, în inima capitalei?

— Poftim? se miră Hanshichi, căzând pe gânduri.

— Și-a făcut apariția recent, dar altceva nu se știe deocamdată, zise Okazaki zâmbind. Expresia gravă i-a revenit imediat pe chip: Povestea devine și mai stranie dacă ne gândim că e femeie. Când am văzut-o, i-am dat șaptesprezece sau optsprezece ani, dar cred că are mai mult. Este foarte frumoasă și cuvioasă, dă impresia că-i mereu cufundată în rugăciune. Dac-ar fi doar atât, mai treacă-meargă, numai că individa este o nerușinată fără margini. Cu evlavia și rugăciunile ei și-a câștigat

mulți adepți și-i stoarce de bani. Printre ei se află și un tânăr foarte descurcăreț, pe care nu se știe cum l-a îmbrobodit. Se zvonește că l-a convins să facă donații consistente. De-ar fi doar bărbați, ai zice că-i o farsă amoroasă… numai că s-au strecurat și femei printre credincioși, ba chiar și un bătrân și o bătrână. Nu mai pricep nimic. Culmea neobrăzării – se pretinde din familia de nobili Reizeitamekyo de la Curtea Imperială din Kyōto și susține că o cheamă Saemon-no-tsubone. Poartă un chimono alb scurt și *hakama* roșie, iar părul lăsat pe spate și-l prinde într-o coadă, cu o fâșie de crep violet. Una peste alta, atâta eleganță și frumusețe îi dau o ținută impunătoare. Să fie cu-adevărat ceea ce vrea să arate?

— Știu și eu? zise Hanshichi, căzând iar pe gânduri. Te-ai interesat la Kyōto?

— Bineînțeles, ca să mă asigur că nu greșesc. Nu mi-au dat încă răspunsul, dar am înțeles că nu există familie de nobili cu numele de Reizeitamekyo. Așa stând lucrurile, nu-mi rămâne decât să cred că e o impostoare. Oricum, până la ora asta. Sau, cine știe, poate o fi chiar fiică de nobil și, dintr-un motiv sau altul, nu și-a divulgat adevărata identitate, luându-și numele la întâmplare. Aici trebuie să investigăm serios.

— Mi se pare firesc, zise Hanshichi încuviințând și din cap.

„Așa stând lucrurile…" în vremurile acelea, când disputele împărat-shōgunat au pus lumea pe jar, persoanele care pretindeau chiar și în glumă că au legătură cu familia imperială trebuiau cercetate cu multă seriozitate, mai cu seamă dacă adunau averi, mascându-și planurile prin rugăciuni. Chiar dacă nu obțineau sume uriașe cu intenția de a răsturna shōgunatul… Nu se putea spune că samuraii fără stăpân care bântuiau furioși prin Edo nu-și procurau și ei fondurile lor. Era de așteptat ca Okazaki să aibă temeri în această privință.

Hanshichi a acceptat cazul.

S-a dus acasă și l-a chemat pe unul din subalterni, Takichi. Auzind despre ce e vorba, Takichi s-a scărpinat în cap, încurcat.

— Domnule inspector, păi… în ultima vreme mi-au trecut și mie pe la urechi zvonuri despre femeia-ascet, dar nu m-am băgat, aflând că șeful de la Hacchōbori a luat o inițiativă ca să-i dezlege misterul. Suspecta a comis o greșeală uriașă. Faptele s-au petrecut în cartierul Setomonochō, nu-i așa?

— Nici acolo lucrurile nu stau chiar strălucit în ultima vreme, zise Hanshichi gânditor.

După cum a afirmat Takichi, dacă-i vorba de întâmplările din Kayabachō, ele țin de teritoriul bătrânului detectiv Sentarō. Cum însă a înaintat bine în vârstă și i s-a șubrezit sănătatea, posibil să fi ordonat cuiva să se ocupe de caz. Numai că nu prea mai are subalterni pricepuți și de nădejde. Așa stând lucrurile, greul avea să cadă pe

umerii lui Hanshichi, el urma să-și bată capul cu investigațiile. Nu se putea să nu-și dea seama exact ce-l așteaptă.

— Takichi, te rog să te ocupi serios de caz. Află exact ce învârte femeia… Asta trebuie să știu mai întâi. La nevoie, pui mâna pe ea.

— Bine, o să-mi dau toată silința.

Incidentul părea extrem de grav. Pe deasupra, oferindu-i-se un caz ce ținea de jurisdicția altcuiva, tânărul Takichi devenise parcă și mai interesat. A plecat de la Hanshichi plin de elan. Totuși, nu era un simplu caz de omor sau de furt, evenimentul intra în altă sferă, mai largă și mai înaltă. Temându-se că o să apară și situații neprevăzute, Hanshichi l-a convocat și pe Genji, alt subordonat de-al său, cumpănind că-i mai bine să arunce în scenă o figură necunoscută, care să acționeze sub acoperire.

Persoana urmărită se pretindea fiică de nobil de la Curtea Imperială din Kyōto, chiar în perioada confruntărilor dintre susținătorii împăratului și adepții shōgunatului. De aceea, Genji ezitase puțin la început. Nu se vedea capabil să poarte povara unei sarcini atât de grele, însă Hanshichi l-a convins.

A plouat fără încetare toată ziua și spre seară s-a lăsat frigul, însă niciunul din cei doi – Takichi și Genji – nu se întorsese încă.

„Ce-or fi făcând? Le-am dat pesemne o misiune imposibilă… prea grea pentru umerii lor.”

Hanshichi îi aștepta cu nerăbdare. Pe la zece seara a apărut Takichi.

— Ce mai plouă!

— Îmi pare rău de tine. A fost cu folos deplasarea? întrebă Hanshichi nerăbdător.

— Nu știu ce să spun… am venit s-o mai analizăm împreună, zise Takichi, mândru. Ascultați-mă. Asceta arată în jur de optsprezece ani, e frumoasă, rafinată, vorbește cu accent de Kyōto. Oricine o vede zice că e fiică de nobil. E șlefuită din toate punctele de vedere. În încăpere există bagheta *gohei*{126} și crenguțe de *sakaki,* iar în colțuri a întins funii *shimenawa.* Ea însăși ține în mână o baghetă *gohei,* fluturând-o în timp ce se roagă.

— Ce rugăciuni practică?

— Pentru fericire și prosperitatea casei, contra pierderilor și furturilor… Cu un cuvânt, știe foarte bine ce face. Și mai presară și profeții printre rugăciunile sale. Are adepți puzderie, care cred prostește că le sunt de mare folos rugăciunile. Zilnic o asaltează cincizeci-șaizeci de persoane, așa că profitul o fi pe măsură. Cât despre bani, fiecare lasă cât dorește, dar unii chiar plătesc serios, prin urmare strânge sume uriașe.

— Da, am înțeles. Și ce face cu aceia care plătesc gras? Îi duce într-o anume încăpere și chipurile rostește pentru ei niște rugăciuni secrete, iar apoi le cere să facă danii consistente? Cum procedează?

— S-ar putea spune și așa, încuviință Takichi. Le ține o slujbă secretă, care nu-i pentru orice muritor de rând, dar nu li se îngăduie să divulge nimic. Dacă scapă o vorbă, chiar fără intenție, îi amenință că în mai puțin de un an își vor pierde viața. N-am găsit pe nimeni care să-mi destăinuie despre ce anume e vorba. De fapt, slujbele astea le ține doar noaptea, când lumea doarme buștean, iar beneficiarii lor n-au voie să povestească nimic altora, pentru că rugile își pierd efectul. Pe-aceia nici n-ai cum să-i vezi, pentru că-și ascund chipurile sau își schimbă înfățișarea și ies pe ușa de serviciu. Prin urmare, nu-i poți cunoaște. Ființa asta ce își joacă rolul de ascet s-a gândit la toate.

— Hmm… Oare or fi găsit șarlatanii ăștia și alte metode ca să-și strecoare adepții înăuntru și apoi afară?

— N-am descoperit.

— Ce fel de indivizi mai sunt în casa ei în afară de personal? întrebă Hanshichi. Are cumva și discipoli?

— Doar un bărbat în jur de cincizeci de ani și o tânără în vârstă de cincisprezece-șaisprezece ani, precum și două slujnice la bucătărie… Însă la rugăciuni nu-i acceptă decât pe bărbat și pe tânără.

Cam așa arătau noutățile cu care a venise Takichi.

2

Genji s-a prezentat în dimineața următoare.

— Domnule inspector, Takichi v-a adus vești interesante?

— Nu-mi dau seama cât or fi de interesante, dar ne pun totuși pe un făgaș. Tu ce ai de zis? îl întrebă Hanshichi răzbit de curiozitate.

— Păi, nu prea știu ce să spun. Am auzit un lucru tare ciudat… Că în Fukiyachō ar fi un atelier de fabricat hârtie numit Tadon-Iseya. Cu generații în urmă, magazinul s-a chemat Sumiya și se ocupa cu fabricarea brichetelor de mangal. Cel de-acum dispune și de un teren și casă de închiriat. Se spune că scot bani serioși din ele. Fiul patroanei de la Iseya a cam luat-o razna în ultima vreme. Îl cheamă Hisajirō și anul acesta împlinește douăzeci de ani. Semănând teribil cu actorul Gonjūro, l-au poreclit Gonjūro-băiatul. I s-a dus vestea până acolo, încât o tânără flușturatică a ținut neapărat să-l vadă și a bătut cale lungă până la Iseya sub pretext că vrea să cumpere o testea de hârtie fabricată manual. Însă a profitat de ocazie și a mers și până la asceta noastră. Lumea zice să s-a smintit și ea după întâlnirea cu femeia-ascet.

— Tânărul s-a dus și el acolo pentru rugăciuni?

— Mama lui Hisajirō, Otoyo, pretindea că pe la sfârșitul primăverii au apărut niște simptome ciudate și se legăna în mers. Auzind de renumita ascetă din Kayabachō, s-a gândit să-și caute leacul acolo.

Hisajirō s-a lăsat și el prins în capcana zvonurilor. La început cam bănuitor, a însoțit-o până la urmă la asceta de o frumusețe nepământeană. În clipa în care a văzut-o, tânăra i-a zis lui Otoyo că boala ei este consecința blestemului unui animal ciudat, dar o poate face să-și revină cu rugăciunile. Hisajirō a crezut-o și i-a implorat ajutorul. Asceta a așezat-o pe Otoyo în fața altarului șintoist și i-a murmurat o rugăciune care i-a stârnit o teamă respectuoasă. Efectul a fost uluitor. Chiar din dimineața următoare, Otoyo și-a simțit sufletul ușor, iar după șapte zile a redevenit femeia energică de altădată. Suficient ca să cumpere încrederea celor de la Iseya, care i-au trimis ascetei ofrande pe măsură. Ba mai mult, până și Hisajirō a sfârșit prin a o venera pe frumoasa ascetă. Când i-a prezentat ofrandele din partea lui, tânăra l-a privit îndelung, murmurându-i apoi:

— Destinul vă e înspăimântător. Nu numai pe mama, ci și pe dumneavoastră vă urmărește același blestem.

Hisajirō n-a protestat. Ba dimpotrivă, a implorat-o să se roage pentru el. Asceta i-a spus să se prezinte la ea timp de șapte zile neîntrerupt și băiatul s-a conformat. În primele trei zile l-a chemat pe lumină, dar din ziua a patra i-a aplicat și lui rugăciunile secrete din toiul nopții. Însă ele n-au luat sfârșit după șapte zile. Tânăra l-a îndemnat să mai vină șapte zile… și încă șapte. După cea de-a patra cură tămăduitoare, administratorul de la Iseya a început să se îngrijoreze. Mama băiatului își revenise după o singură rugăciune, pe când boala fiului nu dispărea. Și câte rugăciuni! Administratorul-șef, Jūbei, se minuna peste măsură de faptul că asceta aștepta miezul nopții ca să adreseze rugăciunile secrete și i-a atras atenția patroanei, numai că ea, crezând orbește în forța tămăduitoarei, era surdă la observațiile lui. Patronul magazinului Iseya plecase dintre vii cu cinci ani în urmă și văduvei îi rămăsese datoria să se ocupe singură de afaceri și să aibă grijă de unicul copil. Se încăpățâna să se încreadă în ascetă, susținând că atâta vreme cât rugăciunile nu-i făceau rău, nu avea niciun motiv să-i lase pe alții să i le întrerupă cu forța. Cât despre ofrande, mama se consulta doar cu băiatul, ceilalți din magazin nefiind la curent cu amănuntele. Oricum, administratorul nu vedea cu ochi buni dispariția lună de lună a câte două-trei sute de *ryō*, pe care tânărul îi lua cu el.

Între timp, boala lui Hisajirō s-a tot agravat și a ajuns foarte agitat. Când credeai că stă cuminte la magazin, țâșnea afară pe neașteptate și hoinărea cine știe pe unde. Gonjūro-băiatul arăta ca un om deposedat de suflet și devenise palid ca un mort.

— De aceea tinerii angajați și ucenicii cred că s-a smintit, explică Genji.

— Hmm. Așa și pare, zise Hanshichi zâmbind. Păi, nu e interlocutoarea lui o ascetă foarte frumoasă?

— Da, este. Așadar, pe de-o parte, fata splendidă, pe de alta, Gonjūro-băiatul, precizează Genji râzând.

Lui Hanshichi nu-i prea venea să râdă. Dac-ar fi fost doar incidentul în sine, lucrurile ar fi părut simple. Însă, dacă era ce pretindea, adică fiica unui nobil de la Curtea din Kyōto, asceta misterioasă se afla undeva la mijloc, între forțele fidele împăratului și cele ale adepților shōgunatului, și avea cu siguranță un sprijin puternic, așa că Hanshichi nu putea risca să pună mâna pe ea oricum, ci doar cu multă băgare de seamă. Chiar dacă ar fi înșfăcat-o pe ea și ceilalți complotiști ar fi dispărut, n-ar fi făcut mare lucru. Trebuia să se gândească la o strategie cu care să-i prindă pe toți în același năvod. L-a trimis pe Genji să spioneze în fiecare seară prin apropiere de Kayabachō, să stea cu ochii-n patru la cine intră și cine iese, pentru a putea întinde acolo capcana.

În seara aceea a venit iarăși Takichi.

— Domnule inspector, n-am reușit să aflu mare lucru. Femeia-ascet își spune ba Otsūbone, ba Ohii, și nimeni nu știe cum o cheamă de fapt. La ritualuri se folosește numai de bărbatul de cincizeci de ani, cu siguranță născut în Kyōto sau prin împrejurimi. Mai are pe lângă ea o fată de cincisprezece-șaisprezece ani, frumușică foc, dar n-am aflat dacă e sora ei mai mică sau vreo rudă mai îndepărtată. La bucătărie lucrează Oyu și Oshō. Ele fierb orezul și scot apă din fântână, dar habar n-am dacă mai e și altcineva în casă.

— Aseară n-a intrat și n-a ieșit nimeni în afară de cei care au vrut rugăciuni?

— M-am gândit că-i important și-am întrebat vecinii, dar și ei văzut-o doar pe Oyu.

— Câte persoane s-au strâns pentru rugăciuni după ce s-a înserat?

— Păi, cred că luna asta a venit numai un tânăr. Nu că n-ar fi existat persoane dornice de ajutorul ascetei, dar se pare că i-a refuzat pe toți pe motiv că nu se simte bine. Prin urmare, a primit doar un bărbat, care nu lipsește niciodată.

— Fiul patroanei de la atelierul de hârtie?

— Aha, Genji a făcut săpături serioase… Nu-i scapă nimic, zise Takichi cu șiretenie. Le știe pe toate!

— Hai, povestește-mi ce-ai constatat tu.

Informațiile lui Takichi nu se deosebeau prea mult de ale lui Genji. Profitând de faptul că se îndrăgostise, șarlatanii îl jumuleau zdravăn pe Hisajirō de bani.

— Dacă stau bine și mă gândesc, individa e foarte sigură pe ea. Însă mă îngrijorează mai mult complicii, zise Hanshichi. Sub pretextul așa-ziselor rugăciuni din toiul nopții, își schimbă înfățișarea… Se evaporă… Nu prea avem ce face. Pe ascetă pot pune mâna oricând, dar cum procedez cu ceilalți care mă interesează la fel de mult? Te rog

să fii atent la toată lumea care se vântură pe-acolo.

Takichi a încuviințat tăcut și a plecat.

A trecut vreo jumătate de lună, dar nici Takichi, nici Genji n-au venit cu vreo noutate. Rapoartele aduceau mereu aceleași informații. La lăsarea serii nu-și mai făcea nimeni apariția, în afară de Hisajirō. Nici din casa ascetei nu ieșeau decât slujnicele, plecate după cumpărături.

— Hanshichi, ce se întâmplă? Te miști cam greu, îl mai lua uneori peste picior Okazaki de la Hacchōbori.

Investigațiile se împotmoliseră și îngrijorarea lui Hanshichi creștea din zi în zi, cu atât mai mult cu cât știa foarte bine că nu poate acționa. Nu-i rămânea decât s-o scoată cu forța pe ascetă din cuibușorul ei și s-o silească să mărturisească totul.

La sărbătoarea budistă *O-eshiki*{127} de la Ikegami, din dimineața următoare, Takichi a dat buzna în templu, unde se afla și Hanshichi.

— Domnule inspector, băiatul patroanei de la magazinul de hârtie a dispărut de două-trei zile.

— Dar asceta? întrebă imediat Hanshichi. A fugit și ea cu el?

— Nu, ea e acasă. Se pare că bărbatul care o asista la rugăciuni s-a dus la Iseya să discute despre asta.

În clipa aceea a apărut și Genji.

3

Genji i-o luase înainte lui Takichi cu informațiile despre dispariția băiatului.

După spusele lui Genji, cu o zi în urmă, imediat după prânz, asistentul de ritualuri al ascetei se prezentase la Tadon Iseya ca să poarte o discuție foarte serioasă și dură cu văduva Otoyo despre comportamentul necuviincios al fiului ei față de Ohii-*san*. A repetat insistent că Hisajirō este posedat de spiritul răufăcător al unui animal ciudat și, ca să-l scape și să-l purifice, i-au ținut slujbe secrete noapte de noapte, chiar cu acordul mamei. Deși s-au așteptat, inițial, să-l tămăduiască în primele șapte zile de rugăciuni, n-au reușit să facă mai nimic. De aceea nu s-au limitat doar la primul grup de rugăciuni, ci au urmat alte patru tratamente neîntrerupte de câte șapte zile. Li se părea și lor anormal că nu-l puteau salva de nenorocire, dar abia de curând pricepuseră cauzele. Hisajirō avea sufletul necurat. Venea cu regularitate la rugăciuni, însă nu credea cu toată ființa în ele. Adevărul e că se îndrăgostise de *Ohii-san*. Cu o seară în urmă, în răgazul dintre rugăciuni, a prins-o de mână pe ascetă și i-a asaltat urechile cu puhoi de vorbe obscene. Greșeală de neiertat!

Ohii-*san* nu putea trece cu vederea așa ceva. L-a plesnit peste față cu

bagheta purificatoare, l-a împins într-un colț, l-a mustruluit zdravăn pentru neobrăzare, l-a avertizat să nu mai calce pe-acolo, apoi l-a apucat de guler și l-a azvârlit afară. Hisajirō a rămas mut, neștiind ce să facă. Însă adevărul e că gesturile și vorbele-i nerușinate atingeau onoarea ascetei, ele însemnau o profanare a zeității protectoare. După asemenea îndrăzneală, lui Hisajirō i se interzicea s-o mai vadă pe Ohii-*san*. Asistentul a subliniat încă o dată, pe un ton prețios și sever, scopul vizitei, menționând că el atât a avut de zis.

Otoyo simțea că se-nvârte casa cu ea. Numai la așa ceva nu se așteptase, cu atât mai mult cu cât credea din tot sufletul în ascetă, chiar o venera. Nu-i venea să creadă că fiul ei fusese atât de nerușinat. Simțea că o trec fiori din cap până-n picioare. Și-a afundat fruntea în *tatami,* cerându-și întruna iertare. Ca să scape de pedeapsa zeilor căzută pe capul lor – al mamei și al copilului – Otoyo l-a implorat pe asistent să accepte două sute de *ryō* pentru rugăciuni de ispășire a păcatului. Bărbatul nu s-a lăsat înduplecat prea ușor, spunându-i patroanei să-și țină banii până află dacă acceptă Ohii-*san*. Însă până la urmă a plecat cu banii.

Otoyo l-a chemat îndată pe Hisajirō. El s-a așezat, abătut, în fața mamei, a ascultat-o, însă a răspuns la întrebările ei în doi peri. Nu a negat nicio clipă gestul tandru față de ascetă, întristându-și mama și mai tare. Otoyo i-a vorbit cu seriozitate despre pedeapsa divină, îndemnându-l să-și schimbe purtarea și inima slută, și încercând să-l convingă printre lacrimi să facă tot posibilul ca să scape de năpasta căzută pe capul lui. Băiatul tăcea și asculta cuminte.

Spre înserat, Hisajirō a plecat de-acasă fără o țintă anume, așa cum obișnuia. Seara târziu nu revenise încă. Lumea de la Iseya era deja îngrijorată și, ca să se liniștească, patroana a trimis pe cineva la asistentul de ritualuri. Acesta i-a transmis că Hisajirō n-a mai apărut de ieri. Tânărul nu s-a întors acasă în noaptea aceea și nici în dimineața următoare, neliniștindu-i pe toți de la Iseya. Otoyo le ascunsese tuturor întrevederea cu asistentul ascetei, dar și-a dat seama că ar fi mai bine să divulge secretul. I-a adunat pe toți, în frunte cu administratorul, și le-a povestit ce s-a întâmplat. Angajații au presupus că băiatul s-o fi rușinat grozav de faptele sale și de aceea a fugit de-acasă. Când au înțeles motivul dispariției, îngrijorarea tuturor pentru soarta moștenitorului a sporit, iar Otoyo simțea că-și pierde mințile de spaimă, ținând toată casa în alertă. A pornit imediat spre ascetă ca s-o roage să-i ghicească unde este fiul ei. Administratorul Jūbei a dat fuga la Gentaro de la biroul de detectivi din Setomonochō, i-a relatat faptele și l-a rugat să pornească pe urmele băiatului. Rudele s-au împrăștiat și ele care încotro.

Auzind vestea, Hanshichi a prins a se foi.

— Chiar se cere o intervenție rapidă și serioasă. Administratorul de

la Iseya a dat fuga în Setomonochō, iar dacă cei de-acolo își bagă nasul, am încurcat-o.

— Mă duc imediat să aflu despre ce-i vorba.

— Apucă-te de treabă! Mai întâi și mai întâi, vezi ce-i cu asceta, cu asistentul ei și cu fata aia, Fujie. A, și să ai grijă să nu dispară cele două slujnice. Și-apoi află cine se mai ascunde în umbra lor. Genji, tu nu ai cum să ieși la vedere, lucrezi sub acoperire. Takichi singur nu se descurcă. Cheamă-l și pe Zenhachi.

— Ajunge numai Zenhachi?

— Cred că da. Nu uita că avem de-a face cu o femeie… Dacă-s prea mulți, bat la ochi.

Takichi s-a dus să-l cheme pe colegul lor Zenhachi. Genji a luat-o mai întâi spre Tadon Iseya, ca să vadă ce s-a mai întâmplat acolo. Hanshichi s-a îmbrăcat și a plecat de-acasă, din Kanda, puțin după ora zece dimineața. Era o splendidă zi de toamnă, iar florile artificiale de pe lampioane, o adevărată minunăție.

Hanshichi a făcut niște cumpărături și ceva pregătiri, după care a pornit spre locul de rugăciune din Kayabachō, aflat în cartierul Nihonbashi. Nu știa cine a stat acolo înainte, dar plăcuța de pe stâlpul porții renovate anunța: „Aici se învață rugăciuni către zei”. Funia sacră *shimenaiva* domina intrarea. În sala de numai șase *tatami* se înghesuiau paisprezece sau cincisprezece bărbați și femei, iar cine nu-și găsise loc își croise drum în anticameră, într-o învălmășeală de nedescris. Hanshichi s-a așezat acolo cuminte, așteptându-și rândul. Au mai apărut între timp cinci sau șase persoane. Printre ei s-a strecurat, serios, și Zenhachi, subalternul lui. Nu și-a întors nici măcar o clipă privirile spre Hanshichi, dar a vorbit pe șoptite cu cei din jur.

Cum rugăciunile și prezicerile pentru fiecare persoană în parte durau foarte mult, Hanshichi a avut de așteptat vreo două ore. Se înarmase însă cu o răbdare de fier. Cei din față terminau și plecau, dar alții tot veneau. În hol se aflau tot timpul paisprezece sau cincisprezece persoane.

„Ce popular e locul”, gândi Hanshichi.

Chiar atunci i-a venit rândul și a fost poftit înăuntru.

Camera de rugăciuni avea cincisprezece-șaisprezece *tatami* și arăta întocmai cum i-o descrisese Takichi. În față, un paravan din bambus, iar oglinda Zeiței Amaterasu, crenguța de *sakaki* și ofrandele credincioșilor tronau la loc de cinste – suluri din mătase sau hârtie de bună calitate, păsări, legume, cutii cu dulciuri, *mochi*{128} alb cu roșu etc. Tânăra și frumoasa ascetă ședea pe o rogojină rotundă, cu bagheta *gohei* în mână. Alături, la câțiva pași, bărbatul de cincizeci de ani, samurai cu tunsoare de Kyōto și sabie la șold, îmbrăcat în *hakama* albă, cu maniere alese. Pe Hanshichi l-a izbit faptul că asceta trăgea neîncetat cu coada ochiului în jurul ei, deși ținea capul plecat,

rușinată parcă de privirile iscoditoare ale zeilor.

— Vă rog să poftiți, spuse asistentul de ritualuri cu voce calmă.

— Mulțumesc.

Hanshichi a înaintat câțiva pași, cu o plecăciune ușoară. Ridicând ochii, a zărit o tânără lângă ascetă. Purta un chimono alb, scurt, din mătase și *hakama* de aceeași culoare. Hanshichi socotea că nu putea fi altcineva decât Fujie. Și ea era atrăgătoare, însă asceta îți tăia respirația, atât era de fermecătoare. În raport i se prezentase ca având șaptesprezece-optsprezece ani, motiv pentru care detectivul își conturase în minte prospețimea acelei vârste. Deși descoperea că are douăzeci sau chiar peste, a rămas și mai plăcut impresionat de înfățișarea ei. Un strat gros de pudră albă îi acoperea fața, scoțând în evidență sprâncenele frumos conturate. Peste chimonoul scurt purta *kariginu*{129}. Se așteptase să fie îmbrăcată cu *hakama* de un roșu aprins, cum apărea în raport, dar azi făcea probabil excepție. Asistentul ei oficial se ocupa de întregul ritual, așa că ea n-a rostit un cuvânt.

— Doriți o rugăciune?

— Da, răspunse Hanshichi, plecând capul. Adevărul este că mama se comportă cam ciudat de anul trecut, de parcă ar fi posedată. Uneori o apucă vorbăria și n-o mai poate opri nimeni și nimic. Chiar nu știu ce să-i mai fac.

I-a implorat să-l scape de necaz prin purificare, ridicând cu smerenie cutia cu ofrande spre raftul din lemn. După formă, se ghicea înăuntru un sul de mătase albă. Asistentul a luat-o cu o plecăciune ușoară, a trecut-o mai întâi prin fața ascetei ca s-o purifice cu bagheta sacră, iar apoi i-a făcut semn lui Hanshichi cu bărbia s-o așeze, după rânduiala știută, pe raftul cu ofrande aduse zeilor.

— După cum ați auzit, domnul dorește rugăciuni, îi spuse el ascetei. Ea a încuviințat, simplu, tăcută.

— Vă rog să vă mai apropiați… fără sfială…

La îndemnul bărbatului, Hanshichi a mai înaintat puțin, târându-se în genunchi, cu capul plecat. Ajungând lângă ascetă, a simțit mireasmă de orhidee și parfum de mosc amestecat cu miros de tămâie.

4

Asceta i-a aruncat o privire detectivului, apoi s-a uitat peste umăr la asistent, care se pregătea să pună o întrebare. În clipa aceea, Hanshichi a intervenit pe nepusă-masă.

— Mai întâi și mai întâi, nu pot trece cu atâta ușurință peste cutia cu ofrande. Dacă e nevoie, vă explic eu personal.

— Nu e cazul să vă deranjați, l-a întrerupt asistentul. Vă rog să-mi

răspundeți la întrebări. Așadar, câți ani are mama dumneavoastră și în ce zodie este născută?

— Are șaizeci de ani și e născută în Zodia Câinelui.

— Suferă de vreo boală cronică?

— Nu suferă, doar că de doi-trei ani o apucă din când în când niște crize de nervi.

— A, da? Bine, să începem rugăciunea!

Asistentul s-a uitat la ascetă, îndemnând-o din priviri să se roage. Ea și-a schimbat poziția în fața altarului, dar Hanshichi n-a lăsat-o să înceapă.

— Vă rog să mă scuzați… N-ați vrea, înainte de toate, să vă uitați în cutia cu ofrande adusă de mine?

— Adică? se minună asistentul, încruntându-se.

— V-aș ruga mult.

Asceta nu spunea nimic. Asistentul s-a ridicat brusc și a luat cutia de pe raft, iar după ce a scos tacticos capacul, s-a schimbat la față într-o clipită. Hanshichi îl privea tăcut. Bărbatul a întrebat pe un ton neobișnuit de calm:

— Cetățene, ce-i asta?

— Ceea ce vedeți.

— Cum de v-ați permis să aduceți așa ceva? se răsti asistentul cu privirile pironite pe conținutul cutiei.

Asceta a iscodit cutia superficial și în secunda următoare s-a albit la față. Fujie, care ședea alături, s-a ridicat puțin ca să vadă mai bine și îndată a apucat-o tremuratul. Hanshichi pusese în cutie o pereche de încălțări *zōri* ponosite și înnoroiate.

— O fi mama dumneavoastră nebună, dar se pare că nici dumneavoastră n-ați scăpat cu bine, răsună vocea asistentului tot mai mânioasă. Nu-mi dau seama dacă ați pus la cale o farsă ori ați avut motive personale să faceți așa ceva. În orice caz, eu consider gestul de neiertat. Vă rog să vă ridicați până nu vă ajunge aici pedeapsa divină.

— Îmi pare rău că m-ați apostrofat pe nedrept, râse Hanshichi disprețuitor. Asceta de-aici s-a prefăcut cu eleganță că nu vede și nu aude… Să fi știut oare persoana asta distinsă de la bun început ce conține cutia?

Bărbatul tăcea încurcat, așa că Hanshichi a continuat:

— Am dreptate. Nu există persoană care să știe ce se află într-o cutie cu capacul pus. Chiar nu înțeleg ce fel de oameni sunt aceia care dau dovadă de atâta dibăcie ca să-i prostească pe alții.

— Am priceput acum, zise asistentul, schimbând tonul și îmblânzindu-se brusc. Despre asta aș vrea să discutăm puțin. Nu vă răpesc mult timp, vă rog să mă urmați în altă încăpere.

— Cu permisiunea dumneavoastră… în loc să merg în camera alăturată, vă poftesc eu afară.

— Trebuie să stăm de vorbă, poftiți dincolo, fără comentarii… Aici nu ne putem înțelege liniștiți, insistă bărbatul.

— Încetează! Am zis, afară!… Hai, fără mofturi! spuse Hanshichi, ridicându-se. Și nu numai dumneata! Asceta de-acolo și ucenica *miko*{130} de lângă ea… afară toată lumea!

— De ce să ieșim? întrebă asistentul, încercând să-l înfrunte pe oaspete.

— Gata vorbăria! Afară! Repede!

Hanshichi a dus mâna la piept după bastonul de polițist. Agitația dinăuntru s-a transmis și celor din hol. Un bărbat și-a croit drum, privind atent în jurul lui, până la ascetă. Zenhachi a pășit țanțoș în fața altarului.

— Domnule inspector, cum procedăm? Scot frânghia?

— Dacă nu merge cu vorba bună! La nevoie, scoatem și praful din *tatami*! zise Hanshichi.

Nici n-a apucat să-și termine vorba, că asistentul și-a tras sabia de la brâu și-a aruncat-o spre detectiv. Într-o clipită a țâșnit pe ușa din capăt, deschizând-o cu piciorul. Hanshichi s-a repezit după el. Asemenea indivizi își aruncă arma spre dușmani doar ca să le abată atenția. Hanshichi îl urmărea cu băgare de seamă. Asistentul a intrat în camera de opt *tatami.* Când să ridice capacul sipetului chinezesc, Hanshichi l-a prins de braț. Bărbatul se zbătea să scape din strânsoare, ca să scoată pumnalul ascuns la pieptul chimonoului. Detectivul urmărea atent mișcările adversarului care voia cu orice chip să-l atace. L-a luat însă prin surprindere, lovindu-l peste mână cu bastonul. Omul a scăpat arma.

Hanshichi l-a legat pe loc, iar Zenhachi s-a ocupat de ascetă. Micuța Fujie n-a opus rezistență. Între timp, ivit pe ușa din spate, Takichi le-a pus pe cele două servitoare să-l conducă prin casă. S-a apucat să scotocească prin dulapuri și pe sub dușumele, dar n-a găsit nimic suspect.

În seara aceea, niște pescari au descoperit cadavrul lui Hisajirō plutind în larg, în dreptul Porții de Sud a orașului Edo – Shinagawa.

Asceta nu era fiică de nobil. Nici măcar nu exista familia de nobili cu numele de Reizeitamekyo. Mama ei fusese angajată, într-adevăr, la un nobil de la Curtea Imperială, cunoscuse un samurai acolo și se căsătoriseră, având două fete – Oman și Osen. Dar părinții fetelor muriseră cam în același timp, cu vreo șase ani în urmă, din pricina unei epidemii devastatoare.

Un prieten de-al tatălui, care îndeplinea anumite ritualuri în casa respectivă, le-a luat pe copile sub protecția lui, însă după aceea a făcut mari prostii și l-au dat afară din slujbă. Bărbatul a plecat cu cele două fete frumoase în Kantō{131} și împreună au încercat să-și câștige un trai

decent. Brusc i-a venit ideea să întemeieze un loc pentru rugăciuni.

Având o cunoștință la templul șintoist Kamo, a învățat din zbor ritualul purificării și o seamă de rugăciuni. Întâlnind pe cineva care cunoștea arta divinației, a prins câte ceva și despre ghicitul viitorului. Convins că ar putea foarte bine să trăiască din asta, a pus temeliile unui loc pentru rugăciuni în centrul orașului Edo, anunțându-l printr-o plăcuță atractivă. S-a gândit că singur n-ar fi în stare să adune adepți, așa că a instalat-o acolo pe frumoasa Oman ca ascetă cu darul rugăciunii, iar el trăgea sforile din umbră, cu mare pricepere. Ca să ispitească și mai mulți clienți, a căutat să profite de cunoștințele lui legate de viața de la Curte. S-a folosit de un prilej favorabil și a răspândit vestea că Oman face parte din familia nobiliară Reizei. Asistentul și-a luat numele unui vasal de-al familiei, iar sora mai mică a ascetei a devenit Fujie, fată în casa nobilului. Planul îndrăzneț s-a bucurat de un succes neașteptat. Îi înșela cu nerușinare pe credincioșii din Edo. Toate au mers ca pe roate până-ntr-o bună zi, când a venit la ei pentru rugăciuni fiul patroanei de la Tadon Iseya.

Dacă aventura impostorilor s-ar fi sfârșit odată cu rugăciunile pentru mamă, nu s-ar fi întâmplat nimic grav. Numai că asistentul ascetei, știind cât de prosperă e afacerea femeii, i-a sugerat lui Oman să-l prindă în mrejele ei și pe Hisajirō, cu toate că și-a dat seama că băiatul nu credea în rugăciuni. Asta nu l-a împiedicat câtuși de puțin să găsească diverse pretexte ca să-i mai stoarcă de bani pe cei de la Iseya.

De s-ar fi oprit măcar aici, încă ar fi fost bine, dar lăcomia lui nu cunoștea margini. Pe măsură ce trecea timpul, i se părea că pe Oman o atrăgea tot mai mult Gonjūro-băiatul și simțea că turbează. Aș zice că furia lui avea două cauze. Una, că îi dădea peste cap afacerile. Când lumea a început să șușotească despre posibila dragoste dintre impunătoarea ascetă și așa-zisul credincios, asistentul și-a pierdut încrederea în ea. O alta, planul înfiripat înainte să vină la Edo, de a pune mâna pe frumoasa Oman, fiindcă soția lui murise cu multă vreme în urmă și trăise de-atunci singur. Și aproape că reușise, fiindcă frumoasa ascetă din așa-zisa familie de nobili Reizei a ajuns ibovnica lui. Eu cred că acesta a fost motivul cel mai serios, cu atât mai mult cu cât păstraseră ascunsă de ochii tuturor legătura lor amoroasă. Simțind că-i scapă neprețuita comoară printre degete, a fost cuprins de o gelozie și-o ură de nedescris față de Hisajirō. Pur și simplu nu se putea stăpâni. Stătea cu ochii pe cei doi ca un uliu pe pradă, chiar și în timpul rugăciunilor secrete, împiedicând fiecare gest de apropiere. Cu toate astea, inimile tinerilor se aprindeau tot mai tare, iar asistentul nu suporta să vadă nici cea mai mică atingere a îndrăgostiților. Pe Oman o certa aspru, iar în ce-l privește pe Hisajirō, a început să caute un tertip prin care să-l îndepărteze de fată. Asistentului de ritualuri îi

convenea grozav că mai câștiga un ban cu fiecare zi ce trecea, dar acum nu voia să se gândească la bani, gata să sacrifice orice câștig pentru planul diabolic de alungare definitivă a lui Hisajirō.

Printre vicleniile puse la cale s-a numărat și mersul la Iseya ca s-o atace pe patroană pentru necuviincioasa purtare a fiului ei. Hisajirō se îndrăgostise de ascetă, fapt interzis cu desăvârșire. Otoyo, care credea orbește în ascetă, s-a speriat îngrozitor și nu știa cum să se mai scuze. Prin urmare, a fost din nou dusă de nas de către asistentul care a plecat de la Iseya cu încă două sute de *ryō*. Muștruluit zdravăn, Hisajirō a încercat din răsputeri să-i explice mamei că bărbatul îl acuzase pe nedrept. Până la urmă, toate cele petrecute l-au făcut să se simtă rușinat în sufletul său. Amenințat de asistent și învinuit de mamă, tânărul cu inima plină de zbucium nu-și putea găsi liniștea decât întorcându-se la frumoasa ascetă. Dorind să afle amănunte despre vizita asistentului la Iseya, a pornit pe înserat spre locul de rugăciune, numai că asistentul i-a interzis să intre, nelăsându-l s-o vadă. I-a spus doar pe un ton ferm, de parcă-i transmitea mesajul fetei: „Rugăciunile n-au niciun efect la persoane ca tine, cu inima pângărită”. Hisajirō ar fi vrut să-i mărturisească ascetei cât de mult se căiește, dar nu i s-a permis nici măcar atâta lucru. Asistentul i-a mai precizat că el nu face decât să se supună instrucțiunilor ascetei. Apoi, l-a dat pur și simplu afară. Lui Hisajirō nu-i venea să se întoarcă acasă și nici nu știa încotro s-o apuce…

I-au găsit cadavrul plutind în larg, la Shinagawa.

Asistentul de ritualuri a depus mărturie despre toate faptele, iar declarațiile lui Oman și Osen coincideau cu aceasta. Nici urmă de conspirația de care se temuseră polițiștii de la Hacchōbori – o confruntare pregătită pe ascuns între loialiștii și adversarii shōgunatului. Fusese doar o îngrijorare neîntemeiată. Fata nu era altceva decât ceea ce bănuise Hanshichi de la bun început – o șarlatană cu pretenții de aristocrată.

Asistentul a declarat că n-a intenționat să păcălească oamenii prea multă vreme, că voia să strângă doar vreo zece mii de *ryō*, să se întoarcă la Kyōto, unde să-și cumpere o fermă și să trăiască liniștit tot restul vieții. Adunase deja vreo trei mii pe care-i închisese în sipet, însă i-au fost confiscați. Dacă nu s-ar fi ivit moartea fiului patroanei de la Iseya, poate s-ar fi ales doar cu exilul, dar acum pedeapsa n-avea să fie ușoară.

Asistentul de ritualuri a fost condamnat la moarte.

Oman și Osen au fost trimise în exil. Nu se mai știe nimic despre soarta frumoaselor surori.

Fantoma din arborele ginkgo

Bake ichiyō

1

Cum se adunaseră multe pe capul meu, ocupându-mi tot timpul, n-am reușit să mai trec pe la bătrânul Hanshichi vreo trei sau patru luni. Îmi amintesc uneori că, atunci când îl vizitam, chiar fără să-l anunț din vreme, mă întâmpina cu același chip surâzător.

— Ce s-a întâmplat? Nu ne-am văzut cam de mult. Ai fost prins cu treburi? Lasă, nu-ți face griji! Tinerii nu trebuie să stea de vorbă numai cu bătrâni, deși mărturisesc că, îmbătrânind, mi se face câteodată dor de anii tinereții. Ești singurul tânăr care mai vine pe la mine. Fiul meu are deja patruzeci de ani și-mi mai aduce uneori nepotul, numai că el e prea mic. Ha, ha, ha!

Adevărul e că pe Hanshichi îl vizitau cei de vârsta lui, iar când vreunul pleca dintre cei vii, bătrânul părea foarte trist. Pe data de 19 seara, am cumpărat o cutie cu prăjiturele ca dar de sfârșit de an și am trecut pe la el, în Kanda, să mă scuz totodată și pentru tăcerea îndelungată. Tocmai își petrecea oaspeții care plecau: unul în vârstă, celălalt, tânăr, amândoi cu ținuta de-o eleganță fără cusur. S-au despărțit după câteva plecăciuni adânci.

— Bună! Haide, intră!

M-a poftit în camera de zi. Hanshichi, întotdeauna plin de viață, arăta acum și mai viguros. S-a uitat la mine și mi-a spus râzând:

— Musafirii care-au plecat îmi sunt foarte apropiați de multă vreme. Pe bătrân îl cheamă Tadasaburō Mizuhara, iar tânărul e fiul său. Unul locuiește la Yokohama, celălalt, la Tōkyō, așa că nu prea au ocazia să se întâlnească. Dar nu uită să mă viziteze de trei-patru ori pe an. Azi mi-au făcut vizita de sfârșit de an și am stat la taclale de la prânz până s-a întunecat de-a binelea și am aprins lumina.

— Aha! Yokohama! Așa se explică eleganța lui! Mă gândeam eu…

— Da, așa-i, confirmă bătrânul cu mândrie. Pare-se c-o duc foarte bine. Mizuhara, tatăl, e mai tânăr ca mine cu șapte-opt ani și întotdeauna a arătat grozav. Pe vremuri a locuit în Edo… A, hai să-ți spun povestea…

Nici n-am apucat să mă dezmeticesc, c-a și început să-mi explice legătura lui cu omul de afaceri Mizuhara din Yokohama.

Totul a început pe data de 24 din a douăsprezecea lună a primului

an din epoca Bunkyū. La negustorul Jūbei Kawauchiya din sectorul Tōrihatagochō a sosit un mesager din partea lui Hōki Inagawa. Jūbei făcea negoț cu ceai și ustensile pentru ceremonia ceaiului, fiind proprietarul magazinului din cartierul Nihonbashi. Hōki Inagawa era *hatamoto,* cu un venit de o mie cinci sute de *koku,* și locuia în Morikawa-juku, din cartierul Hongo, aflat la nordul Castelului Edo. Mesagerul, chiar *yōnin* Gen'emon Ishida în persoană, s-a prezentat la marele negustor și a fost bine primit. După saluturile formale de rigoare, i-a spus cu voce joasă:

— Îmi cer iertare pentru impolitețea de a intra direct în subiect, dar… am mare nevoie de dumneavoastră.

La reședința lui Inagawa există un *kakejiku*{132} mare, pictat de renumitul Tan'yu Kanō{133}, înfățișând un demon. Îl păstrau cu grija cerută de o comoară, într-atât de prețuit era. Din pricina unei situații neprevăzute, cei din familie se vedeau obligați să-l vândă pentru cinci sute de *ryō*. Kawauchiya se număra printre negustorii bogați care frecventau marile case și toată lumea știa că pe Jūbei îl interesează picturile și caligrafiile. A fremătat de emoție aflând vestea, dar a mărturisit că nu poate da un răspuns înainte de a se consulta cu administratorii. L-a expediat frumos pe Gen'emon, promițându-i că ia legătura cu el cât mai repede cu putință.

— V-aș fi foarte recunoscător dacă ne-ați putea da răspunsul astă-seară, precizează mesagerul la ieșire.

— Am înțeles. Îl veți avea cel mai târziu diseară.

— Vă rog mult.

După plecarea *yōnin*-ului, Jūemon i-a adunat pe administratori ca să discute oferta. Cu toții se pricepeau la negoț, dar unii dintre ei s-au găsit să protesteze, susținând că nu merită să arunce atâția bani pe un *kakemono* de Tan'yu. Stăpânul lor fiind de-a dreptul îndrăgostit de ruloul pictat, au căzut totuși de acord să ofere pe el două sute cincizeci de *ryō*. Pentru că timpul îi presa pe cei ce voiau să-l vândă, având urgent mare nevoie de bani, au hotărât să trimită cât mai repede un mesager la Inagawa. L-au ales pe Tadasaburō. Când să iasă pe ușă, Jūbei l-a rechemat și i-a șoptit:

— Dacă vezi că obiectează, fiind o operă extrem de valoroasă, mai negociază cu ei și, de nu se poate altfel, mergi până la suma de trei sute cincizeci de *ryō*. Nu le spui nimic administratorilor, iar eu îți dau să ai la tine încă o sută de *ryō*. Te rog să te orientezi în funcție de împrejurări.

Cu suma secretă de o sută de *ryō* și două sute cincizeci de *ryō* oficiali, toți ascunși la brâu, Tadasaburō a pornit spre reședința lui Inagawa ca să-l întâlnească pe *yōnin*. Gen'emon s-a încruntat rău auzind târgul.

— Propunerea dumneavoastră, a negustorilor, mi se pare

neomenească. La jumătate de preț?… Așteptați aici, mă duc să văd ce zice stăpânul.

Tadasaburō a așteptat vreo oră, până când Gen'emon și *hatamoto* Inagawa au întors problema pe toate fețele. În condiții normale n-ar fi acceptat jumătate de preț în ruptul capului, dar acum se aflau la strâmtoare și n-aveau încotro. Au hotărât să-l amaneteze pe o perioadă de cinci ani, pentru două sute cincizeci de *ryō*, la care se mai adăuga un profit de douăzeci și cinci de *ryō*. Dacă nu-și permiteau răscumpărarea obiectului, nu le rămânea decât să piardă dreptul de folosință asupra lui.

Tadasaburō s-a tot gândit ce să facă. Magazinul lui nu era specializat în amanetări și oricum nu-și permitea să dea cu împrumut o sumă atât de mare pentru un *kakejiku.* Cum știa că superiorul lui ține morțiș să pună mâna pe obiect, nu-i venea să se întoarcă la el fără să-i aducă ruloul atât de râvnit. S-a tot frământat și s-a frământat și până la urmă a fost de acord cu propunerea primită.

— Ne cerem iertare că v-am dat atâtea bătăi de cap. Cred că și stăpânul meu o să fie mulțumit, așa că, poftiți *kakejiku,* spuse Gen'emon bucuros.

Tadasaburō i-a înmânat cei două sute cincizeci de *ryō* și se pregătea să plece, dar Gen'emon l-a poftit la cină, făcând oficiile de amfitrion. Dând pe gât pahar după pahar, Tadasaburō nici nu și-a dat seama când a zburat timpul, așa că a tras chiar o sperietură când a auzit clopotul templului bătând ora șase.

— E un obiect foarte prețios. Vă rog să aveți grijă de el, l-a atenționat Gen'emon.

Tadasaburō l-a examinat atent și apoi l-a învelit, pentru a-l proteja, și într-o rogojină de paie. *Kakejiku* fusese mai întâi înfășurat într-o mătase chinezească și apoi pus într-o cutie din lemn de paulownia. Tadasaburō l-a așezat pe umăr, a aprins felinarul împrumutat de gazdă și a ieșit pe poarta reședinței Inagawa. Chiar dacă era doar șase, în noiembrie se întuneca devreme, fiindcă zilele se tot scurtau. Se făcuse beznă de-a binelea. Vântul care bătea încă de la prânz dinspre dealul Chichibu s-a întețit și acum spulbera zăpada, creând iluzia unor umbre albe ce dansau, sclipitoare, în jur.

Cum nu-și luase umbrelă și se temea că ploaia i-ar putea uda comoara, Tadasaburō a luat *kakejiku* la subsuoară. În Morikawajuku nu prea avea altă posibilitate, dar, după ce ieșea de-acolo, găsea cu siguranță palanchin. La gândul ăsta a grăbit pasul. Din fericire, zăpada nu-i dăduse prea mult de furcă, dar începuse să plouă mărunt. Zăpada, lapovița, ploaia îl șfichiuiau rece drept în față, pe când înainta cu greu. Brusc, a alunecat pe drumul umed și a căzut ca o plăcintă, pe spate. În aceeași clipă i s-a stins felinarul.

Nu s-a lovit, dar îl deranja că nu mai are lumină și nici n-avea de la

cine împrumuta până nu ajungea în oraș. A privit atent în jur să găsească un post de control, însă nici urmă de vreo luminiță. Bâjbâia în continuare pe întuneric, când și-a dat seama că ploaia se întețise. Tadasaburō credea că merge pe mijlocul drumului, și tot strângea la piept, cu mâna amorțită de frig, neprețuitul sul pictat. Deodată i s-a părut că zărește o luminiță, iar deasupra capului s-au auzit bătăile de aripi ale unei păsări cuibărite probabil pe o cracă. Ridicând privirile, a înțepenit de frică. Ajunsese lângă renumitul ginkgo poznaș din incinta templului Shōen-ji aflat în Morikawajuku. Arborele se înălța deasupra gardului de lut al templului, răsfirându-și crengile mult deasupra drumului, astfel că și ziua-n-amiaza mare ținea umbră deasă în jur.

În vremurile acelea circulau tot felul de legende pline de mister. Se zvonea că fantoma din arbore se prefăcea uneori în copii care șterpeleau lumina din felinarele trecătorilor sau că unii vedeau stând în vârful lui o doamnă de la Palat, făcându-și vânt cu evantaiul. Cuiva care a trecut pe-acolo i-a pus cineva piedică, iar altul s-a trezit apucat de guler și azvârlit cât-colo. Cunoscând o mulțime de povești stranii despre oameni care s-au aventurat pe sub arborele ginkgo, pe Tadasaburō l-a apucat spaima. La lumina zilei nu i-ar fi fost teamă, dar acum, pe ploaie și întuneric, brusc i s-au înmuiat picioarele de frică. N-avea cum să se mai întoarcă din drum, așa că nu-i rămânea decât să înainteze, cu toată groaza ce pusese stăpânire pe el. În clipa aceea a avut impresia că de sus, din vârf, s-a prăvălit vântul rece ca gheața și imediat cineva l-a prins de guler, așa cum era vârât cu capul între umeri, și l-a rostogolit până-n șanțul mic din apropiere. Tadasaburō a leșinat.

Vântul și-a pornit vârtejurile-i nebune, iar uriașul ginkgo își scutura frunzișul vuind, de parcă fantoma râdea în hohote.

2

— Domnule, ce-ați pățit?

Tadasaburō și-a revenit și, deschizând ochii, a văzut lângă el un bărbat luminându-l cu un felinar. Dulgherul Minezō din Shitaya îl găsise pe Tadasaburō prăbușit sub ginkgo.

Tadasaburō i-a mulțumit, dar iute și-a dus mâna la brâu. A înțeles, încremenit de mirare, că pierduse suta de *ryō*. Privind disperat în jur, a văzut că dispăruse și *kakejiku* cu bocceluță cu tot și rămăsese și fără *haori*. A izbucnit pur și simplu în plâns.

Minezō s-a purtat foarte frumos cu el. L-a șters de noroi și, cu toate că trebuia să ajungă în cartierul Komagome cu treburi, s-a înduplecat să-l conducă până la drumul mare și să-l trimită la Kawauchiya cu palanchinul unor cunoștințe. Cei de la Kawauchiya erau și ei teribil de

neliniștiți de întârzierea lui Tadasaburō. Când să trimită pe cineva să-l caute, acesta a ajuns pe jumătate mort de frică. S-a făcut mare vâlvă la magazin și, cum nu era o situație de neglijat, după ce i-au prezentat-o pe scurt și lui Inagawa, au plecat să facă plângere la administrația locală.

Oricum, orbecăiala prin beznă și leșinul ce-a urmat căderii în șanț îl împiedicau pe Tadasaburō să-și amintească limpede ce s-a mai întâmplat, dar în niciun caz nu putea fi vorba de fantoma buclucașă din arborele ginkgo. O fi dat fantoma cu el de pământ, dar numai un om iute de mână și de picior putea să-i fi furat banii și *kakejiku* și să-l lase fără *haori*. Au încredințat cazul detectivului Kanehira Yamashiroya, numai că, acesta fiind din păcate bolnav, i l-au transferat lui Hanshichi din Kanda, care l-a acceptat.

— Mie mi se par suspecți cei de la Inagawa, a fost prima reacție a lui Hanshichi, încruntat.

L-au îmbătat pe Tadasaburō, au pornit pe urmele lui și i-au luat înapoi *kakejiku*. Un *hatamoto* rău putea avea în preajma lui și indivizi îndoielnici, în stare să pună la cale asemenea mârșăvii. Însă Hanshichi și-a trimis iscoadele, a scormonit atent și a înțeles că Inagawa era un *hatamoto* demn de respect, gata să vândă prețiosul rulou pictat, pentru că pe feuda lui recolta fusese jalnică toamna asta și ținea să-i ajute pe săteni. Un astfel de om nu se purta ca un hoț la drumul mare. Hanshichi trebuia să pornească pe altă pistă.

— Ia ascultă, Senkichi! Am o treabă pentru tine, îi spuse el unuia dintre subalterni. Te rog să stai două-trei seri de pază sub ginkgo-ul buclucaș. Dar să nu taci o clipă, tot timpul să fredonezi o melodie, orice-ți place, și să te fâțâi pe-acolo fără un țel anume. E cam frig, dar te rog să rabzi. Vin și eu cu tine.

Hanshichi și Senkichi au așteptat să se întunece și au pornit spre templul Shōen-ji. Hanshichi s-a îndepărtat puțin, iar Senkichi a rămas sub ginkgo să îngâne cântecel după cântecel. Până la zece seara nu s-a întâmplat nimic deosebit.

— Și-a făcut rost de o sută de *ryō* și pesemne îi ajung… nu mai iese la atac.

Cu toate astea, cei doi au rămas la pândă răbdători. În ultima seară din luna a unsprezecea, pe la ora opt, Hanshichi a întrezărit, la lumina palidă a stelelor, o siluetă neagră sărind peste gardul scund de lut. Senkichi se fâțâia de colo-colo, îngânând o melodie. Umbra neagră a stat puțin în cumpănă, lipită de gard, însă brusc s-a repezit la Senkichi, l-a înșfăcat de guler și la azvârlit, cu ușurință, la mare distantă. Senkichi era conștient de ceea ce i se întâmplă și lăsase mândria deoparte. Fiind deprins cu tot felul de situații, în cădere l-a apucat pe adversar de picior.

Văzând ce se petrece, Hanshichi s-a apropiat îndată, însă a ajuns

prea târziu. Umbra neagră își smulsese piciorul din strânsoarea lui Senkichi și zburase peste gard ca o păsărică.

— Bestia naibii! bombăni Senkichi, ridicându-se de jos și ștergându-se de noroi. Domnule inspector, am înțeles ce-i cu individul… Doar un călugăr de la templu se poate ține de asemenea farse. Când s-a apropiat de mine, am simțit miros de tămâie.

— Și eu m-am gândit la posibilitatea asta. Pentru azi ajunge, nu mai avem nimic de făcut.

Știind că omul era preot sau călugăr, nu-și permiteau să pună mâna pe el după bunul lor plac. Hanshichi a raportat cazul la administrația locală, iar cei de-acolo au transmis situația mai departe la administrația templelor șintoiste și budiste. În urma investigațiilor făcute de ei au ajuns la concluzia că Shōen-ji nu avea deocamdată preot și, în lipsa lui, un călugăr de patruzeci de ani, pe nume En'yo, se ocupa de templu. În afară de el, se mai aflau acolo Shūdō – novice în vârstă de cincisprezece-șaisprezece ani și Gonshichi – îngrijitor la vreo cincizeci de ani. Shūdō atrăgea imediat atenția, nu atât prin forța lui ieșită din comun, dar mai ales pentru că-i plăcea să se laude că e reîncarnarea lui Benkei Musashibō{134}. Fără îndoială că el se juca de-a fantoma din arborele ginkgo și-i speria pe trecători.

Administrația templelor l-a luat la întrebări, iar Shūdō a mărturisit totul cinstit. Se folosea de legendele arborelui ginkgo din curtea templului despre care se credea că adăpostește o fantomă, așa că mai ieșea câteodată pe furiș și se repezea la trecători, dând cu ei de pământ. A recunoscut că pe data de 24 seara a aruncat un trecător fix în șanț. Și ce mai ploua! Era cu siguranță vorba de Tadasaburō de la Kawauchiya. Novicele susținea una și bună că n-a făcut decât să-l trântească, dar de bunurile lui nici nu s-a atins. Așadar, festa i-a jucat-o tânărul călugăr voinic, dar celor de la administrație nu le venea să creadă că acesta a furat cei o sută de *ryō* și că i-a smuls trecătorului *haori* de pe el. Totuși, l-au întemnițat pe Shūdō până se încheiau investigațiile.

Din mărturisirile novicelui reieșea că, după ce a dat cu bărbatul acela de pământ, a trecut cineva pe-acolo și l-a tâlhărit. Prin urmare, Hanshichi trebuia să afle exact ce s-a întâmplat. Nu era chiar simplu. Pe scurt, după ce Shūdō l-a trântit pe Tadasaburō și acesta a leșinat, un trecător a profitat de starea lui jalnică și l-a jefuit. Probe însă nu existau deocamdată. Pe când Hanshichi întorcea problema pe toate părțile, necăjit că nu-i dă de capăt, a mai avut loc un incident.

S-a auzit că tocmai sub ginkgo ar fi apărut stafia unei femei. Fiul proprietarului unui magazin cu articole de fierărie din Hongō a trecut împreună cu prietenul lui prin apropierea templului Shōen-ji și au văzut fantoma unei femei tinere. Exact în perioada aceea se răspândiseră o mulțime de zvonuri ciudate. Celor doi li s-a făcut inima

cât un purice și au luat-o la fugă mâncând pământul. Începând cu seara aceea, fiul negustorului a fost țintuit la pat, ca răpus de răceală. Nemulțumit de vestea primită, Hanshichi s-a dus să-l ia la întrebări pe Seitarō, tânărul bolnav, care abia împlinise nouăsprezece ani.

— Cum arăta fantoma văzută de dumneata?

— Nu știu sigur, pentru că mi s-a făcut frică și am fugit imediat de-acolo. Cât am zărit-o eu la lumina felinarului, mi s-a părut că arată ca orice femeie tânără.

— S-a întors spre dumneata și a pufnit în râs?

— Nu, nu cred… Mi-a fost atât de groază, încât am rupt-o imediat la fugă. Se făcuse deja zece seara, femeia era singură, despre loc să nu mai vorbim… Cum să rămân liniștit sub ginkgo? Totuși, nu mi s-a părut stafia unei ființe umane obișnuite.

— Zău? Avea părul răvășit? întrebă Hanshichi.

— N-am observat ce fel de coc purta, dar avea cu siguranță părul strâns.

Închipuindu-și o femeie nebună, Hanshichi l-a asaltat cu întrebări, dar Seitarō o ținea una și bună că i-a fost teamă s-o privească și a luat-o la sănătoasa. Răspunsurile nu i-au fost de niciun folos. S-a convins, așadar, că n-avea rost să-și mai piardă vremea cu el, deoarece băiatul credea că fantoma din arborele ginkgo putea lua orice formă. Hanshichi s-a resemnat, văzându-și mai departe de treburi.

„Fir-ar să fie de ginkgo! Îi cam chinuie pe mulți…” își zise în sinea lui.

3

„Dacă femeia văzută de Seitarō nu era nebună, probabil se dusese la templu să întâlnească pe cineva în absența preotului”, presupunea Hanshichi. Le-a cerut subalternilor să afle ce-i cu En’yo și a înțeles că era mare amator de sake, dar nu-l interesau femeile. Nu-și dădea seama a cui putea fi stafia.

În dimineața zilei a șaisprezecea din luna a douăsprezecea, când Hanshichi s-a întors de la baia publică, l-a găsit pe administratorul Tadasaburō de la Kawauchiya așteptându-l.

— Bună dimineața, domnule administrator! Îmi pare rău, dar nu prea progresăm cu investigarea cazului dumneavoastră. Vă rog să mai așteptați puțin. Descâlcim noi cumva ițele cazului până la sfârșitul anului.

— Adevărul e că de aceea am venit, zise Tadasaburō coborând vocea. Șeful meu și-a văzut aseară comoara…

— Da? Ciudat! Unde anume?

Conform informațiilor primite de la Tadasaburō, cu o seară în urmă,

se ținuse o ceremonie a ceaiului la casa de amanet Mishimaya aflată pe strada Gensuke din cartierul Shiba. Jūbei de la Kawauchiya fusese poftit și el. La ceremonie, patronul a etalat, plin de mândrie obiectul achiziționat de curând. Era chiar ruloul pictat de Tan'yu, înfățișând un demon. Cum obiectul prețios al lui Inagawa îi fusese furat lui Tadasaburō în drum spre Kawauchiya, Jūbei nu apucase încă să-l vadă. Punând cap la cap spusele *yōnin*-ului cu ale lui Tadasaburō – desenul splendid, montajul minunat, autograful de pe cutie de-o eleganță desăvârșită, nu putea fi decât *kakejiku* al familiei Inagawa. Privindu-l atent, Jūbei și-a dat seama că nu era imitație și că avea în fața ochilor adevăratul penel al lui Tan'yu Kano. S-a interesat discret de proveniența obiectului și a înțeles că i-l vânduse gazdei cineva din partea unei familii de mare vază din cartierul central Ushigome. Știind că se vor isca necazuri dacă se află ceva despre valorosul obiect, persoanei respective i se interzisese să pomenească de obârșia lui. Așa că Jūbei n-a reușit să afle mare lucru. A plecat acasă neputincios și nu-și găsea liniștea. De aceea a ținut să-i transmită lui Hanshichi toate detaliile și să apeleze la serviciile sale.

— Tot mai ciudat, zise detectivul încruntându-se. Cum sunt cei de la Mishima?

Tadasaburō auzise că e o casă onorabilă, cu tradiție, și plină de secrete. Proprietarul Matazaemon era un mare cunoscător al artei ceaiului și se afla în relații de prietenie cu Kawauchiya de ani buni, iar până acum nimeni nu îi vorbise de rău. Nici vorbă să fie bănuiți de o faptă josnică săvârșită cu bună știință, mai mult ca sigur au cumpărat obiectul de artă fără să știe că fusese furat.

— Posibil să fie așa, zise Hanshichi după câteva clipe de gândire. Mai întâi trebuie să ne asigurăm totuși că inițial i-a aparținut lui Inagawa. Dacă lucrurile nu stau așa? Nu ne putem bizui doar pe bănuieli. Părerea mea e să mergeți împreună cu *yōnin*-ul și să vă încredințați că nu greșiți. Anunțați-i de la bun început cum stau lucrurile ca să nu vă puneți reciproc într-o situație penibilă.

— Cu atât mai mult cu cât și patronul se teme să nu fi greșit cumva.

— Așadar, luați-l pe *yōnin* și discutați problema amănunțit. Spuneți-i că patronului dumneavoastră îi plac foarte mult picturile și caligrafiile, că ați aflat că e vorba de un Tan'yu, că v-ar face plăcere să-l vedeți și, tot croindu-vă drum în inima lui, o să-i măguliți vanitatea încât n-o să reziste să nu vi-l arate. Dacă se codește și nu vrea cu niciun chip, atunci, da, s-ar ridica un mare semn de întrebare. Nu-i așa? Atunci aș putea face o investigație oficială, ca să pun întrebări. Oricum, mergeți împreună cu *yōnin*-ul și vedeți despre ce-i vorba.

— Am înțeles.

Tadasaburō a plecat în grabă.

Hanshichi l-a așteptat cu nerăbdare, însă el nu și-a mai făcut apariția. Nici în ziua următoare. Poate că intervenise ceva la *yōnin* și nu-l putuse însoți. În adâncul sufletului Hanshichi era nemulțumit. În seara aceea a venit totuși subalternul lui, Senkichi.

— Domnule inspector, tot nu s-a găsit opera lui Tan'yu?

— N-am intrat încă în posesia ei și nu prea știu ce e de făcut.

— Am aflat o povestioară hazlie în legătură cu asta, dar până nu punem mâna pe obiect… nu ne putem bucura înainte de vreme, zise Senkichi râzând.

— Poți să-mi spui și mie ce s-a întâmplat? întrebă Hanshichi amuzat.

— Povestioara e cam ciudată… în vecinătate locuiește un postăvar care se mai ocupă și de licitații, un oarecare Mansuke. Cum îl interesează un pic și picturile, și caligrafiile, și antichitățile, trece pe la reședințele negustorilor înstăriți când afacerile-i dau răgaz, ca să le mai vâre pe sub nas câte-o vechitură și uneori câștigă nesperat de bine. Aflând că a procurat nu se știe cum *kakejiku* lui Tan'yu, am început să mă interesez și ce credeți… era chiar desenul înfățișând demonul cu pricina.

— Hmm, mormăi Hanshichi serios, foindu-se. Și apoi?

— Am dat fuga la Mansuke acasă și l-am găsit abătut rău. Întrebându-l ce i s-a întâmplat, mi-a spus că Tan'yu acela este un fals.

Hanshichi a izbucnit în râs fără să vrea.

— Zău că-i de tot hazul, spuse Senkichi râzând. Cu două-trei zile în urmă, când trecea pe o alee ce dădea în Onarimichi, a zărit un negustor de obiecte vechi stând de vorbă cu un strângător de deșeuri de hârtie. A întors capul fără să vrea și l-a văzut pe negustor arătându-i un sul pictat. A trecut pe lângă ei și, dintr-o ochire, a recunoscut penelul lui Tan'yu Kanō. Lui Mansuke i-a mirosit îndată a câștig, așa că a început târguiala cu negustorul, hotărât să nu-i plătească până una-alta. Negustorul nu prea știa nici el dacă era sau nu un Tan'yu autentic, iar Mansuke se bucura de chilipirul neașteptat. S-a dus acasă, i-a trâmbițat mândru vestea cea mare și nevestei, însă, pentru că-i încolțise o îndoială în suflet, a căutat un cunoscător care să i-l evalueze. Acesta i-a spus pe șleau că-i doar o imitație, și nu pictura originală. Vestea l-a întors pe dos, mai ales că înainte se bucurase de parcă ar fi câștigat o mie de *ryō* la loterie. Ha, ha, ha! De fapt, nu doar el s-a dezumflat, ci și eu.

— Tu n-ai de ce, îi zise Hanshichi râzând. Senkichi, ai făcut o treabă grozavă! Te rog să te duci iarăși la Mansuke și să-l întrebi ce-i cu negustorul care i-a vândut copia.

— Domnule inspector, e doar un fals!

— Nu contează. Dacă individul care l-a vândut știe asta, află cât poți de repede unde locuiește.

— Am înțeles.

Senkichi a plecat imediat.

Tadasaburō n-a apărut nici în dimineața următoare. Cum tot îl mânau niște treburi în Nihonbashi, detectivul s-a gândit să ajungă și până la Kawauchiya din Tōrihatagochō. Tadasaburō l-a întâmpinat îndată și i-a spus cu părere de rău în glas:

— Domnule inspector, regret nespus că am tot amânat să trec pe la dumneavoastră. Am vrut să vin să vă spun că n-am făcut nimic la reședința lui Inagawa…

— Nu v-ați dus împreună cu *yōnin-ul*?

— M-a anunțat că e extrem de ocupat la sfârșit de an și că nici vorbă să ajungă la persoana în cauză. M-a rugat să aștept până după data de 15 din următoarea lună. N-aveam cum să mai insist și mă simt foarte prost.

— Cam încurcată problema… Mai sunt douăzeci de zile până atunci… Nu se poate să fie chiar atât de ocupat!

— Și eu gândesc la fel, dar n-am încotro, zise Tadasaburō teribil de încurcat.

— Dacă ei spun că au treabă multă, o să schimbăm și noi tactica. Stați liniștit, au cam început să mi se lumineze lucrurile.

— Am înțeles, domnule inspector.

— Da? Ce anume?

— Acum știu că l-ați tras de limbă pe Mansuke. Cel care a vândut falsul e negustorul de obiecte vechi, care locuiește pe o alee spre Onarimichi… Proprietarul are un început de chelie pe partea stângă…

4

Deși bătea un vânt rece, spre înserat Hanshichi a plecat către Shitaya și a ajuns pe aleea unde locuia negustorul de vechituri. În fața magazinului neîncăpător, cam cât o frizerie de strâmt, stăteau expuse tot soiul de prostioare, iar intrarea o veghea Zeul Tunetului, Taishaku-*sama*{135}, pictat pe un rulou înnegrit de funingine. Proprietarul în vârstă de patruzeci de ani, cu început de chelie pe partea stângă, păzea magazinul, ținând la picioare un vas de încălzit *anka*.

— A, ce grozav e Taishaku-*sama*! Cât costă? întrebă Hanshichi, cu un aer naiv, aducând însă imediat după aceea vorba de *kakejiku* pictat de Tan'yu.

— Păi, eu îl cunosc pe Man-*san,* care l-a cumpărat neașteptat de ieftin. Când și-a dat seama că s-a mai îndatorat și pentru un fals, l-a apucat plânsul. Ha, ha, ha! Vedeți dumneavoastră, zise el țuguindu-și buzele, eu nu știu dacă pictura avea vreo valoare, dar montajul și suportul prețuiau un *ryō*. Așadar, chiar dacă ruloul nu făcea nicio para

chioară, tot nu a pierdut nimic. Cum eu n-am habar de rulouri pictate, l-am refuzat de îndată ce mi s-a oferit, dar m-a implorat cineva din vecini să-l iau și am acceptat cu inima îndoită. Pe urmă, tot gândindumă că nu merită să mă pricopsesc cu așa ceva tocmai acum, la sfârșit de an, am hotărât să-l vând chiar și fără cine știe ce câștig. Tocmai trecea pe lângă mine Tetsu-*san,* colectorul de hârtie, și i-am arătat obiectul. Ne-am trezit cu unul peste noi, care m-a rugat să i-l vând cu orice preț… L-a luat și a plecat ca din pușcă… și n-a zis că-i fals.

— Cred că aveți dreptate, Mam-*san* este cam lacom… E în stare să-și mănânce și de sub unghii de zgârcit ce e. Apropo, de unde a ajuns *kakejiku* aici?

— Nu prea știu exact de unde se trage, dar mie mi l-a adus Otoyo-*san,* fiica dulgherului de pe aleea din spatele casei.

Dulgherul nu era altul decât Minezō, un prieten care-și măritase fata cu unul dintre ucenicii lui, Nagasaku. Tânărul moștenise o casă frumușică, dar, având patima zarurilor, a ajuns dulgher doar cu numele. Adevărul e că socrul, Minezō, tot mai îngrijorat din pricina fiicei, voia s-o aducă înapoi acasă, dar tinerii se luaseră din dragoste. Otoyo nu pricepea de ce un bărbat cinstit ca tatăl ei nu înțelegea s-o mai lase pe mâinile bărbatului iubit, chiar dacă era un terchea-berchea. Pe Hanshichi nu-l interesau amănuntele, însă a ținut să comenteze:

— Zău că-i păcat. De ce-o fi dat-o unui neisprăvit?

— Păi, nu, că Nagasaku a fost la început un tânăr de toată isprava… Brusc a dat strechea-n el. Parcă-i posedat de demon… Un netrebnic și jumătate!

— Unde locuiește?

— Chiar pe aleea din spate, a doua casă.

Hanshichi a pornit într-acolo. L-a întâmpinat Otoyo, care la cei optsprezece sau nouăsprezece ani încă avea chip de copilă. Se cunoștea că e măritată după sprâncenele rase, dar arăta îngrozitor de palidă la față.

— Naga-*san* e acasă?

— A plecat puțin… De unde sunteți?

— Din apropiere de Shōen-ji.

— Iar ați venit să-l momiți! zise Otoyo încruntându-se. Mai încetați odată!

— De ce?

— Cum de ce?… Poate sunteți și dumneavoastră un client de-al lui Fujishirō-*san*...

Hanshichi știa că *hatamoto* Taijiro Fujishirō își are reședința în apropierea templului. În incintă se deschisese o casă de jocuri de noroc și detectivul și-a dat seama că Otoyo la asta făcuse aluzie.

— Ați intuit bine, și eu aș vrea să frecventez locul cu pricina, însă n-

am nicio cunoștință apropiată, așa că am venit după Naga-*san.* Trebuie să-l iau cu mine…

— Nu se poate! Nu-mi pasă ce hram purtați, nu vă dau voie… Oricine ce-ar zice, soțul meu n-o să mai calce pe-acolo.

— Chiar nu-i acasă?

— De credeți că vă mint, căutați-l… Azi a plecat cu treburi.

— A, da? zise Hanshichi, așezându-se pe prag. Doamnă, fiți amabilă și dați-mi un foc să-mi aprind o țigară.

— Soțul nu-i acasă… spuse ea, iritată.

— Nu-i nimic. Adevărul e că o cunoștință de-a mea din Hongō a trecut într-o seară prin Morikawajuku și sub ginkgo cel poznaș a văzut stafia unei femei. Individul, mort de frică, a luat-o imediat la sănătoasa, fără să stea să vadă despre ce-i vorba… ca un copil prost… Cine poate crede că există stafii în mijlocul orașului Edo? Să fi fost în locul lui, m-aș fi repezit la ea s-o prind și să-i jupoi pielea. Ce păcat! Ha, ha, ha!

Otoyo asculta fără să scoată o vorbă.

— Eu n-am văzut-o cu ochii mei, așa că, dacă greșesc, îmi cer iertare, zise Hanshichi pironind-o cu privirea. Doamnă, nu cumva dumneavoastră ați fost stafia?

— Glumiți! spuse Otoyo zâmbind tristă. Arăt eu a stafie?

— Nu, nu glumesc… Stafia aceea s-a dus la Fujishirō ca să-și aștepte stăpânul inimii, cel puțin așa cred eu, iar el e un mare cartofor. De aceea s-a supărat tatăl dumneavoastră atât de tare. La mijloc… răspunzătoare de toate necazurile este stafia. Săraca de ea… Ascultați, doamnă! E și firesc ca stafia să fie atât de palidă. Cel puțin așa îmi închipui eu și chiar îmi pare rău pentru ea.

Otoyo și-a plecat capul brusc, însă Hanshichi i-a văzut genele dese înotând în lacrimi.

— Asta e părerea mea și pace, zise Hanshichi pe un ton compătimitor. Soțul dumneavoastră e lipsit de bună-cuviință. Se apropie sfârșitul anului. Ca să ajungeți să faceți pe stafia… probabil vă aflați la mare strâmtoare. Vă amanetați lucrurile din casă, iar pe cele încredințate le vindeți negustorului de vechituri, nu-i așa? Asta s-a întâmplat și cu demonul de pe *kakejiku,* dar nu-i frumos ce faceți… deși totul e cu putință. Și apoi…

Otoyo asculta dusă pe gânduri. S-a ridicat brusc și a țâșnit afară pe ușa bucătăriei, în picioarele goale, spre fântână. Hanshichi a pornit imediat după ea și a prins-o în brațe chiar în momentul când se rezema de marginea fântânii.

— Nu e voie! Nu e voie! Dacă moare stafia, o să tot revină pe-aici. N-are niciun rost, asemenea gest nu-ți folosește la nimic.

Otoyo urla de mama focului. Hanshichi a târât-o cu forța în casă.

— Domnule inspector, vă rog să mă iertați. Omorâți-mă! Vă rog să

mă omorâți.

Otoyo s-a aruncat pe jos și plângea în hohote. Și-a dat seama ce rang purta Hanshichi.

— Vrei să recunoști? Nagasaku a adus ruloul acela pictat, nu-i așa? Altceva nimic? N-a venit și cu un *haori*?

— Ba da, răspunse Otoyo, plângând.

— Luna trecută, pe 24 seara?

— Da.

— Asta e, n-avem ce face. Hai, mărturisește tot. Ce ți-a spus Nagasaku când a adus *kakejiku?*

— Că a câștigat la jocuri și că l-a luat de la amanet. Mi s-a părut mie cam ciudat că *haori* era plin de noroi. Am uscat noroiul de pe el, l-am periat bine și l-am băgat în dulap.

— Mai este în casă?

— Nu, l-a amanetat.

— Tatăl dumitale s-a dus în seara aceea la Morikawajuku… De ce? Ce treabă avea acolo?

— S-a dus să-mi ia bărbatul… De când au început jocurile de noroc în încăperea cea mare de la reședința lui Fujishirō-*san*, omul meu își face veacul cu cartoforii, nu mai muncește absolut deloc. Îngrijorat rău de tot, tata se hotărâse să-l scoată de-acolo cu forța. Din cauza ninsorii, nu s-au văzut. Nagasaku a apărut acasă ud leoarcă și după aceea a venit și tata. M-a întrebat din poartă dacă s-a întors Nagasaku și, aflând că e acasă, a plecat la el.

— Și Nagasaku ce-a făcut?

— A doua zi dimineață a zis că merge la lucru, dar a ajuns tot la nenorociții ăia, ca de obicei. Apoi a început calvarul… Până atunci, întotdeauna se întorcea acasă, oricât de târziu, însă pe urmă a început să lipsească trei-patru nopți la rând. Simțeam că-mi pierd mințile de îngrijorare. Când a aflat tata, ca să evit alte necazuri, m-am dus eu la reședința lui Fujishirō-*san* ca să-l iau de-acolo, însă poarta era zăvorâtă. O femeie oricum n-avea voie să intre… Am rămas înțepenită lângă Shōen-ji, gândindu-mă la ce am de făcut și mi-a dat prin minte să mă spânzur de ginkgo. Chiar atunci au trecut doi bărbați și am fugit speriată.

— Nagasaku a mai venit acasă de-atunci?

— De două sau trei ori.

— Nu ți-a spus și de niște bani?

— Când a venit cu *kakejiku* și *haori,* mi-a spus că a câștigat la jocuri și mi-a dat și mie zece *ryō*. Apoi mi i-a luat înapoi și a plecat cu ei. Cum era de așteptat, am rămas fără un ban în casă, cărbunii pentru foc se terminaseră, la tata nu mă puteam duce să cerșesc… N-aveam cum să nu amanetez *haori* și să duc *kakejiku* la magazinul de vechituri ca să iau ceva bani. Și când mă frământam eu cum s-o scot la capăt, a

apărut Nagasaku, necăjit foc, spunând că iar a rămas fără o para chioară. Mi-a cerut bani, i-am spus că și eu am nevoie, că am amanetat *haori* și că am vândut *kakejiku.* S-a schimbat brusc la față și a plecat fără să-mi spună nimic. La ieșire m-a avertizat să nu scot o vorbă despre obiectele alea indiferent cine mă întreabă de ele.

— A, da? Am înțeles ce s-a întâmplat. Mai sunt lucruri neclare, dar deocamdată le las deoparte, spuse Hanshichi. Până aflu unde se ascunde Nagasaku, n-am cum să te las de izbelițe. Am să te dau în grija cuiva din vecini.

Hanshichi l-a chemat pe proprietar și i-a încredințat-o pe Otoyo. Apoi l-a luat pe Minezō la secție și acesta i-a mărturisit cinstit, deși se simțea cam jenat.

— Adevărul este că în seara aceea m-am dus să-l iau pe Nagasaku. Am trecut unul pe lângă altul fără să ne vedem și, exact când m-am apropiat de Shōen-ji, am văzut un bărbat prăbușit sub ginkgo cel buclucaș. L-am ajutat și l-am dus la stăpânul său, la Kawauchiya. Am înțeles că i se furaseră banii de la brâu, un *kakejiku* foarte valoros și *haori* cusut la două rânduri. Atunci nu mi-am dat seama, dar apoi am auzit că Nagasaku a ajuns acasă în seara aceea cu un *haori* și un *kakejiku.* M-au trecut fiorii. Nu mai era nimic de făcut, dar i-am cerut fiicei mele să se despartă cât mai curând de Nagasaku, până nu se complică lucrurile. Ea mi-a spus cinstit că-l iubește și nu acceptă să divorțeze. Eu mă frământam de mama focului și fiica mea a început să priceapă care e situația. Amanetând *haori* și vânzând *kakejiku* la magazinul cu vechituri, a atras până la urmă atenția asupra ei. Îmi pare îngrozitor de rău.

Astfel a înțeles Hanshichi de ce Otoyo voia să se arunce în fântână. În ce-l privește pe soțul ei, era într-adevăr o lepădătură, așa cum își închipuise de la bun început.

În seara următoare, Senkichi l-a arestat pe Nagasaku în momentul când se pregătea să intre în reședința lui Fujishirō. Lucrurile se lămureau treptat. Pe Tadasaburō îl dăduse de pământ Shūdō, aici Nagasaku n-avea nicio vină. Pierzând la jocuri în seara aceea, netrebnicul a pornit cătrănit spre casă și a văzut un bărbat prăbușit. S-a apropiat cu intenția de a-l ajuta să se ridice, dar când a simțit legăturica atârnându-i greu la brâu, s-a răzgândit brusc. La început l-a jefuit doar de bani, însă, gândindu-se că tot a furat, a vrut să se aleagă și cu niscai bunuri scumpe, așa că l-a ridicat cu atenție și i-a luat și obiectul împachetat cu nespusă grijă. Nu s-a potolit până ce nu i-a smuls și *haori* de pe el. După asemenea hoție, a socotit că nu se face să țină niște bani nemunciți, așa că a prăpădit suta de *ryō* pe băutură, femei și jocuri de noroc.

— Socrul și soția nu știu nimic, așa că vă rog să vă fie milă, zise Nagasaku.

Nu se poate spune că nu știau adevărul, iar de undeva de sus, cineva s-a milostivit de el, scăpându-l de mustrările lui Minezō și ale soției. Nu însă și de pedeapsă. Oamenii de azi nici nu-și închipuie cât de severă a fost. Pentru greul păcat de a fi dat peste un om la ananghie, căzut pe jos, căruia nu i-a venit în ajutor, ba mai mult, l-a tâlhărit, a primit pedeapsa capitală și capul lui a fost expus la locul execuției, Kotsūkabbara.

La ordinul administrației templelor, angajații de la Shōenji au tăiat crengile poznașului ginkgo ce se răsfirau peste gardul templului, ca să nu mai sperie trecătorii.

Auzind înșiruite întâmplările cu toate amănuntele, mă nedumereau mai multe lucruri care nu se prea legau între ele.

— Spuneați că Otoyo i-a vândut negustorului de vechituri un *kakejiku* fals, și nu originalul pictat de Tan'yu. Așadar, Tadasaburō a primit de la Inagawa un fals. Așa-i?

— Da, zise Hanshichi încuviințând și din cap. La reședința lui Inagawa nu avuseseră la început de gând să-i dea copia lucrării, nici vorbă să ticluiască o asemenea înșelăciune. Însă când au văzut că-i oferă doar jumătate din cât ceruse, jigniți și supărați, au trimis la Kawauchiya copia picturii. Au hotărât să caute alt cumpărător pentru *kakejiku* original.

— De ce exista totuși falsul? Doar nu făcea parte din plan…

— Cunoscătorii știu că lucrarea originală a lui Tan'yu a aparținut casei Inagawa de generații în șir, dar la un moment dat, cu multă vreme în urmă, cineva din familie a cumpărat și copia lucrării. E adevărat că-i un fals și știau asta, dar e lucrat cu măiestrie. De ce l-au cumpărat? Dacă falsul ar fi apărut pe piață, lumea n-ar fi avut de unde să știe că nu era originalul și, dacă mai târziu s-ar fi descoperit că-i fals, ar fi aruncat o pată urâtă pe onoarea familiei. Așa că l-au cumpărat și l-au încuiat în magazie. Pe vremuri se mai întâmplau asemenea lucruri. Ți-am spus de ce au scos ruloul fals acum și l-au trimis la Kawauchiya. Lucrarea originală i-au vândut-o lui Mishima cu patru sute de *ryō*. Ăsta-i motivul pentru care *yōnin*-ul lui Inagawa a refuzat să meargă la Mishima. Dacă ar fi trebuit să facă publică situația reală, mai întâi ar fi venit să-mi ceară sfatul. Bineînțeles că am auzit și plângerile dinspre Kawauchiya. Nici *hatamoto* n-a știut chiar totul, deoarece *yōnin*-ul a luat hotărârile, cu toate riscurile. A cântărit bine urmările și a acționat ca atare. Trebuia să returneze banii, așa că a trimis pe cineva la Kawauchiya cu două sute cincizeci de *ryō* și a luat înapoi falsul înfățișând demonul. Stăpânul, Inagawa, e un tip mai ciudat. El a hotărât să nu mai lase copia să ducă la cine știe ce neînțelegeri, așa că i-a dat foc în seara de *Setsubun*{136}. Interesant gestul!

Cei de la Kawauchiya au venit să-mi mulțumească, însă administratorul Tadasaburō mi-a rămas recunoscător pe viață. De aceea mă mai vizitează. Domnul Mizuhara, care tocmai a plecat de la mine, și-a schimbat slujba după Restaurația Meiji. A pornit o afacere în Yokohama în cel mai potrivit moment și-i merge extraordinar. Cu toate astea, nu uită că l-am ajutat cândva și ține mult să ne vedem. Adevărul e că și azi am vorbit despre fantoma din arborele ginkgo… ce se poate preface în tot ce vrei și ce nu vrei…

Vraja zeității-șarpe

Amazake-uri

1

— Iar o poveste cu stafii? zise Hanshichi râzând. Și ce atmosferă prielnică! Toamnă, plouă… Atâta doar că nu prea mai vezi stafii în perioada Edo. Mi-au ajuns și mie la urechi destule pățanii, însă puțini negustori au trecut prin peripeții cu fantome. Ți-am povestit cândva ce s-a întâmplat la Tsunokuniya… Ce final!

— Mi-a plăcut povestea, am zis eu. Nu mai aveți în tolbă una care să-i semene?

— Păi… spuse bătrânul căzând pe gânduri. S-ar mai găsi ceva… dar diferă totuși… Nici mie nu-mi sunt clare unele lucruri.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu pe un ton stăruitor.

— Stai puțin! Ești cam nerăbdător.

Ca să mă mai țină pe jar, bătrânul a început să-și soarbă tacticos ceaiul. Ploaia de toamnă îmi asalta urechile.

— Ce mai plouă!

Bătrânul ascultă ploaia, privi lampa și, în cele din urmă, rupse tăcerea.

— Între Anul Nou și luna a treia din anul 4 al epocii Ansei a circulat un zvon foarte straniu. Nu prea știu cum să-ți spun, dar, în fiecare seară de cum se întuneca, de fapt fix la ora șase, apărea o bătrână care vindea *amazake*{137}. Ca orice femeie, nu-și căra marfa în spate, agățată de un băț, ci pe umăr, într-o cutie înfășurată într-o bocceluță *furoshiki* nu prea curată. Striga necontenit că are pastă de sake dulce. Să fi fost doar atât, n-ar fi părut ciudat nimănui, însă bătrâna nu ieșea niciodată pe lumină. Întotdeauna, la șase seara fix, ca și când clopotele templelor budiste i-ar fi dat semnalul, parcă ieșea din pământ, pășind împleticit. Poate că nu s-ar fi băgat de seamă ciudățeniile dacă unii trecători cărora le ieșea în cale nu s-ar fi îmbolnăvit. În cel mai fericit caz, cădeau la pat șapte-zece zile, dar n-au lipsit cazurile mortale. Înspăimântător! Abia ce s-a răspândit vestea, că fricoșii nu mai ieșeau seara, nici măcar să meargă la baia publică. Oamenii din zilele noastre i-ar fi luat peste picior, dar cei de-atunci credeau cu convingere în cele auzite și se cutremurau de spaimă. Cu atât mai mult cu cât se părea că nu erau zvonuri deșarte, ci fapte dovedite. Neîndoielnic, câteva persoane au dat de necaz din pricina bătrânei. Ce părere ai?

N-am fost în stare de un răspuns prompt. Am rămas fără grai,

privind chipul plin de satisfacție al bătrânului. Apoi mi-a explicat pe îndelete.

După spusele oamenilor care o văzuseră pe bătrâna suspectă, era trecută de șaptezeci de ani, își ținea părul strâns la spate cu un prosopel, iar peste chimonoul cu mâneci strâmte purta o vestă de lucru căptușită, cu tivitura suflecată. Căptușeala arăta de parcă ar fi fost tricotată. Încălțările ei *zōri* scoteau un zgomot ciudat când pășea. Nimeni nu-i cunoștea bine chipul. Chiar și aceia care-au întâlnit-o o dată își amintesc de ea de parcă plutea în beznă, arătând a schelet, cu ochii mari ca de bufniță, cu nas ascuțit precum ciocul de uliu și cu dinții îngălbeniți. Socoteau că nu-i cu putință să fie ființă omenească.

Înainta cu poticneli și vindea *amazake*. Mulți îi cumpărau marfa fără să aibă habar cine e și nu s-au otrăvit. Nici nu s-au îmbolnăvit cu toții. Chiar și printre aceia care treceau pe lângă ea nu toată lumea cădea pradă blestemului. Fiecare cu norocul lui. Unii o păteau, alții scăpau. Oricum, ea nu le făcea nimic. Mergea tăcută pe lângă oameni și necazul fără chip se prindea-ntr-o clipă de ghinioniști. Cei atinși de apropierea ei primejdioasă se trezeau brusc că fac febră mare, cu frisoane, uneori greu de îndurat. După trei-patru zile se iveau niște simptome ciudate – bolnavul nu-și mai putea ține capul sus, mâinile îi atârnau fără vlagă pe lângă trup, îi pierea puterea din picioare, așa că se târa ca un șarpe sau, în cel mai fericit caz, ca un pește care înoată. Totuși, nu înainta astfel, cu trupul lipit de pământ, prin toată casa. Nu, ci în general doar pe *futon*{138} – șerpuind înainte, înapoi, la dreapta, la stânga. Așadar, se mișca mai degrabă ca un șarpe decât ca un pește. Membrii familiei care-l îngrijeau treceau prin momente de groază. Ochii bolnavului ajungeau să semene cu ai șarpelui, înspăimântându-i, și uneori scotea o limbă roșie, sâsâind înfricoșător. Starea ciudată dura trei zile, uneori chiar cinci, după care temperatura revenea brusc la normal, de parcă n-ar fi avut febră mare. Dar nu-și amintea absolut nimic. Orice îl întrebai, nu știa să răspundă. Au existat și situații în care boala ciudată a ținut mai mult și manifestările s-au dovedit mai grave – suferindul s-a zvârcolit îngrozitor, sfârșind printr-o moarte cumplită. De-ar fi pățit-o doar unu-doi, s-ar fi putut invoca blestemul unui șarpe ucis fără milă, dar, cum numărul lor sporea, acest motiv ieșea din discuție. Ba mai mult, printre bolnavi s-au nimerit și tinere care au suferit doar pentru că au privit semnul zodiacal înfățișând șarpele. Prin urmare, nu s-a putut trage concluzia că au acționat vrăjile acestuia. Și totuși, bolnavii se mișcau doar șerpuind.

Încă din timpuri străvechi circulă o seamă de legende despre șarpele *Hebigami*{139} care a vrăjit oameni. Dacă stau și mă gândesc bine, și bătrâna părea să întrupeze un șarpe și reușea, doar prin prezența ei, să farmece bărbați și femei. Unii au venit cu vești și mai captivante. Un bărbat curajos pretindea că a urmărit-o, dar ea a dispărut fără veste

când traversa iazul Shinobazu{140}. Alții susțineau că cei care primesc de ziua șarpelui talismane reprezentând-o pe Zeița Benten scapă de nenorociri. Explicația lor părea plauzibilă.

Odată ce vestea a ajuns la urechile orășenilor, autoritățile n-o mai puteau ignora. Pe vremuri, oricine răspândea o năzdrăvănie era degrabă pedepsit. La fel ca și acum. Fiind însă la mijloc un zvon greu de dovedit, nu le rămânea decât s-o ia la întrebări întâi pe vânzătoarea de *amazake* ce bântuia peste tot. Li s-a cerut detectivilor din Edo să pornească pe urmele ei, dar nu le era ușor s-o prindă.

Polițistul Bungorō Ifune de la Hacchōbori l-a chemat pe Hanshichi și i-a șoptit:

— Nu știu ce părere aveți despre ce se petrece, dar în cel mai rău caz cerem execuția prin crucificare…

Așadar, problema era foarte serioasă.

— E creștină? întrebă Hanshichi făcând, cu degetul în aer, semnul crucii.

Bungorō a încuviințat.

— Dumneavoastră sunteți specialist de mare clasă. Știți foarte bine că nu putem lua de bună povestea cu șarpele. E posibil ca femeia să se țină de vrăjitorii, așa că acest aspect să-l luăm în considerare mai întâi.

Hanshichi a înțeles ce are de făcut, dar n-avea habar de unde să înceapă. Neștiind încotro s-o ia, s-a dus acasă, a închis ochii, s-a gândit bine și apoi a strigat spre bucătărie.

— Cine-i acolo?

Din încăperea de șase *tatami* de lângă bucătărie au apărut Zenhachi și Kojirō, care stătuseră până atunci lângă *hibachi*.

— Voi o cunoașteți pe bătrâna vânzătoare de *amazake*? îi întrebă Hanshichi.

— N-am dat nas în nas cu ea, dar am auzit zvonuri, răspunse Zenhachi.

— Mi-a ordonat șeful Ifune, așa că se cere să o scoatem la capăt. Treaba nu e doar pentru mine, ci pentru toată lumea și trebuie să ne mișcăm repede. Povestea e cam șocantă, însă n-avem încotro, ne-am pricopsit cu ea. Voi vă împărțiți zonele de acțiune și plecați să-mi căutați angrosiștii de *amazake*. Bătrâna nu-l face la ea acasă, sigur îl ia de undeva. Întrebați-i pe toți dacă îi frecventează o astfel de persoană. Grăbiți-vă! Nici eu n-o să stau cu mâinile-n sân. Însă trebuie să avem mare grijă cu toții.

Hanshichi și-a pus în mișcare subalternii și apoi a mâncat de prânz. Era o zi splendidă de primăvară, când luna a treia se apropia de sfârșit. Simțind că-i mare păcatul să lâncezească în casă, Hanshichi a ieșit la plimbare, mergând agale de la Hyappongui{141} spre podul Azuma, iar apoi spre Ōkawabata. Florile de cireș din Mukōjima nu se

scuturaseră toate, așa că mai veneau trecători în grupuri-grupulețe ca să le admire. Printre chipurile voioase sărea în ochi un tânăr mergând abătut, cu capul în pământ. Când a ridicat fața palidă și a dat cu ochii de Hanshichi, s-a luat, timid, după el.

La început s-a prefăcut că se uită în altă parte, iscodindu-l cu coada ochiului, dar, ținând foarte aproape, Hanshichi s-a oprit brusc.

— Ei, tinere! Ai treabă cu mine? Observând cum mă urmărești atent, tocmai la privitul florilor, nu mă pot gândi decât la un hoț de buzunare, zise Hanshichi fulgerându-l cu privirea.

Bărbatul și-a cerut scuze, politicos, dar stătea încremenit locului. Întâi, Hanshichi s-a mirat de asemenea atitudine, însă, gândindu-se mai bine, și-a dat seama, după înfățișare și îmbrăcăminte, că nu putea fi un hoț ordinar. Nu-și amintea să-l mai fi văzut, iar tânărul îl știa cu siguranță. Probabil c-ar fi vrut să-i spună ceva, dar n-a avut curajul. N-ar fi trebuit să-i vorbească așa aspru… îi părea rău, însă când s-a răsucit pe călcâie tânărul nu mai era. Dispăruse.

2

După două zile, pe la ora patru după-amiază, Zenhachi și Kōjirō s-au prezentat la Hanshichi. Vorbiseră și cu alți colegi și cutreieraseră prin întreg Edo, luându-i la rând pe angrosiști, dar descoperiseră doar că bătrâna misterioasă nu se aproviziona mereu de la același magazin. La Ōsakaya din Honjō-yottsume se dusese vreo jumătate de lună, apoi dispăruse brusc, iar vânzătorii de-acolo nu mai știau nimic de ea. Nu demult, trecuse și pe la Mitoya, însă numai vreo trei zile, pentru că și-a dat seama că și cei de-acolo aflaseră zvonurile de pe seama ei. Un tânăr chiar a pornit pe urmele femeii, furișându-se ca ea să nu observe că-i urmărită. A văzut-o plecând încet spre Asakusa, dar la un moment dat și-a pierdut răbdarea și s-a întors neputincios la magazin fără să afle unde locuiește. Poate chiar ea să-și fi dat seama că-i porniseră detectivii pe urme, pentru că bătrâna slăbănoagă n-a mai călcat pe la Mitoya. Începând cu luna a treia, nimeni n-a mai știut pe la ce angrosiști a umblat.

— Apropo, domnule inspector, în drumurile mele am auzit și o poveste tare ciudată, a precizat Zenhachi. E legată de bătrână și s-a întâmplat cu cinci-șase zile în urmă, imediat după prânz. Pe strada Umamichi din cartierul Asakusa există un magazin de amanet, Kawauchiya. Slujnica angajată acolo, Okuma, a plecat cu un comision prin apropiere, dar a țâșnit imediat înapoi în casă, s-a închis în cămăruța ei de trei *tatami* și s-a ascuns într-un colț. Nu știu cine a găsit-o pitită acolo. Între timp, la intrarea de serviciu de la Kawauchiya și-a făcut apariția o bătrână ciudată care iscodea

magazinul. Doi funcționari și un ucenic au ieșit să vadă despre ce-i vorba și s-au speriat de prezența femeii slabe ca o umbră. Li se părea ciudat că stătea acolo ziua-n amiaza mare, așa că au țipat la ea, gonind-o. Bătrâna i-a pironit cu priviri înfricoșătoare și apoi a plecat fără să rostească o vorbă ori să schițeze un gest. Că și-a văzut de drum, nu se știe pe unde, nu-i nimic, însă chiar din seara aceea unul dintre funcționari și ucenicul au făcut brusc febră mare și le clănțăneau dinții-n gură de frisoane. În plus, au început să se târâie pe *futon.* Au chemat un doctor, dar el n-a putut explica ce li se întâmplă. Bănuiau că bătrâna ivită la intrarea de serviciu era cea care vinde *amazake* și se cutremurau de groază. Prin urmare, ieșiseră doi funcționari și un ucenic din magazin, dar unul dintre funcționari a avut noroc și a scăpat cu bine, însă celălalt și ucenicul au fost atinși de blestem. Ciudat, nu-i așa? Prin urmare, femeia nu dă târcoale doar noaptea, ci și ziua. Vecinii sunt pur și simplu îngroziți.

— Cu slujnica Okuma ce s-a întâmplat? Nici aici nu-i lucru curat la mijloc.

— E tot așa. Când iese la cumpărături, îi apare în cale bătrâna ciudată, ei i se face părul măciucă și fuge mâncând pământul.

— Ai văzut-o cu ochii tăi?

— Nu, n-am văzut-o. Ea se ocupă la Kawauchiya de clienții care amanetează mărunțișuri și de aceea locuiește acolo. Are nouăsprezece sau douăzeci de ani, iar la bucătărie se pare că e cam nepricepută.

— Ce fel de clienți sunt aceia? întrebă Hanshichi.

— Știu eu despre ce mărunțișuri e vorba, interveni Kōjirō. Un bărbat pe nume Toku – nu știu dacă prescurtarea vine de la Tokusaburō sau de la Tokubei în vârstă de douăzeci și doi-douăzeci și trei de ani, foarte palid la față, e un risipitor și desfrânat greu de închipuit chiar și pentru petrecăreții din Edo. S-a ocupat mai demult cu negoțul ambulant prin provincie, cărându-și marfa în spate, însă anul trecut în luna a șaptea sau a opta s-a întors la Edo și a închiriat undeva o cameră, la etaj. Lumea îl mai vede, ca și înainte, cu mărunțișurile în spate.

— A, da? Mi-e clar. Te rog să afli unde locuiește și să pui mâna pe el. Eu mă duc până la magazinul de amanet de pe strada Umamichi… Vreau să mai lămuresc niște lucruri.

— Să merg cu dumneavoastră? întrebă Zenhachi.

— Păi… nu-i rea ideea. Nu se știe ce mai intervine. Să mergem împreună.

— Am înțeles.

Zenhachi l-a condus pe Hanshichi până pe Umamichi. Când au ajuns acolo, se înnoptase. Cum în ultima vreme, chiar și în zilele lungi aici se întuneca mai repede, pădurea templului hinduist Shōden își răsfira deja umbra copleșitoare.

— Ce repede s-a stricat vremea! constată Zenhachi, ridicând privirile.

— Nici mie nu-mi place cum arată cerul. Cred c-o să plouă în seara asta.

Deodată s-a stârnit vântul, răscolind nori de praf ce se zvârcoleau zbuciumați în vârtejuri amețitoare. Amândoi și-au acoperit fețele cu mânecile și au început să înainteze încet pe sub streșini. Se întunecase de tot și un tunet le-a răsunat în urechi.

— A, tună! Mă scoate din minți întunecimea asta!

Au ajuns în sfârșit la Kawauchiya. Zenhachi s-a strecurat pe sub *noren* și i s-a adresat funcționarului de la tejghea:

— Domnule! Șeful meu are treabă cu dumneavoastră. Nu puteți vorbi aici, vă roagă să veniți la intrare.

— Bine, vin.

Bărbatul de patruzeci și cinci sau patruzeci și șase de ani a ieșit pe sub *noren* și l-a salutat pe Hanshichi.

— Sunteți administratorul? îl întrebă Hanshichi, îndepărtând între timp, cu prosopelul, nisipul de pe față.

— Da, sunt. Mă numesc Rihachi și lucrez aici de treizeci și patru de ani. Vă salut cu respect.

— Domnule Rihachi, vă rog să mă scuzați că intru direct în subiect… Aș vrea să vă întreb ceva. E adevărat ce se spune despre o bătrână ciudată care a dat târcoale pe la intrarea de serviciu în ultima vreme?

— Da, au căzut pe capul nostru nenorociri neașteptate. Un funcționar și un ucenic zac țintuiți la pat.

După spusele lui Rihachi, febra suferinzilor nu scăzuse deloc și aceștia se zvârcoleau ca șerpii în agonie. Angajaților le era frică și silă totodată să se apropie, așa că el și patronul îi îngrijesc cu schimbul. Trecuseră deja trei sau patru zile și încă nu arătau semne de vindecare. Se zicea că bătrâna ciudată a vândut *amazake* fix atunci. Adevărul e că unul dintre vecini a confirmat că și ieri, imediat după prânz, o femeie semănând a stafie a dat târcoale magazinului.

— Ne așteptăm iar la mari necazuri și tremură sufletu-n noi de spaimă, îi spuse el lui Hanshichi coborând vocea.

— Aveți o slujnică pe nume Okuma?

— Da. S-a născut undeva în Saikoku, insula Kyushu, și a împlinit nouăsprezece ani. Chiar în luna a noua anul trecut, o servitoare de-a noastră s-a îmbolnăvit brusc și ne-a cerut s-o lăsăm să plece. Când ne frământam noi mai mult, neștiind cine i-ar putea lua locul, a trecut pe la noi Tokusaburō, precupeț, și ne-a întrebat dacă nu vrem să angajăm o fată pe care o cunoaște el. Am acceptat-o bucuroși. Are un caracter frumos și e harnică. Toată lumea este mulțumită, începând cu patronul.

— Are rude aici?

— Am auzit că ar avea pe cineva la reședința Shiba, un fel de slujitor acolo. Propunerea a apărut atât de neașteptat, iar Toku-*san* a zis că-și asumă întreaga răspundere, așa că n-am încercat să aflăm mai mult de-atât, zise Rihachi mângâindu-și favoriții ușor încărunțiți.

— Okuma nu s-a schimbat deloc între timp?

— N-aș putea spune că s-a schimbat, dar o dată a urmărit-o femeia bătrână și de atunci nu vrea să mai iasă din magazin. Nu ne încurcă deloc încăpățânarea ei, pentru că avem ucenici pe care să-i trimitem cu diverse treburi. Din fericire, fata nu s-a îmbolnăvit și n-a pățit nimic, așa că-și vede mai departe de-ale casei. Dacă vreți să-i vorbiți, o chem imediat.

— Nu-i nevoie s-o chemați, zise Hanshichi clătinând din cap. Parcă aș arunca și eu o privire la intrarea de serviciu. Se poate?

— Da, bineînțeles. Fiind seară, cu siguranță trebăluiește la bucătărie. Poftiți, se intră de pe aleea de alături.

Hanshichi a pășit pe scândurile ce acopereau șanțul aleii înguste. Fiind destul de cald în ultimele două-trei zile, țânțarii timpurii își vesteau prezența cu bâzâitul lor supărător. Hanshichi a luat prosopelul și, acoperindu-și fața, s-a apropiat tiptil de bucătăria de la Kawauchiya, încercând să înăbușe cu totul zgomotul produs de *zōri*. A văzut o tânără venind cu găleata în mână. I-a distins totuși chipul palid în ciuda întunericului. Fata l-a zărit pe Hanshichi furișat acolo și a întrebat iute:

— Toku-*san*?

Neștiind vocea lui Toku-*san* și dându-și seama că n-avea rost să încerce să-l imite, Hanshichi n-a scos o vorbă, ci doar a încuviințat din cap. Tânăra s-a apropiat de el.

— De ce n-ai venit în ultima vreme? Ai uitat ce mi-ai promis?

Cum bărbatul tăcea, fata a intuit că ceva nu e-n ordine. A întins mâna și i-a smuls, dintr-o mișcare, prosopelul de pe față. Și-a dat iute seama că nu este omul ei. A scos un țipăt scurt și, aruncând găleata cât colo, a țâșnit înăuntru. Hanshichi a ridicat prosopelul azvârlit de fată pe jos și, pe când îl scutura, a auzit tunetul bubuind deasupra capului.

3

Rihachi și Zenhachi îl așteptau în fața magazinului. Cum tunetul a adus după el ropotul ploii, cu picături mari cât pietrele de grindină, Rihachi i-a poftit să se adăpostească. Hanshichi a refuzat, rugându-l în schimb să-i împrumute o umbrelă ceruită.

— Domnule inspector, dacă stăm sub aceeași umbrelă, o să ne

udăm, spuse Zenhachi.

— N-avem încotro. Suflecă-ți poalele.

Tunetele răsunau tot mai puternic, iar ploaia se năpustea asupra lor, gata-gata să le sfâșie umbrela. Turna cu găleata. Un fulger sclipitor le-a trecut prin fața ochilor.

— Domnule inspector, nu se poate… Mi-e frică… Nu sunt în stare să mai merg.

Știa și Hanshichi cât de tare-l speriau tunetele pe Zenhachi. Trecuse de șase, iar bezna stăpânea deja locul, așa că s-a gândit să se adăpostească într-un restaurant mic și să mănânce totodată de cină. O oră întreagă tunetele n-au contenit. Buzele lui Zenhachi au început să tremure și se simțea sfârșit. S-a uitat doar la mâncarea din fața lui și nu s-a atins de ceșcuța cu sake. Șeful îi vorbea, dar el nu făcea față conversației.

Hanshichi descoperise legătura dintre Tokusaburō, vânzătorul de mărunțișuri, și Okuma. Tânărul o cunoscuse pesemne în drumurile-i negustorești, o ademenise să vină la Edo, dar, încurcându-l, a angajat-o la Kawauchiya, unde și locuia de fapt. Hanshichi și-a amintit în clipa aceea de bărbatul care se ținuse după el și încercase să-i vorbească pe când se plimba prin Ōkawabata. Așadar, Tokusaburō era tânărul palid care ar fi vrut să i se plângă de ceva. Hanshichi nu-și închipuia despre ce ar fi putut fi vorba. Între timp tunetele se îndepărtaseră și Zenhachi și-a revenit cu totul.

— Domnule inspector, vă rog să mă scuzați. M-a cuprins o spaimă îngrozitoare… Gata, m-am liniștit.

— Din fericire, n-a durat mult. Hai, termină de mâncat… repede!

Când au ieșit, trecuse de opt. Mai ploua mărunt și câte-un fulger slab, cât să-l sperie pe Zenhachi, le mai aluneca peste umbrelă. Pe când se îndreptau spre Kaminarimon, poarta templului Senso-ji din Asakusa, Hanshichi s-a oprit brusc.

— Hei, ce-ar fi să mai mergem o dată la Kawauchiya? Dacă stau și mă gândesc, mă cam mustră cugetul… Nu mai plouă, așa că spune că ai venit să înapoiezi umbrela și încearcă să afli dacă Okuma este încă acolo.

S-au întors din drum și au pornit iar spre Kawauchiya. A intrat doar Zenhachi și l-a întrebat pe administrator exact ce-i spusese șeful. Bărbatul i-a răspuns că ar trebui să fie la bucătărie, dar a mers să se asigure cu ochii lui. S-a întors imediat foarte agitat și l-a anunțat că Okuma dispăruse. Zenhachi s-a repezit afară să-l informeze pe Hanshichi.

— Ei drăcia naibii! zise Hanshichi supărat. Greșeală de neiertat! Mi s-a părut ceva îndoielnic aici de la bun început și ar fi trebuit să pun mâna pe ea atunci. Unde s-o fi dus?

Cum n-aveau idee încotro a întins-o, au rămas amândoi nedumeriți,

la intrare. În următoarea clipă s-a auzit o voce:

— *Amazake*… pastă de *amazake*…

Au tresărit ca mușcați de șarpe. Dibuind direcția din care răzbătea vocea, au zărit o umbră neagră în lumina slabă a lampioanelor strecurată prin ușile magazinelor rămase doar întredeschise din cauza ploii și care acum se revărsa palid pe strada înnoroiată. Femeia fantomatică își târa încet picioarele dinspre Kaminarimon. Se găseau pe lume o mulțime de persoane care vindeau *amazake*, numai că vocea asta răsuna clar și părea tinerească. Hanshichi a ezitat puțin, dar până la urmă l-a îndemnat pe Zenhachi să se strecoare pe sub streșini. Vocea se auzea tot mai aproape. Femeia purta pe umeri o cutie cu *amazake* și părea udă leoarcă. Hanshichi și Zenhachi îi spionau fiecare mișcare, ținându-și parcă și răsuflarea. Când a ajuns în fața magazinului Kawauchiya, s-a oprit brusc, de parcă până acolo o trăsese ața. Când Hanshichi și-a dat seama că era într-adevăr bătrână, inima a început să-i bată mai tare.

Femeia a iscodit mai întâi intrarea principală, apoi a dat târcoale casei dinspre alee. Hanshichi a ieșit încet în drum și o privea de acolo cum se învârtea prin preajma bucătăriei, aruncând un ochi înăuntru și apoi revenind la intrarea principală. Detectivul nu prea știa ce să facă – să pună imediat mâna pe ea sau s-o mai lase liberă ca să vadă ce gânduri are. Până la urmă s-a hotărât s-o urmărească în tăcere. Zenhachi a plecat și el în urmărire. Se descălțaseră, dar tot se temeau ca nu cumva zgomotul pașilor pe drumul înnoroiat să-i trădeze, așa că păstrau o distantă de cinci-șase *ken*.

Ieșind de pe aleea de la Kawauchiya, nu și-a mai strigat marfa. Mergea cu capul plecat pe mijlocul drumului.

— Domnule inspector, este cu siguranță persoana căutată, șopti Zenhachi.

— În mod sigur! Doar s-a dus să spioneze Kawauchiya!

Dar femeia a dispărut subit, chiar sub ochii lor. Amândoi erau de-a dreptul năuciți. Zenhachi a rămas țintuit locului. I-au depășit două palanchine ce păreau să se îndrepte spre Yoshiwara și la lumina felinarelor au zărit-o iarăși pe slăbănoaga aceea înaintând, calmă, în beznă. În clipa aceea a început să strige, de parcă și-ar fi amintit deodată:

— Pastă de *amazake*!

Vocea a răsunat puternic pe drumul liniștit de seară. Unul dintre palanchine s-a oprit brusc. Un bărbat arătând a samurai a dat la o parte rogojina ce-l proteja de priviri indiscrete și s-a apropiat de ea fără ezitare. S-a repezit la bătrână cu vorbe aspre, dar fără să ridice tonul, iar lama sabiei lui sclipea la lumina felinarului. A ucis-o dintr-o lovitură. Femeia s-a prăbușit la pământ pe tăcute, asemenea unui copac vestet doborât de topor. Zăcea acum în mijlocul drumului

înnoroiat. Samuraiul a băgat sabia în teacă și se pregătea să urce iar în palanchin când Hanshichi s-a năpustit asupra lui și l-a împiedicat, cu vârful unui par.

— Vă rog să stați pe loc. Sunt în misiune. Aș vrea să-mi spuneți dacă tocmai v-ați încercat sabia să vedeți cum despică sau aveți motive serioase pentru fapta de-adineauri.

Chiar și un samurai era considerat mare criminal de comitea un omor fără motiv și, după situație, nu putea evita *seppuku.* Dacă ucidea și reușea să fugă, scăpa cu bine, însă, dacă un oficial punea ochii pe el, dădea de bucluc. Fiind luat prin surprindere, samuraiul arăta foarte încurcat și nu știa cum să procedeze. În clipa aceea s-a ivit și samuraiul din palanchinul din față. Amândoi erau foarte tineri, însă acesta din urmă părea mult mai dezgheţat. S-a întors spre Hanshichi, încercând să-i explice că ei, samuraii, nu ucid fără motiv. Totuși, nu avea permisiunea să dea amănunte și nici să dezvăluie numele casei pe care o slujeau. Îl implora pe Hanshichi să-i lase să plece, dar detectivul nici nu voia să audă, repetând că, devreme ce omorul s-a petrecut sub ochii lui, nu-l putea ignora. Înțelegea că au un argument serios pentru ceea ce au făcut, dar nu-și permitea să lase din mâini prețioasa pradă ce-i căzuse-n mâini. Hanshichi se încăpățâna să-i hărțuiască pe samurai până la capăt.

Cu cât îi sâcâia mai mult, cu atât aceștia erau mai stânjeniți. Au încercat chiar să-i ofere bani ca detectivul să-i lase în pace, îngropând astfel pe veci și povestea. Hanshichi rămânea neînduplecat. I-a urcat într-un palanchin și i-a dus cu forța la un post din apropiere. Samuraii păreau în sfârșit dispuși să accepte ideea uciderii bătrânei.

— Ziceți că nu puteți dezvălui numele stăpânului, dar, dacă vă predau autorităților, singura voastră alternativă e *seppuku.*

Hanshichi îi compătimea în sufletul lui, zicându-și că nu-i poate teroriza la nesfârșit. L-a chemat pe celălalt samurai și i-a șoptit amenințător:

— Îmi dau seama că nu sunteți ucigași la drumul mare, dar mi se pare ciudat că ați procedat astfel. Când ați auzit-o strigându-și marfa, samuraiul de lângă mine a oprit palanchinul și a ieșit. Trebuie să fi avut un motiv anume. O cunoșteați pe femeie? Dacă da, spuneți-mi și mie. Dacă o să mă dumiriți, nu merg până într-acolo încât să încerc să aflu numele reședinței de care aparțineți. Adevărul e că eu o urmăream pe bătrână de ceva vreme, iar voi ați picat în plasă. Treaba mea nu era să vă prind pe voi. Acum, că știți acest amănunt, fiți sinceri! Îmi pare rău că insist, dar, dacă îmi explicați de ce-ați omorât-o, n-am să vă provoc necazuri.

Samuraii încă se codeau, însă vorbele lui Hanshichi sunau convingător. Au șușotit ceva între ei și, în cele din urmă, s-au hotărât să facă dezvăluiri.

— Prin urmare, nu trebuie să vă spunem numele stăpânului nostru?

— Nu-i nevoie.

Hanshichi știa că trebuie să-i facă mai întâi să vorbească, să le audă povestea, de aceea a acceptat atât de ușor să nu-i dezvăluie numele. Murea de curiozitate să afle ce secrete vor da la iveală și-și ciulise bine urechile, însă în clipa aceea a venit cineva în fugă.

— Domnule inspector, am o veste trăsnet. Negustorul acela ambulant de mărunțișuri a comis o faptă îngrozitoare… a omorât o femeie, zise Kōjirō, însărcinat să afle unde locuia Tokusaburō.

4

Tot întrebând în dreapta și-n stânga de adresa vânzătorului ambulant de mărunțișuri, Kōjirō a aflat că locuiește la etajul unui magazin de articole de bucătărie, în apropiere de Tamachi. Din păcate, nu l-a găsit acasă. A plecat de-acolo cu gând să revină, dar, ajungând în stradă, și-a dat seama că tună și plouă, așa că a trecut pe la o cunoștință din apropiere ca să se adăpostească. Când s-a întors, n-a mai găsit-o pe bătrâna de la parter, dar i s-a părut că aude gemete la etaj. A urcat fără să mai stea în cumpănă și a văzut, în lumina slabă a unui lampion, o tânără prăbușită pe burtă, într-o baltă de sânge. Alături, încremenit de groază, Tokusaburō strângea în mână pumnalul înroșit. Convins că el o înjunghiase pe fată, i-a smuls arma și l-a legat fedeleș. Tokusaburō n-a schițat niciun un gest de împotrivire.

Examinând-o iarăși pe fată, a constatat că încă mai respiră, așa că a strigat niște vecini și a trimis pe cineva după doctor. Tânăra și-a dat însă ultima suflare până să ajungă medicul. Ca să poată raporta faptele, Kōjirō a trebuit să-l lase pe Tokusaburō, așa legat, în paza unor vecini și s-a dus iute la șeful său.

Cele două crime – uciderea bătrânei și a tinerei – s-au petrecut în același timp și, socotind că există o legătură între ele, Hanshichi i-a cerut subalternului să-l aducă imediat pe Tokusaburō la postul de poliție cel mai apropiat. Remarcându-i paloarea, și-a dat seama că e chiar tânărul care se ținuse după el la Ōkawabata.

— Ia ascultă, Tokusaburō, mă cunoști de undeva?

Tokusaburō a plecat capul fără o vorbă.

— Eu n-am văzut-o încă pe femeia ucisă… E cumva Okuma de la Kawauchiya? Ai comis un păcat de neiertat. Tu ai omorât-o pe fată? Mărturisește cinstit!

— Domnule inspector, lucrurile nu stau așa, zise Tokusaburō respirând greu. N-am omorât-o eu. Okuma și-a înfipt singură pumnalul sub sâni. Eu mi-am pierdut capul… am vrut să i-l smulg din mână, dar n-am mai apucat.

— Era pumnalul fetei?

— Nu, al meu… zise el, ezitând.

— Hai, lămurește-mă! s-a răstit Hanshichi. Dacă era al tău, de ce i l-ai dat? N-aș zice că te-ai comportat ca un negustor ce te pretinzi. De ce aveai pumnal?

— Da.

— Niciun „da”. Mie nu-mi umbla cu cioara vopsită. Mărturisește cinstit! De milă, îți dau să bei niște apă, dar încearcă să te aduni și să spui tot. Bine?

A băut până la ultima picătură apa din cana adusă de Zenhachi și a început, cu poticneli, să facă mărturisiri.

S-a născut într-o familie de negustori de mărunțișuri din Asakusa. Risipitor din fire, și-a tocat toată averea și a fost nevoit să părăsească imediat capitala. Cu marfa-n spinare, s-a apucat de negoț ambulant, cutreierând o mulțime de regiuni – din Kyōto și Ōsaka, prin Chūgoku{142}, până în insula din sud, Kyūshū. Poposind într-un oraș-castel, s-a împrietenit cu o fată dintr-un sat mic aflat la numai un *ri* distanță. Fata era Okuma. Locuia doar cu mama ei bătrână, Otsūna. Cum obiceiurile satului nu-i îngăduiau să se mărite cu un bărbat din altă parte, și-a părăsit mama și a fugit de-acasă. Tokusaburō a luat-o la început drept o mică aventură, nefiind atât de îndrăgostit încât să dorească să fie împreună, dar l-a fermecat încetul cu încetul. Fata n-ar fi trebuit să fugă de-acasă, mai bine și-ar fi acceptat soarta. Făcea parte dintr-o așa-zisă familie de *Hebigami*.

Din moși-strămoși, toate rudele posedă o putere misterioasă. Când ațintesc ochii asupra oamenilor, cei priviți se-mbolnăvesc brusc. Pur și simplu se zvârcolesc de durere, fac febră mare și mișcarea li se preface în târâișul șarpelui. De aici le vine și numele de *Hebigami*. Însă n-au atâta forță încât să provoace suferința doar pironindu-i cu ochii fără un sentiment puternic: gelozie, ură, dușmănie, invidie, tânjire, mâhnire, bucurie, frică. Așadar, sufletul încărcat de bucurie sau supărare, tristețe sau plăcere dă luminiței din priviri o forță nefastă înfricoșătoare și abia atunci farmecele se abat asupra interlocutorului. Nu pot însă folosi vraja după cum îi taie capul. Dacă doar își sâcâie victima, oarecum în glumă, farmecele n-au efect. În schimb, dacă intenția de a vrăji izvorăște din fundul sufletului, atunci chiar de vor, n-o mai pot ține în frâu. Pe de altă parte însă, nici nu pot acționa la comandă. Prin urmare, vraja trebuie să pornească firesc. Tocmai prezența unei asemenea moșteniri ciudate nu le îngăduie celor din sat să-și găsească perechea în altă parte.

Când a cunoscut-o pe Okuma, Tokusaburō suferea de febra aceea stranie și fata l-a îngrijit. După ce s-a lecuit, a aflat secretul, dar n-a mai avut ce face. Chiar de voia s-o părăsească și să fugă, simțea că nu se poate despărți de ea. Să scape cu forța nu îndrăznea, pentru că se

temea de ochii ei. Chiar fata îi mărturisise că aparține unei familii *Hebigami.* Când l-a implorat, plângând, să n-o lase de izbelişte, i-a topit inima. La urma-urmei, trebuia să se împace cu soarta, așa că a acceptat-o pe Okuma și s-au hotărât să fugă împreună.

I-au grăbit hotărârea și cele auzite de la o localnică bătrână. Potrivit legendei, un *Hebigami* își pierde forța înfricoșătoare după ce trece de Hakone și devine om obișnuit. Prin urmare, Tokusaburō s-a mai liniștit și s-a întors la Edo împreună cu Okuma. Poate și sub influența veștii primite – că *Hebigami* de Kyushu ajunge femeie oarecare după ce pășește pe alt pământ, ca Edo bunăoară – i s-a părut că luminița din ochii fetei s-a îmblânzit. Okuma avea un chip frumos și-l iubea din tot sufletul. Știind că se agăța de el ca de unicul sprijin în viață, după ce și-a păcălit soarta, l-a cuprins duioșia. Dragostea reciprocă a devenit tot mai profundă, numai că bărbatul n-avea cum hrăni două guri cu afacerea lui subțirică. S-au sfătuit îndelung și au stabilit să trăiască separat o vreme și să muncească și ea. El a recomandat-o celor de la Kawauchiya, care au primit-o să stea la ei. Din fericire, Tokusaburō locuia în apropiere, așa că Okuma îl vizita când și când, de îndată ce reușea să se strecoare printre îndatoririle de la magazin.

Aproape jumătate de an totul a mers ca pe roate. Însă o întâmplare din luna a doua le-a dat peste cap tot rostul abia încropit. Când Tokusaburō se întorcea de la negoțul lui într-o seară, a văzut în fața templului Ōtoku-ji din Asakusa o femeie vânzând *amazake.* A recunoscut-o pe Otsūna, mama iubitei. L-a țintuit pe Tokusaburō cu privirea, s-a apropiat de el hotărâtă și, apucându-l de mânecă, i-a cerut pe un ton amenințător să-i dea fata înapoi. Bărbatul s-a speriat mai tare decât dacă s-ar fi întâlnit cu însuși Zeul Morții. Fără să stea pe gânduri, acționând sub impulsul momentului, a trântit-o la pământ și a fugit. Din seara aceea, timp de zece zile a avut febră mare și s-a zvârcolit ca un șarpe, suferind îngrozitor.

Din păcate, a văzut că lucrurile nu s-au petrecut conform zicalei – că, dacă treci de Hakone, blestemul lui *Hebigami* dispare. Otsūna a plecat din Kyushu ca să-și caute fata, întrebând de ea din om în om, și a ajuns în sfârșit la Edo, dovedind o tenacitate fără seamăn. Aflând de venirea ei, Tokusaburō s-a speriat de moarte, socotind că a sosit momentul să i-o redea pe Okuma. Așa-i era soarta. Okuma însă nu voia să audă și plângea de mama focului. Prefera să moară decât să se despartă de iubit și să se întoarcă acasă. Tokusaburō nu știa ce să mai facă. Între timp, zvonul despre vânzătoarea de *amazake* se răspândise tot mai mult, însă doar Tokusaburō și iubita lui știau cine-i bătrâna. Okuma ieșea cât mai rar din magazin, ferindu-se de mama ei, însă el nu mai putea de îngrijorare. Cu cât zvonurile se întețeau, cu atât îi sporea groaza și era aproape sigur că Otsūna îl va omorî cu privirea când îl va întâlni a doua oară. Nu-și găsea nicicum liniștea.

Într-o asemenea zi înspăimântătoare l-a întâlnit întâmplător pe Hanshichi la Ōkawabata. Hanshichi nu-l cunoștea, dar el îl știa pe detectiv. Adevărul e că ar fi vrut să-i povestească cele întâmplate și să-i ceară ajutorul, dar s-a rușinat. Norocul trecuse pe lângă el, iar destinul se arăta nemilos și de neocolit. În timp ce Otsūna nu precupețea niciun efort, bătând orașul ca să-și găsească fata, Okuma se ascundea la Kawauchiya. Nu se știe cum, dar bătrâna tot a găsit-o. Din când în când mai dădea târcoale magazinului. La aflarea veștii că un administrator și un ucenic au suferit din pricina blestemului lui *Hebigami,* disperarea lui Tokusaburō nu mai cunoștea margini. Temător pentru propria viață și hotărât să și-o apere până-n pânzele albe, a luat hotărârea înfricoșătoare de a o ucide pe femeie cu prima ocazie. Și-a cumpărat un pumnal, continuând să-și vadă de treburile lui negustorești cu arma la pieptul chimonoului.

În seara aceea Okuma a sosit la el pe furiș, în camera închiriată la etajul magazinului de articole de bucătărie, ca să discute iar și iar problema ce-i frământa pe amândoi. Tokusaburō i-a arătat pumnalul, dezvăluindu-și intențiile, cu toate că nu și-ar fi dorit să le pună în aplicare. I-a cerut fetei să-l părăsească și să se întoarcă la mama ei, numai așa vor scăpa cu bine toți trei. Încerca s-o liniștească și s-o facă să-și accepte soarta, dar ea se încăpățâna să rămână cu el. Nu se mai oprea din plâns. Brusc, a luat pumnalul bărbatului și l-a vârât adânc sub sâni. Așa s-a sfârșit tânăra care moștenise puteri magice.

— Ce păcat! Dacă doctorul ar fi ajuns mai devreme, poate ar fi salvat-o, spuse unul din samurai, oftând din rărunchi. M-a impresionat profund povestea lor de iubire. Asta fiind situația, nu mai avem nici noi ce ascunde. Suntem din aceeași regiune cu femeia.

Bărbații aparțineau unei feude din Saikoku și cunoșteau povestea lui *Hebigami.* Aflaseră de ciudata bătrână vânzătoare de *amazake* ce-a pus pe jar toată capitala, fiind cu siguranță *Hebigami* despre care se zvonea. Auzindu-se pe feuda din Kyūshū că la ei trăia o persoană cu puteri magice, dar care isca tulburări și în alte ținuturi, doi tineri samurai au primit greaua poruncă s-o găsească și s-o ucidă fără vâlvă. Secretul trebuia păstrat cu sfințenie. Cei doi samurai tocmai îndepliniseră ordinul.

Hanshichi a înțeles cele întâmplate și cu atât mai mult i se părea firesc să știe numele reședinței samurailor. De aceea a început să-i ironizeze, atrăgându-le atenția asupra locului și momentului crimei. Se găseau în drum spre Yoshiwara, or samurailor aparținând unei feude cu principii stricte și care se aflau în misiune li se interzicea categoric să intre în cartierul plăcerilor. Ca să-i necăjească, Hanshichi le-a spus să aleagă mai degrabă moartea decât să dezvăluie numele feudei și poziția lor acolo.

— Astfel s-a soluționat cazul, spuse Hanshichi oftând. Niciunul n-a fost pedepsit pentru crimă. Conform obiceiurilor din vremurile de atunci, samuraii puteau ucide în anumite condiții, fără să se facă zarvă. Acceptând întâmplările neobișnuite, le-am trecut sub tăcere, cu excepția unui raport prezentat șefului de la Hacchōbori în care am menționat că Tokusaburō nu a comis vreo crimă. El doar a convins o fată să-l urmeze, iar de la gestul lui a pornit tulburarea ce a răscolit capitala. Cazul ar fi trebuit analizat și în insula aceea îndepărtată, însă a fost cu ușurință rezolvat la Edo. Apoi, Tokusaburō a plecat pe drumuri cu marfa-n spinare. În seara popasului în Kanagawa, prefectură alăturată capitalei, a făcut iar febră mare și până la urmă s-a stins în chinuri cumplite la hanul unde trăsese. Soarta n-a fost deloc blândă cu el. În cazul lui Tokusaburō am înțeles, dar se pare că blestemul i-a ajuns și pe alții. De ce oare? Cred că ți-am mai spus că atunci când se întâlnea întâmplător cu cineva, dacă nutrea invidie sau i se părea că persoana a spus ceva necuviincios, *Hebigami* o privea fix și, chiar dacă nu se gândea s-o blesteme, nenorocirea venea de la sine. Ciudată putere la o ființă umană! Nu prea știu ce fel de făptură e, dar un prieten bun de-al meu din Kyūshū afirma că în insula Shikoku oamenii îl venerează pe *Inugami,* câinele-zeitate, pe când în Kyūshū, pe *Hebigami,* zeitatea-șarpe. Mie asemenea istorii îmi sună a minciuni gogonate, dar el susține că există în ținutul lui persoane cu o astfel de moștenire, cărora li se interzice s-o transmită în familii din afara satului, prin căsătorie. Ar mai fi o sumedenie de povești pe această temă, dar mă opresc aici. Odinioară, în toate ținuturile circulau fel de fel de legende șocante, dar acum n-a mai rămas nici zvon din ele. E posibil ca oamenii de știință să le includă în capitolul „hipnotism”.

Monstrul apei

Umibōzu

1

— Păcat! Mare păcat! N-ai avut noroc și pace! În schimb eu, aseară, în drum spre casă, m-am ales cu mâncare aleasă, zise Hanshichi râzând.

Fusese o dimineață splendidă de primăvară.

— Chiar îmi pare rău! Cu ce v-ați delectat? l-am întrebat râzând.

— Adevărul e că m-am speriat eu un pic, dar m-am întors cu bunătăți: o cutie plină cu scoici *asari,* trei calcani zdraveni… Nici la pescărie nu găsești așa ceva.

Am aflat că ieri, fiind ziua a treia din luna a treia după vechiul calendar lunar, s-a petrecut fluxul de primăvară. Niște vecini îl poftiseră pe bătrânul Hansichi la Shinagawa, să meargă împreună la *Shiohigari,* Sărbătoarea culesului scoicilor înaintea venirii fluxului, dar, așa cum se întâmplă de obicei și la Sărbătoarea deschiderii florilor, ploaia a pornit brusc de pe la prânz. S-a adăpostit într-o barcă, așteptând să se însenineze iarăși, dar nu prea mai vedea semne de vreme bună. Ba dimpotrivă, ploaia s-a întețit. Până la urmă s-a resemnat și a plecat acasă. Nesuferita de ploaie a încetat abia spre seară. Cât despre captura cu care s-a întors acasă, a dăruit scoicile vecinilor, iar bătrâna menajeră a fiert la foc mic calcanii și s-au ospătat împreună.

Bătrânul a insistat că nemulțumirile provocate de vreme nu l-au deranjat prea tare și că, în general, în ultima perioadă, prada din fortăreață{143} s-a împuținat vizibil. Din vorbă-n vorbă, a ajuns la următoarea poveste.

În ziua a patra a lunii a treia din anul 2 al epocii Ansei, imediat după prânz, o creatură ciudată și-a făcut apariția în larg, la Shinagawa. Plouase mărunt în ziua a treia, iar cum *Shiohigari* se număra printre sărbătorile însemnate din Edo, s-a amânat pentru ziua următoare. Fiindcă se anunțase vreme frumoasă în toată țara, locul sărbătorii de la Shinagawa era ticsit de cai de cărăușie și bărci. Venise multă lume și în bărcuțe cu acoperiș. Colinele din Awa-Kazusa{144} se zăreau în depărtare, iar aproape, malul mării părea un parc de distracții desprins dintr-un vis. Bărbați, femei, copii, scăldați de razele binefăcătoare ale soarelui, tropăiau veseli pe nisipul sclipitor, căutând

scoici și moluște.

Mulți nici n-au simțit cum au trecut orele și au uitat cu totul de masa de prânz. Alții s-au întors la bărci și au mâncat gustarea pregătită de acasă. Unii au îndepărtat nisipul de pe moluște, fierbând pe loc o supă. Mai erau persoane care se bucurau, pe lângă scoici, de calcani și caracude, mândri nevoie mare de captură. Unii au întins rogojini subțiri sau covorașe pe nisip și înfulecau cu poftă găluște din orez sau *sushi* înfășurați în alge. Cu toții mâncau și beau, vorbeau și râdeau, lăsându-se în voia brizei călduțe.

Sărbătoarea era în toi. La un moment dat, s-a ivit, nu se știe de unde și cum, o făptură ciudată, ca o umbră de om. Părea în jur de patruzeci de ani, părul îi flutura neînchipuit de lung, dar nimeni nu-i distingea chipul. Doar ochii bulbucați aruncau priviri fulgerătoare. Era îmbrăcat într-un chimono ponosit, iar pe umeri purta o pelerină nouă din paie. Umbla desculț, ținând în mână, în loc de baston, o creangă veștedă plesnită pe alocuri. Nu aducea deloc a pescar, dar nici a cerșetor fără adăpost. Mai degrabă semăna cu un nebun sau cu un vrăjitor din picturi. Pe unde trecea oamenii întorceau capul, mirați, însă el nu se sinchisea câtuși de puțin. Pășea senin printre cei adunați pe plajă, la reflux. Văzându-l, niște tinere chiar s-au ascuns de frică. Alții au țâșnit în bărci.

Bărbatul n-a supărat pe nimeni, dar, cu toate astea, unora le-a pierit pe loc cheful de distracție, iar alții, doar atinși de privirea lui, au încremenit locului, tulburați. Între timp, el s-a strecurat într-un grup unde părea că se adunaseră meșteșugari. Unul beat s-a proțăpit în fața lui, vârându-i în față o ceșcuță cu sake.

— Hai, șefule! Bea și tu una!

Dihania aceea de om a întins mâna după ceșcuță zâmbind, fără să scoată o vorbă. A golit-o dintr-o suflare.

— Ei, ce grozav e să bei! Hai, încă una! spuse altul, umplându-i ceșcuța.

A băut-o și pe asta fără să se codească.

De parcă dărnicia i-ar fi molipsit, când unul, când altul din mulțime îi aducea de-ale gurii. Cineva i-a întins câteva găluște din orez. Bărbatul le-a înfulecat cu poftă. S-a trezit apoi cu *sushi* înfășurați în alge *nori* și uscățele din orez *senbei*. Le-a devorat într-o clipă. Mai rânjea din când în când, dar nu scotea o vorbă. Oricine-i spunea sau îl întreba ceva, el nu zicea nimic, de parcă picase acolo din cer. Cum nu răspundea în vreun fel, oamenii și-au cam pierdut interesul. Iar el, odată ce s-a ghiftuit bine, și-a croit drum printre cei ce-l înconjuraseră, părăsind locul agale, fără să mulțumească măcar.

Nimeni n-a băgat de seamă încotro a luat-o. Oamenii din bărci isprăviseră de mâncat, văzându-și apoi mai departe de *Shiohigari*. Imediat după ora patru, arătarea aceea de om și-a făcut din nou

apariția, târându-și picioarele pe mal. Fără să se adreseze cuiva anume, s-a pus pe strigat, cu degetul întins spre largul mării:

— Vine fluxul! Fluuuxul!

Unii s-au întors uimiți în direcția arătată, dar fluxul nu dădea niciun semn de apropiere. Toată lumea știa că mai e vreo oră până la fluxul de seară, însă bărbatul a strigat iarăși, cu degetul ațintit spre cer:

— Vijelie! *Tengu* vine călare pe nori!

Nu mai arăta spre largul mării, ci undeva spre cer, către muntele Atago. Puțini au plecat urechea la avertismentul ieșit din comun. Totuși, cunoscătorii țărmului de la Shinagawa începuseră să se neliniștească, deși, privind spre largul mării, cerul senin de primăvară părea încă foarte liniștit.

— Se apropie vijelia! țipă el din nou.

Chiar și în zilele senine, la Shinagawa furtuna se mai stârnea din senin. În mod sigur, barcagiii știau asta și nu prea le venea să ignore complet semnalul de alarmă al bărbatului trăsnit. Dar, cum nu se zărea nici urmă de nor aducător de furtună, nu l-au mai băgat în seamă. Bărbatul continua să strige:

— Vine fluxul! Vijelie!

Vocea lui răsuna tot mai amenințător și avea mișcări tot mai agitate, purtându-se ca un nebun.

— Vijelie! Vine fluxul!

Aceia care știau că fluxul și vijelia sunt două lucruri diferite au pufnit în râs, dar el, vrând să arate unora și altora că e vorba de un pericol, se zbuciuma sărind și strigând necontenit, cu o mână întinsă spre cer și cu alta spre largul mării.

— Vijelie!

Tot țopăind ca nebunul, a alunecat fără să vrea într-o groapă din nisip și a căzut pe-o parte. Nici în cădere n-a încetat să țipe.

— E cu siguranță nebun.

Impulsivii s-au înfuriat și au aruncat cu cochilii în el, alții l-au împroșcat cu nisip, dar tot nu tăcea. O cochilie de scoică l-a lovit în față și l-a rănit, iar sângele i-a țâșnit deasupra sprâncenei. Curând, fața plină de sânge și nisip arăta înspăimântător. Ochii îi sclipeau tot mai tare și continua să țipe că se apropie vijelia și fluxul. Totuși, pe când unii bombăneau că-i nebun, alții simțeau cum le-ncolțește-n suflet un fir de neliniște. Multe familii cu fete și copii mici se pregăteau să plece acasă. Deodată, un barcagiu bătrân s-a ridicat brusc și-a prins a răcni, la fel ca nebunul de adineauri:

— Vijelie! Vijelie! Hai să plecăm repede!

Vocea puternică a omului mării a răsunat până departe, speriindu-i pe mulți. Și atunci au zărit, undeva în dreptul muntelui Atago, un nor mititel, cât un pumn. Văzându-l, ceilalți pescari au sărit și ei ca arși, țipând cu toții:

— Vijelie! Vijelie!

Apele mării erau încă retrase, dar cuvântul „vijelie” a înghețat inimile celor din jur. Fiecare încerca să ajungă mai repede la barcă. Brusc, un vânt turbat s-a pornit din senin. Norul negru nu se clintea din loc, cerul spre apus era încă luminos și senin, dar deasupra mării vuia și mugea înfiorător un vânt nevăzut. Și deodată s-a pornit vijelia! Copiii abia se mai țineau pe picioare, unii se clătinau în mers, pe alții i-a doborât și-au căzut cu nasul în nisip. Smulse din locurile lor parcă de-o mână nevăzută, lampioanele rotunde și roșii de pe copastii, covorașele și rogojinile se învârtejeau în văzduh. Lumea a intrat în panică și oamenii urlau asurzitor.

Barcagiii se învârteau de colo-colo ca să-și adune pasagerii și să-i adăpostească în bărci cât mai iute. Se mirau cu toții că fluxul a venit mai repede ca de obicei, înspumând plaja nisipoasă ce arăta ca invadată de bancuri de crabi. Barcagiii se speriaseră teribil.

— Vine fluxul! Fluuuxul! strigau ei, luptându-se cu vântul puternic.

Din fericire, vijelia n-a durat mult, dar lumea alerga îngrozită spre bărci din pricina fluxului. N-a murit nimeni, însă vântul puternic a rupt crengi și a trântit oameni la pământ și, în cădere, și-au zdrelit fețe, brațe și picioare. Dintre cei doborâți, unii s-au rănit de la scoici sau de la nisip. Prosopelele de pe cap le-au fost smulse și părul le era răvășit. Au zburat care-ncotro hainele aruncate de pe ei și lăsate în bărci. Bărbații și femeile își pierduseră puzderie de lucruri, ei au rămas fără portofele, iar ele fără ace de păr. Cât despre scoici și calcani, le-au azvârlit cât colo și s-au întors acasă cu mâna goală. Din fericire, nu s-au pierdut vieți omenești și, cu toate necazurile de la *Shiohigari,* lumea a ajuns până la urmă cu bine acasă.

2

Au răsuflat cu toții ușurați, dar pe buzele lor flutura previziunea ciudatei făpturi. Fără îndoială că îi șocaseră înfățișarea și purtarea lui, dar nu înțelegeau în ruptul capului cum de-și dăduse seama că venea fluxul și-i păștea vijelia. Cum de se pricepuse să le ghicească? Le presimțise înainte ca barcagiii experimentați să descopere primele semne. La început au râs de el, dar apoi au înțeles că avusese dreptate, că anticipase vijelia corect. Nu știau dacă să-l ia drept zeitate sau vrăjitor…

Individul a dispărut brusc, dar nimeni nu știa unde. Ultima barcă plecată de la locul sărbătorii aparținea agenției Yamaishi de la Tsukiji, iar barcagiul, Kiyotsugu, era foarte tânăr. A avut șase pasageri, din care cinci bărbați și o femeie, dar ei și-au petrecut timpul mai mult în barcă, având din belșug și mâncare, și băutură. La un moment dat, s-

au luat și ei după ceilalți, au coborât din barcă și au căutat scoici. Auzind previziunea înspăimântătoare, s-au speriat. Doi bărbați s-au întors iute la barcă, dar ceilalți trei și femeia n-au mai venit, așa că cei doi au plecat, îngrijorați, în căutarea lor.

Kiyotsugu nu putea sta cu mâinile-n sân, așa că s-a dus împreună cu ei. Cum vântul se întețise, s-a trezit că-i intră nisip și pietricele ba în ochi, ba în gură. A rămas țintuit locului de spaimă, dar, între timp, doi dintre bărbați au dispărut. Când a deschis ochii, a văzut-o undeva mai departe doar pe femeie, îngenuncheată în nisip, stând de vorbă cu cineva. Știind-o clienta lui, Kiyotsugu a strigat-o și a încercat să se apropie de ea, însă o nouă rafală puternică l-a trântit și a căzut cu fața în nisip. Ridicând capul, nu i-a mai zărit pe cei doi. Doar când s-a întors la barcă și-a găsit acolo toți mușteriii. Se întorseseră și ei, teferi.

Toate bune și frumoase, numai că tânărul barcagiu a observat îndată ce înfățișare ciudată avea bărbatul cu care stătuse femeia de vorbă. Dar Kiyotsugu și-a văzut de vâslit fiindcă se-nghesuiseră mulți în barcă și n-avea nici răgaz să-i iscodească.

N-a întrebat el nimic, dar, când s-a răspândit vestea despre ciudata creatură, a vorbit în dreapta și-n stânga despre pasagera care-l știa pe bărbatul acela. Doi dintre oamenii săi veniseră la Yamaishi ca să-l angajeze pe barcagiu, însă nu-i cunoștea bine, iar ceilalți trei și femeia îi erau clienți pentru prima oară. În concluzie, Kiyotsugu habar n-avea de unde veneau și ce hram purtau, însă după maniere păreau orășeni de pe la periferia capitalei, iar bacșișul primit de la ei a fost mulțumitor.

A auzit și Hanshichi de cele întâmplate. A pornit imediat spre Tsukiji și mai întâi a vorbit cu Kiyotsugu, dar a înțeles că nici el nu știa prea multe. Nici de la agenție n-a aflat amănunte.

— Dacă pasagerii aceia mai trec pe la dumneavoastră, vă rog să mă anunțați. În cel mai rău caz, vedeți ce puteți face, spuse Hanshichi pe un ton apăsat.

Trecuse vreo jumătate de lună de la *Shiohigari.* Ajungând în Mikawa-chō din Kanda, Hanshichi l-a chemat îndată pe subalternul său Kōjirō și i-a cerut să adune cât mai multe informații despre tânărul barcagiu Kiyotsugu. Kōjirō a revenit în ziua următoare:

— Domnule inspector, în mare am priceput. I-am întrebat colegii, dar aceștia au zis că tânărul de douăzeci și unu sau douăzeci și doi de ani n-a făcut până acum nimic rău.

— N-are și el un viciu?

— Afacerile-s afaceri, își vede de treabă chiar dacă mai bea câte un păhărel sau mai joacă uneori… Nu cine știe ce… și nu deranjează pe nimeni. Am înțeles că are o iubită în Shinagawa, și ea foarte tânără.

— Sper că nu te-apuci să-i ții partea, râse Hanshichi. Bun! Deocamdată ajunge! Acum, te rog să te duci la Shinagawa și să afli

cum s-a mai distrat în ultima vreme. Presupun că știi pe unde-și face veacul.

— Da, știu. Magazinul se numește Bakeise, iar pe fată o cheamă Otatsu. Mă duc să văd ce e și pe-acolo.

Kōjirō a plecat iarăși, dar vestea adusă spre seară l-a dezamăgit pe Hanshichi.

— Kiyotsugu merge pe la Otatsu de patru-cinci ori pe lună, dar, fiind foarte ocupat, luna asta a fost de două ori și nu s-a remarcat prin ceva deosebit. Ce ziceți? Să continui investigațiile?

— Ar fi bine, poate mai auzi ceva, spuse Hanshichi. Nu ne putem mulțumi doar cu-atât. Te rog să fii cu ochii pe tânăr.

— Am înțeles.

Kōjirō a plecat iarăși cu senzația că-i scapă ceva, dar vreo jumătate de lună n-a mai avut nicio veste. După șaptezeci și cinci de zile de la *Shiohigari,* zvonurile s-au cam stins. Deși Hanshichi a fost ocupat cu alte treburi, faptele de-atunci îi stăruiau în minte.

— Ce se mai aude cu barcagiul? îl presa Hanshichi uneori.

— Domnule inspector, sunteți de-o perseverență uluitoare, îi spunea Kōjirō râzând. Eu mi-am dat toată silința, însă n-am mai aflat nimic.

— Pasagerii lui nu și-au mai făcut apariția?

— Așa am impresia.

A trecut luna a patra, iar în a cincea a început sezonul ploios. În dimineața de 10, Hanshichi a dormit un pic mai mult ca de obicei. Ieșind în verandă cu scobitoarea în gură, a văzut florile rodiului din grădina vecină mustind de picături. Afară se auzea vocea unui negustor de semințe de mei.

— Tot mai plouă!

Înălțând privirile spre văzduh, a simțit din plin vremea mohorâtă. În clipa aceea, Kōjirō a tras ușa glisantă cu zgomot și a pășit înăuntru, agitat.

— Domnule inspector, ce bine că v-ați trezit!

— Abia m-am sculat. S-a întâmplat ceva?

Pe Kōjirō îl duruse de fiecare dată când șeful l-a luase peste picior în legătură cu evenimentele de la *Shiohigari*, așa că nu stătuse doar pe capul barcagiului de la Tsukiji. Cutreierase neîncetat și hanurile pescărești de la Shibaura până la podul Yanagi, ajungând până în apropiere de Kanda. Ardea de nerăbdare să dezlege misterul și, de dimineață, prinsese ceva din zbor, cu totul întâmplător. Isprava era caldă… din ajun. Senpachi, pescarul unei bărci de la docul din Kanda, a luat în barcă o persoană cunoscută, om dornic să pescuiască peste noapte pe râul Sumida, în amonte. Pasagerul său pretindea că își are reședința în Tōjima, îl cheamă Sanshirō Ichinose și a fost *hatamoto* pe vremuri. Până au urcat de la podul Azuma la Ayanose, trecuse deja de ora zece seara și ploaia încetase. Pentru că plouase, atât fostul

hatamoto, cât și barcagiul purtaseră pelerine și pălării din paie, dar, când s-a oprit, oaspetele și-a scos pălăria, acoperindu-și fața cu un prosopel.

— Pescarii amatori cu pălărie pe cap nu prea au noroc la năvod.

Cum n-a prins mare lucru, pasagerul a început să se enerveze.

— Să încerc totuși…

A luat năvodul din mâna barcagiului și, aruncându-l brusc pe suprafața întunecată a apei, și-a dat seama că reușise o captură mare. Ce putea fi oare? L-a ajutat și Senpachi, însă au priceput îndată că nu era vorba de pește, ci de o ființă omenească. Nu se întâmpla chiar așa rar ca un pescar să tragă în năvod cadavrul unui înecat. Pescarul mai avusese astfel de experiențe, însă oaspetele părea îngrozit. Văzând la lumina bărcii că e un bărbat, a vrut să-i dea iarăși drumul în apă.

— Odinioară, pescarii aveau obiceiul să-i arunce înapoi pe înecați dacă erau bărbați și să le scoată pe femei, mi-a explicat Hanshichi. Se spunea că femeile, fiind mai sensibile, renunțau la viață pentru orice fleac, pe când bărbații, cu obrazul gros, o făceau doar în mod conștient, numai dacă apărea un motiv serios, când știau sigur că nu mai aveau de ce să trăiască. Așa că bărbații înecați erau lăsați în voia sorții, și asta pentru că așa se cuvenea. Prin urmare, nu-i mai scoteau la suprafață. Cu timpul, toată lumea a ajuns să gândească la fel.

Pe când pescarul se pregătea să arunce înecatul în apă, bătrânul l-a oprit:

— Scoate-l, te rog. Nu știu ce soartă mă leagă de el… doar s-a prins în năvodul meu.

Senpachi nu și-a bătut capul să-l contrazică și a făcut cum i s-a cerut. A tras năvodul, dar când să-l scoată, și-a dat seama că bărbatul trăia. Și nu doar atât… S-a așezat imediat strângându-și picioarele sub el și a cerut de mâncare, spunându-le că e lihnit de foame.

Și bătrânul, și Senpachi au înțepenit năuciți. Salvatul a băgat mâna în coșul cu pește și a început să mestece cu poftă peștișorii vii.

— Mai aveți și altceva? Nu e sake pe-aici? întrebă el. Când nu-mi alunecă mâncarea, îmi face tare bine.

Pe neașteptate a scos din brâu un pumnal și l-a îndreptat spre ochii salvatorului, lăsându-i pe amândoi cu gura căscată. Însă celălalt era samurai. L-a trosnit peste mână, necunoscutul a scăpat pumnalul și l-au aruncat înapoi în apă.

— Ha, ha, ha! Vidră nenorocită! i-a strigat bătrânul samurai.

Se vedea de la o poștă că nu e vidră… Senpachi a tăcut totuși mâlc, iar pasagerului i-a pierit cheful de pescuit, așa că a vrut înapoi acasă. Pescarul s-a așezat la vâsle.

Când și-a încheiat povestea, Kōjirō l-a privit pe Hanshichi întrebător:

— Cum vi se pare?

3

Hanshichi a ascultat raportul tăcut, dar și-a amintit imediat un alt episod.

— Hmm. Și anul trecut s-a petrecut ceva asemănător. Nu știai?

— Nu, răspunse Kōjirō clătinând din cap. Tot așa a fost?

— Da… Prin Azabu… Trei sau patru orășeni ieșiseră la pescuit, la Shinagawa, noaptea. La un moment dat, a apărut la suprafața apei un bărbat cu părul răvășit. Pescarii amatori l-au privit uluiți, dar el a sărit dintr-odată în barcă și a cerut de mâncare.

— Seamănă întâmplările, spuse Kōjirō, cu ochii mari de mirare. Cum s-au petrecut lucrurile?

— Se uitau năuciți la monstrul acela și-i dădeau tot ce le cerea. Au pus la bătaie toată mâncarea și băutura, iar individul înfuleca și bea fără să clipească. Apoi s-a aruncat iarăși în mare.

— Chiar s-a comportat ca un *kappa* sau ca un monstru marin. Și cel de-aseară, la fel.

— Tot ăla e, spuse Hanshichi. N-au cum să existe mai multe creaturi din astea în lumea noastră largă. E cu siguranță una și aceeași persoană. Tot el a apărut și la *Sbiohigari,* sunt convins. Ciudat individul! Deși pare ființă umană, trăiește în apă, iar uneori mai vine și pe uscat ori sare în bărci. Cred că e un fel de rudă cu *kappa.* Nu vrei să-l cauți și în cartierul Genbeibori din Kasai?

— Nu-mi vine să cred! râse Kōjirō.

Nu de mult apăruse un soi de cerșetor care se lăuda că e fiul lui *kappa* din râul Genbei. Era negru la față și la trup și mesteca mereu castraveți. Lumea a început să zică, mai în glumă, mai în serios, că aceste creaturi ciudate, *kappa,* se hrănesc cu castraveți și trăiesc în Genbeibori. Așa că unii chiar au ajuns să dea crezare poveștii. Hanshichi a întrebat iarăși, râzând:

— Ai spus că individul de-aseară a scos pumnalul.

— Da. Sclipea… Am auzit că l-a îndreptat spre barcagiu.

— Tare ciudat! Nu-i bine pentru oameni să lăsăm în libertate o asemenea făptură. Nu se știe niciodată ce e capabilă să facă. Mă gândesc serios cum să procedez. Tu ai grijă de tine!

După ce l-a expediat pe Kōjirō, Hanshichi a întors problema pe toate fețele. Îi era clar, în mare, ce s-a întâmplat cu o seară în urmă, dar voia totuși să stea de vorbă cu barcagiul Senpachi, ca să afle și amănunte. Discutând, poate mai ieșeau la iveală și alte lucruri. S-a ridicat și a deschis fereastra. Dimineață fusese vreme frumoasă, dar cerul s-a înnorat iarăși.

„Asta e, n-am ce face.”

A plecat de-acasă plescăind din limbă, nemulțumit. La colțul unei străzi din apropiere s-a întâlnit cu Kiyotsugu de la agenția Yamaishi de închiriat bărci, din cartierul Tsukiji.

— Domnule inspector, bună dimineața!

— A, bună, domnule Kiyo. Încotro?

— Veneam la dumneavoastră… V-am întâlnit la țanc, șopti el pe un ton umil. Adevărul e că în ultima vreme nu prea am avut multă treabă… din cauza vremii proaste. Ieri după prânz m-am dus la prietenul din Koume. În drum spre el am văzut o femeie care părea că se întoarce acasă de la baia publică din apropiere. Avea în mână un coșuleț cu mărunțișuri femeiești, iar deasupra capului, o umbrelă cernită. M-a șocat modelul ciudat – ochi de șarpe. Și cum mi se părea că o cunosc de undeva, m-am uitat atent pe sub umbrelă când am trecut pe lângă ea. Domnule inspector, era femeia de la *Shiohigari*.

Hanshichi l-a aprobat tăcut, iar Kiyotsugu și-a continuat relatarea după ce a privit atent în dreapta și-n stânga.

— Gândindu-mă că nu-i de lăsat din mână, am pornit pe urma ei. După câțiva pași, am ajuns la o casă acoperită cu țigle și alături, una cu gard viu. Acolo a intrat. Am întrebat în vecini și am aflat că o cheamă Otowa și că soțul este de prin Fukagawa. Grădina e bine îngrijită, iar căsuța, frumoasă și curată.

— A, da? zise Hanshichi râzând. Îți mulțumesc pentru informații. Cred că femeia are cam treizeci de ani, nu?

— Arată bine și-i dai doar douăzeci și șapte sau douăzeci și opt, dar s-ar putea să aibă treizeci sau chiar cu unu-doi peste. E subțirică, elegantă, dar nu cred că se trage dintr-o familie bună.

— Am înțeles, mi-e clar. Deși condițiile n-au prea fost prielnice, ai aflat destule. Îți mulțumesc.

Despărțindu-se de Kiyotsugu, Hanshichi a rămas puțin în drum și s-a gândit încotro s-o apuce. Femeia avea probabil de-a face cu bărbatul ciudat. De fapt, pe vijelia aceea groaznică a fost singura care a stat de vorbă cu el. Analizându-i separat și în grup, avea să înțeleagă sigur ce-i cu individul acela. În loc să meargă să stea de vorbă cu Senpachi, a luat-o mai întâi spre Koume, părându-i-se că astfel mai câștigă timp. Cerul, care păruse întunecat, s-a luminat din nou, iar când a traversat podul Umaya, apa nămolită se limpezise.

„Nici n-aveam nevoie de umbrelă”, își zise el.

A trecut de partea cealaltă a râului și a constatat că atmosfera din Koume nu se deosebea prea mult față de cele descrise de Shunsui Tamenaga{145} în povestirile de senzație ale volumului *Ume-goyomi*. Casele împrejmuite de garduri din salbă-moale *masaki* erau presărate ici-colo, iar parcelele de orez și iazurile fremătau de orăcăitul asurzitor al broaștelor care chemau ploaia. A pășit încet și atent prin noroiul gata să-i înghită curelușa sabotului *geta,* ajungând la clădirea

cu țigle despre care îi vorbise Kiyotsugu.

Casa vecină nu era chiar alături, le despărțea o distanță destul de mare. A văzut o fântână veche și, lângă ea, un tufiș mare de hortensii. A privit puțin fântâna, a sărit peste gardul viu și a cercetat atent casa femeii pe nume Otowa. Nu era chiar așa spațioasă cum păruse la prima vedere, însă arăta dichisită, iar în grădină se zăreau tufișuri de hortensii splendide.

— N-avem încotro. Du-te și aruncă oasele în grădină… Chiyo, du-le pe grămada aia de gunoi!

Vocea femeii s-a auzit de pe verandă. Tânăra servitoare a luat mătura și gunoiul și a ieșit în grădină. Hanshichi a văzut că ducea un maldăr de oase de pește și a crezut la început că le mâncase astfel o pisică sau un câine. Pentru a se lămuri, s-a strecurat în vârful picioarelor în spatele casei. Servitoarea le-a aruncat pe grămada de gunoi și s-a întors repede la bucătărie.

Hanshichi a examinat gunoiul și a constatat că oasele proveneau de la pește crud și nu erau deloc puține. O pisică sau un câine nu le-ar fi putut mânca atât de frumos.

Hanshichi s-a întors la fântână. Stăpâna casei cu țigle tocmai ieșea cu un braț de rufe, așa că a intrat în vorbă cu ea, prefăcându-se că s-a rătăcit. Printre altele, a întrebat-o de unde își cumpără pește vecina ei. A aflat astfel că frecventează magazinul Kawasemi, mic, dar foarte bun, situat la numai jumătate de *cho* distanță. Femeia era tare vorbăreață.

Hanshichi s-a dus la Kawasemi și acolo i s-a spus că Otowa locuiește doar cu tânăra servitoare Ochiyo, că soțul ei este administratorul depozitului de lemne din Fukagawa și că o duce bine. Când soțul se întoarce acasă, întotdeauna comandă bunătăți. Mai cumpără și pește între timp, dar de pe la sfârșitul lunii a treia cantitățile de pește crud au crescut vizibil, fără să fie mai multă lume la masă decât de obicei. N-au nici câine, nici pisică. Auzind amănuntele, Hanshichi le-a legat între ele și a priceput că a prins firul întregii tărășenii.

4

S-a gândit s-o cheme pe Otowa și s-o descoasă, dar și-a dat iute seama că nu era genul de femeie – și măritată, și trecută de treizeci de ani – căreia să-i smulgi mărturii prin metodele obișnuite. Și-o imagina mai încăpățânată decât un bărbat. Având la activ asemenea experiențe, știa că o poate pune la punct doar cu dovezi palpabile și neîndoielnice. Hanshichi a plecat de la Kawasemi cu gândul să revină la casa cu țigle, dar s-a întâlnit pe drum cu slujnica femeii. Avea o *furoshiki* în mână, așa că mergea probabil la cumpărături.

— Ochiyo-*san*! Ochiyo-*san*!

Auzindu-și numele, tânăra a privit mirată peste umăr. Hanshichi s-a apropiat și i-a vorbit pe un ton familiar.

— Sunt rudă cu patronul de la Kawasemi și stau la ei de două-trei zile. Ieri când ai venit la târguieli, eram acolo. Știu ce-ai luat: un pește *bora,* doi *kisu* și un *katsuo* mic. Când s-au oferit să-ți trimită cumpărăturile acasă, ai refuzat, pretextând că-i grabă mare. Așadar, ai plecat cu peștele.

Ochiyo tăcea. Cerul s-a luminat de-a binelea și soarele zdrențuia fără milă fâșiile norilor. Hanshichi a poftit-o să stea de vorbă la umbra unui *enoki* mare de la marginea drumului.

— Știi, răsfoind caietul administratorului, am constatat că se mai întâmplă să faceți și comandă. Pentru stăpânul de la depozitul de lemne, presupun…

Ochiyo a încuviințat din cap fără să scoată un cuvânt.

— Da, e firesc… însă mai aveți un oaspete care vine după câte-o pauză de patru-cinci zile. A sosit ieri.

Ochiyo tăcea.

— A plecat la lăsarea serii și a revenit în toiul nopții, nu? Sau a ajuns dimineață? Nu contează… înfulecă pește crud, dar nu se face să aruncați oasele în grădină.

Ochiyo tăcea, însă ochiul atent al detectivului a deslușit pe chipul ei un fel de neliniște la început, apoi chiar spaimă.

— Cred că nu vă e ușor, spuse Hanshichi râzând, să vă treziți pe cap cu un asemenea vrăjitor sau cerșetor sau monstru din pădure, sau ce-o fi… Nu vă vine să plângeți? E cumva rudă cu stăpânii?

— Nu știu.

— Cum îl cheamă?

— Nu știu.

— Vine din când în când sau mereu?

— Nu știu.

— Minți! se răsti Hanshichi, apucând-o de braț. Ai motive serioase ca să te prefaci că nu știi cu toate că ești angajată acolo? Dacă nu știi, de ce nu mi-ai spus de la bun început că nu vine deloc? Te-am întrebat dacă le e rudă și ai răspuns că nu știi. Te-am întrebat cum îl cheamă și ai zis că nu știi. Asta-i cea mai bună dovadă că vine acolo. Hai, spune tot. Câți ani ai?

— Optsprezece, răspunse Ochiyo cu voce sfârșită.

— Trebuie să-mi lămuresc niște lucruri. Hai cu mine la postul de control.

Ochiyo a pălit și a izbucnit în plâns.

— Fie, mi-e milă să te târăsc până acolo, dar hai să mergem la Kawasemi.

S-a întors la pescărie împreună cu ea. Pricepând dintr-o ochire că

Hanshichi nu e o persoană oarecare, patronii i-au poftit în casă și le-au oferit ceai. Soții încercau s-o liniștească pe Ochiyo, care plângea în hohote, și s-o convingă să spună adevărul, spre binele ei. Tânăra a mărturisit, cuminte.

Iarna trecută, într-o seară, bărbatul acela, despre care nici ea nu știa dacă e cerșetor, vrăjitor sau monstru din pădure, a venit la Otowa. Ochiyo habar n-avea de unde a apărut. Știa că stăpâna îi oferise bani, dar el nu-i acceptase. Până la urmă, l-a dus în magazie și l-a lăsat să stea acolo. Din când în când ieșea pe ascuns și pleca undeva. Se întorcea pe neașteptate. Fetei i s-a părut ciudat că-i plăcea peștele crud. Bineînțeles, înfuleca și mâncare fiartă sau prăjită, dar se-nfuria dacă stăpâna nu-i dădea și ceva negătit. Devora peștele crud de la cap la coadă cu o plăcere nebună. Purta un pumnal ascuns la piept și, când nu primea pește crud, îl scotea imediat și-l flutura amenințător. Otowa se simțea foarte prost. Lui Ochiyo i se făcea rău văzându-l și ar fi vrut să renunțe la slujbă, dar stăpâna i-a oferit niște bani în plus și a reținut-o cu forța. Orice s-ar fi spus, bărbatul nu părea întreg la minte. Însă Ochiyo nu știa ce legătură avea cu stăpâna ei.

Hanshichi s-a gândit că vecinii ar fi trebuit să observe că făptura aceea ciudată venea acolo pe furiș și a întrebat-o pe Ochiyo de ce ei nu știu nimic. Așa a aflat că individul dormea în magazie peste zi, că pleca undeva pe înserat și se întorcea în toiul nopții. Locuințele din zonă erau destul de răsfirate, de obicei oamenii își încuiau ușile seara și probabil de aceea nu observase nimeni nimic până acum.

— Adevărul e că și aseară a plecat undeva, s-a întors înainte de a se lumina de ziuă, a mâncat un *katsuo* mic, a aruncat oasele în grădină, pe urmă a intrat în magazie și a dormit buștean.

Hanshichi i-a cerut lui Ochiyo să-l conducă la Otowa. Acolo a scotocit prin magazie, dar nici urmă de amatorul de pește crud. Stăpâna dispăruse și ea. Văzând sertarele răvășite, Hanshichi și-a dat seama că luase obiectele de preț cu ea și se ascunsese undeva.

Hanshichi aflase de la Ochiyo că soțul femeii urma să revină acasă în seara aceea, de la depozitul de lemne unde lucra. Detectivul îl și chemase pe Kōjirō cu încă doi subalterni să înconjoare cuibul gol cu sfoară. Imediat după șase a apărut și bărbatul așteptat, însoțit de alți doi, care s-au predat imediat. Dar soțul lui Otowa, în vârstă de vreo patruzeci de ani, a scos pumnalul și a opus o rezistență feroce. Cei doi subalterni erau cât pe-aci să-l scape, dar Hanshichi și Kōjirō l-au încolțit și l-au trântit cu nasul în noroi.

Bărbații erau hoți de mare.

Pe soțul lui Otowa îl chema Kihei. Lumea îl știa ca administrator al unui depozit de lemne, dar oblăduia un cuib de pirați în Fukagawa, chiar în fața templului închinat lui Hachiman, Zeul Războiului. Printre membrii bandei sale se numărau Rokuzō, Shigekichi, Monji, Tetsuzō,

inși arătând a cetățeni respectabili, dar în realitate pirați care se foloseau de pescari ca să atace vasele aflate în larg la Shinagawa sau la gura râului Sumida, la Tsukuda. Uneori se aventurau în larg la Kazusa și atacau vapoare venind de departe. Otowa l-a cunoscut pe Kihei la ceainăria din localitatea Kisarazu, unde lucra, și repede s-a și înhăitat cu el.

Kihei a declarat că pe bărbatul ciudat l-au cules de undeva mai în sud, în dreptul regiunii Bōshū{146}. Anul trecut în luna a zecea, ei au ieșit acolo în larg la prădat și, pe când își vedeau de treabă, au văzut o vietate înaintând prin valuri spre barca lor. Nu și-au dat seama la început dacă era focă, delfin… dar, până la urmă, atât cât i-a ajutat lumina lunii, au ghicit că avea formă umană. Se întrebau dacă nu cumva era triton și li s-a părut tare straniu. Au încetinit, iar dihania i-a ajuns din urmă înotând. Kihei și-a luat inima-n dinți și l-a scos din apă. Bărbatul s-a așezat pe copastie, așa plin de apă cum era, și le-a cerut imediat de mâncare. A înfulecat pe nerăsuflate câteva boluri cu orez. Pentru că vorbea și mânca orez, au înțeles că e ființă umană, dar n-au priceput de ce își petrecea timpul în mare. Nici nu mai semăna cu un om normal. Indiferent ce-l întrebau, răspundea aiurea. O ținea una și bună că vrea să fie dus la Edo.

Jenându-se de prezența unui asemenea monstru, Kihei l-a aruncat în apă, numai că a ieșit la suprafață și a luat-o după ei cu o tenacitate greu de închipuit. Înota mai iute ca un pește. Fiind superstițioși și temându-se ca dezbărarea de el să nu atragă vreo nenorocire asupra lor, piraților l-au luat iarăși în barcă și-au ajuns cu el la Edo.

Ajungând la portul Kanasugi, au vrut să scape de oaspetele nepoftit, dar se ținea de ei ca scaiul. Kihei și camarazii lui se simțeau tare încurcați văzând că nu se pot descotorosi de namila ciudată. Venind împreună, posibil să le fi mirosit secretul și se temeau să nu-l divulge, așa că le-a trecut prin minte să-l ucidă. Ca și când le-ar fi ghicit intențiile, i-a străfulgerat cu privirea. Cu tot curajul lor de pirați, nu s-au încumetat să-și pună gândul în aplicare. Cum unul dintre acoliții săi locuia în Shinagawa, Kihei l-a lăsat în grija lui ca să-l hrănească. A băut sake ca un bețiv și a mâncat pește crud, ceea ce i-a uimit pe toți. A ținut morțiș să ajungă la Kihei acasă, în Fukagawa. Apoi au aflat că strania creatură s-a ivit și la Otowa. Uneori, când refuza să plece, Otowa se vedea obligată să-l găzduiască în magazie. De fapt, locuia în Shinagawa și în ultima jumătate de an a stat mai mult pe-acolo. N-a atras atenția asupra lui deoarece se deplasa numai prin apă: de la râul Sumida la un afluent, și apoi ieșea din nou în larg. Înota în apa rece ca un pește, fără temeri sau griji. Susținea că purta la el pumnalul ca să se apere dacă-l ataca vreun rechin.

În ziua a patra a lunii a treia, Kihei a ieșit la *Shiohigari* împreună cu Otowa și patru complici. L-au văzut pe bărbatul ciudat hoinărind pe-

acolo și s-au prefăcut că nu-l cunosc. Auzindu-l după prânz cum strigă „Vijelie! Vine fluxul!” și dându-și seama că previziunea lui s-a adeverit, îngrozind lumea, Kihei a rămas năucit. De atunci, ori de câte ori plecau la treburile lor, îl luau și pe el. Când îl aveau cu ei, le mergea nesperat de bine, așa că au început să creadă că e monstrul apei purtător de noroc. Neștiind cum îl cheamă, l-au poreclit „sensei”, adică „maestru”. Fusese ideea unuia dintre ei.

Odată cu Kihei au fost arestați Shigekichi și Tetsuzō, iar după mărturiile depuse de ei, au fost legați și Rokuzō și Monji. Problema cea mare era că nimeni nu știa unde-au dispărut Otowa și bărbatul ciudat. După vreo jumătate de lună, s-a găsit cadavrul unei femei plutind în larg, în dreptul localității Fianeda, aproape de Edo. Avea un pumnal înfipt sub sânul stâng și se presupunea că e Otowa.

— Cum ți se pare povestea până aici? Ce părere ai despre bărbat? m-a întrebat bătrânul Hanshichi. Ai înțeles ce-i cu el?

— Nu prea, am răspuns eu clătinând din cap.

— Păi, era o haimana din Kazusa, pe nume Mankichi, poreclit Monstrul apei.

— A, de aceea mânca pește crud…

— Așa-i, spuse Hanshichi zâmbind. S-a născut în satul Tsuzura și de mic a înotat foarte bine. Doi-trei *ri* erau pentru el floare la ureche. Avea o fire imposibilă și la vârsta de douăzeci și șapte sau douăzeci și opt de ani l-au exilat în insula Izu. A trăit acolo vreo zece ani, dar și-a pierdut răbdarea și s-a gândit să evadeze. Cum nu prea treceau bărci prin zonă și pentru că, spre norocul lui, înota excelent, a pus la cale un plan îndrăzneț ca să scape de-acolo pe calea apei. Într-o seară fără lună s-a aruncat în ocean. Oricât de bine și de rapid ar fi înotat, n-avea cum să ajungă la Edo sau Kazusa dintr-o suflare, așa că mai sărea prin bărci pescărești sau cu marfă… ce-i ieșea mai întâi în cale. Cerea de mâncare până se sătura, îl duceau până în locul dorit, acolo plonja în apă, înota iar… și tot așa… Oricum, când o creatură atât de ciudată se ițea neașteptat din apă, cei mai mulți se speriau. Ce mai tura-vura… câte-un pic, câte-un pic, s-a descurcat. Se pare că inițial a vrut să se întoarcă în satul natal.

— Înspăimântător individ!

— Chiar așa! Apropo, în larg la Bōshū s-a luat după barca lui Kihei, a cerut de mâncare și în timp ce înfuleca, și-a dat seama că e periculos să se întoarcă pe plaiurile natale. De aceea le-a cerut să-l ducă la Edo. Apoi, după cum a declarat Kihei, individul era de-o neobrăzare fără margini și bineînțeles că nu le-a spus că a evadat de pe insulă. Probabil se purta anume ca un nebun sau, mă rog, făcea pe misteriosul. Oricum, nerușinarea i-a fost de mare folos pentru că a ajuns cu bine la Edo. Și, pentru că cine se aseamănă se adună, Mankichi și-a dat seama destul de repede că salvatorii lui erau pirați,

așa că la Edo n-au mai reușit să scape de el. Știa că n-avea din ce să trăiască dacă se despărțea de pirați. La rândul lor, bărbații, simțindu-se amenințați, n-au prea avut de ales. L-au găzduit la unul din Shinagawa, i-au dat mâncare și băutură pe săturate. Piraților au socotit și ei că destinul l-a scos în calea lor. Devenind tot mai pretențios, a mers cu obrăznicia până acolo încât a cerut să ajungă la Kihei acasă. Adică la Otowa. Dacă s-ar fi mulțumit doar cu băutură și mâncare, ar fi fost bine, însă a violat-o pe gazdă. Otowa se rușina să recunoască ce-a pățit, iar soțul ei, Kihei, nu se dovedise niciodată un bărbat pe care să se poată bizui. Se simțea la capătul puterilor și năpădită de frică. N-avea cum să-i mărturisească soțului toate astea și, fără să-și dea prea bine seama cum s-au petrecut lucrurile, a devenit marioneta lui Mankichi. Chiar atunci am pornit și noi în urmărire și, ducând-o pe Ochiyo până la Kawasemi, lui Otowa i s-a părut suspect că servitoarea întârzie. Și-a dat seama de pericolul care o paște. L-a strigat pe Mankichi, ascuns în magazie, i-a cerut să dispară iute de-acolo, dar monstrul i-a răspuns că nu pleacă fără ea. A amenințat-o pur și simplu cu pumnalul. Cum n-avea răgaz să ceară și părerea soțului, Otowa a înșfăcat obiectele mai prețioase și banii și s-a lăsat târâtă cu forța de Mankichi. A ales drumul spre moarte{147}, deși nu avea pentru monstru niciun sentiment. Ziua se ascundea prin tufișuri, iar când se lăsa întunericul, se învârtea prin Senju, dormind prin câte-o groapă de sub dig. Pentru că începuse să bată la ochi, a fugit spre Kanagawa. Pe drum a vrut să profite de un moment de neatenție al monstrului și să scape de el, dar n-a reușit. Certurile interminabile, prezența lui greu de îndurat au împins-o să-și pună capăt vieții, folosindu-se de pumnalul lui.

— Ce-a făcut Mankichi? l-am întrebat pe Hanshichi.

— S-a trezit c-a rămas fără niciun ban la Kanagawa și-atunci a vrut să vândă îmbrăcămintea femeii, dar, încet-încet, s-a strâns cercul în jurul lui și l-au arestat. La vremea aceea îi dispăruse moțul din vârful capului și se răsese complet. Ucigând un om la evadarea de pe insulă, s-a ales cu închisoarea. Mânca pește crud pentru că fusese crescut pe malul mării și mai stătuse și zece ani exilat pe insulă, dar, făcând investigații amănunțite, am aflat că-i plăcea orice fel de mâncare, nu doar peștele crud. Așa alesese el să sperie lumea. O fi adevărat, ce să zic… Pe scurt, nu e nebun, iar dacă la *Shiohigari* s-a purtat atât de ciudat și a anunțat vijelia, asta s-a datorat faptului că învățase să prezică vremea după ce trăise atâția ani pe insula aceea izolată, privind în fiecare zi marea și cerul. Nu sunt convins că atunci, la sărbătoare, chiar a fost sigur de vijelie… sau o fi lansat zvonul la nimereală. Știu însă că în închisoare Mankichi a anunțat într-o bună zi tunete și fulgere, și chiar a urmat o furtună cu tunete și fulgere, iar șaisprezece locuri au fost lovite de trăsnet. Previziunea lui a circulat

pe buzele celor din închisoare încă mulți ani după aceea, până la începutul perioadei Meiji.

— Bine ar fi fost dacă i-ați fi cerut monstrului părerea despre vreme, l-am zeflemisit eu.

— Chiar așa, numai că ieri, din păcate, n-a apărut pe plajă un asemenea monstru, răspunse bătrânul râzând cu poftă.

Pictorul-călător

Tabi-eshi

1

— Ce rol jucau iscoadele în perioada Edo? l-am întrebat pe bătrânul Hanshichi într-o bună zi.

— Ai aflat, desigur, din piesele de teatru sau de la povestitorii iscusiți de pe scenă că iscoadele împânziseră țara. Toată lumea știe că în timpul shōgunatului Tokugawa se trimiteau iscoade pe feudele multor *daimyō,* dar se pare că nu se știe prea clar cine prelua secretele și ce făcea cu ele. În grădina Fukiage din partea de apus a Castelului Edo, păzitorii locului, *oniwaban*{148}*,* îndeplineau rolul de iscoade, cel puțin o dată într-o generație.

Se pot da mai multe explicații privind originea obiceiului, dar se zice că Iemitsu a fost inițiatorul. Plimbându-se prin grădina Fukiage, i-a venit ideea să-l cheme pe un oarecare *oniwaban* Mizuno ca să-l trimită urgent la Satsuma, cu misiunea de a afla amănunte despre organizarea Castelului Kagoshima. Cum primise ordinul direct de la shōgun și se temea ca nu cumva să transpire vreo informație, nici măcar nu a mai trecut pe-acasă, ci a pornit direct spre Kyūshū. Mizuno a intrat în Satsuma pretinzând că este grădinar și, cu o ușurință greu de închipuit, a aruncat un cuțit la rădăcina unui palmier *sotetsu* din incinta castelului, arătându-și măiestria. Vestea a stăruit o vreme pe buzele tuturor, dar cine mai știe de-o fi adevărată sau nu. Iar dacă un păzitor *oniwaban* a devenit iscoadă, s-a născut obiceiul care a durat pe tot parcursul perioadei Edo. Cu alte cuvinte, păzitorii *oniwaban* de la grădina Fukiage erau trimiși ca iscoade. Ei aparțineau, de fapt, de administrația grădinii, supuși regulilor ei, însă doar shōgunul le încredința personal misiunile secrete. Prin urmare, asemenea angajați nu îndeplineau un rol prea greu în cadrul administrației, dar totul se schimba, răspunderea lor devenind uriașă după ce erau aleși ca iscoade.

Ei înșiși nu știau când le venea vremea să fie numiți iscoade, dar cei născuți în familii de *oniwaban* erau mereu pregătiți pentru misiuni secrete. În niciun caz nu trimiteau samurai să spioneze, așa că alegeau oameni de rând care, în situații urgente, își ascundeau misiunea sub felurite acoperiri: meșteșugari pricepuți; artiști talentați, în stare să distreze lumea; împătimiți ai jocurilor de noroc; negustori buni de gură; jucători de *go*; cunoscători ai poeziei *haiku.* Nu se aștepta nimeni

la o Umegawa{149}, dar măcar să fie pelerini, ori negustori de antichități sau chiar copii deghizați în colindători. Așadar, Mizuno a fost modelul inițial. Odată cu ordinul shōgunului, a primit direct de la acesta și bani pentru cheltuielile călătoriei. Regula îi cerea să plece direct de la castel, fără să mai treacă pe acasă.

Se iveau diferite situații când shōgunatul trimitea iscoade pe unele feude, îndeosebi la schimbarea *daimyō*-ului, ca să urmărească posibile revolte. Dacă o iscoadă dintr-o generație își ducea misiunea la bun sfârșit, se putea bucura tot restul vieții de un trai fără griji și o poziție excelentă. Totuși, o iscoadă înfrunta riscuri teribile, plătea cu viața dacă o prindeau pe feuda spionată. Shōgunatul nu putea interveni în mod oficial ca să-i negocieze eliberarea, știind prea bine ce-o așteaptă, iar uneori iscoada a fost ucisă chiar sub ochii lor. Nu le rămânea decât să asiste neputincioși la pierderea unei vieți. Termenul de îndeplinire a misiunii era de un an, însă, dacă iscoada nu se întorcea acasă nici după trei ani, se considera că a fost omorâtă și i se ordona urmașului – fiu sau un frate mai mic – să-i preia misiunea. Dacă murea fără prea multă vâlvă, se spunea c-a avut noroc. De obicei, dacă un *daimyō* răzbunător punea mâna pe vreo iscoadă, o preda shōgunatului cu tot felul de insinuări. Dacă iscoada prinsă făcea mărturisiri sub tortură, o aștepta pedeapsa cu moartea, iar familia îndura persecuții și chiar înceta să mai fie recunoscută. Asemenea cazuri fiind frecvente, o iscoadă prinsă avea doar trei posibilități: să se lase ucisă cu ochii închiși, să se sinucidă sau să evadeze din închisoare. O iscoadă purta în mod obligatoriu o lamă subțire cusută în gulerul chimonoului.

— Cumplit de greu rolul de iscoadă!

— Ai dreptate, cu atât mai mult cu cât cel care-l accepta era pregătit pentru orice situație, fie tragică, fie comică, și conștient că, odată intrat pe terenul inamicului, se putea aștepta la moarte în fiecare clipă. Am o poveste ciudată despre o iscoadă și face parte din cele tragicomice. Nu eu am rezolvat cazul, dar hai să-ți povestesc. Un bărbat pe nume Tetsujirō Mamiya a încuviințat să fie iscoadă, deși avea la vremea aceea douăzeci și cinci de ani – vârstă nefastă, știi bine. Acțiunea se petrece în cea mai mare parte în Ōshū{150} și a fost pusă în scenă. Actorilor li s-a cerut să rostească replicile în dialect, dar eu îți spun povestea în limba standard ca măcar să înțelegi și să nu te pufnească râsul. E vorba de farsa din *Go-Taiheiki Shiraishi-banashi{151}*.

În al patrulea an al epocii Bunsei{152}, pe data de 10 din luna a cincea, puțin după opt dimineața, șapte-opt călători au trecut cu bine de bariera cu post de control de la Kurihashi, de pe drumul spre Ōshū și așteptau să traverseze râul Bōgawa (Tonegawa). Printre ei se afla și un tânăr pictor-călător. Au urcat cu toții în aceeași barcă. Luntrașul a condus barca la vreo trei sute de *ken* de mal și a continuat să

vâsleașcă. Din direcție opusă venea o altă barcă. Deși aveau destul loc pe traseul bine stabilit, când au trecut una pe lângă alta, copastiile s-au ciocnit din cauza apropierii. Sigur pe el, barcagiul se pregătea să restabilească echilibrul, dar curentul potrivnic a înclinat barca periculos de mult și ambii luntrași au pierdut controlul, cel din direcție opusă lovind pe neașteptate cu prora în laterala bărcii pline de călători. Atinsă zdravăn, barca s-a zguduit și s-a plecat mult, gata să se răstoarne. Doi sau trei pasageri au sărit în picioare, speriați. Până să-i avertizeze luntrașul că-i periculos să reacționeze astfel, o tânără își pierduse echilibrul și căzuse pe spate, în apă. Oamenii au pălit și s-au pornit țipete de spaimă. Barcagiul a lăsat vâsla din mână și a sărit în râu, iar după el, pictorul-călător. Sub ochii pasagerilor, curentul o rostogolea pe fată-n aval, dar după vreo șapte-opt *ken* pictorul s-a apropiat și ea s-a agățat de el. Bun înotător, tânărul a tras-o după el până la barcă, în strigătele de bucurie ale călătorilor. Cei mai fericiți au fost tatăl fetei și însoțitorul acestuia. Luntrașul și-a cerut scuze peste scuze și, până la urmă, au ajuns cu bine la mal.

Fata nu părea să sufere. În luna a cincea nu era într-atât de frig încât să înghețe. La popas, și-a schimbat hainele ude și s-a întins puțin. Descotorosit și el de veșmintele ude și îmbrăcat cu alte haine, tânărul pictor-călător s-a apropiat ca să se asigure el însuși că fata e bine. Tatăl, neștiind cum să-i mai mulțumească pentru că a salvat viața scumpei lui fiice, a insistat să mai rămână cu ei. Au urcat fata într-un palanchin, iar ei s-au îndreptat, pe jos, spre un han din apropiere, unde tatăl l-a cinstit cu sake și mâncare aleasă.

Bătrânul se numea Denbei Chikura și spunea că e negustor de cereale într-un oraș-castel din Ōshū. Dorindu-și de ani buni să vadă templul închinat Zeului Konpira, protectorul negustorilor, a plecat împreună cu fiica și cu un slujitor, Gihei, până în orașul Kotohira din îndepărtata insulă Shikoku. La întoarcere, a vizitat Edo. O asemenea excursie făcută când picioarele nu-l prea mai țineau și îi trebuia însoțitor însemna că o duce bine, că afacerile îi prosperă. Denbei, trecut de șaizeci de ani, era înalt, cu obraji durdulii, părea sănătos și, în plus, încânta cu firea lui plăcută. Arăta a om fericit.

Pictorul-călător s-a prezentat și el. Urmase drumul străbătut de Bashō{153}, descris în însemnările sale de călătorie *Oku no hosomichi* și voia să viziteze ruinele din Takadate și Shiogama de lângă Matsushima – locuri foarte renumite. Dorindu-și din tot sufletul să străbată câteva regiuni din ținutul Ōshū, pornise în călătorie cu trei zile în urmă, spre înserat, și ajunsese agale până aici.

— Ce tovarăș de drum grozav! exclamă Denbei încântat. După cum am zis adineauri, călătoria noastră s-a cam isprăvit și ne îndreptăm spre casă, în Ōshū. Poate vă deranjează că pasul nu-mi e sprinten și am însoțitor, dar soarta a ales să ne întâlnim. Nu v-ar face plăcere să

rămâneți cu noi până la destinație?

— N-aș vrea să vă încurc… Mărturisesc totuși că merg în Ōshū pentru prima oară și nu mi-e deloc familiar ținutul. M-ar bucura drumul străbătut împreună, deși accept cu inima strânsă invitația dumneavoastră.

Astfel, pictorul-călător Tanzan Yamazaki s-a alăturat grupului. Dar nu mai era un simplu călător, ci salvatorul fiicei sale, așa că Denbei nu l-a tratat de sus, ci cu recunoștință, vorbindu-i foarte politicos.

Au poposit mai întâi la un han de pe o colină, iar Denbei a plătit găzduirea și masa. La fel s-au petrecut lucrurile și în următoarele popasuri. Tanzan se simțea stânjenit și tot încerca să refuze, însă Denbei nu pleca urechea la protestele lui. Într-o noapte s-au oprit la Utsunomiya, iar a doua zi negustorul l-a condus pe pictor la Futara și alte temple. În fiecare seară i-a plătit odaia și bucatele, încât Tanzan n-a avut nicio bătaie de cap.

2

Începând cu luna a cincea vremea însorită din capitală și din împrejurimi îi făcuse pe oameni să se teamă de secetă. Însă de la Shirakawa către nord lucrurile stăteau cu totul altfel. La sfârșitul lunii a cincea a început sezonul ploios, iar vremea umedă și întunecată nu i-a slăbit deloc. Ploaia l-a ținut pe Tanzan în camera oferită de Chikura și nici măcar n-a mai avut ocazia să-și încalțe *waraji*{154}.

Pe atunci, pictorii-călători obișnuiau să-și câștige traiul pictând locurile vizitate. Denbei Chikura știa lucrul ăsta, dar a insistat ca Tanzan să stea la el o vreme, îndemnându-l să-și strângă banii de pe lucrările vândute și să-i folosească în următoarele călătorii. Magazinul său era mult mai mare decât își închipuise tânărul pictor, având zece angajați harnici. Tanzan s-a bucurat de oferta amabilă, cu toate că în felul acesta se afla la cheremul negustorului. Soția îi murise cu șapte sau opt ani în urmă, dar avea doi copii – un băiat, Denshirō, și o fată, Ogen. Denshirō împlinise douăzeci de ani și nu se căsătorise încă. Era solid ca tatăl lui și nu prea vorbăreț. Ogen avea optsprezece ani, pielea albă, trăsături frumoase, dar un aer copilăresc. Părea fată cuminte și avea mare grijă de oaspete.

Auzind că i-a salvat sora de la înec, Denshirō l-a întâmpinat și el cu multă bucurie pe Tanzan. Deși nu-i sclipea amabilitatea pe chip, l-a poftit totuși pe pictor să rămână la ei cât dorește. Așadar, tânărul pictor se bucura de ospitalitatea întregii familii. I-au pus la dispoziție o cameră mai retrasă, pe care o folosea și ca atelier, întinzându-și în voie pânzele și hârtia de desen. De bună seamă, a pictat chiar și paravanele și unele *kakemono* din casă. Negustorul l-a prezentat unor

apropiați și se îngrijea ca pictorul să aibă mereu de lucru. Prins cu treabă, Tanzan n-a simțit cum au zburat trei luni. Pe la jumătatea lunii a noua a început să ningă.

În acest interval de timp n-a avut de dat socoteală nimănui. A primit destul de multe comenzi din diverse părți, așa că aduna bani la cingătoare, mai mulți chiar decât și-ar fi închipuit. Relația cu Ogen părea tot mai strânsă, ceea ce nu-l încânta câtuși de puțin. Fata îl trata ca pe un adevărat salvator. Se ocupa personal de nevoile lui, fără să apeleze la servitoare. Pe măsură ce se scurgea timpul, încurcătura lui sporea. În suflet îi stăruia teama unei posibile intimități, dar știa că nu se cade să plece tam-nisam. Încerca să-și ascundă stânjeneala cât se pricepea mai bine.

— *Sensei,* nu vă simțiți singur? îl întrebă Ogen, înfățișându-și chipul palid la lumina lămpii.

I-a adus un platou cu castane coapte. Țârâitul greierilor de Ōshū dispăruse în serile reci. Se auzea, în schimb, foșnetul frunzelor de ginkgo în grădină, blând ca susurul ploii. Fata a luat ustensilele de ceai de pe raft și a început să prepare ceaiul.

— Te rog să nu te mai deranjezi în fiecare seară, spuse Tanzan punând jos pensula cu care-și scria jurnalul și uitându-se peste umăr. Ce face tatăl tău? Nu l-am văzut azi…

— A plecat pe la prânz și probabil că se întoarce târziu în seara asta.

Pe Denbei îl pasiona jocul de *go* și Tanzan știa că uneori se-ntoarce târziu din cauza jocului, așa că nu i s-a părut ciudat.

— Dar fratele tău?

— Au plecat împreună.

Ogen l-a servit cu ceai și i-a mai curățat niște castane. Tanzan a întrebat-o, cu voce joasă, în timp ce-i privea degetele albe:

— Fiul *yōnin*-ului n-a mai venit după obiectul solicitat?

— N-a venit.

— Mă simt stânjenit că am tot amânat, dar nu prea sunt în stare să-i pictez ce-a dorit, spuse Tanzan scărpinându-se în cap. Fiind comandat tocmai de el, m-aș strădui să iasă bine, dar pur și simplu nu-mi alunecă pensula cum aș dori eu. Sennojō s-o fi supărat pe mine și cred că l-am pus într-o situație neplăcută și pe tatăl tău, dar…

— Nu, nici vorbă, reacționă Ogen, pironindu-și privirile pe chipul lui. Nu trebuie să vă neliniștiți dacă nu puteți onora comanda unei asemenea persoane.

Sennojō, fiul *yōnin*-ului Tanomo Aragi, se prezentase la magazinul Chikura la recomandarea negustorului și îi ceruse pictorului un tablou măricel care s-o înfățișeze pe Seiōbo{155}, numai că tânărul pictor n-avea pic de inspirație. Sennojō personal venise cu cinci-șase zile în urmă să-i reamintească de tablou. Lăsând la o parte acest amănunt, Tanzan a înțeles că Ogen avea cu siguranță și alte motive pentru care

nu-l înghițea.

— După cum ți-am mai spus, mi-ar fi plăcut să mă achit de promisiune, fiind vorba de persoana respectivă. Dar nu-mi iese și gata. O să refac pictura de câte ori va fi nevoie și tot o scot la capăt până la urmă. Te rog mult să pui o vorbă bună pentru mine și la tatăl tău.

Ogen a încuviințat, zâmbind. Umbra celor doi se proiecta pe *shōji*, dar nu trebuia să fii autoarea lucrării *Makura no sōshi*{156} ca să pricepi că până și umbra pictorului pâlpâia șovăielnic. Iarăși s-a auzit din grădină foșnetul arborelui ginkgo.

— Am aflat întâmplător că Sennojō a avut un unchi și i s-a ordonat de către fostul stăpân ca la moartea lui să-și facă *harakiri* în semn de loialitate. E adevărat? a întrebat Tanzan de parcă atunci și-ar fi amintit.

— Nu știu dacă așa a fost. Eu am înțeles că-i minciună, a răspuns Ogen fără ezitare. Nici nu s-a terminat bine cu înmormântarea fostului stăpân, că s-a prăpădit și Gendayū-*sama.* Gura lumii zice că părinții lui Sennojō l-au forțat să se sinucidă ritual.

— Cuuum? L-au forțat… zise Tanzan încruntându-se. Se mai aud asemenea zvonuri printre familiile de samurai… Îi pun să-și facă hara*kiri* deși aceștia nu sunt convinși că trebuie… Înspăimântător! Totuși, nu pot să cred că l-au obligat pe Gendayū să se sinucidă fără un motiv serios… la statutul nemaipomenit de *yōnin*…

— Foarte posibil.

— Părerea mea e că nici tânărul stăpân Chusaku n-a murit de boală. Și aici cred că există niște detalii care scapă. Tot minciună e? a întrebat Tanzan.

— Nu știu.

Fata nu era nici proastă, nici naivă, iar răspunsurile ei în doi peri nu păreau deloc sincere. Neîndoielnic, nu dorea să divulge nesocotit zvonuri de pe moșia stăpânului. Tanzan se așteptase la o astfel de reacție, așa că n-a mai insistat. Moartea *yōnin*-ului… moartea tânărului stăpân… două incidente care s-au stins foarte iute… zvonuri care au dispărut înainte de sosirea iernii… Tanzan a renunțat s-o mai tragă de limbă pe Ogen. Deși trecuse de ora opt, fata ședea nemișcată și nu dădea semne că ar intenționa să se retragă. Pe Tanzan îl cam deranja.

— Ogen-*san,* e deja opt… Ce-ar fi să te duci la culcare?

— Da, a zis ea fără să se ridice.

— Hai, fuga la culcare, i-a spus Tanzan pe un ton ceva mai blând.

— Da.

Se încăpățâna să șadă acolo, însă după o vreme a zis pe un ton șovăitor:

— Credeți că o persoană nepriceputǎ ca mine poate învăța să picteze?

— Oricine poate dacă vrea, a răspuns Tanzan zâmbind.

— Atunci v-aș ruga să mă învățați ca să vă devin discipol.

Tanzan a ezitat puțin. Nu-l supăra că o fată de familie bună voia să picteze ca să-și ocupe timpul și era mai puțin important dacă avea talent sau nu, dar Tanzan se temea că ucenicia ar fi doar un pretext ca să se apropie mai mult de el. În situația actuală, negăsind un refuz potrivit, s-a văzut nevoit să accepte.

— Cât mă bucur că nu m-ați refuzat!

A strâns obiectele de ceai, a întins așternutul lui Tanzan, a salutat politicos și a ieșit. Tanzan a oftat adânc, privind silueta ce se retrăgea.

Pictorul-călător Tanzan Yamazaki era de fapt Tetsujirō Mamiya, *oniwaban* plecat de la Fukiage. Stăpânul feudei pe care se afla acum se stinsese din viață toamna trecută, după o suferință cumplită de trei ani. Cu două luni înainte de a muri, îl chemase la căpătâiul său pe Chūnosuke, ca să-l lase moștenitor, pentru că primul său fiu, Chusaku, se prăpădise pe neașteptate. Vestea a ajuns la shōgunat. Decizia de a-l lăsa succesor pe cel de-al doilea fiu în cazul în care primul născut murea nu trezea neapărat suspiciuni. Au mai fost asemenea cazuri și se înscriau în ordinea firească a lucrurilor. Imediat după aceea, capul familiei a plecat dintre cei vii, iar după el, foarte curând, și un *yōnin* – Gendayū Kaisawa. S-a zvonit că și-ar fi urmat stăpânul în moarte – gest interzis – ori că s-ar fi otrăvit singur, sau că a fost obligat să se sinucidă ritual. Și boala subită a succesorului direct părea cam îndoielnică. Zilele stăpânului fiind numărate, se zvonea că cineva l-ar fi otrăvit și l-ar fi susținut pe cel de-al doilea fiu. *Yōnin*-ul care se opusese hotărârii se băgase ca musca-n lapte, pecetluindu-și soarta. Schimbările din casa unui *daimyō* puteau atrage fel de fel de revolte și de aceea shōgunatul urmărea cu ochii-n patru orice reacție.

Chiar dacă nu se petreceau lucruri ieșite din comun la schimbarea unui *daimyō*, în vremurile acelea exista obiceiul spionatului. Iscoada de-acum avea un rol deosebit. Din fericire, Tetsujiro se pricepea la pictură, așa că și-a permis să plece în Ōshū în calitate de pictor-călător. În drum spre misiune, a salvat-o de la înec pe Ogen, și așa s-a împrietenit cu Denbei Chikura. Și, cum casa acestuia se afla chiar în orașul-castel unde trebuia să ajungă Tetsujiro, zis Tanzan, împrejurările se arătau prielnice și el acceptase să devină oaspetele lui Chikura. La recomandarea lui Denbei, Sennojō, fiul *yōnin*-ului Tanomo Aragi, i-a cerut să-i picteze un *kakemono*.

Se ivise așadar șansa nesperată ca Tanzan să pătrundă chiar în incinta castelului, numai că n-avea pic de inspirație, ceea ce-l necăjea foarte tare. Dacă se isca zvonul că pictorul nu se încumetă la o asemenea comandă, pierdea ocazia de a se mai apropia și de alții. De aceea își dădea silința să fie la înălțime. Și mai avea un motiv serios – dacă s-ar fi descoperit că e iscoadă, toată lumea ar fi râs de samuraiul

cel neîndemânatic din Edo. Nu-și îngăduia să-și facă tagma de râs. Se concentra cât putea de mult, însă, cu cât se străduia mai tare, cu atât pensula i se împotmolea. N-avea pic de încredere în talentul lui. Și asta pentru că nici nu era artist.

„Eu sunt samurai și doar pentru o vreme joc rolul de pictor, ca să-mi pot duce la bun sfârșit misiunea de iscoadă. De aceea încerc să pictez. La urma urmei, n-aș avea decât să arunc pe pânză culori din belșug ca să-i păcălesc pe nepricepuții ăștia de-aici. Ce știu samuraii de la țară!" își mai zicea el din când în când ca să-și facă singur curaj. Dar nu era câtuși de puțin mulțumit, nefiind acum samuraiul din Edo, Tetsujiro Mamiya, ci artistul Tanzan Yamazaki. Suferea teribil că nu se descurcă așa cum ar fi vrut.

Și, colac peste pupăză, îl mai sâcâia și fiica patronului Chikura, dornică să-și înceapă ucenicia. N-o putea respinge cu brutalitate, dar îl ispitea ideea să dispară, să se ascundă într-un loc liniștit unde să picteze în tihnă. Fiind conștient că nu poate sacrifica țelul principal de dragul unuia neînsemnat, Tanzan a oftat din rărunchi. Era tot ce-i mai rămăsese de făcut.

Clopotul de la templu a bătut ora zece și s-a gândit să se culce. Prudent, în fiecare seară dădea o raită prin grădină înainte de culcare. La fel și acum. A deschis încet ușa din capătul verandei, a încălțat *geta* și a coborât până sub ginkgo. Nu sclipea nicio stea pe cer și orașul se cufundase, tăcut, în întuneric. A sărit peste gardul viu de nalbe ce împrejmuia grădina mare și a privit în zare cele câteva căsuțe presărate dincolo de parcelele de orez. Luminițele lor nu mai ardeau. Colina și pădurea se adânciseră cu totul în beznă.

Tanzan a tras cu urechea la frunzele ce cădeau, hotărât să intre în casă, când a zărit pe drumeagul dintre parcele o flăcăruie misterioasă plutind în văzduh – sau lui așa i s-a părut. A rămas cu privirile ațintite pe luminiță, socotind că cineva se dusese la altarul Zeiței Benten noaptea. Luminița se tot apropia și a trecut dincolo de gardul viu. La sclipirea palidă a lampionului i-a văzut pe Bentei și pe fiul său, Denshirō.

„Prin urmare, n-au fost să joace *go.* Tatăl și copilul s-au dus la templu", își zise el, aţâţat de curiozitate.

S-a întors iute în cameră, a stins lumina și s-a strecurat în așternut. A auzit pași apropiindu-se pe furiș dinspre clădirea principală.

3

Tanzan a pipăit pumnalul ascuns în saltea, a pus capul jos, prefăcându-se că doarme bușteau. Pașii s-au oprit dincolo de *shōji.* Se îndoia că Ogen ar fi avut curajul să vină pe furiș. Oricum, pașii

răsunaseră viguroși.

— *Sensei*, a șoptit cel de afară. Dormiți?

Știind că e Denbei, Tanzan a răspuns îndată.

— Nu dormeam. Domnul proprietar?

— Da, vă rog să mă scuzați.

Cunoscând prea bine locul, Denbei a intrat pe întuneric. Tanzan s-a ridicat și a aprins lumina.

— Vă rog să mă scuzați că vă deranjez în toiul nopții, dar voiam să știu dacă ați reușit să terminați *kakemono* comandat de fiul lui Aragi-*sama,* a zis Denbei, așezându-se.

Auzindu-l cum își tot cere scuze pentru amânare, Denbei părea îngândurat, dar i-a zis cu voce joasă, luându-l pe neașteptate:

— Nici nu v-ați terminat treaba și eu mai vin cu o rugăminte. Chiar îmi pare rău. Adevărul este însă că mă cam grăbesc…

— Poftim? Ce anume?…

— Sunteți de acord?

— Dacă pot, vă ajut cu plăcere, răspunse Tanzan.

— Vă mulțumesc din suflet, zise Denbei cu satisfacție pe chip. Știu că nu-i ora tocmai potrivită, dar v-aș ruga să veniți cu mine. E aproape.

Pe când se gândea unde-l poate duce, s-a ridicat din așternut, și-a schimbat veșmintele și a ascuns pumnalul la pieptul chimonoului. Proprietarul îl aștepta afară și l-a condus de la ușa de lemn dinspre grădină până la intrarea principală. De data asta au plecat fără lampion, resemnându-se cu întunericul. Denbei a tăcut tot drumul.

„Să fi descoperit că sunt iscoadă din capitală?" se întreba Tanzan. „Ori l-au rugat să mă ducă undeva și să mă asasineze…" Tanzan era cu ochii-n patru, atent la orice mișcare. Denbei a luat-o pe drumeagul dintre parcelele de orez pe care venise adineauri și a început să urce colina. Chiar și ziua, acolo stăpânea întunericul din pricina crângului des. Aproape de iazul din capăt se afla altarul închinat Zeiței Benten. Tanzan știa asta.

Nu era un templu păzit, dar înăuntru ardea lumină sfântă. Denbei s-a apropiat de iaz, cu privirile la lumină, și s-a așezat pe o piatră. Tanzan a găsit și el o buturugă.

— Îmi cer scuze pentru deranj. Și mai e și frig pe bezna asta. Vin cam pe nepregătite cu o rugăminte, dar vă implor să-mi pictați ceva.

L-a lăsat pe Tanzan șezând acolo, iar Denbei a intrat în templul întunecat. A ieșit cu un tub din bambus gros de vreo doi *shaku,* pe care-l ținea reverențios în dreptul frunții. A aprins de la lumina templului lumânarea pregătită de-acasă și a ridicat mâna solemn deasupra capului.

— Mai întâi vă rog să priviți acest obiect.

Părea un tub din bambus destul de vechi, de mărimea celor în care

se închidea sutra. Avea la un capăt un capac din cupru închis ermetic. A ridicat capacul și a scos dinăuntru o pictură în ulei pe o hârtie de o vechime greu de ghicit. Reprezenta imaginea unei femei și fusese cu siguranță adusă din străinătate. Tanzan o privea uluit, la lumânarea lui Denbei. S-a schimbat imediat la față.

— Ce-i asta? întrebă el calm.

— E Benten.

Tanzan și-a dat pe loc seama că minte. Imaginea o reprezenta de fapt pe Fecioara Maria. Cum e posibil să existe așa ceva aici, la capătul lumii, în orășelul-castel din Ōshū, unde oamenii nu știu nici măcar că există Shikoku-Saikoku{157}. Numai la asta nu s-ar fi așteptat Tanzan. Își muta privirile de la pictură la Denbei și înapoi, iar gazda îl pironea la rândul ei.

— *Sensei*, ce părere aveți? Ați putea să-mi faceți o replică?

Tanzan tăcea. Denbei nu scotea o vorbă, așteptând un răspuns. Lumânarea pâlpâia în adierea vântului de seară și, din când în când, în bătaia tremurului ei ușor chipul lui Denbei strălucea precum al unui sfânt. Tanzan simțea că-l copleșește gravitatea momentului.

— Am impresia că nu sunteți de acord, a rupt Denbei tăcerea în cele din urmă, calm. Pentru mine este o imagine mai prețioasă chiar decât viața. Cu mâinile mele am înălțat acest templu închinat Zeiței Benten. V-am spus că mi-am dus fata la templul Konpira, dar adevărul este că am vizitat și un pelerin înfocat, care face tot circuitul Shikoku-Saikoku, și care s-a rugat la multe asemenea imagini binefăcătoare de-a lungul vieții. Dacă v-aș dezvălui credința unui eretic nerușinat, mi-ați lega probabil mâinile la spate. Însă chiar dacă m-ați pedepsi pe mine, tot mai rămân o mulțime de *kakure*{158}. Nu v-ar fi deloc prielnic un gest nechibzuit. Eu știu bine ce hram purtați. În cele aproape o sută de zile de când ne cunoaștem n-am scăpat o vorbă. Nici nu vreau să mă gândesc ce ați fi pățit. Vă sunt recunoscător că mi-ați salvat fiica și, în plus, știind că-mi doresc acest lucru important pentru mine, mi-am ținut gura cu sfințenie. Și n-am să spun nimic nici de-acum încolo, dar, în schimb… Nu știu dacă par un ticălos fără margini, dar vă rog să mă înțelegeți.

Așadar… asta a fost ispita. Tanzan, care se așteptase la un atac prin surprindere, și-a simțit închipuirea înșelată. În schimb, i se dădea o sarcină imposibilă – să picteze o imagine creștină într-o perioadă în care religia străină era interzisă prin lege. Aflându-se aici ca iscoadă, nu putea refuza categoric rugămintea. Dacă Denbei ar fi fost singurul creștin, l-ar fi omorât și gata, însă mai erau o sumedenie de credincioși ca el, iar dacă aceștia s-ar fi răzbunat printr-un raport anonim prezentat mai-marilor feudei, viața lui Tanzan ar fi atârnat de un fir de păr. Știuse încă de la plecarea din Edo că misiunea lui era foarte periculoasă, dar și viața lui Denbei ar fi fost primejduită dacă s-ar fi

descoperit că este eretic. Așadar, ambii se aflau în pericol. Totuși, Tanzan îl considera pe Denbei într-o poziție oarecum mai favorizată, iar el… în mare impas. Trebuia să recunoască faptul că presiunea celuilalt devenea tot mai puternică.

— Dacă pictez replica, ce aveți de gând să faceți cu ea? întrebă el pe un ton calm.

— Vă rog să nu mă mai iscodiți, răspunse Denbei, cumpătat. Vă rog din suflet să înțelegeți că-mi este de mare trebuință.

I-a promis apoi că va veghea la siguranța lui dacă îi îndeplinește dorința și că-l va ajuta să-și ducă misiunea la bun sfârșit. A jurat solemn în fața icoanei iubite.

4

Aproape o lună de zile Tanzan a refuzat să stea de vorbă cu oamenii, pretextând că e bolnav. Nu ieșea din casă nici pe lumină, nici serile. S-a închis în camera lui și petrecea toată ziua în fața pânzei, încercând să picteze ce i se ceruse. Între timp, Sennojō Aragi a trecut de nenumărate ori să-i amintească de comanda lui, însă Denbei l-a expediat de fiecare dată, sub diverse pretexte. La sfârșitul lunii a zecea a căzut prima zăpadă.

— Maestre, vă mulțumesc foarte mult. Am să vă port recunoștință veșnică.

Pictura secretă a ieșit absolut minunat. Când i-a dat-o proprietarului, acesta a izbucnit pur și simplu în plâns, îngenunchind în fața lui Tanzan. Drept răsplată, i-a înmânat puzderie de documente. Denbei și-a văzut de religia lui pe tot parcursul lunii, dar a pus la bătaie o grămadă de bani ca să adune materiale secrete pentru Tanzan. Astfel acesta a reușit să-și clarifice pe deplin frământările de pe feudă. Copilul legitim Chusaku nu murise otrăvit, ci de variolă – lucru confirmat. Însă adevărul e că feuda era răvășită de tot felul de neînțelegeri secrete, împărțindu-i pe vasali în două tabere. Moartea fiului legitim l-a îndreptățit pe cel nelegitim să fie numit urmaș, nemulțumindu-i pe cei care se împotriveau. Până la urmă au câștigat partizanii acestuia din urmă, vasalului principal al *daimyō*-ului ordonându-i-se să se retragă în secret. Unul dintre *yōnin*-ul a fost obligat să se sinucidă ritual. Au urmat apoi tot soiul de măsuri soldate cu noi angajări și concedieri, care au generat până la urmă conflicte interne.

Cu asta, misiunea lui Tanzan s-a cam isprăvit. Se întorcea acasă cu documente adunate de alții – lucru nu tocmai cinstit, însă dorind, pentru liniștea lui, să le studieze cu atenție, s-a hotărât să petreacă acolo sfârșitul anului. Chikura se purta foarte frumos cu el.

Cum în luna a unsprezecea ninsoarea nu se mai oprea, ceea ce însemna mai mult timp petrecut în casă, Tanzan și-a propus să termine lucrarea cerută de Sennojō, așa că a pus iarăși mâna pe pensulă. Dar, ca un făcut, zeița chineză semăna leit cu Fecioara Maria. Cu cât o retușa mai mult, cu atât se simțea mai prins în mrejele ei. De aceea, cu toate insistențele lui Sennojō, s-a hotărât să nu se mai atingă de lucrare și să profite de primele zile senine, fără zăpadă, ca să părăsească orașul-castel. Documentele adunate de Denbei se dovedeau de folos. Le-a studiat cu atenție, încet-încet, și a constatat că ele corespundeau exact situației de pe feudă. S-a hotărât să transcrie informațiile pe hârtie subțire și să le ascundă în guler și la cingătoare.

Cât timp a pictat imaginea secretă, Ogen l-a lăsat în pace, însă, de îndată ce a terminat-o, a început să-l bată la cap să-i împărtășească din tainele meseriei. Tanzan n-a avut încotro și i-a făcut vreo două desene care să-i servească drept model. Fata s-a apucat să exerseze serios. Avea talent, fără îndoială, iar progresele ei se vedeau, uimindu-l până și pe maestru. Tanzan, într-o stare de spirit nu prea fericită, se întreba dacă nu cumva în spatele eforturilor fetei se ascundeau cine știe ce motive pe care el nu le dibuia.

Pictorul-călător din Edo a întâmpinat primăvara în Ōshū. Totuși, zăpada nu se dădea dusă. Venise și luna a doua, iar frigul și atmosfera întunecată stăruiau. Și în seara asta se cernea de sus o zăpadă fină ca cenușa.

— E cam frig, zise Ogen, aducând cu un bol plin cu prăjiturele.

În ultima vreme chipul ei drăgălaș și inocent îl încânta tot mai mult. Aproape că se temea de gândurile ce puseseră stăpânire pe el. În ochii lui deprinși cu mironosițele din Edo stăruia imaginea fetei naive, în sângele căreia se deslușea sămânță de eretică. Încăpățânată și tenace, fata de la țară îl fermecase pe nesimțite, încât ajunsese să se întrebe dacă nu cumva i-a căzut în mreje. Bântuit de neliniște, a tot încercat să ocolească orice apropiere, însă n-o putea alunga definitiv, de vreme ce o acceptase ca discipol, iar ea știa cum să-i intre pe sub piele.

— Până când mai ninge pe-aici? întrebă Tanzan, împingând spre ea *hibachi*-ul mic.

— Cred că până la începutul lunii viitoare, răspunse fata în timp ce turna ceaiul. Ar trebui să mai aveți răbdare vreo zece cincisprezece zile. Când ninsorile încetează aici, cred că la Edo înfloresc deja cireșii.

Lui Tanzan i se făcuse dor de primăvara din capitală. A părăsit-o în luna a cincea anul trecut și de atunci s-a scurs aproape un an. Dacă așteaptă topirea zăpezilor aici, nu mai prinde cu siguranță cireșii înfloriți în parcul Ueno și în Mukō-jima.

— Plecați de îndată ce se opresc ninsorile? l-a întrebat Ogen de parcă i-ar fi citit în suflet.

Tanzan nu-și permitea un răspuns pripit, așa că a luat-o de departe.

— Nu m-am hotărât încă. V-aș mai deranja puțin… apoi vreau să ajung până la Matsushima, să văd Shiogama…

— Serios? a întrebat ea cu îndoială în glas. Și eu le-am vizitat odată. Dacă vreți să le vedeți, vă pot călăuzi eu.

Pe Tanzan l-a surprins dorința ei fierbinte de a-l urma oriunde, însă i-a răspuns spontan, încercând să pară nepăsător:

— Mi-ar plăcea mult să mă însoțești. După cum bine știi, regiunea Ōshū nu-mi e deloc familiară.

S-a auzit un zgomot de parcă ar fi bătut cineva în oblonul dinspre grădină. Zăpada nu putea suna astfel, așa că s-au uitat unul la altul, plini de uimire. Zgomotul s-a auzit iarăși. Ogen s-a ridicat și a ieșit în verandă, iar Tanzan a întins mâna și a tras lampa spre el.

— E cineva acolo? întrebă Ogen în timp ce deschidea *shōji*.

De-afară, niciun răspuns. S-au auzit iar bătăi în oblon. Ogen și-a pierdut răbdarea, așa că l-a crăpat puțin. Și-a rotit privirile prin grădină, la lumina sclipitoare a zăpezii, dar în următoarea clipă a dat un țipăt și s-a rostogolit iute până la Tanzan, prăbușindu-se pe genunchii lui și acoperindu-l cu brațele, de parcă ar fi vrut să-l protejeze de o nenorocire. Tanzan a stins iute lampa și aproape în aceeași clipă o lance a pornit drept spre ei, străpungând întunericul și oprindu-se în pieptul fetei, urmată de o sabie lungă șuierând prin aer și retezând o șuviță din părul ei.

În momentul următor Tanzan nici nu se mai afla în spatele fetei. O zbughise de-acolo rapid, lipindu-se de perete ca un liliac. Privea tăcut lăncile și săbiile vâjâind de câteva ori prin încăperea întunecată. Gemetele fetei s-au auzit însă, iar cei din magazin au dat fuga să vadă ce se-ntâmplă. Speriați de intruși, atacatorii dispăruseră în grădină. Tanzan s-a desprins încet de perete și a ieșit pe verandă. De-acolo, ciulind urechile, a auzit îndepărtându-se pașii scârțâitori pe zăpada înghețată.

— Maestre, ce s-a întâmplat? strigă în beznă Denshirō, fratele lui Ogen.

— Aduceți repede o lumină, spuse Tanzan cu voce joasă. Am impresia că domnișoara este rănită.

Denshirō se pregătea să plece după o lampă, însă au venit imediat în fugă trei sau patru persoane de la magazin, cu un lampion în mână. Atunci au văzut lampa din cameră răsturnată, holurile și vasul de lut căzute pe jos, *fusuma* străpunsă de lănci și săbii. Zărindu-și sora prăbușită și plină de sânge, Denshirō a dat un țipăt fără să vrea.

— Surioară! Ogen… te rog, revino-ți! strigă el, luând-o în brațe și așezând-o pe genunchii lui.

— Maestre… a îngânat slab Ogen.

— Sunt aici.

Tanzan a rămas țintuit în fața fetei și o privea uluit și fascinat

totodată. Zăcea neputincioasă în brațele fratelui. Denbei, care se culcase devreme, fiind răcit încă de dimineață, a venit și el în fugă, numai că fata își dăduse ultima suflare până să ajungă el. Auzind de la Tanzan ce s-a întâmplat, deși cumplit de îndurerat de pierderea fiicei, s-a întors spre angajații înspăimântați și îngroziți și le-a ordonat să se retragă.

— Am de vorbit ceva cu maestrul. Rămâne doar Denshirō… ceilalți vă rog să mergeți la magazin deocamdată.

După ce-au rămas singuri, s-a așezat în fața lui Tanzan, amintindu-i acestuia de chipul pe care-l văzuse la templu când îl rugase să-i picteze imaginea Fecioarei Maria. Impunător și solemn.

— Maestre, violențele din seara asta nu se datorează faptului că dușmanii știu cine sunteți, am jurat că nu divulg nimic… S-au comportat astfel pentru că mă urăsc pe mine. Mai există și alte explicații. Atacul pe întuneric n-a pornit fiindcă v-ar fi descoperit misiunea. Eu îl suspectez pe fiul *yōnin*-ului Tanomo Aragi.

Sennojō era îndrăgostit de fiica lui Chikura de multă vreme și i-ar fi convenit de minune o asemenea partidă bună, dată fiind statutul social al tatălui ei. Cel puțin așa zicea gura lumii. Numai că nici pe fată, nici pe tatăl ei nu-i încânta o astfel de alianță. Pictura comandată lui Tanzan fusese doar prilej să vină mai des la magazin, chipurile să-i amintească de *kakemono*. Cineva i-o fi strecurat zvonul că Ogen și Tanzan sunt în relații foarte apropiate. De fapt, de la o vreme, ori de câte ori venea să se intereseze de obiectul comandat, îl întreba pe Denbei, fără ocolișuri, dacă intenționează să-l ia de ginere pe pictorul-călător. Sennojō, un tânăr samurai impulsiv și gelos pe pictor, pusese la cale, împreună cu alți tineri năbădăioși, atacul din seara respectivă. Nu dorise să-l ucidă pe Tanzan-iscoada trimisă de Edo, ci pe Tanzan-rivalul la inima fetei pe care pusese el ochii. Iar Ogen îl apărase cu trupul ei devenit scut. Aflând cele întâmplate, Denshirō a fost și el de părere că Sennojō era de vină pentru moartea surorii sale.

— Tată, ce ai de gând să faci cu nemernicul ăsta? insistă Denshirō, indignat.

— Am să mă răzbun! Cred că o să înțeleagă și *karō* că nu există altă soluție, spuse Denbei grav. De aceea, maestre, ca să nu mai aveți parte de neplăceri care să vă primejduiască statutul, ar fi mai bine să plecați cât mai repede posibil, să nu mai așteptați să se oprească ninsoarea, cu atât mai mult cu cât ați isprăvit treburile avute pe-aici. Însă aș dori să poposiți undeva, imediat după ce treceți de hotarul acestei feude, și să așteptați să se împlinească douăzeci și una de zile{159} de la moartea lui Ogen. Cu siguranță veți mai avea parte de vești.

Tanzan a primit bani și cadouri la despărțire. A doua zi după înmormântare a plecat de la Chikura. Dar parcă și zăpada se împotrivea plecării, pogorâtă mărunt-mărunt pe umbrela pictorului-

călător. Denbei și Denshirō l-au condus până la marginea orașului, urmând ca doi angajați ai magazinului să-l escorteze și să-l păzească până la capătul feudei.

Intrând pe teritoriul vecin, și-a scos *waraji* la hanul indicat de Chikura, unde a poposit trei săptămâni, întocmai cum fusese rugat. A venit jumătatea lunii a treia, zilele s-au mai încălzit și zăpada începea să se topească. A aflat că fiul *yōnin*-ului de pe feuda vecină a fost atacat de cineva pe întuneric. Răsuflând ușurat, Tanzan și-a văzut de drum îndată ce-a primit vestea.

Călătorind spre Edo, a traversat iarăși râul Bōgawa. Atunci și-a amintit cum a salvat-o pe Ogen de la înec, dar nu-și dădea seama dacă fapta lui a fost spre binele ei sau nu. S-a întors spre miazănoapte și s-a rugat pentru pacea sufletului ei.

Ducându-și misiunea la bun sfârșit, a primit laude mari de la căpetenia de samurai și prețuire din partea superiorilor, dar n-a scos o vorbă despre creștini și nici n-a mai pus vreodată mâna pe pensulă.

Nici de la Chikura n-au mai venit vești, însă a aflat după vreo cinci ani că într-un oraș-castel din Ōshū au fost crucificați unsprezece creștini. S-a gândit imediat la Denbei și la fiul său. Ogen scăpase de această moarte… Nu mai știa nimic de pânza pe care pictase chipul Fecioarei Maria, ascunsă în altarul templului închinat Zeiței Benten. Poate o fi prefăcut-o-n careva în cenușă.

„Am avut norocul să-l cunosc personal pe Hanshichi și să-l întâlnesc deseori, ba chiar să-l vizitez acasă, în Akasaka. [...] Îi plăcea traiul îndestulat și întotdeauna mă trata cu cel mai bun ceai și cele mai delicioase prăjiturele. Și îmi depăna povești din tinerețe. Am izbutit să umplu un caiet gros cu misterele povestite de Hanshichi. Le-am ales pe cele mai captivante pentru a le oferi cititorilor, dar ele nu se succedă neapărat în ordine cronologică..."

Prin povestirile ciclului *Hanshichi torimonochō* (*Cazurile misterioase ale lui Hanshichi*), publicate între anii 1917 și 1937, Kidō Okamoto inaugurează genul polițist în literatura niponă. De altminteri, scriitorul este considerat un Arthur Conan Doyle al Japoniei, inventând un personaj emblematic, pe inspectorul Hanshichi, care rezolvă aparent fără efort cazurile cele mai complicate și enigmatice. La senectute, jovialul inspector rememorează nostalgic anchetele, iar relatarea întâmplărilor trecute este un prilej de evocare plină de culoare a capitalei Edo și a Japoniei din timpul shōgunatului Tokugawa.

„Kidō Okamoto și-a dorit încă din adolescență să devină un faimos autor de piese Kabuki, dar în istoria literaturii el rămâne, mai presus de toate, părintele detectivului Hanshichi. [...] Povestirile lui captivează prin fina observație a naturii umane."

Japan Times

„Kidō Okamoto este la fel de vestit în Țara Soarelui Răsare pe cât este părintele lui Sherlock Holmes în lume."

Letras Libres

{1} 1603-1868. Odată cu Restaurația Meiji (1868), capitala s-a mutat de la Kyoto la Tokyo (fost Edo în timpul shōgunatului Tokugawa).
{2} Gen dramatic tradițional, recurgând la muzică, dans, interpretare actoricească. Deși inițiat de o femeie la sfârșitul secolului XVI, începând cu anul 1629, toate rolurile, inclusiv cele feminine, sunt interpretate de bărbați.
{3} Un *chō* măsoară 109 m.
{4} *Karō,* comandant al samurailor unei feude, însărcinat cu afacerile acesteia; *yōnin,* cel care deținea rangul imediat următor, se ocupa de afacerile generale și problemele bănești.
{5} 1864 -1865.
{6} Poarta dinspre apus a Palatului imperial din Kyoto.
{7} Samurai de rang înalt, vasal direct al shōgunului în timpul dinastiei Tokugawa.
{8} Un koku a fost, până la începutul secolului XIX, unitate de măsură echivalentă cu aproximativ 150 de kilograme de orez, cantitate necesară pentru hrana unei persoane pentru un an de zile.
{9} În perioada de izolare a Japoniei, de la începutul secolului XVII până la Restaurația Meiji din 1868, shōgunatul Tokugawa a permis numai olandezilor intrarea în Japonia. Prin intermediul acestora japonezii s-au familiarizat cu tehnica și cultura europeană, mișcare cunoscută mai întâi sub denumirea de *Rangaku* („învățătura olandeză") și apoi, înspre sfârșitul intervalului menționat, de *Yōgaku* („Învățătura occidentală").
{10} Doar cel dintâi născut avea șanse de a obține un post public, mai ales în shōgunat.
{11} Ziua Păpușilor sau a Fetițelor, sărbătorită pe data de 3 martie.
{12} Rogojini din pai de orez care acoperă pardoseala casei tradiționale japoneze. Ca unitate de suprafață, măsoară 1,80 x 0,90 m.
{13} Un *tsubo* măsoară aproximativ 3,3 m2.
{14} Ușă glisantă între două camere.
{15} Legendarii Tsuna și Kintoki, slujitorii fideli ai războinicului Minamoto no Yorimitsu (948-1021), îl apărau pe acesta și bătrâna capitală de demoni.
{16} Chimono scurt, purtat de obicei peste chimonoul de ocazii.
{17} Piese muzicale narative, cu acompaniament de *shamisen,* care însoțesc dansuri din piesele Kabuki și teatrul de marionete.
{18} Soția unui samurai care moștenise ca avere zece farfurii de porțelan a spart una din neatenție și a aruncat cioburile în fântână. Ca să abată mânia soțului asupra servitoarei, a dat vina pe ea. Fata a încercat zadarnic să-l convingă de nevinovăția ei. În cele din urmă, disperată, s-a sinucis lângă fântână. Fantoma servitoarei apărea în fiecare seară și număra până la nouă, iar când trebuia să rostească „zece", se tânguia jalnic, ridicând toată casa în picioare.
{19} Sufixul *-ji* marchează templele budiste.
{20} Pretextând că a venit să-i recite sutra, călugărul de la templul Enmei a abuzat de o slujnică în incinta Palatului Edo. Evenimentul, care a făcut mare vâlvă la vremea aceea, s-a petrecut în anul 1803, în timpul lui Ienari Tokugawa, iar călugărul a fost executat.
{21} Aranjament tradițional constând dintr-o creangă de pin (arbore semnificând longevitatea), bambus (de bun augur, însemnând rezistența la intemperii) tăiat oblic pentru a descuraja spiritele rele să se apropie și crenguțe de prun ale căror flori anunță sosirea primăverii, fiind totodată simbol al frumuseții.
{22} Sărbătoarea morților, desfășurată în perioada 13-16 august (13-16 iulie în unele regiuni), când familiile se reunesc, cu mic cu mare, pentru câteva zile. Este cea mai importantă sărbătoare alături de Anul Nou.
{23} Sufixul *-ya* semnifică „magazin", dar se poate referi și la familia negustorului. Pentru cursivitatea textului, va fi alipit numelui pe parcursul povestirilor.
{24} 1854 -1860.
{25} Pod important, punct de pornire în călătoria de la Edo la Kyoto.
{26} Pseudonim folosit de specialistele în muzică tradițională japoneză.
{27} Uși glisante care permit transformarea mai multor încăperi într-una singură.
{28} Un *ken* măsoară 1,82 m.
{29} Renumita piesă *Comoara vasalilor credincioși* (1784), în unsprezece acte, narează răzbunarea seniorului Asano înfăptuită de patruzeci și șapte de ronini (vasali credincioși), siliți apoi să-și facă *harakiri* pentru îndrăzneala de care dăduseră dovadă. Asano fusese obligat să se sinucidă ritual pentru că refuzase să-l mituiască pe marele afacerist Kira și, jignit de atitudinea acestuia, îl rănise ușor în incinta palatului shōgunal al lui Tsunayoshi.

{30} Este vorba de actele III, IV și V, care descriu cearta dintre Kō no Muronao (Kira) și Enya Hangan (seniorul Asano). Din cauza cenzurii guvernului Tokugawa, identitatea personajelor a fost ascunsă sub nume fictive.
{31} Vas cu mangal pentru încălzitul mâinilor.
{32} Ușă glisantă exterioară, acoperită cu hârtie semitransparentă, fixată prin stinghii subțiri din bambus, dispuse orizontal și vertical.
{33} Dacă nu îi servește o gheișă sau o ospătăriță, clienții își toarnă unul altuia, niciodată în propriul pahar sau ceșcuță de sake.
{34} Unul dintre vasalii de nădejde ai seniorului Asano.
{35} Șah japonez și, respectiv, joc strategic cu piese negre și albe, plasate la intersecțiile de pe tablă, urmărindu-se capturarea pieselor adversarului.
{36} Semnificând viață lungă datorită spinării încovoiate, homarul este nelipsit din mâncarea tradițională servită de Anul Nou.
{37} Piesă de Monzaemon Chikamatsu (1711) în care cei doi protagoniști încearcă să se ascundă ca să scape de execuție.
{38} Monedă de aur sau argint folosită până la sfârșitul perioadei Edo.
{39} 1778 -1841, cunoscut pentru lucrările sale umoristice, *Opt bărbați șugubeți* fiind una din cele mai îndrăgite.
{40} Noul calendar solar, gregorian, a intrat în vigoare în Japonia în anul 1873.
{41} Sărbătoarea privitului lunii, cu alte cuvinte de venerare a astrului, datează încă din perioada aristocrației Heian (794-1184) și se desfășoară pe 15 septembrie.
{42} 1861-1864.
{43} Coc oval purtat pe vremuri de femeile căsătorite.
{44} Sărbătoarea primăverii închinată Zeului Apei, când se aprindeau mari focuri de artificii vizibile în tot orașul.
{45} Monedă reprezentând a șaizecea parte dintr-un *ryō* de argint.
{46} Alcov.
{47} Instrument tradițional cu treisprezece coarde.
{48} Chimono cu mâneci foarte lungi, purtat la sărbători sau ceremonii de către tinere necăsătorite.
{49} Brâu lat care se leagă peste chimono.
{50} Conform credinței populare, vulpea are puteri magice și se poate preschimba în ființă umană, făcând bine sau rău în jurul său, în funcție de împrejurări.
{51} Saboți din lemn înălțați pe stinghii transversale.
{52} Kwannon este considerată Zeița Îndurării, iar Suiten, Zeul Apei.
{53} Referire la vulpoiul din legendă, capabil să te facă să crezi că frunzele copacilor sunt foi subțiri de aur.
{54} Bucăți de carton standard pe care se înscriu numele și adresele copiilor ca să fie recuperați mai ușor în caz că se rătăcesc.
{55} Senior feudal în timpul shōgunatului Tokugawa.
{56} Varietatea de trestie *susuki* e cunoscută popular sub denumirea de iarbă de pampas, una dintre ierburile esențiale ale toamnei, și este nelipsită din casele japoneze și de la ritualurile prilejuite de Sărbătoarea privitului lunii.
{57} Găluște micuțe din făină de orez.
{58} Papuci cu o baretă despărțitoare între degetul mare și celelalte.
{59} Se află în sud-vestul insulei Honshu și cuprinde actualele prefecturi Okayama, Hiroshima, Yamaguchi, Shimane și Tottori.
{60} Balade vechi cântate la *shamisen.*
{61} Regiuni muntoase la nord de Edo, în prezent prefecturile Gunma, Nagano și, respectiv, Niigata.
{62} Cerșetorii improvizau roluri pe sub streșini și la marginea drumului.
{63} Diminutivul numelui Naojirō.
{64} Baladă cu acompaniament de *shamisen* și tobe.
{65} 1865 -1868.
{66} Cocorul din legendă are penajul alb.
{67} Sufix ce însoțește un nume, echivalând cu domn, doamnă, domnișoară.
{68} Tăieței din hrișcă.
{69} Un *chō* măsoară 109 m.
{70} Perdea scurtă la intrarea unui restaurant sau magazin cu produse tradiționale pe care este

înscris și numele acestuia.
{71} Algă brună uscată și presată.
{72} Mai multe cutremure de magnitudine mare au lovit arhipelagul japonez la începutul epocii Ansei, cel din Edo având loc pe data de 2 octombrie 1855.
{73} Târgul de sfârșit de an desfășurat în a doua duminică din noiembrie, nelipsite fiind aici greblele din bambus de toate mărimile, considerate obiecte de bun augur care știu să adune norocul.
{74} Texte din nouă clasici chinezi, cuprinse în programa școlară.
{75} Fustă-pantalon cu pliuri mari.
{76} Credința în răpirea de către spirite divine, îndeosebi de către zeitatea Muntelui.
{77} Spiriduș cu nasul lung și roșu, ca aspect jumătate om și jumătate pasăre, asociat în general cu pinii și cedrii. Nu e considerat o creatură răuvoitoare, ci mai degrabă amatoare de farse.
{78} Chimono subțire din bumbac.
{79} În toiul marilor călduri se practica obiceiul de a se oferi daruri superiorilor sau celor pe ale căror servicii se conta. Darurile au fost înlocuite apoi prin scrisori cu un conținut stereotip, obicei care se mai păstrează și în zilele noastre.
{80} Papuc cu talpa din piele și o ramă de metal în dreptul călcâiului pentru a-i da rezistență.
{81} Creatură legendară ce seamănă cu maimuțele, dar nu are păr, iar în loc de piele, solzi sau carapace de broască-țestoasă. Are o creastă scobită în vârful capului, în care duce apă. Dacă apa se varsă, își pierde îndată puterea magică.
{82} Biletel despre care se crede că ar avea înscris mesajul zeității șintoiste protectoare.
{83} Un alt celebru dans în care Fuji Musume intră în dialog cu interpretul baladei Kiyomoto, constituind o sursă de inspirație pentru popularele picturi *ōtsu-e,* de la începutul epocii Edo.
{84} Kamakura (1185-1333), Ashikaga cunoscută și sub numele de Muromachi (1333-1568), Tokugawa (1603-1868).
{85} Supă cu tăieței *soba* pudrați cu alge de mare uscate și presate.
{86} Conform vechiului calendar lunar, iarna se instala din octombrie.
{87} Prescurtare de la *asaura-zōri,* un tip de *zōri* cu talpă din cânepă.
{88} Templu închinat lui Fudō-Myō-ō, unul din cei cinci regi ai luminii și înțelepciunii, zeitate budistă protectoare a îndrăgostiților.
{89} Un *kan* echivala cu o mie de monede de cupru.
{90} A fost întemeiată de călugărul Nichiren în 1253 și este cunoscută pentru psalmodierea *Sutrei Lotusului* (*Daimoku*).
{91} Kinga Baitei (1821-1893) e cunoscut îndeosebi pentru lucrările sale umoristice, printre ele numărându-se *Shichi Henjin (Șapte bărbați excentrici).*
{92} Se adunau bărbați, beau, pregăteau o sută de fitiluri pe care le puneau într-un lampion și depănau povești cu stafii. După fiecare poveste stingeau câte un fitil și, pe întuneric, își închipuiau apariția unei creaturi fantomatice.
{93} 1844 -1848.
{94} Templu al sectei Nichiren, renumit pentru amuletele sale și pentru slujbele ținute pe data de 13 în fiecare lună.
{95} Pieptănătură specifică tinerelor necăsătorite.
{96} În credința populară, vulpea și bursucul erau considerate creaturi capabile să posedeze ființele umane, luându-le înfățișarea.
{97} Chimono subțire din bumbac.
{98} Prăjiturele umplute cu pastă dulce din boabe de fasole roșie.
{99} În folclorul japonez, cioara este de rău augur, vestitoare a unei nenorociri.
{100} În numele lui Amida Buddha!
{101} Se desfășoară pe 12 -13 iulie după vechiul calendar lunar, când se cumpără flori și daruri pentru sufletele strămoșilor cu prilejul sărbătorii *O-Bon.*
{102} *Sărbătoarea morților* începe cu slujbe individuale în fața altarelor budiste din casă și continuă cu slujbe colective la temple, precum și cu alte ritualuri.
{103} Saboți *geta* cu talpa mai înaltă, purtați pe vreme rea.
{104} Specie de vidră.
{105} Un *ri* echivalează cu aproximativ patru kilometri.
{106} Un *jó* măsoară aproximativ trei metri.
{107} Clasificator numeric pentru saci de orez.
{108} Tadasuke Ōoka (1677-1751), magistrat ale cărui decizii juridice au făcut din el o

adevărată legendă. Al optulea shōgun Tokugawa i-a acordat înaltul titlu de *Ōoka Echizen-no-kami,* comisar de Echizen. Culegerea *Ōoka Seidan* („Cazurile juridice ale lui Ōoka“) cuprinde și situații rezolvate de alți comisari și magistrați.

{109} 1748–1751

{110} Cuprinde părți din actualele prefecturi Chiba și Ibaraki.

{111}Hitachi reprezenta partea de nord-est a actualei prefecturi Ibaraki.

{112} Crenguțele de *Illicium anisatum,* cunoscut sub numele popular de „anason stelat japonez“, sunt folosite și pentru tămâiere.

{113} Vaza este un recipient cilindric în care se pune o singură floare sau crenguță.

{114} Sunt considerați *yakudoshi* („ani nefești“) vârstele de 19, 33, 37 în cazul femeilor și 25, 42, 61, al bărbaților.

{115} Căsătoriile se aranjau, până nu demult, printr-un intermediar specializat — *nakddo.*

{116} Pom cu fructe mari, de forma roșiilor, a căror culoare variază de la galben deschis la portocaliu roșiatic, supranumite „fructele zeilor“.

{117} 1868-1912.

{118} Personaj din *Ōoka seidan,* care, aflând de la o bătrână cum a intrat în posesia unui diamant și a unei săbii, o omoară în speranța că va reuși să devină moștenitorul shōgunului Yoshimune, din dinastia Tokugawa. A fost executat în 1729 pentru numeroasele crime săvârșite. De fapt, se crede că *Ten'ichibō* a fost fiul ilegitim al shōgunului. Curtezana Tamo, mama copilului, a fost ucisă pentru a fi împiedicată să ridice problema legitimității copilului, dar Iganosuke Yamauchi, un samurai fără stăpân, a reușit să-l răpească pe băiat.

{119} Primul actor Kabuki având acest nume, discipolul renumitului Danjurō Ichikawa.

{120} Fiul lui Sadanji, după cum indică prima silabă.

{121} Unul dintre cele mai importante teatre Kabuki din Edo, întemeiat în anul 1660, cunoscut și sub numele de *Shintomi-za.*

{122} Kawatake Mokuami (1816-1893), unul dintre cei mai renumiți scenariști de Kabuki.

{123} Templu budist aparținând sectei Jōdo („Paradisul Pur“).

{124} Nanboku Tsuruya (1755-1829), reputat dramaturg și scenarist al teatrului Kabuki.

{125} Piesă pentru teatrul de marionete, rescrisă pentru Kabuki în 1817.

{126} Bagheta *gohei*, împodobită cu fâșii de hârtie albă decupate în zigzag, crenguțele din arborele sacru *sakaki* și funia *shimenawa,* care separă locurile sacre de cele profane, sunt nelipsite în ritualurile șintoiste de purificare.

{127} Procesiunea lampioanelor decorate cu flori artificiale de cireș de la templul Ikegami Honmon-ji comemorează pe data de 12 octombrie moartea fondatorului sectei Nichiren.

{128} Turtele din orez alb cu roșu sunt de bun augur.

{129} Îmbrăcăminte purtată de nobili la ocazii speciale.

{130} Fete angajate la templele șintoiste, considerate în vremurile de odinioară mesageri direcți ai zeilor.

{131} Edo și împrejurimile.

{132} Rulou pictat care se atârnă în *tokonoma* etc.

{133} 1602-1674.

{134} Renumit călugăr-războinic (1155-1189), cu o forță fizică neobișnuită, vasal credincios al lui Minamoto no Yoshitsune.

{135} Zeitatea budistă a tunetului în mitologia vedică.

{136} Sărbătoare la cumpăna dintre iarnă și primăvară, după calendarul lunar (3 februarie). Cu acest prilej se împrăștie, simbolic, boabe prăjite de fasole, pentru alungarea spiritelor rele și purificarea casei. Gestul este însoțit de cuvintele: „Demonii să iasă, norocul să intre!“

{137} Sake dulce din orez – băutură răcoritoare și hrănitoare, nealcoolică sau cu un procentaj scăzut de alcool, populară în perioada Edo, fiind vândută de negustori ambulanți și sub formă de pastă de orez fiert amestecată cu drojdie și apă caldă, păstrată la temperatură mai mare de 50 de grade timp de 6-8 ore. *Amazake* se mai bea și în zilele noastre la hanuri tradiționale sau la sărbători populare șintoiste.

{138} Așternut compus din saltea, plapumă și pernă, care se așază direct pe *tatami.*

{139} Considerat, pe rând, zeitate a muntelui, apei, agriculturii, șarpele apare în legendele japoneze și ca având forța magică de a poseda oameni și de a le face rău, credința fiind înrudită cu cea în spiritele răzbunătoare ale morților cărora nu li s-au acordat toate ritualurile conform datinii.

{140} Datează din anul 1625, odată cu înălțarea templului Kan'ei-ji închinat Zeiței Muzicii și Artelor, Benten sau Benzaiten, și se află în partea de sud-vest a parcului Ueno.

{141} Vechi toponim pentru porțiunea de drum dintre podurile Ryōgoku și Azuma, denumirea provenind de la parii care susțineau malurile râului Sumida.
{142} Cuprinde prefecturile sudice ale insulei Honshu.
{143} Construită la Shinagawa în 1853 pentru a împiedica intrarea în port a vaselor străine, fiind totodată locul desfășurării sărbătorii *Shiohigari.*
{144} Se află în partea sudică și centrală a actualei prefecturi Chiba.
{145} Shunsui Tamenaga (1790-1843), scriitor popular la sfârșitul perioadei Edo, printre culegerile de povestiri renumite numărându-se și *Ume-goyomi (Almanahul prunului*).
{146} Actuala prefectură Yamaguchi.
{147} În piesele Kabuki, *michiyuki* este drumul spre moarte ales de doi îndrăgostiți înainte de a se sinucide.
{148} Persoane care supravegheau grădina, din rândul cărora shōgunii recrutau iscoade pe care le trimiteau în țară sau prin capitală.
{149} Eroina piesei *Mesagerul Iadului* (1711) scrisă pentru teatrul de marionete și Kabuki de Monzaemon Chikamatsu.
{150} Cuprinde actualele prefecturi Fukushima, Miyagi, Iwate și Aomori.
{151} Scrisă pentru teatrul de marionete și Kabuki, pusă în scenă în 1780.
{152} 1818-1830.
{153} Matsuo Basho (1644-1694), poet, eseist și autor al unor povestiri de călătorie, și-a adus îndeosebi contribuția la perfecționarea artei *haiku*-ului. *Oku no bosomichi (Drumul îngust spre nord)* este o colecție de însemnări rezultate din călătoria de șase luni întreprinsă către nordul Japoniei.
{154} Sandale din paie.
{155} Zeiță chineză cunoscută ca fiind „Mama înțelepciunii Occidentului“. Tabloul înfățișează o europeană împărtășind cunoștințele dobândite despre Orient.
{156} *Însemnări de căpătâi* (996-1012) de Sei Shōnagon, capodoperă literară și istorică prezentând evenimente și obiceiuri de la curtea Heian.
{157} Insula Shikoku este renumită pentru pelerinajele făcute la cele 88 de temple, iar pelerinajele din Saikoku, practicate în partea de apus a Japoniei, inițial doar la templele închinate Zeiței Kannon, datează din anul 718 și cuprind actualele prefecturi Wakayama, Ōsaka, Kyōto, Nara, Shiga, Hyōgo, Gifu.
{158} Creștinismul a fost introdus în Japonia de comercianții portughezi (1543), urmați de misionarul iezuit Francis Xavier (1549) și favorizat de hegemonii Nobunaga Oda (1534-1582) și Ididеyoshi Toyotomi (1536-1598). Dându-și seama de amploarea luată, acesta din urmă a ordonat misionarilor să părăsească țara, prigoana și execuția lor începând abia în 1622. O mulțime de *kakure kirishitan* („creștini clandestini“) au supraviețuit edictelor anticreștine date de shōgunatul Tokugawa, ducând o viață religioasă dublă.
{159} Sufletul mortului se înalță câte o treaptă spre lumea spiritelor la fiecare șapte zile, o etapă intermediară importantă fiind a treia, iar treapta finală, a șaptea (respectiv 49 de zile).

Table of Contents

Cuprins
Fantoma lui Ofumi
Ofumi no tamashii
1
2
3
4
Sabia actorului
Kanpei no shi
1
2
3
4
Doamna-samurai
Oku-jochū
1
2
3
4
Întâlniri secrete de iubire
Haru no yukidoke
1
2
3
4
Conacul cu zorele
Asagao yashiki
1
2
3
4
Pe urmele șoimului
Taka no yukue
1
2
3
4
5
Fiica negustorului de sake
Tsunokuniya
1

2
3
5
6
7
8
9
Casa de vacantă
Mukōjima no ryō
1
2
3
Vulpița dușmănoasă
Kojōro-gitsune
1
3
4
Femeia-ascet
Onna Gyōja
1
2
3
4
Fantoma din arborele ginkgo
Bake ichiyō
1
2
3
4
Vraja zeității-șarpe
Amazake-uri
1
2
3
4
Monstrul apei
Umibōzu
1
2
3
4
Pictorul-călător
Tabi-eshi
1

2
3
4